LETNO POROČILO 2017

Mercator

moj najboljši sosed

KAZALO

UVOD 3

PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE 4

POROČILO NADZORNEGA SVETA 6

PREGLED POSLOVANJA V LETU 2017 9

KLJUČNI PODATKI O POSLOVANJU 10

STRATEGIJA POSLOVANJA 12

PREDSTAVITEV IN ORGANIZIRANOST 14

DEJAVNOSTI POSLOVANJA 17

PREGLED POMEMBNEJŠIH DOGODKOV 19

IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE 24

POSLOVNO POROČILO 36

VPLIV GOSPODARSKIH IN KONKURENČNIH RAZMER NA POSLOVANJE 37

PRODAJNI FORMATI IN UPRAVLJANJE BLAGOVNIH SKUPIN 40

TRŽENJE IN LOJALNOSTNI PROGRAMI 43

NEPREMIČNINSKA DEJAVNOST IN RAZVOJ PRODAJNE MREŽE 53

ANALIZA POSLOVANJA ZA LETO 2017 56

NAČRTOVANO POSLOVANJE ZA LETO 2018 64

UPRAVLJANJE S TVEGANJI 65

FINANČNO UPRAVLJANJE 70

MERCATORJEVA DELNICA IN ODNOSI Z VLAGATELJI 72

NEFINANČNO POROČILO 75

IZJAVA O NEFINANČNEM POSLOVANJU 76

ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH IN SPOŠTOVANJE ČLOVEKOVIH PRAVIC 78

ODGOVORNOST DO KUPCEV 88

ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA 90

ODGOVORNOST DO DRUŽBENEGA OKOLJA 98

ODGOVORNOST DO DOBAVITELJEV 104

ODGOVORNOST DO KAKOVOSTI 107

RAČUNOVODSKO POROČILO 111

IZJAVA POSLOVODSTVA 112

RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE MERCATOR IN DRUŽBE POSLOVNI SISTEM MERCATOR, D.D. 113

POJASNILA H KONSOLIDIRANIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM SKUPINE MERCATOR IN RAČUNOVODSKIM IZKAZOM DRUŽBE POSLOVNI SISTEM MERCATOR D.D. 123

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA 195

KONTAKTI V MERCATORJU 205

Legenda

Nefinančno poročilo — Vsebina je tudi del nefinančnega poročila.

Tradicijo najboljšega soseda prenašamo v nov čas, ko je Mercator Moj. Najboljši.

UVOD.

PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE

Za Mercator je bilo leto 2017 ključno za stabilizacijo poslovanja in osredotočenost na svojo osnovno dejavnost. Zato smo v Mercatorju oblikovali novo poslovno strategijo, ki je v letu 2017 prispevala k nekaterim ključnim pozitivnim poslovnim premikom, ki se ob nekoliko večjem optimizmu potrošnikov odražajo predvsem v višjih prihodkih iz maloprodajne dejavnosti, kar beležimo prvič po letu 2011. Mercator torej posluje dobro in z rastjo.

Uprava je takoj po prevzemu svojih nalog aprila 2017 pričela z ukrepi za stabilizacijo, izboljšanje učinkovitosti poslovanja in pospešeno posodabljanje maloprodajne mreže ter z aktivnostmi, usmerjenimi k izzivom, ki so jih prinašale spremembe na ravni lastnika. Upravi je že nekaj dni po prevzemu mandata uspelo ohraniti zaupanje bank upnic Mercatorja. Vse leto 2017 so bile posebej pomembne aktivnosti, usmerjene k dobaviteljem, partnerjem in kupcem. Skupina Mercator je samostojna pri vseh ključnih poslovnih odločitvah, poslovanje je stabilno, beležimo pozitivno rast prihodkov iz maloprodajne dejavnosti, zmanjšuje se dolg do bank upnic. Ena ključnih predpostavk Mercatorjevega uspešnega nadaljnjega razvoja je namreč razdolževanje, kar je opredeljeno tudi v smernicah Mercatorjevega razvoja do leta 2021. Mercator torej ostaja zanesljiv plačnik in dober poslovni partner.

K Mercatorjevi stabilnosti je doprineslo tudi imenovanje posebnega člana uprave, ki je bil imenovan v skladu z Zakonom o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo. Redne analize in poročila, ki jih je pripravljal izredni član uprave, so potrjevala vestnost, preglednost, gospodarnost in verodostojnost Mercatorjevega poslovanja, družba pa pri nobenem poslu z večinskim lastnikom in z njim povezanimi družbami ni bila prikrajšana oziroma kakorkoli oškodovana.

Pomembna Mercatorjeva naloga, ki smo jo lani uspešno izpolnili, je bila tudi prenesti tradicijo »najboljšega soseda« v nov čas, utrditi naše konkurenčne prednosti in razviti nov model poslovanja. Leta 2017 smo s ključnimi dobavitelji še utrjevali dobre vezi, tako z velikimi nacionalnimi in regionalnimi partnerji kot z manjšimi, a za nas zelo pomembnimi lokalnimi proizvajalci in kmetijskimi zadrugami. Zanje smo posebej razvijali projekte promocije njihovih blagovnih znamk, saj je to naša skupna in zelo pomembna točka diferenciacije, ki jo kupci najbolj opazijo. Vse, kar počnemo, se mora na koncu namreč odražati v dobrobiti za kupce, le tako smo lahko skupaj še naprej uspešni. Predvsem pa smo vse, kar smo na začetku leta obljubili, tudi izpolnili, in cilje, ki smo si jih za to leto zadali, tudi dosegli.

Uprava Skupine Mercator je v letu 2017 zagotovila vse pogoje za nadaljnje uspešno poslovanje in dolgoročni razvoj Skupine. Skupina Mercator je največji regijski trgovec, ki ima pomembne konkurenčne prednosti. Z diferenciacijo, prilagoditvijo ponudbe potrebam sodobnega kupca ter specifikam lokalnega in regionalnega trga, s posebnim poudarkom na komunikacijski prenovi in poglobljenemu sodelovanju z lokalnimi, nacionalnimi in regionalnimi dobavitelji je Skupini uspelo doseči pozitiven rezultat iz maloprodajne dejavnosti. Ob izločitvi vseh enkratnih negativnih dogodkov, ki niso rezultat rednega poslovanja, je Skupina dosegla normaliziran čisti poslovni izid brez negativnega vpliva enkratnih dogodkov v višini 6 mio EUR, normaliziran kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) pa je znašal 90,6 mio EUR, kar je 28,6 mio EUR več, oziroma rast z indeksom 145,4 glede na leto 2016.

Ob pregledu poslovanja za leto 2017 je pomembno razumeti tudi, da v Skupini Mercator nepremičnine zaradi svojega velikega obsega predstavljajo ločeno poslovno področje. Skupina Mercator je v smislu lastništva netipičen trgovec, saj trgovci običajno niso lastniki nepremičnin. Upoštevanje računovodskih politik in pravil ter mednarodnih računovodskih standardov je podmena našega delovanja. Tudi s tem dosegamo najvišje standarde gospodarnosti in transparentnosti poslovanja. V letu 2017 smo morali na novo ovrednotiti lastne nepremičnine. Pri tem pa je seveda nujno poudariti, da je vrednotenje 908 nepremičnin zahtevna naloga, ob tem pa tudi, da se je skupna vrednost nepremičnin znižala zgolj za 1,4 %. Vrednotenje nepremičnin je izvedla zunanja svetovalna hiša, rezultate pa sta preverili zunanji strokovni instituciji. Pri pregledu poslovanja je nujno upoštevati tudi dejstvo, da imajo znižane vrednosti nepremičnin neposredne učinke na poslovni izid, povečane vrednosti pa se po mednarodnih standardih upoštevajo pri kapitalu družbe. Stabilen kapital pa je s stališča razvoja Skupine pomemben.

Z osredotočenostjo na dobičkonosnost in rast, z dolgoročnim sodelovanjem z dobavitelji, z razvojem novega koncepta trgovine, pa tudi z vlaganjem v razvoj zaposlenih smo zagotovili, da Mercator ostaja kupcem najbližja trgovina. Kupci ga vedno znova visoko ocenjujejo tudi po kakovosti ponudbe in prijaznosti zaposlenih, zato je za mnoge »moja trgovina«. Osvežili smo podobo tržne blagovne znamke Mercator, kartica Pika, ki je po mnenju kupcev najboljši sistem zvestobe, je praznovala 18 let, pospešeno smo prenavljali in osveževal svoje trgovine, izvedli smo številne akcije ugodnih nakupov za svoje kupce in vrsto prireditev na vseh trgih, kjer Mercator deluje. Ob spremenljivih okoliščinah, zahtevnih poslovnih razmerah in konkurenčnem okolju je naše trdno sidro zavedanje, da je Mercator trgovina, ki kupcem vsak dan zagotavlja široko in kakovostno ponudbo, omogoča priročen nakup v prijaznem okolju, je vpeta v lokalno in širše družbeno okolje in izboljšuje kakovost življenja.

Mercator bo zato tudi v prihodnje osredotočen na maloprodajno dejavnost in na uspešno izvajanje prenovljene poslovne strategije predvsem s stroškovno optimizacijo in nadaljnjo rastjo, z zmanjševanjem zadolženosti, z diferenciacijo ponudbe, s krepitvijo dolgoročnega sodelovanja z dobavitelji ob razvoju novega koncepta trgovine in z vlaganjem v razvoj zaposlenih. Verjamemo, da nam bo z nadaljnjim dobrim poslovanjem in ob ugodnih okoliščinah v bližnji prihodnosti uspelo izvesti tudi dva večja načrtovana projekta in sicer monetizacijo nepremičnin in izgradnjo novega logistično distribucijskega centra, kar bo nedvomno prispevalo k novemu razvojnemu ciklu.

Še naprej bomo vztrajno izboljševali ključne kazalce uspešnosti poslovanja in uresničevali zaveze do kupcev ter tako razvijali nov, sodoben Mercator. Vsem, ki s svojim delom, zaupanjem in naklonjenostjo prispevate k Mercatorjevi nadaljnji uspešni poti, se iskreno zahvaljujem in sem vesel, da bomo skupaj zagotavljali razvoj in rast največjega regijskega trgovca – Skupino Mercator.

Predsednik uprave družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.
mag. Tomislav Čizmić

Ljubljana, 25. 4. 2018

POROČILO NADZORNEGA SVETA

Poslovanje družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., kot obvladujoče družbe Skupine Mercator, je v letu 2017 v skladu z zakonskimi predpisi in s statutom družbe nadziral nadzorni svet, ki se je sestal sedemkrat v okviru rednih sej in ene izredne seje. Prav tako je bilo v letu 2017 izvedenih sedem korespondenčnih sej.

Nadzorni svet je na dan 31. 12. 2017 deloval v naslednji sestavi: Ante Ramljak (predsednik nadzornega sveta), dr. Matej Lahovnik (namestnik predsednika), Vladimir Bošnjak, Damir Kuštrak, Ivica Mudrinić in dr. Teo Vujčić, vsi kot predstavniki kapitala, ter Matjaž Grošelj, Vesna Stojanović in Jože Lavrenčič kot predstavniki delavcev.

V nadzornem svetu je med letom prišlo do naslednjih sprememb:

- dne 25. 4. 2017 sta odstopno izjavo podala predsednik nadzornega sveta mag. Ante Todorić in član nadzornega sveta Ivan Crnjac, dne 1. 6. 2017 pa tudi član nadzornega sveta Darko Knez, pri čemer so bili vsi predstavniki kapitala;
- na 24. redni skupščini družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., ki je bila dne 15. 6. 2017, so bili na predlog večinskega delničarja izvoljeni naslednji člani nadzornega sveta: Ante Ramljak, Vladimir Bošnjak in dr. Teo Vujčić;
- Vesni Stojanović, delavski predstavnici v nadzornem svetu, je dne 3. 7. 2017 potekel štiriletni mandat, pri čemer ji je Svet delavcev družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., podelil nov štiriletni mandat od 4. 7. 2017 dalje;
- Veljku Tatiću, delavskemu predstavniku v nadzornem svetu, je dne 4. 11. 2017 potekel štiriletni mandat, zato je Svet delavcev družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., za novega člana nadzornega sveta izvolil Jožeta Lavrenčiča, ki mu je mandat pričel teči z dnem 5. 11. 2017.

Pomembnejši sklepi nadzornega sveta

Nadzorni svet je obravnaval naslednje teme in sprejel naslednje pomembnejše sklepe:

- na podlagi sporazuma o predčasnem prenehanju mandata predsednika uprave je brez kakršnihkoli krivdnih razlogov odpoklical Antona Balažiča z mesta predsednika uprave družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., ter na njegovo mesto z dnem 6. 4. 2017 imenoval mag. Tomislava Čizmića;
- povečal je število članov uprave na tri člane ter z dnem 18. 4. 2017 za članico uprave za področje financ in informatike imenoval Drago Cukjati;
- obravnaval in sprejel je Letno poročilo Skupine Mercator in družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., za leto 2016 ter potrdil poročilo nadzornega sveta o preveritvi Letnega poročila za leto 2016;
- soglašal je z rebalansom Plana Skupine Mercator za leto 2017 in potrdil predlog investicij za Skupino Mercator do konca leta 2017;
- soglašal je s tem, da družba Mercator - BH, d. o. o., v Bosni in Hercegovini ustanovi družbo M - BL, d. o. o., s sedežem v Banja Luki ter s ponovnim vstopom Mercatorjeve maloprodajne dejavnosti na trg Bosne in Hercegovine;
- seznanil se je s poročilom o aktivnostih za izterjavo terjatev znotraj skupine, ki so bile prijavljene v skladu z Lex Agrokor ter s Poročilom o vseh poslih, sklenjenih z večinskim lastnikom, družbo Agrokor, d. d., in z njim povezanimi družbami, za obdobje od 8. 5. 2017 do 8. 8. 2017 ter za obdobje od 9. 8. 2017 do 31. 10. 2017;
- sprejel je Poslovnik o delu kadrovske komisije nadzornega sveta Mercator, d. d., in Poslovnik o delu revizijske komisije nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.,
- potrdil je prodajo nepremičnine MC Beograd in povratni najem hipermarketa v MC Beograd ter ključne komercialne pogoje navedene prodaje in povratnega najema;
- sprejel je predlog glede imenovanja revizorja družbe za leto 2017;

- potrdil je dnevni red 24. skupščine delničarjev družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.;
- seznanil se je z rezultati poslovanja družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator v obdobjih 1–3 2017, 1–5 2017, 1–6 2017 in 1–9 2017;
- seznanil se je s poročilom o delu notranje revizije v letu 2016;
- sprejel je Gospodarski načrt Skupine Mercator za leto 2018 in Srednjeročni gospodarski načrt Skupine Mercator.

Delovanje revizijske komisije

Revizijska komisija je na dan 31. 12. 2017 delovala v naslednji sestavi: Vladimir Bošnjak (predsednik revizijske komisije od 15. 6. 2017), Damir Kuštrak (namestnik predsednika revizijske komisije), dr. Matej Lahovnik (član revizijske komisije od 25. 4. 2017) in Sergeja Slapničar kot neodvisna strokovnjakinja za računovodstvo in revizijo.

Do 25. 4. 2017 je revizijsko komisijo vodil Ivan Crnjac.

Revizijska komisija se je v letu 2017 sestala sedemkrat, od tega na petih rednih sejah in dveh korespondenčnih sejah.

Na sejah je revizijska komisija obravnavala naslednje pomembnejše zadeve:
- potrdila načrt dela notranje revizije za leto 2017;
- pregledala in podala pripombe na Letno poročilo družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator za leto 2016;
- obravnavala poročilo zunanje revizije o poteku in izsledkih druge faze revizije družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator za leto 2016;
- obravnavala in potrdila ponudbo za revizijo družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator za leto 2017 ter nadzornemu svetu predlagala, da se za izvedbo revizije izbere revizijska družba Deloitte revizija, d. o. o.;
- pregledala in podala predloge za izboljšave poročila o poslovanju družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator za obdobja 1–3 2017, 1–6 2017 in 1–9 2017;
- spremljala delo notranje revizije v obdobju 1–12 2017 ter podala predloge za izboljšave;
- obravnavala Srednjeročni Gospodarski načrt SM in Mercator, d.d.;
- obravnavala gospodarski načrt Skupine Mercator in družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., za leto 2018 in podala pripombe.

Delovanje kadrovske komisije

Kadrovska komisija nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., je bila ustanovljena dne 15. 6. 2017 v naslednji sestavi: dr. Matej Lahovnik, Ivica Mudrinić in Vesna Stojanović. Za predsednika kadrovske komisije je bil imenovan dr. Matej Lahovnik. Kadrovska komisija se je v letu 2017 sestala enkrat.

Polletno in letno poročilo za leto 2017

Z nerevidiranim polletnim poročilom družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator za obdobje 1–6 2017 se je nadzorni svet seznanil na redni seji dne 30. 8. 2017. Nerevidirano polletno poročilo je družba objavila v skladu z zakonskimi določbami in Pravili Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

Na redni seji dne 25. 4. 2018 je nadzorni svet obravnaval revidirano nekonsolidirano in konsolidirano letno poročilo za leto 2017, revidirano s strani revizijske družbe Deloitte revizija, d. o. o., Slovenija. Letno poročilo je predhodno na svoji seji, ki je potekala 23. 4. 2018, obravnavala revizijska komisija družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. Seji revizijske komisije je prisostvoval pooblaščeni revizor, ki je revizijski komisiji posredoval vsa

želena dodatna pojasnila. Revizijska družba je sicer dne 23. 4. 2018 k nekonsolidiranemu in konsolidiranemu letnemu poročilu izdala pozitivni mnenji. Nadzorni svet na poročilo revizorja ni imel pripomb in je z njim soglašal.

Nadzorni svet se je seznanil in preveril Poročilo o razmerjih s povezanimi družbami ter izjavo, ki jo je v okviru tega poročila pripravilo poslovodstvo družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. Na izjavo poslovodstva nadzorni svet ni imel pripomb. Nadzorni svet se je prav tako seznanil s Poročilom neodvisnega revizorja o omejenem zagotovilu, s katerim revizor podaja sklep, da so podatki navedeni v Poročilu o razmerjih s povezanimi družbami, v vseh pomembnih pogledih točni in resnični.

Nadzorni svet na predloženo Letno poročilo družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator za leto 2017 ni imel pripomb in ga je soglasno potrdil na svoji seji dne 25. 4. 2018.

Skupina Mercator je v letu 2017 realizirala 184.435 tisoč EUR čiste izgube.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je v letu 2017 realizirala 203.726 tisoč EUR čiste izgube. Družba predlaga, da se čisti poslovni izid leta v višini 203.726 tisoč EUR pokrije v breme kapitalskih rezerv v višini 201.141 tisoč EUR in 2.585 tisoč EUR v breme prenesenega dobička.

Poročilo nadzornega sveta je nadzorni svet izdelal v skladu z določbami 282. člena Zakona o gospodarskih družbah in je namenjeno skupščini delničarjev.

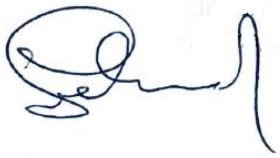

Namestnik predsednika nadzornega sveta
Poslovni sistem Mercator, d. d.
dr. Lahovnik Matej
Ljubljana, 25. 4. 2018

PREGLED POSLOVANJA V LETU 2017

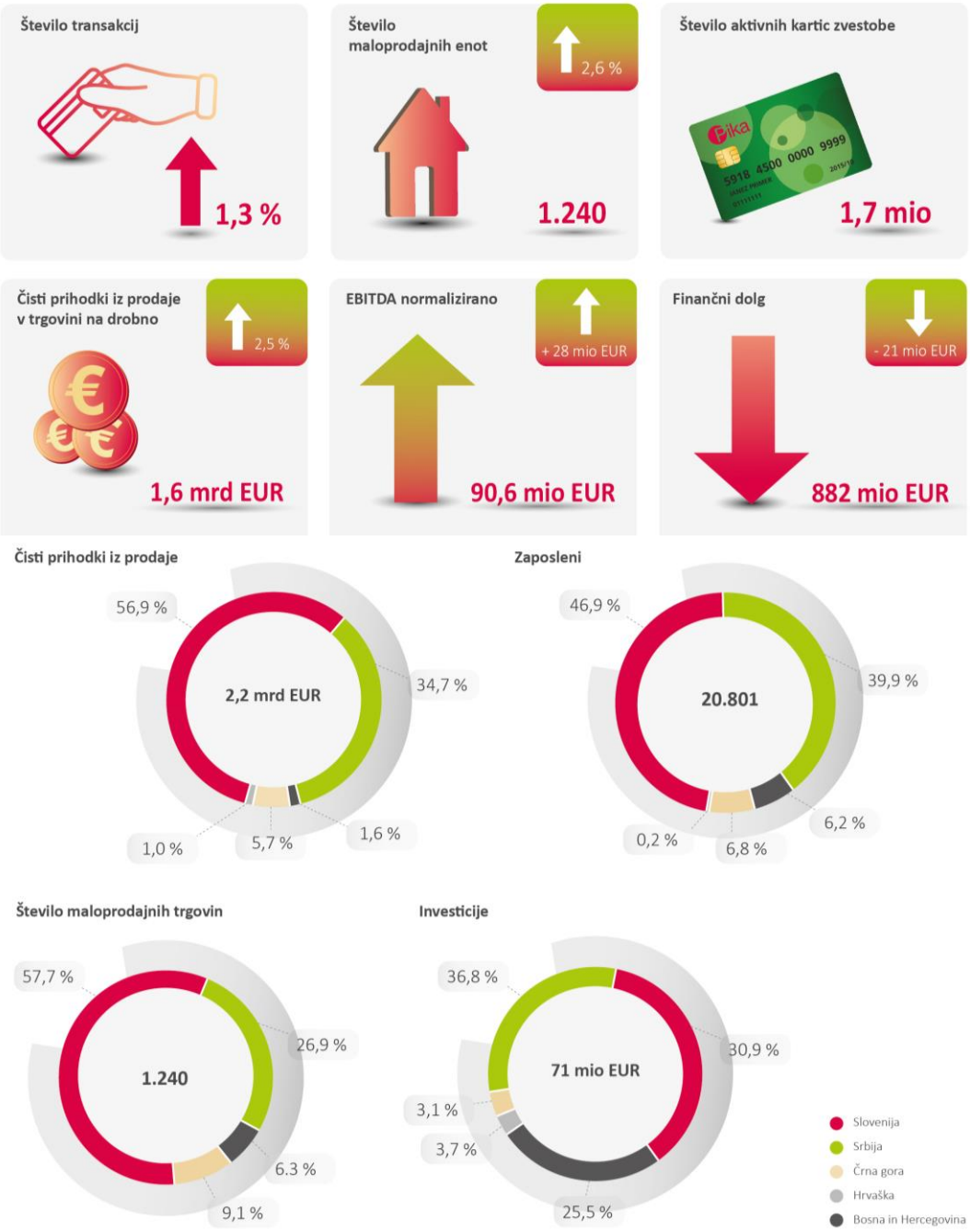

KLJUČNI PODATKI O POSLOVANJU

Ključni poudarki poslovanja Skupine Mercator v letu 2017

- **Rast prihodkov** v osnovni dejavnosti trgovine na drobno prvič po letu 2011 in beležena rast za 2,5 % glede na primerljivo obdobje preteklega leta.
- Uspešna implementacija operativnega načrta za učinkovito poslovanje (**Value Creation Plan)** v Sloveniji, ki kaže pozitivne rezultate na marži, novem konceptu trgovin, optimizaciji upravljanja z obratnim kapitalom in stroškovni optimizaciji.
- Ustvarjeni **normalizirani kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA)** v letu 2017 v višini 90,6 mio EUR, kar glede na leto 2016 predstavlja povečanje za 28,3 mio EUR oziroma za 45,4 %.
- Skladno z računovodsko politiko in pravili ter mednarodnimi računovodskimi standardi je bilo v letu 2017 opravljeno **prevrednotenje nepremičnin**, ki je pokazalo neto slabitev nepremičnin v višini 18,8 mio EUR, kar predstavlja 1,4 % celotne vrednosti zemljišč in zgradb. Pred prevrednotenjem nepremičnin je vrednost zemljišč in zgradb sicer znašala 1,385 mrd EUR, po prevrednotenju pa 1,366 mrd EUR. Prevrednotenje nepremičnin je vplivalo na povečanje kapitala (rezerve za pošteno vrednost) iz naslova krepitev vrednosti nepremičnin v višini 126,9 mio EUR, medtem ko je slabitev vrednosti nepremičnin v višini 145,8 mio EUR negativno vplivala na poslovni izid poslovanja Skupine Mercator.
- V letu 2017 je čista izguba Skupine Mercator znašala 184,4 mio EUR, kar je predvsem posledica prevrednotenja nepremičnin.
- Uspešen **ponovni vstop na trg Bosne in Hercegovine** v dejavnosti maloprodaje.
- Realizirani **čisti poslovni izid brez negativnega vpliva enkratnih dogodkov** znaša +6,0 mio EUR, medtem ko je v primerljivem obdobju preteklega leta znašal -31,3 mio EUR. Največji negativni vpliv je imelo prevrednotenje nepremičnin v višini 145,8 mio EUR.
- **Neto finančni dolg** Skupine Mercator je konec leta 2017 znašal 828,2 mio EUR, medtem ko je konec leta 2016 znašal 836,7 mio EUR, kar predstavlja zmanjšanje za 8,5 mio EUR.

Kazalniki poslovanja Skupine Mercator

		Poslovanje Skupine Mercator		
		prilagojeno 2016*	2017	Sprememba 2017/ prilagojeno 2016
POSLOVNI IZID	Prihodki iz prodaje (v 000 EUR)	2.199.587	**2.152.172**	-2,2%
	Prihodki iz prodaje trgovine na drobno (v 000 EUR)	1.539.561	1.577.532	2,5%
	Čisti poslovni izid poslovnega leta (v 000 EUR)	-78.063	**-184.435**	-
	Normaliziran čisti poslovni izid poslovnega leta brez negativnega vpliva enkratnih dogodkov (v 000 EUR) **	-31.251	**6.008**	-
	Kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) (v 000 EUR)	33.320	**-102.662**	-
	Normaliziran kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) (v 000 EUR)**	62.353	**90.631**	45,4%
	Kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami (EBITDAR) (v 000 EUR)	104.139	**-32.523**	-
	Normaliziran kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami (EBITDAR) (v 000 EUR) **	133.172	**160.633**	20,6%
BILANCA STANJA	Bilančna vsota (v 000 EUR)	2.122.836	**2.076.723**	-2,2%
	Kapital (v 000 EUR)	557.376	**478.401**	-14,2%
	Neto finančni dolg (v 000 EUR)	836.742	**828.217**	-1,0%
PRODUKTIVNOST IN SPOSOBNOST USTVARJANJA DENARNIH TOKOV	Produktivnost v dejavnosti trgovine na drobno (v 000 EUR)	111,1	**113,8**	2,4%
	Dodana vrednost na zaposlenega v dejavnosti trgovine na drobno (v 000 EUR)	23,5	**24,5**	4,6%
	Neto finančni dolg / kapital	1,5	**1,7**	15,3%
	Neto finančni dolg / normalizirani kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA)	13,4	**9,1**	-31,9%
	Normalizirani kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) / prihodki iz prodaje	2,8%	**4,2%**	48,6%
	Normaliziran kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami (EBITDAR) / prihodki iz prodaje	6,1%	**7,5%**	23,3%
NALOŽBENE AKTIVNOSTI	Naložbe v osnovna sredstva (v 000 EUR)	90.426	**70.904**	-21,6%
ZAPOSLENI	Število zaposlenih na dan 31. 12.	20.354	**20.801**	2,2%
	Število zaposlenih iz ur	18.646	**18.664**	0,1%
DELNICA	Tržna cena delnice na dan 31. 12. (v EUR)	68,0	**20,1**	-70,5%
	Tržna kapitalizacija (v 000 EUR)	414.184	**122.245**	-70,5%
	Število družb v Skupini Mercator na dan 31. 12.	16	**17**	6,3%

* Skupina in Družba sta v letu 2017 spremenili računovodsko politiko glede vodenja konsignacije, rabatov in nadomestil ter prikazovanja obresti (spremembe računovodske politike so podrobneje predstavljene v računovodskem delu letnega poročila, pod poglavjem 2. Podlaga za sestavo, točka e). Zaradi primerljivosti so podatki predstavljeni tudi za leto 2016.
** Normalizirana vrednost ne vključuje enkratnih dogodkov, ki so predstavljeni v poglavju Analiza poslovanja.

STRATEGIJA POSLOVANJA

Nefinančno poročilo

VIZIJA

Mercator bo najboljši lokalni trgovec na vseh trgih delovanja.

POSLANSTVO

V Mercatorju razvijamo najboljše udobje nakupovanja, vlagamo v vrednost za denar in kakovost za kupce. Prispevamo k razvoju družbenega okolja in ohranjamo dolgoročno povezavo z dobavitelji ter njihovim blagovnim znamkam omogočamo lokalni in regionalni razvoj.

STRATEGIJA

Skupina Mercator je konec leta 2017 oblikovala novo dolgoročno strategijo in jo dosledno začela izvajati skozi vse ključne procese v Skupini Mercator. Strategija je bila pripravljena za obdobje do leta 2022, izvajali pa jo bomo v 3 fazah.

1. FAZA

STABILIZACIJA

OPERATIVNI NAČRT ZA UČINKOVITO POSLOVANJE (VCP)

POVRATEK V BIH

2017

2. FAZA

OPERATIVNI NAČRT ZA UČINKOVITO POSLOVANJE (VCP) NA VSEH TRGIH POSLOVANJA

OSREDOTOČENOST NA KUPCIH

STRATEŠKE ODPRODAJE

RAZDOLŽEVANJE

2018/2019

3. FAZA

REFINANCIRANJE

INVESTICIJA V NOV LDC

ŠIRITEV PRODAJNIH POVRŠIN

PRILOŽNOSTNE PRIPOJITVE

2020/2022

Operativni načrt za učinkovito poslovanje

V letu 2017 je bil v Sloveniji uspešno implementiran operativni načrt za učinkovito poslovanje (Value Creation Plan), ki vključuje aktivnosti za dosego operativnega plana poslovanja. Prav tako so bili sprejeti operativni načrti za učinkovito poslovanje za tuje trge, njihova implementacija pa sledi v letu 2018.

Aktivnosti za izvedbo operativnega načrta za učinkovito poslovanje (Value Creation Plan):

1 **Profitabilna rast**
Okrepljena tržna pozicija s pozitivno prodajo na stalnih enotah, rastočim tržnim deležem in izboljšano percepcijo kupcev.

2 **Novi koncept trgovin in prenove**
Razvoj novih konceptov trgovin in program prenov majhnega in velikega formata trgovin.

3 **Optimizacija stroškov**
Optimizacija stroškov in IT nadgradnja sistema nadzora stroškov.

4 **Denarni tok**
- Optimizacija upravljanja z obratnim kapitalom
- Prodaja nepremičnin

5 **Diferenciacija znamke**
Krepitev identitete znamke s poudarkom na digitalizaciji in upravljanjem odnosov s strankami.

6 **Zaposleni**
Motivacija, izobraževanje in odgovornosti zaposlenih.

PREDSTAVITEV IN ORGANIZIRANOST

Nefinančno poročilo

Sestava Skupine Mercator na dan 31. 12. 2017

Skupina Mercator je ena največjih gospodarskih skupin v Sloveniji ter v celotni regiji Jugovzhodne Evrope. Obvladujoča družba Skupine Mercator je družba Poslovni sistem Mercator, d. d., s sedežem v Sloveniji.

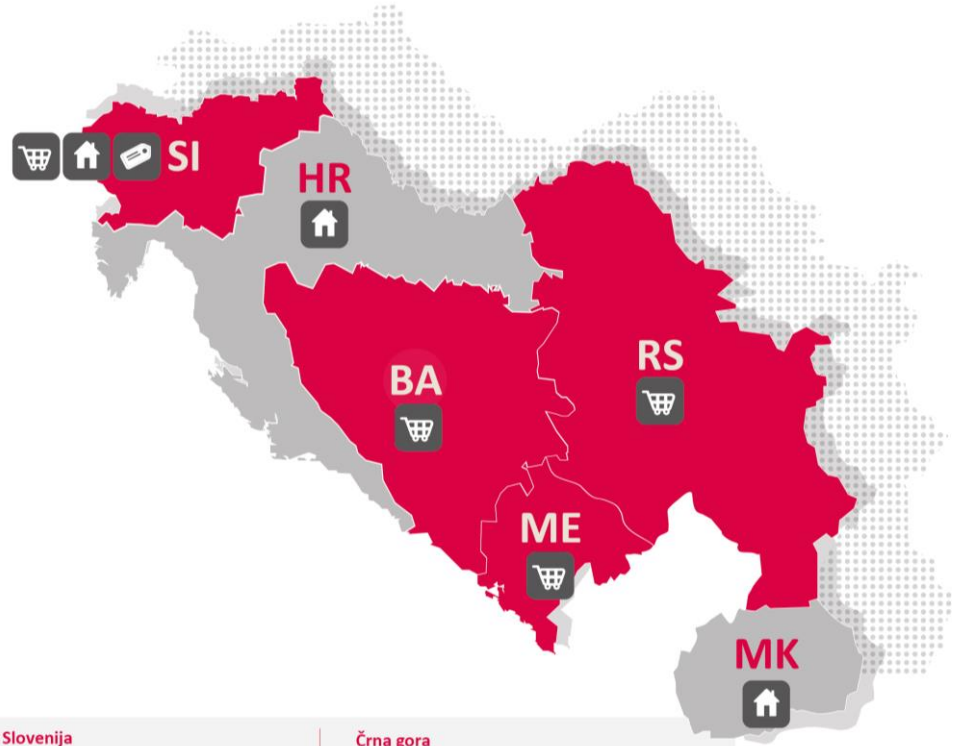

Slovenija
- Poslovni sistem Mercator, d.d.
- Mercator - Velpro, d.o.o. (100,0 %)*
- Mercator IP, d.o.o. (100,0 %)
- Mercator - Emba, d.d. (100,0 %)
- M - Energija, d.o.o. (100,0 %)
- Mercator Maxi, d.o.o. (100,0 %)*
- Platinum - A, d.o.o. (100,0 %)*
- Platinum - B, d.o.o. (100,0 %)*
- Platinum - C, d.o.o. (100,0 %)*
- Platinum - D, d.o.o. (100,0 %)*

Srbija
- Mercator - S, d.o.o. (100,0 %)

Črna gora
- Mercator - CG, d.o.o. (100,0 %)

Bosna in Hercegovina
- Mercator - BH, d.o.o. (100,0 %)
- M - BL, d.o.o. (100,0 %)*

Hrvaška
- Mercator - H, d.o.o. (99,2 %)

Makedonija
- Mercator Makedonija, d.o.o.e.l (100,0 %)*
- Investment Internacional, d.o.o.e.l (100,0 %)*

Mercator trgovina

Mercator nepremičnine

Druge poslovne dejavnosti

* Družba ne izvaja poslovne dejavnosti.

Podružnice: Družbe Skupine Mercator na dan 31. 12. 2017 niso imele podružnic.

Druge organizacije: Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je ustanoviteljica ustanove Humanitarna fundacija Mercator, ki je namenjena humanitarni pomoči Mercatorjevim zaposlenim. Družba Mercator - S, d. o. o., je ustanoviteljica Fundacije solidarnosti Mercator v Srbiji, družba Mercator - CG, d. o. o., pa Fundacije solidarnosti Mercator v Črni gori. Obe fundaciji sta namenjeni solidarni pomoči socialno ogroženim sodelavcem.

Predstavitev matične družbe Skupine Mercator

Naziv družbe	Poslovni sistem Mercator, d. d.
Sedež družbe	Dunajska cesta 107, 1113 Ljubljana
Dejavnost	Trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah pretežno z živili (G 47.110)
Matična številka	5300231
Davčna številka	45884595
LEI1[1]	549300X47J0FW574JN34
Osnovni kapital družbe na dan 31. 12. 2017	254.175.051,39 EUR
Število izdanih in vplačanih delnic na dan 31. 12. 2017	6.090.943
Kotacija delnic	Ljubljanska borza, d. d., borzna kotacija, prva kotacija, oznaka MELR

Kontakt

Telefon *(01) 560 10 00*

E-naslov *info@mercator.si*

Spletna stran *www.mercatorgroup.si*

Facebook *www.facebook.com/mercator*

Twitter *www.twitter.com/mercator_sl*

LinkedIn *www.linkedin.com/company/335027*

Instagram *@mercatorslovenija*

Youtube www.youtube.com/user/mercatorslo

[1] Angl. Legal Entity Identifier

Organiziranost matične družbe Skupine Mercator na dan 31. 12. 2017

Uprava zastopa in predstavlja družbo, pri čemer posle vodi samostojno in na lastno odgovornost. Uprava družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., je bila na dan 31. 12. 2017 sestavljena iz štirih članov, in sicer predsednika uprave, dveh članov in izrednega člana.

mag. **Tomislav Čizmić**
predsednik uprave
Delovno področje:
vodenje Skupine Mercator

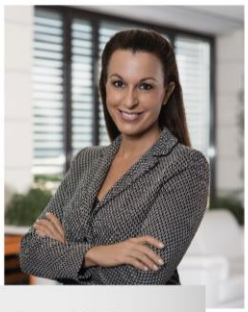

Draga Cukjati
članica uprave
Delovno področje:
finance in informatika

Igor Mamuza
član uprave
Delovno področje:
Mercator trgovina Slovenija

Gregor Planteu
izredni član uprave
Delovno področje:
delovno področje je skladno z Zakonom o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo

DEJAVNOSTI POSLOVANJA

Nefinančno poročilo

Program izdelkov vsakdanje potrošnje

Osnovna dejavnost poslovanja Skupine Mercator je trgovina na drobno z izdelki vsakdanje rabe, v gosto razvejani maloprodajni mreži v Sloveniji, Srbiji, Črni gori ter Bosni in Hercegovini.

Skupina Mercator z gosto in razvejano maloprodajno mrežo trgovin s programom izdelkov vsakdanje potrošnje potrošnikom zagotavlja več kot **40.000 različnih izdelkov** vsakdanje potrošnje, s ciljem zadovoljiti vse želje, okuse in potrebe.

Leto 2017 je bilo v Sloveniji v znamenju kampanje **Moje znamke**, s katero se povezujemo z dobavitelji in ustvarjamo skupno zgodbo in nove ponudbe za potrošnike, v letu 2018 pa načrtujemo lansiranje kampanje tudi na tujih trgih. Širok prodajni asortiman nadgrajujemo z lokalnimi produkti v okviru kampanje **Radi imamo domače**. S tem sledimo začrtani viziji biti najboljši lokalni trgovec na vseh trgih delovanja, hkrati pa sledimo nakupovalnim trendom z uvedbo lastne **ponudbe bio izdelkov in izdelkov za različne življenjske sloge**.

Ker v času digitalne dobe potrošnik prične z nakupovanjem še preden vstopi v trgovino in je v ospredju osredotočenost na izboljševanje nakupovalne izkušnje, kupcem nudimo prenovljene obstoječe koncepte trgovin prav tako pa sledimo nakupovalnim trendom z razvojem konceptov **Organic** in **Minute**. Široko pokritost trga tako zagotavljamo **z različnimi prodajnimi formati**. Največji delež, 68 % vseh naših trgovin z izdelki vsakdanje potrošnje, predstavljajo **market prodajalne**. V zadnjih letih smo zato osredotočenost prenov usmerili predvsem na manjše market prodajalne, s čimer nadaljujemo tradicijo približevanja svojim kupcem v lokalnem okolju. Raznolikost prodajnih formatov zaokrožujemo s hipermarketi, supermarketi in veleprodajnimi enotami.

Še naprej se bomo trudili svojim kupcem zagotavljati široko in kakovostno ponudbo izdelkov vsakdanje potrošnje, ki ustreza potrebam in željam vsakega posameznika ob hkratnem zagotavljanju kakovostne nakupovalne izkušnje porabnika.

Mercator nepremičnine

V Skupini Mercator nepremičnine predstavljajo ločeno poslovno področje, saj lastništvo nad takšnim obsegom nepremičnin, kot ga imamo, zahteva posebno obravnavo, tako z vidika skrbi za okolje in energetske učinkovitosti, kot z vidika ostalih izboljšav. Znotraj področja nepremičnin skrbimo za optimalno upravljanje objektov in najemnikov, razvoj maloprodajne mreže in povečanje privlačnosti naših nakupovalnih centrov.

Program izdelkov za dom

V prodajalnah M Tehnika ponujamo izdelke za dom in okolico z ugodnimi plačilnimi pogoji po vsej Sloveniji. V ponudbo so vključeni gospodinjski aparati in bela tehnika, zabavna elektronika, orodja in pribori, oprema in stroji za gradbeništvo in urejanje vrta ter izdelki, ki ustvarjajo prijeten dom, ambient ter urejeno okolico. Ponudbo klasičnih prodajaln dopolnjujemo tudi s ponudbo Spletne trgovine M Tehnika, v kateri ponujamo preko 13.000 izdelkov po ugodnih cenah, z možnostjo plačila na obroke s Pika kartico in storitvijo brezplačne dostave za vse nakupe nad 200 EUR.

Storitvene dejavnosti ter proizvodnja

Pod okriljem Skupine Mercator delujeta tudi dve samostojni proizvodni družbi **Mercator - Emba, d. d.**, in **Mercator IP, d. o. o.** Proizvodni program podjetja Mercator - Emba, d. d., vključuje proizvodnjo kakavnih instant izdelkov, proizvodnjo desertnih prelivov, proizvodnjo izdelkov iz žitaric in pakiranje drugih proizvodov. Družba Mercator IP, d. o. o., pa kot storitvena in proizvodna družba deluje po sodobnem konceptu zaposlovanja invalidov, ki jim Skupina Mercator namenja še posebno skrb. Skupina Mercator svojim kupcem ponuja tudi druge storitvene dejavnosti, kot so samopostrežni bencinski servisi **Maxen**.

PREGLED POMEMBNEJŠIH DOGODKOV

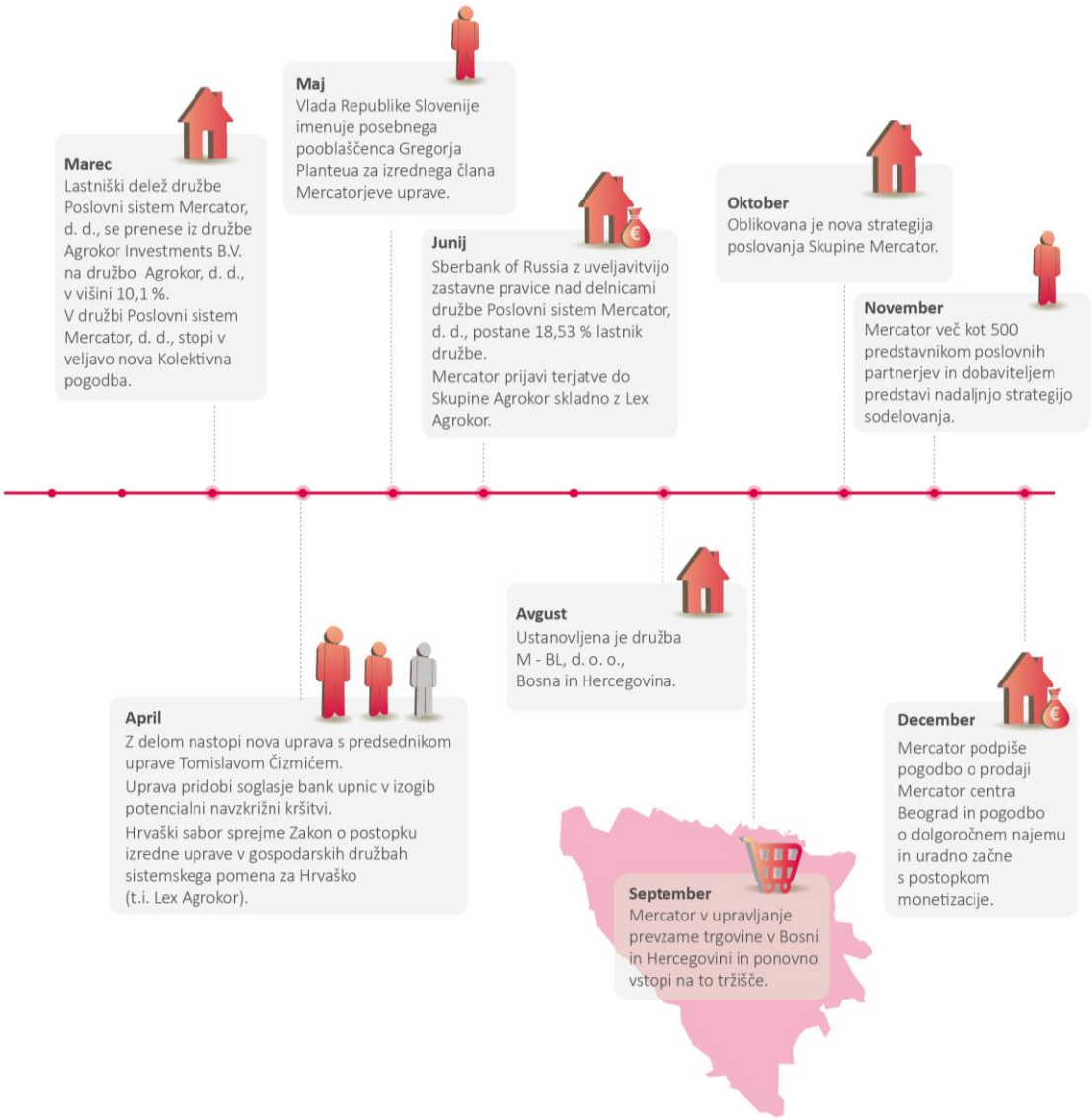

Spremembe v sestavi Skupine Mercator

Dne 31. 8. 2017 je bila ustanovljena družba **M - BL, d. o. o., Bosna in Hercegovina**.

Spremembe v upravljanju matične družbe

Z dnem 5. 4. 2017 je brez krivdnih razlogov z mesta predsednika uprave na podlagi sporazuma o predčasnem prenehanju mandata odstopil Anton Balažič. Hkrati je bil z dnem 6. 4. 2017 za novega predsednika uprave za petletni mandat imenovan **mag. Tomislav Čizmić**. Nadzorni svet je za novo članico uprave, odgovorno za področje financ in informatike, imenoval **Drago Cukjati**, ki je funkcijo nastopila z dnem 18. 4. 2017. Državni zbor je v aprilu izglasoval Zakon o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo (t. i. Lex Mercator). Na podlagi sprejetega zakona je vlada za člana uprave predlagala **Gregorja Planteua**, ki ga je Okrožno sodišče v Ljubljani skladno s svojimi pristojnostmi dne 18. 5. 2017 s sklepom imenovalo za izrednega člana uprave. Novi član uprave je pristojen le za posle, ki so povezani z večinskim

lastnikom in nima pristojnosti pri vodenju rednih poslov. Uprava družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., tako deluje v naslednji sestavi: mag. Tomislav Čizmić, predsednik uprave, in člani uprave Draga Cukjati, Igor Mamuza ter Gregor Planteu.

Z dnem 25. 4. 2017 sta odstopila dva člana nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in sicer mag. Ante Todorić s funkcije predsednika in člana nadzornega sveta ter Ivan Crnjac s funkcije člana nadzornega sveta. Z dnem, 8. 6. 2017, je Darko Knez odstopil kot član nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. **Skupščina je dne 15. 6. 2017 za člane nazornega sveta, ki zastopajo interese delničarjev imenovala** Anteja Ramljaka, Vladimirja Bošnjaka in dr. Tea Vujčića**, in sicer za štiriletno mandatno obdobje, ki teče od dneva izvolitve na skupščini.**

Na seji nadzornega sveta dne 15. 6. 2017 je bil Ante Ramljak imenovan za novega predsednika nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. Člani sveta delavcev družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., so na seji dne 28. 6. 2017 imenovali **Jožeta Lavrenčiča** za novega predstavnika zaposlenih v nadzornem svetu družbe, saj je dotedanjemu članu **Veljku Tatiću** dne 4. 11. 2017 potekel mandat. Na seji so člani sveta delavcev prav tako potrdili ponovni mandat v nadzornem svetu družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., **Vesni Stojanović**, ki ga je začela dne 4. 7. 2017. Na isti seji je bil sprejet sklep o ustanovitvi **kadrovske komisije** v sestavi Vesna Stojanović, dr. Matej Lahovnik in Ivica Mudrinić. Dva meseca kasneje je na 17. redni seji nadzorni svet Poslovnega sistema Mercator, d. d., za predsednika kadrovske komisije nadzornega sveta Mercator, d. d., imenoval dr. Mateja Lahovnika, za predsednika revizijske komisije nadzornega sveta Mercator, d. d., pa Vladimirja Bošnjaka.

Spremembe v sestavi upravljanja odvisnih družb

V septembru je bil za novega direktorja družbe Mercator - S, d. o. o., imenovan **Entoni Sošić**, ki je zamenjal **Aleksandra Seratlića**.

Spremembe v lastniški strukturi matične družbe

Dne 10. 3. 2017 je bila sklenjena pogodba o prodaji in nakupu delnic med družbama Agrokor Investment B.V., in Agrokor, d. d., na podlagi katere je družba Agrokor Investment B.V. družbi Agrokor, d. d., prodala 615.384 delnic z oznako MELR. S tem se je delež družbe Agrokor, d. d., povečal z 59,47 % na 69,57 %, obenem pa se je delež družbe Agrokor Investment B.V. zmanjšal iz 28,64 % na 18,53 %.

Junija 2017 je družba **Sberbank of Russia uveljavljala zastavno pravico** nad 1.128.803 delnicami družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., imetnik katerih je bila družba Agrokor Investment B.V. S tem je mesec kasneje postala 18,53 odstotna lastnica družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.

Vstop na trg Bosne in Hercegovine

Mercator je ponovno vstopil na trg Bosne in Hercegovine. Primopredaja in vzpostavitev dejavnosti maloprodaje je bila izvedena v septembru 2017. Cilj Mercatorja je lokalnemu kupcu ponuditi nov koncept trgovine, ki ga razvija Mercator, ter predvsem širok asortiment, ki bo v najvišji možni meri prilagojen potrebam in željam kupcev.

Dogodki, povezani z dogajanjem v Skupini Agrokor

Uprava družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., je bila v marcu in aprilu 2017 v rednem stiku s posojilodajalci družbe v izogib kršitvam sporazumov o dolgoročnem financiranju, ki bi lahko bile posledica dogodkov, ki so v tem času zadevali večinskega delničarja in so privedli do sprožitve t. i. Lex Agrokorja. Uprava je 9. 4. 2017 bankam posojilodajalkam poslala zaprosilo za soglasje (t. i. waiver) v izogib potencialni navzkrižni kršitvi (t.i. cross-default). Soglasje, za katerega je družba zaprosila, se je nanašalo na potencialni nastanek navzkrižne kršitve v zvezi z družbo Agrokor, d. d., in nekaterimi njenimi odvisnimi hčerinskimi družbami, kot posledica dogodkov, ki so v tem času zadevali večinskega delničarja družbe. Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., ni prejela niti ene zavrnitve takšnega zaprosila, kar pomeni da je prejela le pozitivne odgovore – soglasja s strani pomembne večine bank posojilodajalk, tako da je bila potrebna dvotretjinska večina za soglasje presežena.

V letu 2016 so bile v družbah Poslovni sistem Mercator, d. d., Mercator - H, d. o. o., in Mercator - BH, d. o. o., **slabljene terjatve do družb v Skupini Agrokor, ki niso del Skupine Mercator.** Nadzorni svet je na izredni seji dne 14. 4. 2017 od uprave zahteval, da nemudoma preuči vse možnosti z namenom čim prejšnje izvedbe poravnave

medsebojnih terjatev in obveznosti med družbami Skupine Mercator in Skupine Agrokor, ki niso del Skupine Mercator.

V skladu s t. i. Lex Agrokor so družbe v Skupini Mercator do vključno dne 9. 6. 2017 prijavile terjatve do družb v Skupini Agrokor v višini 43.788.150 EUR. Vse terjatve so bile v januarju 2018 s strani zagrebškega sodišča tudi priznane.

V letu 2017 so bile v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., in družbi Mercator - H, d. o. o., slabljene vse terjatve do povezanih družb v Skupini Agrokor s sedežem na Hrvaškem, nastale od 1. 1. 2017 do 9. 4. 2017.

V septembru 2017 je bilo objavljeno poročilo **izrednega člana uprave** za obdobje 8. 5. 2017 do 8. 8. 2017 in v decembru za obdobje od 9. 8. 2017 do 31. 10. 2017**, iz katerega je razvidno, da so vsi sklenjeni posli med družbo Poslovni sistem Mercator, d. d., in družbo Agrokor, d. d., ter z njo povezanimi družbami ustrezali načelom vestnosti, gospodarnosti in verodostojnosti ter da družba pri nobenem poslu ni bila prikrajšana oziroma kakorkoli oškodovana**.

Lojalnostni programi

Prednosti sistema zvestobe Pika pozna tako rekoč že vsako gospodinjstvo v Sloveniji, kartica zvestobe Pika pa je v letošnjem letu praznovala 18. rojstni dan. Več informacij o programih zvestobe Skupine Mercator je predstavljeno v poglavju Trženje in lojalnostni programi.

Odprodaja Mercator centra Beograd

V decembru je bila med družbo Retail Center, d. o. o., Beograd, in družbo Mercator – S, d. o. o., podpisana pogodba o prodaji Mercator centra Beograd in pogodba o dolgoročnem najemu trgovskega dela centra. Kupoprodajna cena je znašala 46 mio EUR, brez DDV. S prodajo Mercator centra v Beogradu je Mercator uspešno zastavil projekt monetizacije nepremičnin, ki je namenjen predvsem razdolževanju Skupine Mercator.

Nagrade in dosežki

Slovenija

Blagovna znamka Mercator je prejela **naziv Trusted Brand 2017** v dveh kategorijah, in sicer v kategoriji nakupovalni center in v kategoriji varovanja okolja. Prejela pa je tudi posebno priznanje Trusted Brand za 10. zmago v kategoriji Nakupovalni centri. Raziskavo je izvedel Inštitut za raziskovanje trga in medijev Mediana.

Spletna trgovina M Tehnika je prejemnica **certifikata Certified Shop in Emota**, kot zaupanja vreden in zanesljiv spletni trgovec z odlično nakupno izkušnjo in več kot 13.000 izdelki za dom in urejanje okolice.

Za leto 2016/2017 je **Kontaktni center Mercator in informacije** prejel priznanje QUDAL - Številka 1 v kakovosti na področju reševanja reklamacij in pritožb kupcev.

Sekcija za pekarstvo v okviru Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) je najvišje priznanje **podelila petim Mercatorjevim pekovskim in slaščičarskim izdelkom ter petnajstim izdelkom blagovne znamke Pekarna Grosuplje,** ki so na voljo le v Mercatorju. Zlata priznanja so dokaz, da Mercator ponuja vrhunske izdelke, tudi ko gre za kruh in slaščice.

Družba Mercator IP, d. o. o., je prejemnica **petih zlatih medalj za izdelke slaščičarske delavnice Kranjski kolaček** v okviru 17. ocenjevalne Sekcije za pekarstvo, ki ocenjuje kakovost kruha, pekovskega ter finega pekovskega peciva in deluje v okviru Gospodarske zbornice Slovenije (GZS).

V Gornji Radgoni je v avgustu potekal že **55. mednarodni kmetijsko-živilski sejem**. Družba **Mercator IP**, d. o. o., je v ocenjevanje poslala 10 izdelkov s področja mesa, mesnih in ribjih izdelkov. Vseh 10 izdelkov **je prejelo medalje**: 5 izdelkov zlato, 3 srebrno in 2 bronasto.

Trajno mleko Mercator je na podlagi Pravilnika o ocenjevanju kakovosti mleka in mlečnih izdelkov Gospodarsko interesnega združenja mlekarstva Slovenije na ocenjevanju na Biotehniški fakulteti v Ljubljani doseglo odlično kakovost. Prejelo je vse možne točke, 20 od 20-ih.

Mercator je ponosni prejemnik certifikata **Izbrana kakovost iz Slovenije**, ki ga na podlagi specifikacije Izbrana kakovost za sveže goveje, telečje in perutninsko meso podeljuje IKC – Inštitut za kontrolo in certifikacijo UM. Ta znak odličnosti zagotavlja kakovost, transparentnost in sledljivost porekla ter posebne pogoje trženja.

Turizem Ljubljana je v okviru projekta Ljubljanska kakovost (LQ), ki jo izvaja vsaki dve leti v Ljubljani in regiji Osrednje Slovenije, **restavracijo Maxim** uvrstil med šest najbolje ocenjenih restavracij. Restavracija Maxim je na vrhu gostiln in restavracij v Ljubljani tudi po mnenju spletnega portala Siol. Prav tako so bralci revije Dolce vita – revija mnogih življenjskih radosti restavraciji Maxim podelili najvišjo oceno, 5 zvezdic.

V okviru marketinške strokovne revije Marketing magazin je bila za marketinško kampanjo leta 2017 izbrana kampanja **Ste, kar jeste.**

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je simbolno podprlo delodajalce, ki prispevajo k temu, da se zaposlovanje invalidov na odprtem trgu dela ne zmanjšuje. V okviru projekta **Zmoremo** je bilo posebno priznanje podeljeno petim delodajalcem, največjim **zaposlovalcem invalidov** v letu 2016, tudi Mercatorju.

M Tehnika se je oktobra predstavila na 1. vseslovenskem sejmu na Dolenjskem, ki je pritegnil več kot 250 razstavljavcev iz vse Slovenije. Na več kot 500 kvadratnih metrih razstavnih površin, se je M Tehnika predstavila na edinstven način, tako da so bili obiskovalci deležni prav posebnih doživetij, za kar je bila nagrajena **kot najboljši razstavljavec**.

Tujina

Format IDEA je prejemnik nagrade **Best Buy za najboljše razmerje med kakovostjo in ceno na področju Srbije za obdobje 2017/2018** na podlagi rezultatov spletne ankete, ki jo je izvedla švicarska organizacija Icertias.

Spletna stran IDEA v Srbiji je prejemnica nagrade za **eno od petih najboljših mest v kategoriji eMarket**, ki jo podeljuje PC Press, kar dokazuje, da je spletno mesto lepo in funkcionalno.

IDEA Online v Srbiji je prejemnica nagrade **QUDAL za vrhunsko kakovost**. S tem je IDEA Online Store potrdila prvo mesto v kategoriji spletnih trgovin, nagrada pa potrjuje kakovost in osredotočenost na potrebe strank.

Družba Mercator – S, d. o. o., je s strani Nacionalne službe za zaposlovanje prejela priznanje za delodajalca, ki se je v letu 2017 najbolj angažiral na področju zaposlovanja invalidov.

Dobrodelni tudi v Mercatorju

Skupaj z Rdečim križem Slovenije zbiramo živila za ljudi v stiski v 35 večjih prodajalnah po Sloveniji.

V sodelovanju z Lions klubom Ljubljana Viva in slovenskimi športniki smo pripravili dobrodelno dražbo za podpisan dres našega skakalnega prvaka Petra Prevca in ostalih orlov. Dražba je potekala v sklopu letošnje akcije Tečem, da pomagam. Izkupiček bo namenjen pomoči slepim in slabovidnim otrokom.

V Mercatorju podpiramo naše orle – tako izbrano skakalno vrsto kot mlade upe. Smučarski skakalni klub, ki je v akciji Skočite v Mercator, podprite skakalce, zbral največ glasov naših kupcev in si s tem prislužil glavno nagrado – Fordov kombi, je Smučarski skakalni klub Ilirija iz Ljubljane.

HVALA VAM ZA
2.334 VŠEČKOV FB STRANI = 2.334 MIN ZA DOBRA DELA

V okviru projekta **Ustavi se** smo na svoji Facebook strani zbrali 2.334 všečkov. Všečke smo pretvorili v minute, ki so jih sodelavci in sodelavke prostovoljci konec septembra namenili dobrim delom, pomoči in druženju s starejšimi.

V Mercatorju je oktober **mesec otroka**, zato je delež od prodaje izdelkov za otroke namenjen za sklad Lumpi. Iz sklada smo letošnja zbrana sredstva podarili Porodnišnici Ljubljana; podarjen je bil inkubator-žirafa.

Podpiramo tudi projekt **Roza oktober**, v okviru katerega smo se povezali z družbo Medex, d.o.o., tako da smo v mesecu oktobru od vsakega prodanega izdelka znamke Medex, namenili 10 centov združenju Europa Donna.

V decembru so v M-Tehniki pripravili projekt **Korak do pravih rešitev** in Centru Janeza Levca Ljubljana predali donacijo v obliki posod, malih gospodinjskih aparatov in drugih kuhinjskih pripomočkov.

Dogodki po zaključku obdobja

Z dnem 28. 2. 2018 je Ante Ramljak odstopil s funkcije člana nadzornega sveta družba Poslovni sistem Mercator, d. d., z dnem 4. 4. 2018 dr. Teo Vujčić ter z dnem 16. 4. 2018 Damir Kuštrak.

IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., skladno s 5. odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD-1) vključuje kot del svojega poslovnega poročila izjavo o upravljanju družbe.

Sklicevanje na Kodeks o upravljanju

Upravljanje družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., temelji na zakonskih določilih, dobri poslovni praksi ter na načelih Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Uprava in nadzorni svet družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., podajata izjavo o skladnosti s Kodeksom, ki je tudi del Letnega poročila za leto 2017 in je dostopna na spletnih straneh družbe www.mercatorgroup.si.

Skladnost z določili Kodeksa

Uprava in nadzorni svet družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., sta v letu 2017 ponovno preverila skladnost korporacijskega upravljanja v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., in v Skupini Mercator s Kodeksom ter pripravila novo izjavo, ki odraža sliko korporacijskega upravljanja v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupini Mercator.

Ugotovljeno je bilo, da je korporacijsko upravljanje v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupini Mercator skladno z določili Kodeksa, s posameznimi odstopanji, ki so pojasnjena v nadaljevanju.

Politika raznolikosti (Priporočilo 4): Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., pripravlja dokument v zvezi s politiko o raznolikosti, pri čemer jo v organih vodenja in nadzora v praksi že izvaja glede naslednjih vidikov: spol, starost, izobrazba in poklicne izkušnje.

Razmerje med družbo in delničarji (Priporočilo 6.2): Glede na to, da večinski delničar sam komunicira svoje namene glede politike upravljanja naložb v javni delniški družbi, družba ni posebej pozvala delničarjev na način, da bi večje delničarje spodbudila, da le-ti javnost seznanijo s svojo politiko upravljanja z naložbo v javni delniški družbi.

Skupščina delničarjev (Priporočilo 8.1): Družba je na svoji uradni spletni strani javno objavila podatke o tem, kdo zbira pooblastila za glasovanje na posamezni skupščini, prav tako je bil o tem obveščen vsak delničar posebej, ni pa na uradni spletni strani družbe javno objavila podatka o stroških organiziranega zbiranja pooblastil za glasovanje na posamezni skupščini. Strošek organiziranega zbiranja pooblastil (brez poštnih storitev) je sicer za 24. skupščino delničarjev znašal 1.773 EUR.

Skupščina delničarjev (Priporočilo 8.5): Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je v gradivu za 24. redno skupščino in na 24. redni skupščini navedla informacije o delovnih izkušnjah predlaganih kandidatov. Prav tako so kandidati podali pisno izjavo, da ni okoliščin, ki bi po določbah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) nasprotovale njegovi izvolitvi, ni pa bila narejena ocena morebitnega nasprotja interesov kandidatov skladno s kriteriji neodvisnosti Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, saj so vsi kandidati zaposleni pri večinskem delničarju družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.

Skupščina delničarjev (Priporočilo 8.6): Družba ne razkriva postopka iskanja, nominacije in vrednotenja kandidatov za člane nadzornega sveta, ker kandidate predlaga večinski delničar v skladu s svojimi postopki izbire.

Nadzorni svet, neodvisnost (Priporočilo 9.2, 9.3, 22, 23): Glede na obstoječo lastniško strukturo družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., je družba Agrokor, d. d., imetnik 69,57 % delnic družbe, zato nadzorni svet družbe posledično sestavlja več kot polovica članov, pri katerih obstaja tesnejša ekonomska povezava s prej navedenim delničarjem.

Postopek izbire kandidatov za člane nadzornega sveta (Priporočilo 10.1): Nekateri člani nadzornega sveta nimajo listin (predstavniki delavcev in člani nadzornega sveta, ki so hrvaški državljani), s katerimi se dokazuje specializirana strokovna usposobljenost za članstvo v nadzornem svetu, vendar so zaradi svoje strokovne usposobljenosti oziroma izkušenj primerni za člane nadzornega sveta.

Izjava o neodvisnosti (Priporočilo 11): Vsi člani nadzornega sveta so podpisali posebno izjavo, s katero so se opredelili do izpolnjevanja vsakega kriterija neodvisnosti. Podpisanih izjav družba ni objavila na uradni spletni strani družbe, saj je izpolnjevanje do vsakega posameznega kriterija neodvisnosti stvar osebne integritete vsakega posameznega člana nadzornega sveta.

Naloge nadzornega sveta in plačilo uprav (Priporočilo 12.10 in 21.1): V letu 2017 so bili prejemki članov uprave sestavljeni le iz fiksnega dela, ker je večina članov uprave nastopila mandat v aprilu 2017, o variabilnem delu nagrajevanja članov uprave pa odloča nadzorni svet na podlagi uspešnosti poslovanja v preteklem letu.

Usposabljanje članov nadzornega sveta (Priporočilo 13.1): Nadzorni svet ne opredeli letnega načrta usposabljanja članov nadzornega sveta in komisij, saj se nadzorniki udeležujejo izobraževanj v skladu s potrebami posameznega člana. Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je sicer članica Združenja nadzornikov Slovenije, v okviru katerega potekajo izobraževanja, ki se jih udeležujejo tudi člani nadzornega sveta. V letu 2017 je bila za člane nadzornega sveta in komisij izvedeno izobraževanje »Standardna znanja za nadzornike«.

Predsednik nadzornega sveta (Priporočilo 15.2): Na 16. redni seji nadzornega sveta, dne 15. 6. 2017, je bil zaradi odstopa dotedanjega predsednika imenovan nov predsednik nadzornega sveta. Glede na visoko koncentrirano lastniško strukturo družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., je bil za predsednika nadzornega sveta imenovan izredni upravitelj večinskega delničarja.

Sestava in imenovanje uprave (Priporočilo 20.7): Na podlagi sprejetega Zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo, je Okrožno sodišče v Ljubljani po uradni dolžnosti vpisalo v sodni register izrednega člana uprave družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., Gregorja Planteua, čigar trajanje pogodbe je vezano na Zakon o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo.

Plačilo upravi (Priporočilo 21.3): Z dnem 5. 4. 2017 je bil brez krivdnih razlogov z mesta predsednika uprave odpoklican Anton Balažič, ki je v letu 2017 prejel odpravnino v višini 12-mesečnih plač.

Neodvisnost članov nadzornega sveta in komisij (Priporočilo 23.5): Med letom 2017 je pri enem izmed članov nadzornega sveta prišlo do potencialnega nasprotja interesov, o čemer je bil nadzorni svet ažurno obveščen, članu nadzornega sveta pa je na podlagi odstopne izjave prenehala funkcija v nadzornem svetu.

Javna objava pomembnih informacij (Priporočilo 29.9): Družba ima na spletni strani www.mercatorgroup.si v slovenskem in angleškem jeziku objavljen Poslovnik o delu nadzornega sveta, Poslovnik o delu revizijske komisije ter Poslovnik o delu kadrovske komisije, ne objavlja pa Poslovnika skupščine, ki ga družba ne potrebuje, saj vsakokratno skupščino delničarjev vodi priznani odvetnik v skladu z veljavno zakonodajo.

Sestava uprave ter nadzornega sveta, skladno s Prilogo C Kodeksa upravljanja javnih delniški družb, je podrobneje predstavljena v nadaljevanju tega poglavja, medtem ko so prejemki uprave in nadzornega sveta, prav tako skladno s Prilogo C Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, podrobneje predstavljeni v računovodskem delu Letnega poročila pod točko 34, Posli s povezanimi osebami.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., bo priporočilom Kodeksa sledila tudi v prihodnje. Prizadevala si bo v čim večji meri spoštovati njegova neobvezujoča priporočila in skladno s tem izpopolnjevati svoj sistem upravljanja.

Opis glavnih značilnosti notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Družbe Skupine Mercator pripravljajo računovodske izkaze v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Družbe zagotavljajo, da so finančno stanje, uspešnost poslovanja in denarni tokovi prikazani pošteno glede na dejanske učinke poslovnih dogodkov.

Notranje kontrole, ki jih je Skupina Mercator vzpostavila in jih izvaja na vseh ravneh, so usmeritve in postopki, da bi obvladovala tveganja, ki so povezana z računovodskim poročanjem. Namen notranjih kontrol je zagotoviti zanesljivost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni ter drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi. Notranje kontrole na področju računovodenja so namenjene obvladovanju tveganj, predvsem glede:

- verodostojnosti računovodskih podatkov, ki temeljijo na verodostojnih knjigovodskih listinah, dokazilih o obstoju poslovnih dogodkov, iz katerih so nedvoumno razvidni vsi podatki, pomembni za njihovo pravilno knjigovodsko evidentiranje;
- pravilnosti računovodskih podatkov, ki so pred objavo ustrezno preverjeni; kontrole se vršijo na več nivojih s primerjavo in usklajevanjem podatkov analitičnih knjigovodstev s podatki v knjigovodskih listinah kot tudi s podatki poslovnih partnerjev ali z dejanskim fizičnim stanjem sredstev ter z usklajevanjem med analitičnimi knjigovodstvi in glavno knjigo;
- popolnosti in pravočasnosti računovodskih podatkov, ki ju zagotavljamo z enotnimi računovodskimi politikami ter z natančno določenimi postopki in roki evidentiranja, ki so zapisani v računovodskem pravilniku Skupine Mercator in drugih internih aktih družb Skupine Mercator, zelo pomembno pa je tudi ustrezno razmejevanje pristojnosti in odgovornosti.

Kakovost računovodskih informacij zagotavlja osrednji informacijski sistem SAP.

Pomembno vlogo pri zagotavljanju kakovostnih računovodskih informacij z vidika uporabe sodobne tehnologije predstavlja informacijski sistem. Večina družb Skupine Mercator kot osrednji informacijski sistem uporablja SAP, ki je ustrezno integriran z drugimi informacijskimi rešitvami družb. Ustreznost delovanja SAP-a in vanj vgrajenih internih kontrol letno preverjamo v sodelovanju s pooblaščenimi zunanjimi izvajalci.

Tveganja, ki se pojavljajo pri računovodskem poročanju, zmanjšujemo tudi:

- z dobrim notranjim informiranjem in obveščanjem;
- z jasnimi računovodskimi usmeritvami in njihovo dosledno uporabo;
- s poenotenimi računovodskimi politikami na ravni celotne Skupine Mercator;
- s stalnimi izboljšavami organizacije računovodske funkcije po posameznih družbah in na nivoju Skupine Mercator;
- s pravočasno pripravo, ustrezno podrobno obravnavo in vsebinsko zasnovo izkazov, ki so podlaga za poslovno odločanje;
- z obsežnimi razkritji in pojasnili;
- z rednimi notranjimi in zunanjimi revizijskimi pregledi poslovnih procesov in poslovanja.

Vse to je izvedljivo le s strokovnimi, natančnimi in doslednimi zaposlenimi, ki spoštujejo zakonodajo in Mercatorjeve vrednote, zato veliko skrb namenjamo njihovemu rednemu usposabljanju. Omogočamo jim interno in eksterno strokovno usposabljanje ter usposabljanje na področju mehkih veščin.

Struktura največjih imetnikov vrednostnih papirjev družbe na dan 31. 12. 2017

	Največji delničarji	Država	Število delnic	Delež
1	Agrokor d.d.	Hrvaška	4.237.376	69,57%
2	Clearstream Banking SA - fiduciarni račun / Sberbank of Russia	Luksemburg	1.128.945	18,53%
3	Societe Generale - Splitska Banka, d.d.	Hrvaška	410.339	6,74%
4	Addiko bank d.d.	Hrvaška	173.164	2,84%
5	Zagrebačka Banka d.d.	Hrvaška	35.143	0,58%
6	Hrvatska poštanska banka d.d.	Hrvaška	21.575	0,35%
7	BNP Paribas Securutie Services S.C.A	Francija	1.107	0,02%
8	Fortunat Miloš	Slovenija	800	0,01%
9	Horvat Jože	Slovenija	608	0,01%
10	Verbič Tomaž	Slovenija	574	0,01%
	Skupaj		6.009.631	98,67%

Pravni posli med družbo Poslovni sistem Mercator, d. d., in povezanimi družbami

Z dnem 6. 5. 2017 je pričel veljati Zakon o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo (Uradni list RS, 23-1204/2017, v nadaljevanju: zakon). Vlada Republike Slovenije je na svoji seji dne 8. 5. 2017 ugotovila, da je Poslovni sistem Mercator, d. d., družba sistemskega pomena za Republiko Slovenijo.

Zakon je bil sprejet s ciljem:

- omogočiti družbi sistemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki ima večinskega lastnika v postopkih zaradi insolventnosti ali vsebinsko podobnih postopkih, normalno delujoče okolje za poslovanje in preprečiti negativne posledice na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost Republike Slovenije;
- zaščititi interese družbe sistemskega pomena (zaposleni, dobavitelji, upniki, manjšinski delničarji) pred interesi večinskega lastnika, ki je v postopku insolventnosti ali vsebinsko podobnem postopku;
- zagotoviti dodaten nadzor nad odnosom med družbo sistemskega pomena in večinskim lastnikom zaradi težav večinskega lastnika;
- zaradi povečanega tveganja prepovedati določene posle, ki so v normalnih okoliščinah dopustni (prevzemanje dolgov, dajanje poroštev, blagovni krediti itd.).

Okrožno sodišče v Ljubljani je na predlog Vlade Republike Slovenije dne 18. 5. 2017 v družbo Poslovni sistem Mercator, d. d., imenovalo **Gregorja Planteua** za izrednega člana uprave.

Izredni član uprave družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.:

- je odgovoren izključno za vodenje poslov z večinskim delničarjem Agrokor, d. d., in njegovimi odvisnimi družbami,
- se ne ukvarja z rednimi posli družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.,
- skladno z zgoraj navedenim zakonom skrbi za to, da večinski delničar Agrokor, d. d., ne izčrpava družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.

Člani uprave in izredni član uprave skupno zastopajo družbo sistemskega pomena Poslovni sistem Mercator, d. d., in soglasno sprejemajo odločitve glede vodenja vseh poslov, povezanih z večinskim lastnikom Agrokor, d. d., in z njim povezanimi družbami.

Uprava Poslovnega sistema Mercator, d. d., je za operativno izvedbo zakona sprejela Organizacijsko navodilo za vodilne delavce družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in njenih odvisnih družb za sklepanje in vodenje poslov v

povezavi z Zakonom o imenovanju izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki določa zlasti:

- natančnejšo opredelitev z zakonom reguliranih poslov družbe Mercator, d. d., z večinskim delničarjem Agrokor, d. d., ali z njim povezanimi družbami;
- status sklenjenih poslov pred veljavnostjo zakona;
- obveznosti vodilnih delavcev Skupine Mercator, pri katerih je v skladu z zakonom zahtevano skupno zastopanje in sprejemanje odločitev oziroma soglasje izrednega člana uprave.

Vsi posli med družbo Poslovni sistem Mercator, d. d., in družbo Agrokor, d. d., ustrezajo načelom vestnosti, gospodarnosti in verodostojnosti.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je dolžna v skladu z zakonom **vsake tri mesece pripraviti poročilo o vseh poslih, sklenjenih z večinskim delničarjem Agrokor, d. d., in z njim povezanimi družbami** ter z njim seznaniti nadzorni svet, izredni član uprave pa ga je dolžan predstaviti ministru za gospodarstvo. Prvo poročilo za obdobje od 8. 5. 2017 do 8. 8. 2017 je bilo javno objavljeno dne 7. 9. 2017, drugo poročilo za obdobje od 9. 8. 2017 do 31. 10. 2017 pa dne 1. 12. 2017. Iz obeh poročil izhaja, da so **vsi posli, sklenjeni z večinskim delničarjem Agrokor, d. d., in njegovimi odvisnimi družbami, ustrezali načelom vestnosti, gospodarnosti in verodostojnosti ter da Poslovni sistem Mercator, d. d., pri teh poslih ni bil prikrajšan ali kakorkoli oškodovan**.

V skladu s 545. členom ZGD-1 je družba Poslovni sistem Mercator, d. d., pripravila tudi Poročilo o razmerjih s povezanimi družbami v letu 2017, v katerem so navedeni vsi pravni posli, ki jih je družba sklenila v letu 2017 z obvladujočo družbo ali z njo povezano družbo in ugotovila, da kot odvisna družba v letu 2017 z matično družbo Skupine Agrokor ni sklenila nobenega pravnega posla, ki bi imel škodljive posledice za delovanje družbe Poslovni sistem Mercator, d.d. Prav tako med obvladujočo in odvisnimi družbami v tem obdobju ni bilo nobenega pravnega posla, sklenjenega na osnovi obveznega navodila. Skladno z določili 545. in 546. člena ZGD-1 obvladujoča družba ni uporabila svojega vpliva tako, da bi pripravila odvisno družbo do tega, da bi zase opravila škodljiv pravni posel ali da bi nekaj storila v svojo škodo. Prav tako družba ni storila ali opustila nobenih dejanj na pobudo oziroma v interesu teh družb.

Revizija

Družbe Skupine Mercator so skladno z Zakonom o gospodarskih družbah zavezane k reviziji računovodskih izkazov. Namen revizije je povečati stopnjo zaupanja uporabnikov računovodskih informacij. Revizor z ustreznimi revizijskimi postopki in metodami preveri računovodske izkaze in izrazi mnenje o tem, ali so v vseh pomembnih pogledih sestavljeni v skladu s primernim okvirom računovodskega poročanja.

Zunanja revizija

Skupščina delničarjev družbe je na 24. redni skupščini za revizorja družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., imenovala revizijsko družba Deloitte revizija, d. o. o. Revizijska hiša Deloitte revizija, d. o. o., revidira tudi Skupino Mercator in večino odvisnih družb.

Revizijska hiša Deloitte revizija, d. o. o., pri svojem delu uporablja najnovejšo metodologijo revidiranja, ki upošteva temeljna revizijska načela in druga pravila revidiranja v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja in mednarodnimi stališči o revidiranju, hkrati pa podpira in izboljšuje kakovost revizije ter prispeva k njeni večji učinkovitosti.

Notranja revizija

Služba notranje revizije je organizirana v obvladujoči družbi. Organizacijsko je podrejena članici uprave za področje financ in informatike, funkcijsko pa revizijski komisiji oziroma nadzornemu svetu. Notranja revizija Skupine Mercator dela skladno z Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju, Kodeksom poklicne etike notranjih revizorjev in Kodeksom notranjerevizijskih načel.

Sistem notranjega revidiranja je tesno povezan s sistemom upravljanja s tveganji. V Skupini Mercator so predmet revidiranja bolj tvegana področja in predvsem temeljni, ključni procesi. S stališča notranje revizije so ključni

procesi tisti, ki imajo velik vpliv na računovodske izkaze družb, ki so kritični za doseganje strateških ciljev družb in Skupine Mercator ter so podvrženi zahtevam po razkritjih po Mednarodnih računovodskih standardih ali veljavni zakonodaji.

V letu 2017 je notranja revizija izvedla 5 notranjerevizijskih pregledov. Pregledi so bili opravljeni na področju nabave in upravljanja z blagovnimi skupinami, maloprodaje in veleprodaje.

Družbeno odgovornost v Skupini Mercator razumemo kot eno izmed temeljev nadaljnjega uspeha Skupine Mercator. Podpiramo kulturo odprtosti v skladu z najvišjimi standardi poštenosti in odgovornosti. Na pobudo nadzornega sveta in revizijske komisije so družbe Skupine Mercator vzpostavile sistem prijav spornega ravnanja, ki smo ga poimenovali **Povejmo**. Nosilec aktivnosti je notranja revizija Skupine Mercator.

Pravila v zvezi s tem smo zapisali v dokumentu »Politika spodbujanja k odgovornemu in poštenemu ravnanju«, ki je objavljen na spletu[2]. Cilj politike je spodbuditi vse dobronamerne prijavitelje in jim omogočiti, da pogumno izrazijo kakršne koli skrbi, pomisleke in opažanja glede netransparentnega poslovanja ali spornih poslovnih praks v Mercatorju, da s hitrim reševanjem prijav preprečimo sporne poslovne prakse in kakršnokoli škodo za Skupino Mercator, preden se zgodi, da vsem dobronamernim prijaviteljem zagotovimo zaščito pred morebitnimi povračilnimi ukrepi (zlasti šikaniranjem, nadlegovanjem ali ustrahovanjem) ter da z odgovornim obravnavanjem in reševanjem prijav še dodatno spodbudimo etično, moralno in pošteno ravnanje. V letu 2017 je notranja revizija obravnavala 17 prijav.

Organi družbe

Pravila družbe o imenovanju članov organov vodenja ali nadzora ter o spremembah statuta

Družbo Poslovni sistem Mercator, d. d., je na dan 31. 12. 2017 zastopala tričlanska uprava ter izredni član uprave. Število članov uprave ter njihova delovna področja in pooblastila določa Akt o upravi, ki ga na predlog predsednika uprave sprejme nadzorni svet družbe. Trije člani uprave imajo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas, pri čemer je pogodba o zaposlitvi člana uprave vezana na mandat, izredni član uprave pa ima sklenjeno delovno razmerje za določen čas, pri čemer je pogodba o zaposlitvi vezana na Zakon o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo.

Temeljna funkcija nadzornega sveta je nadzor nad vodenjem poslov družbe. Skladno s Kodeksom so člani nadzornega sveta samostojni pri odločanju. Člani nadzornega sveta, ki jih izvoli skupščina, zastopajo interese delničarjev. Člani nadzornega sveta, ki so predstavniki delavcev ter jih v skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju izvoli svet delavcev družbe, pa zastopajo interese vseh delavcev v okviru pooblastil, ki jih ima nadzorni svet.

Skupščina odloča o spremembah statuta s tričetrtinsko večino pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala.

Podatki o delovanju skupščine družbe in opis pravic delničarjev ter način njihovega uveljavljanja

Skupščina je organ družbe, v katerem se oblikuje in izraža volja delničarjev tako, da postane volja družbe. Osnovna korporacijska pravica delničarja je upravljanje družbe, ki jo delničar uresničuje skupaj z ostalimi delničarji družbe z glasovanjem na skupščini o zadevah iz pristojnosti skupščine in sprejemom sklepov.
Skupščina delničarjev Poslovnega sistema Mercator, d. d., v skladu s statutom družbe sklepa o:

1. V razmerju do uprave:
   - lahko izreče nezaupnico predsedniku in (ali) članu (nom) uprave;
   - odloča o podelitvi razrešnice upravi oziroma posameznemu članu uprave;
   - izjemoma lahko odloča o vprašanjih vodenja poslov, če to zahteva uprava.

[2] http://www.mercatorgroup.si/sl/druzbena-odgovornost/

2. V razmerju do nadzornega sveta:
   - voli in odpokliče člane nadzornega sveta, ki zastopajo interese delničarjev;
   - odloča o podelitvi razrešnice nadzornemu svetu oziroma posameznemu članu nadzornega sveta;
   - odloča o višini sejnin oziroma plačilih za delo članov nadzornega sveta.
3. V zvezi z letnim poročilom in rezultati poslovanja:
   - sklepa o sprejemu letnega poročila v primeru, če nadzorni svet letnega poročila ni potrdil ali če uprava in nadzorni svet prepustita odločitev o sprejemu letnega poročila skupščini;
   - odloča o uporabi bilančnega dobička na predlog uprave in nadzornega sveta.
4. V zvezi s statutom:
   - sklepa o spremembah statuta.
5. V zvezi z osnovnim kapitalom in delnicami:
   - sklepa o ukrepih za povečanje in zmanjšanje kapitala.
6. V zvezi s statusnimi spremembami:
   - sklepa o prenehanju družbe in statusnih spremembah (spojitev, pripojitev, delitev, sprememba oblike družbe).
7. V zvezi s kontrolo poslovanja:
   - sklepa o imenovanju revizorja.
8. O drugih zadevah v skladu z zakonom in statutom.

Uprava družbe skliče skupščino delničarjev družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., praviloma enkrat letno, in sicer v primerih, določenih z zakonom ali statutom družbe in takrat, ko je to v korist družbe. Sklic skupščine je objavljen v časniku Delo, v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet ter na spletni strani družbe www.mercatorgroup.si vsaj 30 dni pred zasedanjem. V sklicu skupščine so poleg časovnih in krajevnih navedb jasno in natančno opredeljeni tudi pogoji, od katerih sta odvisna udeležba na skupščini in uresničevanje glasovalne pravice ter dnevni red s predlogi sklepov v taki vsebini, v kakršni bodo predmet glasovanja.

Glasovalna pravica delničarjev družbe se uresničuje glede na njihov delež v osnovnem kapitalu družbe. Vsaka kosovna delnica z glasovalno pravico ima en glas. Glasovalno pravico lahko na skupščini uresničuje le tisti delničar, ki se je prijavil najpozneje konec četrtega dne pred skupščino, in ki je kot imetnik delnic na presečni dan vpisan v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev. Vsak delničar, ki ima pravico do udeležbe na skupščini, lahko pisno pooblasti pooblaščenca, da se v njegovem imenu udeleži skupščine in uresničuje njegovo glasovalno pravico.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., skrbi za upoštevanje načel enakopravne obravnave delničarjev, jim zagotavlja enakomerno obveščenost ter jih z organiziranim zbiranjem pooblastil spodbuja k aktivnemu izvajanju njihove glasovalne pravice.

Dne 15. 6. 2017 je potekala 24. redna skupščina delničarjev, na kateri je bilo navzočih 76,19 % vseh delnic z glasovalno pravico. Na skupščini sta bila predstavljena Letno poročilo za poslovno leto 2016 in Poročilo nadzornega sveta o rezultatih preveritve Letnega poročila za poslovno leto 2016. Poleg tega se je skupščina seznanila z informacijo o prejemkih članov organov vodenja in nadzora, o postopkih vrednotenja učinkovitosti nadzornega sveta, o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu ter o imenovanju pooblaščene revizijske družbe za leto 2017. Skupščina je za revizorja družbe za leto 2017 imenovala revizijsko hišo Deloitte revizija, d. o. o. Skupščina delničarjev se je seznanila z odstopi treh članov nadzornega sveta (mag. Anteja Todorića, Ivana Crnjaca in mag. Darka Kneza) ter izvolila tri nove člane nadzornega sveta (Anteja Ramljaka, Vladimirja Bošnjaka in dr. Tea Vujčića).

Zapisniki zasedanja skupščine družbe se vodijo v notarski obliki, kar pomeni, da mora skladnost v zapisniku napisanih sklepov z odločitvami skupščine potrditi izbrani notar.

Podatki o delovanju in sestavi revizijske komisije in kadrovske komisije

Revizijska komisija nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., v različnih sestavah deluje že od leta 2008. Ima pomembno vlogo v celotni strukturi upravljanja družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator. Nadzornemu svetu pomaga pri izvajanju njegovih nalog predvsem s spremljanjem in nadziranjem računovodskega poročanja, notranjih kontrol in upravljanja tveganj ter dela notranjih in zunanjih revizorjev.

Naloge in pristojnosti revizijske komisije je opredelil nadzorni svet in jih dokumentiral v poslovniku revizijske komisije. Pri tem je upošteval zahteve 280. člena ZGD-1. Revizijska komisija o svojem delu poroča nadzornemu svetu.

Revizijska komisija od dne 15. 6. 2017 deluje v naslednji sestavi: dr. Sergeja Slapničar, neodvisna strokovnjakinja, dr. Matej Lahovnik, namestnik predsednika nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., Damir Kuštrak ter Vladimir Bošnjak, oba člana nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. Predsednik revizijske komisije je Vladimir Bošnjak, njegov namestnik pa Damir Kuštrak. Revizijska komisija s svojim delovanjem zagotavlja kvalitetnejše izvajanje nadzorne funkcije v okviru družbe.

Kadrovska komisija nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., je bila ustanovljena dne 15. 6. 2017 v naslednji sestavi: dr. Matej Lahovnik, Ivica Mudrinić in Vesna Stojanović. Za predsednika kadrovske komisije je bil imenovan dr. Matej Lahovnik. Kadrovska komisija opravlja svoje pristojnosti in naloge na podlagi vsakokratnega pooblastila Nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.

Podatki o sestavi organov vodenja in nadzora (Priloga C.1 in C.2 h Kodeksu upravljanja javnih delniških družb)

Uprava

Ime in priimek	Funk.	Področje dela v upravi	Prvo imenovanje na funkcijo	Zaključek funkcije / mandata	Spol	Državljanstvo	Letnica rojstva	Izobrazba	Strokovni profil	Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb
Anton Balažič	P	vodenje Skupine Mercator	1.06.2012	5.04.2017	M	slovensko	1973	uni. dipl. ekonomist	kompetence iz vseh segmentov poslovodenja	-
Tomislav Čizmić	P	vodenje Skupine Mercator	6.04.2017	6.04.2022	M	hrvaško	1973	mag. ekonomije	kompetence iz vseh segmentov poslovodenja	-
Draga Cukjati	Č	finance in informatika	18.04.2017	6.04.2022	Ž	slovensko	1971	uni. dipl. ekonomist	finance, računovodstvo, investicijsko bančništvo, strukturirano in projektno financiranje, prevzemi in spojitve	-
Igor Mamuza	Č	Mercator trgovina Slovenija	1.04.2016	6.04.2022	M	hrvaško	1973	uni. dipl. ekonomist	upravljanje maloprodaje, komerciala	-
Gregor Planteu	I - Č	skladno z zakonom o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo.	24.05.2017	skladno z zakonom ZIČUDSP	M	slovensko	1975	uni. dipl. ekonomist	vodenje, korporativne finance in finančno prestrukturiranje	-

P = predsednik Č = član I - Č = izredni član M = moški Ž = ženska

Nadzorni svet

Ime in priimek	Funk.	Prvo imenovanje	Zaključek funkcije / mandata	Predsta-vnik	Udeležba na sejah	Spol	Državljan.	Letnica rojstva	Izobrazba	Strok. profil	Neodvisnost po 23. členu Kodeksa	Obstoj nasprotja interesa v 2017	Članstvo v organih nadzora drugih družb	Članstvo v komisijah	Predsednik / član	Udeležba na sejah komisij
Ante Todorić	P	29.08.2014	25.04.2017	K	3/5	M	hrvaško	1978	mag. ekonomije	management	NE	NE	Jamnica, d.d., Hrvaška; Ledo, d.d. Hrvaška	-	-	-
Ivan Crnjac	Č	29.08.2014	25.04.2017	K	3/6	M	hrvaško	1977	dipl. ekonomist	finance	NE	NE	Konzum, d.d., Hrvaška	RK	P	1/1
Darko Knez	Č	29.08.2014	1.06.2017	K	3/6	M	hrvaško	1970	mag. ekonomije in dipl. inž. strojništva	maloprodaja	NE	DA	Multiplus Card, d.o.o.; Belje, d.d.	-	-	-
Ante Ramljak	P	15.06.2017		K	16/16	M	hrvaško	1967	dipl. ekonomist	investicijsko bančništvo, prevzemi in spojitve	NE	NE	Sarajevski Kiseljak, d.d., Bosna in Hercegovina	-	-	-
Matej Lahovnik	N	30.03.2012		K	16/16	M	slovensko	1971	doktor znanosti s področja poslovodenja in organizacije	management	DA	NE	-	RK; KK	Č; Č	RK: 5/5; KK: 1/1
Damir Kuštrak	Č	29.08.2014		K	16/16	M	hrvaško	1956	dipl. inž. gradbeništva in mag. agronomije	korporativno upravljanje, finance	DA	NE	Agrokor d.d.; Hrvaška	RK	Č	7/7
Ivica Mudrinić	Č	29.08.2014		K	13/16	M	hrvaško	1955	dipl. inž. elektrotehnike	kompetence iz vseh segmentov poslovodenja	DA	NE	Rochester Institute of Technology Croatia	KK	Č	1/1
Teo Vujčić	Č	15.06.2017		K	8/10	M	hrvaško	1969	doktor znanosti	maloprodaja, finance	NE	NE	Dijamand, a.d., Srbija; Ledo, d.d., Zagreb; Multiplus Card, d.o.o., Zagreb; PIK Vrbovec, d.d., Hrvaška, Zvijezda, d.d., Hrvaška	-	-	-
Vladimir Bošnjak	Č	15.06.2017		K	9/10	M	hrvaško	1973	dipl. ekonomist, MBA	investicijsko bančnistvo, finance, prevzemi in spojitve, računovodstvo	NE	NE	Belje, d.d., Hrvaška; Dijamant a.d., Srbija; Jamnica, d.d., Hrvaška; Konzum d.d., Hrvaška; Ledo d.d.; Zvijezda d.d., Hrvaška	RK	P	4/4

se nadaljuje

P = predsednik Č = član N = namestnik predsednika K= predstavnik kapitala Z = predstavnik zaposlenih M = moški Ž = ženska RK = revizijska komisija KK = kadrovska komisija

nadaljevanje

Ime in priimek	Funk.	Prvo imenovanje	Zaključek funkcije / mandata	Predsta-vnik	Udeležba na sejah	Spol	Državljan.	Letnica rojstva	Izobrazba	Strok. profil	Neodvisnost po 23. členu Kodeksa	Obstoj nasprotja interesa v 2017	Članstvo v organih nadzora drugih družb	Članstvo v komisijah	Predsednik / član	Udeležba na sejah komisij
Veljko Tatić	Č	4.11.2013	4.11.2017	Z	11/11	M	slovensko	1964	komercialist, VI. stopnja izobrazbe	maloprodaja	DA	NE	-	-	-	-
Vesna Stojanović	Č	3.07.2013		Z	15/16	Ž	slovensko	1957	upravni tehnik	skrb za zaposlene	DA	NE	-	KK	Č	1/1
Matjaž Grošelj	Č	20.05.2015		Z	16/16	M	slovensko	1969	komercialist, VI. stopnja izobrazbe	logistika	DA	NE	-	-	-	-
Jože Lavrenčič	Č	5.11.2017		Z	3/3	M	slovensko	1979	ekonomist, VI. stopnja izobrazbe	maloprodaja	DA	NE	-	-	-	-

P = predsednik Č = član N = namestnik predsednika K= predstavnik kapitala Z = predstavnik zaposlenih M = moški Ž = ženska RK = revizijska komisija KK = kadrovska komisija

Zunanji člani komisij

Ime in priimek	Komisija	Udeležba na sejah	Spol	Državljanstvo	Izobrazba	Letnica rojstva	Strokovni profil	Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb
Sergeja Slapničar	Revizijska komisija	6/7	Ž	slovensko	Doktorica znanosti s področja poslovodenja in organizacije	1971	računovodstvo in finance	NLB, d.d., Slovenija - do marca 2017

P = predsednik Č = član N = namestnik predsednika K= predstavnik kapitala Z = predstavnik zaposlenih M = moški Ž = ženska RK = revizijska komisija KK = kadrovska komisija

Preglednici C.3 in C.4 sta navedeni v računovodskem delu letnega poročila.

Upoštevanje politike raznolikosti

Nefinančno poročilo

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., še ni sprejela posebnega dokumenta v zvezi s politiko raznolikosti, vendar jo v praksi izvaja v organih vodenja in nadzora glede naslednjih vidikov: spol, starost, izobrazba in poklicne izkušnje. Za enkrat še ni povsem upoštevana raznolikost spola, saj je v upravi in nadzornem svetu družbe le po ena predstavnica ženskega spola. Glede ostalih vidikov politike raznolikosti pa sta organa vodenja in nadzora ustrezno sestavljena.

Upravljanje odvisnih družb

Skupino Mercator sestavljajo obvladujoča družba Poslovni sistem Mercator, d. d., in odvisne družbe, v katerih ima obvladujoča družba neposredno ali posredno večinski lastniški delež ali večino glasovalnih pravic. Obvladujoča družba pod enotnim vodstvom obvladuje odvisne družbe.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., kot obvladujoča družba Skupine Mercator, deluje po načelih povečevanja poslovne uspešnosti v vsaki odvisni družbi in Skupini Mercator kot celoti. Obvladujoča družba izvaja korporativno upravljanje v odvisnih družbah:

- z udeležbo na skupščinah odvisnih družb in članstvom v nadzornih svetih;
- s standardizacijo in poenotenjem pravil ter postopkov na posameznih področjih;
- preko sistema pooblastil je razmejena odgovornost za sklepanje posameznih poslov;
- preko sistema rednih delovnih obiskov in tele/video konferencami uprave družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., skupaj s pristojnimi sodelavci pri vodstvih odvisnih družb z namenom preverjanja doseganja rezultatov poslovanja iz osnovne dejavnosti in optimiziranja nabavnih poti znotraj celotne Skupine Mercator.

V letu 2017 so bili po vseh trgih poslovanja sprejeti operativni načrti za učinkovito poslovanje (Value Creation Plan) v vseh odvisnih družbah, s čimer smo zvišali raven korporativnega upravljanja in izboljšali izmenjavo najboljših praks znotraj Skupine Mercator.

Sodelovanje s Finančno upravo RS

Finančna uprava RS je marca 2016 za obdobje treh let družbi Poslovni sistem Mercator, d. d. podelila poseben status v okviru programa spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti in zmanjšanja administrativnih bremen finančnega nadzora. Mercator in FURS program uresničujeta po načelih preglednosti, sodelovanja, razumevanja in medsebojnega zaupanja. FURS družbi zagotavlja hitro in odzivno reševanje težav pri izpolnjevanju davčnih obveznosti s pripravljenostjo za sodelovanje. Ta način sodelovanja družbi omogoča večjo davčno gotovost.

Zagotavljamo stabilnost poslovanja in učinkovitost delovanja z jasnimi cilji in opredeljenimi odgovornostmi.

POSLOVNO POROČILO.

VPLIV GOSPODARSKIH IN KONKURENČNIH RAZMER NA POSLOVANJE

Gospodarstvo evroobmočja raste hitro, realna rast je 2,2 %. Evropsko gospodarstvo je bilo v letu 2017 boljše od pričakovanega, kar ima za posledico višjo zasebno potrošnjo, močnejšo rast gospodarstev po svetu in upadanje brezposelnosti. Rast se bo nadaljevala tudi v prihodnje.

Z razvojem sodobnih prodajaln, novih nakupovalnih poti in kanalov se razvijajo tudi novi trendi. V zadnjem času je velik poudarek na:

- priročnosti (bližina prodajalne, hiter in enostaven nakup),
- široki in pestri sveži ponudbi (razširjeni sveži oddelki, ponudba »food to go«, »eat in«, »take out«) ter
- umestitvi lokalnih in domačih izdelkov.

Glavna tema komunikacije postaja hrana, ki se pojavlja v vseh digitalnih medijih (blogi, spletne strani, recepti, priporočila, mnenja). **Ključna naloga sodobnega trgovca je, da kupcu omogoči enostaven nakup, kadarkoli in kjerkoli.**

V nadaljevanju je prikazano gibanje rasti bruto domačega proizvoda, stopnje inflacije in stopnje brezposelnosti po ključnih trgih Mercatorjevega poslovanja.

Pregled gospodarskih in konkurenčnih razmer na ključnih trgih poslovanja Skupine Mercator3

SLOVENIJA

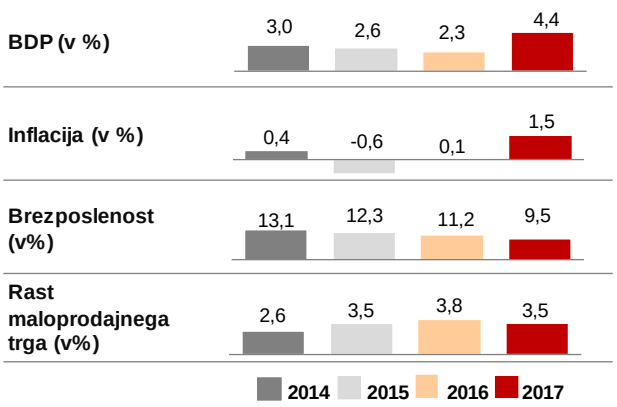

K rasti BDP v Sloveniji je tudi v letošnjem letu največ prispeval izvoz, medletno višje ostajajo tudi vse komponente domače potrošnje. Izboljševanje razmer na trgu dela in razpoloženja med potrošniki prispeva k nadaljevanju rasti zasebne potrošnje in lani začete rasti stanovanjskih investicij. Število delovno aktivnih še naprej narašča v večini dejavnosti in dosega raven, primerljivo z letom 2007, podjetja pa se vedno bolj soočajo s pomanjkanjem ustrezne delovne sile. K rasti stopnje inflacije največ prispevajo cene energentov in storitev, novembra pa se je okrepil prispevek cen hrane. Gibanje osnovne inflacije pa ne nakazuje večjih pritiskov na rast cen. Bonitetna ocena države za leto 2017 je A+, z napovedanim stabilnim trendom.

Vpliv tržne situacije na potrošnjo: zaupanje potrošnikov se je v Sloveniji v letu 2017 izboljšalo in je postalo nekoliko bolj optimistično, kar je pozitiven indikator, ki vpliva na osebno potrošnjo. Na povečanje zaupanja potrošnikov na letni ravni so vplivale bolj optimistične napovedi glede ravni brezposelnosti, izboljšanje finančnega stanja v gospodinjstvih, negativno pa je na spremembo na letni ravni vplivalo pričakovanje glede varčevanja. Po podatkih Nielsna[4] je bilo zaupanje potrošnikov v Sloveniji v drugem četrtletju 2017 najvišje do sedaj in bliže evropskemu povprečju.

[3] Gospodarske in konkurenčne razmere so komentirane na podlagi naslednjih virov podatkov: UMAR (Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj), ECB (European central bank), FED (Federal Reserve System), EBRD (Evropska banka za obnovo in razvoj), S&P (Standard&Poor's ratings services), statistični uradi posameznih držav, IMF (Mednarodni denarni sklad), tržno raziskovalno podjetje Nielsen, EC (Evropska komisija), Valicon, Euromonitor International, interni viri.

[4] Nielsen: Consumer Confidence Index, Q2 2017, Slovenia

Za 24 odstotnih točk se je zmanjšal delež vprašanih, ki menijo, da je država v recesiji: ta za leto 2017 znaša 47 %, medtem ko je v letu 2016 znašal 71 %. Nekaj manj kot 70 % vprašanih meni, da država v naslednjih 12 mesecih še ne bo prišla iz recesije. Najbolj jih skrbita varnost zaposlitve in lastno zdravje.

Konkurenčno okolje: poleg klasičnih trgovcev (Mercator, Spar, Tuš) tudi ostale večje trgovske verige (Hofer, Lidl in Eurospin) ustvarjajo pomemben tržni delež. Trgovina je relativno stabilna in konsolidirana (prvih pet trgovcev pokriva 85 % trga). Mercator ohranja vodilni tržni delež.

Tržni delež

SRBIJA

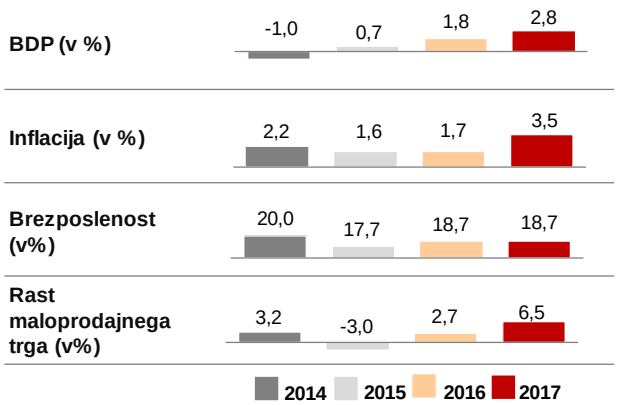

Gospodarska rast je visoka in pričakovanja v naslednjih letih so enaka trenutnemu stanju. Inflacija se zvišuje, brezposelnost pa znižuje. Napovedi za prihodnja leta so pozitivna. Bonitetna ocena države za leto 2017 je BB z napovedanim stabilnim trendom.

Vpliv tržne situacije na potrošnjo: zaupanje potrošnikov v Srbiji se počasi, a konstantno izboljšuje, vendar ostaja pod evropskim povprečjem. Visok delež vprašanih, kar 78 %, jih meni, da je država v recesiji. Nekaj manj kot 70 % vprašanih v Srbiji meni, da država v naslednjih 12 mesecih ne bo prišla iz recesije. Potrošnike najbolj skrbi varnost zaposlitve, zdravje in finančni položaj. Kar 44 % jih bo varčevalo pri zabavi izven doma, nekaj manj jih bo varčevalo s prehodom na cenejše blagovne znamke in pri nakupu oblačil. Potrošniki so racionalni, občutljivi na cene, planirajo nakupe in se odrekajo velikim nakupom. Kupujejo manj in večkrat, pri čemer je vrednost košarice manjša.

Konkurenčno okolje: trgovina je relativno manj konsolidirana, saj ima tradicionalna trgovina (manjši, samostojni trgovci) še vedno prevladujočo vlogo. Poleg Mercatorja so v Srbiji prisotni še mednarodni trgovci (Delhaize, Metro) in domače trgovske verige (DIS, Univerexport, Vero, Aman in Gomex).

Tržni delež

BOSNA IN HERCEGOVINA

Gospodarstvo je v letu 2017 zabeležilo visoko rast BDP. Vse močnejša je rast zasebne potrošnje, znižuje pa se stopnja brezposelnosti. Stopnja inflacije ostaja na enaki ravni skozi vse leto. Bonitetna ocena države za leto 2017 je B, z napovedanim stabilnim trendom.

Vpliv tržne situacije na potrošnjo: v letu 2017 je Bosna in Hercegovina zabeležila pozitivno rast, stopnja brezposelnosti pa ostaja na visoki ravni. Povprečna plača v Bosni in Hercegovini je v letu 2017 med nižjimi plačami v primerjavi z ostalimi državami v regiji.

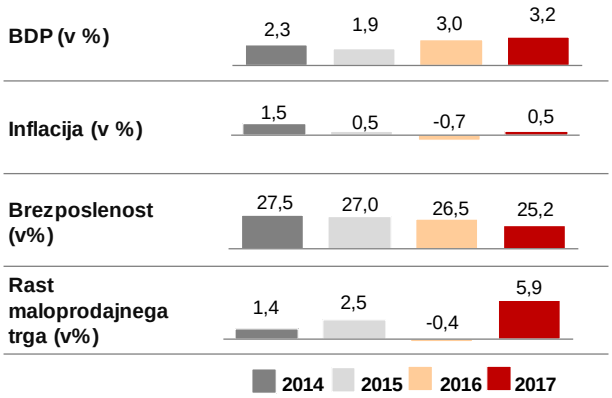

Konkurenčno okolje: tržišče Bosne in Hercegovine je zelo razpršeno – trgovske verige Konzum, Mercator in Bingo imajo svojo mrežo razpršeno po celotnem območju Bosne in Hercegovine, ostali trgovci pa pokrivajo samo posamezne dele Bosne in Hercegovine. Največji trgovci v Bosni in Hercegovini so Bingo, Konzum in Mercator, sledijo pa še manjši trgovci (Tropic, Amako in Imex). Na območju Bosne in Hercegovine ni nobenega večjega evropskega trgovca. Mercator po ponovnem vstopu v maloprodajno dejavnost v letu 2017 dosega 5 % tržni delež.

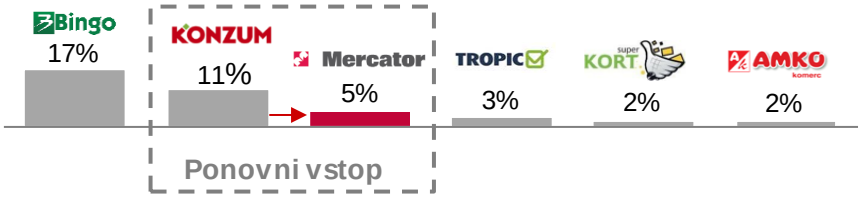

Tržni delež

ČRNA GORA

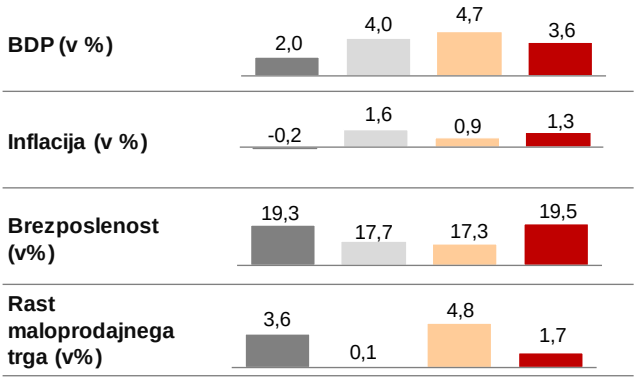

Tudi Črna gora dosega pozitivno rast. Inflacija ostaja na zmerni ravni. Gospodarska rast bo v prihodnjih letih temeljila na investicijah, ki bodo glavno gonilo rasti gospodarstva. Bonitetna ocena države za leto 2017 je B+, z napovedanim negativnim trendom.

Vpliv tržne situacije na potrošnjo: povprečna plača v Črni gori je v letu 2017 najnižja med državami v regiji.

Konkurenčno okolje: trg Črne gore je najmanj konsolidiran (prvih 5 trgovcev pokriva 69 % trga) v primerjavi z ostalimi trgi v regiji, pri čemer velik delež predstavlja tradicionalna trgovina. V letu 2017 je večina trgovcev širila svojo prodajno mrežo: Mercator, Voli Trade, Domaća trgovina, Laković in Franca.

Tržni delež

PRODAJNI FORMATI IN UPRAVLJANJE BLAGOVNIH SKUPIN

Prodajni formati

Današnjega kupca oblikujejo hitro spreminjajoče se demografske razmere, življenjski stil in razvoj tehnologij. Potrošnik je postal še zahtevnejši, bolj informiran, bolj ozaveščen. Za svoj denar želi dobiti čim več, manj je zvest enemu trgovcu, kar še povečuje kompleksnost poslovanja. Ker so kupci vse manj svojega prostega časa pripravljeni nameniti za nakupovanje, pričakujejo vedno večji in hitrejši premik trgovine v digitalni svet in spletno okolje. Prihodnost trgovine je v še več različnih prodajnih kanalih in v vedno boljši povezavi med njimi.

Mercator se na aktualne razmere na trgu odziva s **konstantnim razvojem novih konceptov trgovin** ter **z diverzifikacijo prodajnih formatov.** Ti so namenjeni širokemu spektru nakupov, od večjih načrtovanih nakupov do manjših dnevnih oziroma priložnostnih nakupov izdelkov za vsakdanjo rabo v gospodinjstvu.

Leto 2017 je bilo v znamenju **intenzivnega preurejanja maloprodajne mreže.** Tako je bila v Sloveniji preurejena ali na novoodprta **101 enota**. Prenovljene Mercatorjeve prodajalne kupcem omogočajo še prijetnejše nakupovalno okolje, strukture blagovnih skupin in nove storitve, ki jih nudijo, pa so prilagojene najnovejšim trendom. Preurejanje in odpiranje novih prodajaln je potekalo tudi na **trgih Črne gore in Srbije**. Tako je bilo v **Črni gori** odprtih in preurejenih skupno **34 enot**, v **Srbiji** pa **48 enot.**

Leto 2017 je zaznamoval tudi **ponovni vstop Mercatorja** na **trg Bosne in Hercegovine**, v sklopu katerega je Mercator konec leta 2017 upravljal z 78 **trgovinami**, med njimi tudi z najmodernejšima hipermarketoma, to sta Lozionička v Sarajevu in Borik v Banja Luki. V septembru in oktobru je potekalo **rebrendiranje prevzetih enot tako z vidika notranje kot tudi zunanje celostne grafične podobe.**

V prvi polovici leta 2017 je v Sloveniji potekalo intenzivno **preurejanje hipermarketov**. V ospredju preureditev je bilo strateško prilagajanje formata novim razmeram na trgu, zato so bila v skladu s tem postavljena nova razmerja med blagovnimi skupinami, optimiziran je bil asortiment, večji poudarek je na svežem prodajnem programu.

V letu 2017 smo nadaljevali tudi s preureditvami **market prodajaln**, kjer je Mercator najbliže kupcem v lokalnem okolju. V decembru sta bili **celovito** preurejeni prodajalni v **Kranjski Gori** in **Bovcu**, z naslednjimi poudarki v ponudbi: oddelek **grab&go**, **nova pekarnica, toploteka** ter **povečanje oddelka sadje in zelenjava.** Velik poudarek v preteklem letu je bil tudi na prenovah obstoječih **supermarketov**, ki predstavljajo nadgradnjo market prodajaln s širšo in predvsem globljo ponudbo izdelkov široke potrošnje.

Sestava prodajnih enot na dan 31. 12. 2017

DRŽAVA	SLOVENIJA	SRBIJA			ČRNA GORA	BOSNA IN HERCEGO-VINA	SKUPINA MERCATOR		
	Mercator	Mercator	Roda	Idea	Idea	Mercator			
FORMATI PRODAJALN	Število enot	Število enot	Število enot	Število enot	Število enot	Število enot	Število enot	Bruto površina (v m²)	Prodajna površina (v m²)
Hipermarketi	22	2	32	1	2	5	**64**	**289.225**	**192.504**
Supermarketi	111	-	3	97	15	24	**250**	**272.789**	**179.702**
Marketi	333	3	-	189	93	49	**667**	**256.483**	**153.798**
Cash & Carry/VELPRO	13	-	-	6	3	-	**22**	**63.750**	**35.366**
Gostinstvo	8	-	-	-	-	-	**8**	**2.070**	**1.379**
Skupaj izdelki za vsakdanjo rabo	**487**	**5**	**35**	**293**	**113**	**78**	**1.011**	**884.317**	**562.749**
Tehnični program	44	-	-	-	-	-	**44**	**62.866**	**38.404**
Skupaj ostali formati prodajaln	44	-	-	-	-	-	**44**	**62.866**	**38.404**
Skupaj enote v upravljanju	**531**	**5**	**35**	**293**	**113**	**78**	**1.055**	**947.183**	**601.153**
Franšizne prodajalne	185	-	-	-	-	-	**185**	**37.982**	**25.051**
SKUPAJ	**716**	**5**	**35**	**293**	**113**	**78**	**1.240**	**985.165**	**626.204**

Upravljanje blagovnih skupin

Aktivnosti upravljanja blagovnih skupin so v letu 2017 na trgu **Slovenije** potekale z zasledovanjem naslednjih ciljev:

- zgraditi kakovostno več-nivojsko ponudbo izdelkov znanih blagovnih znamk in različnih linij trgovske znamke (kampanji Moje znamke in Radi imamo domače),
- zagotoviti konkurenčne cene znanih blagovnih znamk in trgovskih znamk,
- učinkovito upravljati prodajne prostore na nivoju posameznega izdelka oziroma blagovne skupine ter trgovine kot celote,
- prilagajati asortimenta posebnostim posameznih mikro lokalciji,
- zagotavljati atraktivno ponudbo v aktivnostih pospeševanja prodaje s pozornostjo na optimizaciji,
- zagotavljati ustrezne storitve pri prodaji na prodajnem mestu.

Na trgu **Srbije** so v letu 2017 potekale naslednje aktivnosti:

- ponovna opredelitev blagovnih skupin in uskladitev z USP (ang. unique selling proposition) vsakega prodajnega formata,
- izobraževanje zaposlenih s ciljem, da bodo vodje blagovnih skupin v letu 2018 uporabili proces blagovnih skupin kot podlago za načrtovanje in spremljanje prometa in aktivnosti po posameznih blagovnih skupinah,
- na področju prodajnega asortimenta je bil izveden natančen pregled asortimenta z osredotočenostjo na povečanje širine in zmanjšanje globine, ponovno je bil opredeljen tudi proces in dinamika pridobivanja in sprememb modula kategorije po blagovnih skupinah,
- na področju pozicioniranja smo, da bi potrošnikom v naših trgovinah olajšali orientacijo in izboljšali nakupovalno izkušnjo začeli pripravljati pregled planogramov (nekatere ugotovitve so bile upoštevane že pri prenovah v zadnjem četrtletju leta 2017, na podlagi rezultatov pa se bomo odločali o potencialnih preureditvah tudi v ostalih maloprodajnih enotah),
- na področju storitev smo začeli z izobraževanjem sodelavcev na oddelkih mesnica, pekarna, delikatesa, gastro ter sadje in zelenjava s ciljem izboljšanja storitve in povečanja splošnega zadovoljstva kupcev pri nakupu,
- na področju cene in promocije smo si v letu 2017 zaradi visoke cenovne občutljivosti povprečnega srbskega potrošnika prizadevali zagotavljati konkurenčne redne cene in promocije izdelkov, ki privabljajo potrošnike.

Na trgu **Črne gore** so bile na področju upravljanja blagovnih skupin v letu 2017 izvedene naslednje aktivnosti:

- optimizacija ponudbe v skladu z razvojem posameznih skupin blagovnih znamk,
- cenovna konkurenčnost blagovnih znamk in večja udeležba dobaviteljev,
- optimizacija trgovskih dejavnosti skladno z razvojem Super kartice,
- učinkovito upravljanje prodajnega prostora.

Na trgu **Bosne in Hercegovine** so od septembra 2017, ko je Mercator ponovno začel opravljati dejavnost maloprodaje, potekale naslednje aktivnosti:

- vzpostavljanje sodelovanja z dobavitelji in podpis aneksa k pogodbam s Konzum, d. o. o., Sarajevo,
- zagotavljanje asortimenta in dostave blaga ter vračanje asortimenta, ki je bil pred krizo aktiven v Konzumu,
- razširjanje ponudbe in vrnitev raznovrstnih izdelkov, ki jih je imel kupec na voljo, pred konsolidacijo po trgih znotraj Skupine Agrokor v letu 2014,
- uvod v asortiment trgovske znamke Mercator,
- uvod v povsem nove blagovne znamke, s ciljem kupcem ponuditi kakovostne izdelke in vrednost za denar,
- ohranjanje cenovne pozicije s prilagoditvijo cen in prilagajanjem asortimenta za trg Republike Srbske.

TRŽENJE IN LOJALNOSTNI PROGRAMI

Lojalnostni programi in blagovne znamke po državah*

	Lojalnostni program	Blagovna znamka
SLOVENIJA Aktivni kartičarji: **675 tisoč**		Mercator M Tehnika MAXEN MAXIMALNA ENERGIJA
SRBIJA Aktivni kartičarji: **620 tisoč**		Mercator iDEA RODA
ČRNA GORA Aktivni kartičarji: **60 tisoč**		iDEA
BOSNA IN HERCEGOVINA Aktivni kartičarji: **340 tisoč**		Mercator

*Aktivni kartičar je tisti, ki je v zadnjih 12 mesecih opravil vsaj 1 nakup.

Trženje

V okviru trženjskih aktivnosti se osredotočamo na prioritete trga in dinamiko sprememb v trgovinski panogi.

Sledimo štirim ključnim področjem:

- vrednost za denar
- sveže kategorije
- domače
- najboljša nakupna izkušnja.

Blagovno znamko smo v 2017 komunicirali na nov, pomlajen način

Osvežitev znamke Mercator

Spomladi se je Mercator slovenski javnosti predstavil z novo komunikacijsko akcijo **Ste? Ste, kar jeste.** Gre za temeljito prenovo strategije in osvežitev komunikacijskega tona. Mercator se s kampanjo želi:

- približati novim generacijam kupcev,
- poenotiti razpoznavnost komunikacijske platforme in
- pomladiti identiteto blagovne znamke Mercator.

Mercator je **trgovec z najdaljšo tradicijo maloprodaje v Sloveniji.** Zaradi razvejane mreže trgovin po vsej Sloveniji, tudi po manjših krajih in vaseh, ima Mercator tradicionalno večji tržni delež v segmentu zrelih in starejših potrošnikov. **Z največjo konkurenco se Mercator spopada na segmentu mladih in mladih družin (18 do 38 let),** zato si je kot ključni marketinški cilj za prihodnost blagovne znamke zastavil **obrat k mladim.** Poleg prenove trgovin se je v okviru prenovljene komunikacijske platforme zato primarno osredotočil na mlajšo ciljno publiko in **osvežil ton komunikacije.**

Stavili smo na naslednje **prebojne elemente:**

- osebno identifikacijo potrošnikov s hrano s sloganom »**Ste, kar jeste«,**
- osvežen **vizualni sistem** (z velikim poudarkom na fotografiji).
- za Mercator netipičen izbor tujejezične **glasbe** (**Alice Merton, *No roots***),
- in angažma vrhunskega **režiserja** glasbenih spotov in plesnih filmov.

Poleg tega so trije stebrni USP-ji dobili svoje prepoznavne verbalne konstante:

- sveža ponudba in kvaliteta — ***Dnevno sveže, vedno sveže***
- ponudba lokalnih izdelkov — ***Od tod in od povsod***
- vrednost za denar — ***Dobra cena, še boljša scena***

S kampanjo je v segmentu mladih od 18 do 38 let Mercator povečal tržni delež za 14 odstotkov, povečal razliko do konkurence in ohranil vodilno pozicijo trgovca tudi v segmentu mladih in mladih družin. Ko smo se lotili temeljite pomladitve komunikacije, je skaldba tedaj komaj znane pevke Alice Merton No Roots odigrala odločilno vlogo. Danes dosega že 75 milijonov ogledov na YouTube-u, v Sloveniji pa je (po podatkih nacionalne radijske postaje Val 202) postala druga najpogosteje izvajana tuja skladba.

1. VREDNOST ZA DENAR

Moje znamke

Leto 2017 je bilo v znamenju akcije **Moje znamke**. Na področju živilske industrije ima Slovenija veliko priznanih blagovnih znamk, katerih izdelki so postali pomemben del slovenske znamkovne krajine, zato smo pričeli z iniciativo povezovanja z dobavitelji in jim ponudili več kot le trgovsko polico. Namen sinergijskega povezovanja s krovnim projektom Moje znamke je povezovanje z dobavitelji slovenskih blagovnih znamk. Iniciativi se je do sedaj pridružilo že več kot 50 partnerskih prehrambnih blagovnih znamk.

Na majhnem trgu z izjemno močno prisotnostjo mednarodne konkurence je težko ohranjati vodilni položaj. Mnoge domače blagovne znamke imajo zato, tako kot Mercator, veliko izzivov. Na področju živilske industrije ima Slovenija veliko priznanih blagovnih znamk, ki so uspele obdržati primat vodilnih na trgu in ohraniti svoj renome kakovosti. Tako Mercator kot slovenske prehrambne blagovne znamke želijo tudi ostati priljubljene. Namen sinergijskega povezovanja s krovnim projektom Moje znamke je povezovanje z dobavitelji ne le na nivoju skupne akcijske ponudbe, temveč tudi povezovanje pri ustvarjanju skupnih marketinških zgodb in novih ponudb za potrošnike. Mercator v kampanji izpostavlja najbolj cenjene domače blagovne znamke in njihove dobavitelje kot svoje premium partnerje. Preprosto in učinkovito. Njihovi izdelki so v Mercatorjevih trgovinah posebej izpostavljeni, uživajo dodatno pozornost z oglasi in prilagojeno prisotnost v digitalnih medijih. Zgodba Moje znamke se v letu 2018 širi tudi v širšo regijo.

Zagotavljamo cenovno ugodne nakupe

Priročnost, preudarnost in kakovost so pomembni dejavniki, ki vplivajo na potrošnikovo izbiro. Ključne ciljne naloge so zato usmerjene k **izboljšanju percepcije vrednosti za denar** in k **povečanju privlačnosti ponudbe** za zadržanje obstoječih kupcev in pridobivanje novih.

Mercator, kontinuirano zasleduje cilj najbolj udarnih cenovnih ugodnosti za kupca. Vsak teden kupcem preko akcijskega kataloga nudimo atraktivne popuste v najrazličnejših blagovnih skupinah. Trudimo se, da smo vsak dan konkurenčni pri kar se da veliko izdelkih, kar se lahko opazi tudi preko projekta **Znižano**.

Izvajali smo tudi projekt **Priporočamo**. S to oznako so označeni izdelki, ki imajo najboljše razmerje med ceno in kakovostjo, in tisti z ugodno ceno, ki je na dan popisa cen oblikovana kot konkurenčna maloprodajna cena. S tem se trudimo svojim potrošnikom še dodatno ponuditi ugoden nakup njihovih priljubljenih izdelkov.

V letu 2017 je **Mercator ponovno vstopil na trg Bosne in Hercegovine**, kjer so kupci v preteklih treh mesecih lahko prelistali pet rednih katalogov. Prav tako so lahko izbirali izdelke iz tematskih katalogov, kjer so bili predstavljeni segmenti: igrače, tehnika, dom in prazniki ter vino. Kupci so v katalogu našli kupon z 20 % popustom, ki so ga lahko vnovčili po lastni želji, hkrati pa je bila uvedena aktivnost četrtek, kot dan za upokojence, ko so upokojenci deležni 10 % popusta.

S Piko naši kupci prihranijo več

Mercator gradi zaupanje kupcev z vrsto kratkotrajnih lojalnostnih programov z zbiranjem nalepk za popuste ali unovčevanjem pik za pridobitev popusta. Tako so bili v letu 2017 ekskluzivno na prodaj prenovljena kolesa Pony, posode Kitchen Aid in inovativni izdelki Tefal.

Segmentacija kupcev

Naši kupci imajo zelo različne potrebe in želje. Slednje spoznavamo skozi analizo obnašanja kupcev, s trženjskimi raziskavami in z analizo nakupnih podatkov. Na podlagi tega lahko primerno prilagajamo ponudbo in prodajni prostor ter snujemo marketinške aktivnosti. Vse pomembne aktivnosti se obravnavajo tridimenzionalno: ponudba, prodajno mesto in kupec.

Najpomembnejša nivoja segmentacij sta:

- zvestoba, kjer kupce spremljamo glede na pogostost obiska in potrošnjo, ter za njih pripravljamo posamezne aktivnosti in
- starost – življenjski cikel, kjer smo v letu 2017 več poudarka kot v preteklosti namenili mladim.

V letu 2017 smo **povečali obseg** aktivnosti prilagajanja ponudb različnim segmentom kupcev. Nekatere aktivnosti so usmerjene v določene skupine artiklov, druge temeljijo na ohranjanju kupcev oziroma vplivajo na njihovo obnašanje, kot na primer ohranjanje kupcev v obdobju prenov prodajnih prostorov. Pozornost smo posvečali predvsem obveščanju kupcev na prodajnih mestih, preko kuponov na blagajni. Za kupce, naklonjene kupovanju prek spleta, bomo tudi v prihodnje omogočali funkcionalnost spletnega plačevanja živilskih in tehničnih izdelkov s Pika kartico in sistem zvestobe Pika še nadgrajevali.

Pika kartica

Pika kupcem omogoča vrsto ugodnosti tako v Mercatorjevi prodajni mreži kot tudi pri partnerskih podjetjih, vključno z odlogom plačila ter nakupi s plačilom v 24 obrokih brez obresti. Imetnikom Pika kartice namenjamo dodatne popuste in ugodnosti.

18 let Pika kartice v Sloveniji

V mesecu septembru je **Pika praznovala 18. rojstni dan**. Njene prednosti lahko kupci koristijo tudi z aplikacijo Moj M na svojem mobilnem telefonu. V mesecu praznovanja Pikinega rojstnega dne, smo predstavljali Pika ugodnosti, dodajali nove prednosti in presenečali s Pika nagradami, **Ker ko se vse sešteje, je s Piko ceneje:**

- **Prilagojena ponudba željam kupcev:** novost 123 Pika kuponi, pri katerih kupec prejme vsakokrat svoj naslednji kupon, pri čemer je ponudba prilagojena nakupnim željam in nakupom.
- **Resnične izjave naših zvestih kupcev:** v televizijskem oglasu smo združili resnične izjave treh zvestih uporabnic Pika kartice.
- **Pika delila srečo po Sloveniji:** srečo smo želeli razširiti po vsej Sloveniji, zato se je na pot podalo Pika kolo sreče.
- **Pika oživela s plakata in presenetila čakajoče na Bavarskem dvoru:** v središču Ljubljane smo postavili živi »plakat«, kjer je naše simpatično dekle Pika oživelo s plakata in čakajoče na postaji vabilo na rojstni dan v Šiško.
- **Rojstni dan v Šiški:** rojstni dan Pika kartice je bil obeležen v Hipermarketu Šiška.

Za kupce smo v predprazničnem božičnem času pripravili posebno revijo **Pika z edinstveno dišečo naslovnico** in s preko 40 prazničnimi recepti.

Super Kartica v Srbiji

Super kartica je edini in največji multi loyalty program v Srbiji. Obsega več kot 17 partnerjev, več kot 1.100 prodajnih objektov in več kot 620 tisoč aktivnih uporabnikov.

V letu 2017 je bila obeležila akcija »Ponudba sanj«, s katero sta Roda in Super kartica v času velikonočnih praznikov staršem omogočili nakup otroške opreme. Kupci so zbirali nalepke in so lahko pridobili 50 % popust na nakup izbranih izdelkov Chicco. Posebno zanimanje naših kupcev je izzvala tudi akcija »Dojenčkom z ljubeznijo, vam s popustom«, ki sta jo Mercator in Super kartica organizirala v času novoletnih praznikov. S Super kartico so kupci lahko dosegli 40 % popust na izbrane izdelke Peg-Perego in Kids ter otroško opremo.

Decembra smo organizirali veliko nagradno igro »Živi leto dni na račun Super Kartice«, ki je potekala v trgovinah IDEA, Roda in v hipermarketih Mercator. Med nagradno igro je bilo poslanih 365.000 SMS sporočil za sodelovanje.

Super kartica v Črni gori

V Črni gori smo v maju 2017 opravili migracijo Pika kartice v Super kartico. Super kartica je program nagrajevanja, ki vključuje več partnerjev. Poleg vseh ostalih ugodnosti lahko imetniki Super kartice v trgovinah IDEA vsak dan najdejo 1.000 izdelkov po »super ceni«. Projekt Super kartice je prvi projekt v regiji, ki je implementiran povsem preko spleta (on-line), pri tem pa se je ohranila uporabniška izkušnja Pika kartice.

Poleg Super kartice so uporabniki dobili tudi 3 obeske za ključe, da lahko pike zbirajo vsi družinski člani, kupci pa so deležni tudi drugih ugodnosti, ki se nanašajo na dnevne popuste, povezane z uporabo Super kartice ter ugodnosti, ki so jih omogočili parterji, in niso bile prej zajete v Pika kartici.

Pika kartica v Bosni in Hercegovini

V Bosni in Hercegovini se nadaljuje nagrajevanje kupcev v okviru blagovne znamke Pika kartica, ki hkrati ostaja v v članstvu programa zvestobe PikaSuperKartica. Kupcem je omogočeno zbiranje pik po sistemu 2KM = 1 pika in ustvarjanje možnosti za cash back na četrtletnem nivoju skupaj s knjižico ugodnosti, v okviru katere Mercator omogoča še dodatne ugodnosti za svoje kupce v smislu popusta na blagovne skupine ali izdelke. Tudi v sklopu rednih promotivnih materialov imajo kupci ugodnosti, če so lastniki Pika kartice zvestobe.

2. SVEŽE KATEGORIJE

Sveže in kakovostno

V letu 2017 smo izvedli tudi kampanjo **svežih kategorij**. Kampanja se je nanašala na ponudbo svežega mesa, sadja in zelenjave, kruha in pekovskega peciva ter mlečnih izdelkov.

V mesecu juliju smo kot prvi in edini trgovec prejeli certifikat **Izbrana kakovost za sveže piščančje meso**, v septembru pa smo ga pridobili tudi za **goveje in telečje meso**. Konec meseca maja smo začeli tudi s kampanjo **sadja in zelenjave**, v kateri smo preko dobaviteljev kupcem približali certifikat Global GAP ter ekološko ponudbo. Pet Mercatorjevih **pekovskih in slaščičarskih izdelkov** in petnajst izdelkov blagovne znamke Pekarna Grosuplje, ki so na voljo le v Mercatorju, je prejelo zlata odličja sekcije za pekarstvo pri GZS.

V **Srbiji** smo v okviru formata IDEA v letu 2017 pripravili projekt »**Izberi zdravo in vzemi sveže**«. Poleg akcijskih aktivnosti in kampanje je IDEA, glede na sezono, izpostavljala ključne kategorije sadja, s katerimi je prva prišla na tržišče. Eden od primerov je grozdje »kardinal«, ki jo je IDEA prva predstavila v asortimentu in za katerega je bila pripravljena posebna komunikacija, tako da je bilo prodanih 26 ton grozdja. V okviru kampanje »Izberi zdravo in vzemi sveže« je IDEA januarja in februarja, že drugo leto zapored, začela iniciativo, v okviru katere je pripravila delavnice za otroke v kar štirih beograjskih občinah, da bi jih poučila o pomenu zdrave prehrane.

V **Črni gori** smo se s kampanjo »**Izberi zdravo, vzemi sveže**« na trg pozicionirali kot priljubljena destinacija za vsakodnevne nakupe sadja in zelenjave ter svoje kupce nagradili z bogatimi nagradami iz nagradne igre.

NAŠI. NAJBOLJŠI

NAŠI NAJBOLJŠI je Mercatorjev korporativni podpis vseh oblik podpore športu – vrhunskemu, ljubiteljskemu, mladinskemu in začetniškemu. Mercator strateško vlaga v nekaj segmentov športa: zimsko olimpijsko ekipo, smučarske skakalce in letalce, nacionalno nogometno moštvo, največja nogometna kluba Olimpija in Maribor in Ljubljanski maraton.

3. DOMAČE

Radi imamo domače

V samem osrčju skrbi za domačega kupca so tudi v letu 2017 ostali izdelki, ki jih označuje rdeče srce **Radi imamo domače.** V projekt je v Sloveniji vključenih 20 kmetijskih zadrug in več kot 100 majhnih dobaviteljev z več kot 1.000 vrstami lokalnih izdelkov. Pod krovnim sloganom **Za dobro hrano stojijo dobri ljudje** predstavljamo lokalne pridelovalce, ki so s svojim znanjem in delom ter dobršno mero inovativnosti ustvarili kakovostne izdelke.

Naš cilj je, da še izboljšamo sodelovanje. K temu se trudimo prispevati z organizacijo dogodkov, ki omogočajo povezovanja med posameznimi dobavitelji, in s podpornimi aktivnostmi, ki pripomorejo k prepoznavnosti. Odraz tega je **Akademija Radi imamo domače** z zaključnim sejmarjenjem v Mercator Šiški, s katero smo obiskali 9 krajev po Sloveniji, predali znanje in odprli vrata mnogim lokalnim dobaviteljem.

Promocija domačih proizvodov na tujih trgih

Eden od najbolj prepoznavnih akcijskih ponudb **v Srbiji** je ponudba domačih izdelkov. Kupcem želimo ponuditi najboljše domače izdelke po nižji ceni. Poleg rednih promocij domačih izdelkov, s poudarkom na znamki »**Okusi mojega kraja**« se izvajajo tudi posebne akcijske dejavnosti. Kupci imajo tako možnost kupiti izdelke, ki so doseglivi samo v IDEA, Roda in Mercator trgovinah.

V Črni gori smo v sodelovanju z lokalnimi proizvajalci razvili linijo domačih izdelkov »**Okusi mojega kraja**«, ki spoštujejo tradicionalne recepture. Leto 2017 smo zaključili s 55 prodajnimi izdelki, svoje kupce pa smo ves čas dodatno informirali o proizvajalcih in načinu priprave njihovih izdelkov.

4. NAJBOLJŠA NAKUPNA IZKUŠNJA

Poskrbimo za prijetno nakupovanje

Pomladi 2017 smo za kupce odprli **Mercatorjeve vrtne centre**, kjer ponujamo pestro izbiro sadik, svežih dišavnic, dreves in grmovnic, zemlje in gnojil, korit za rože, vrtne mehanizacije ter malega in velikega vrtnega orodja. V ponudbi sadik zelenjave je velik del sadik slovenskih, na izbiro pa so tudi eko sadike. Mercatorjevi vrtni centri so sicer postavljeni na naslednjih lokacijah: Šiška, Domžale, Kranj Primskovo, Novo mesto Bršljin, Celje, Maribor Tabor in Ptuj Špindlerjeva.

Ob **prenovah prodajaln** pripravljamo različne marketinške aktivnosti, odvisno od obsežnosti prenove in pomembnosti lokacije. Za manjše prenove pripravljamo letak A5 in otvoritveno akcijo na dan odprtja. Ob večjih prenovah izdamo obsežnejši letak z veliko več ugodnostmi. Poskrbimo še za promocije, razna presenečenja za kupce, nagrajevanja nakupov, gverile, lokalno oglaševanje, označevanje in dogodke ob otvoritvi.

V mesecu decembru smo obiskovalce svojih večjih centrov razveselili z brezplačnim zavijanjem daril za kupce ter obiskom **Miklavža in Božička**, kupcem Mercator centra Maribor Tabor in Mercator centra Šiška pa je Božiček tudi izpolnjeval želje in jim darila prinesel na dom.

Septembra 2017 smo praznovali Šiškin rojstni dan in celomesečno serijo dogodkov in doživetij poimenovali »**Moj september, najboljši v Šiški**«. Za kupce smo pripravili edinstveno nagradno igro s sloganom »vsaka srečka zadane«, kot glavno nagrado pa smo razdelili 100 koles Pony. Poleg tega smo vsak vikend pripravili posebna tematska doživetja, in sicer: Vikend iluzij in čarovnij, Okusi in ritmi Primorske, Vikend ugodnih nakupov: znani kupujejo z vami in Eksplozija okusov, najboljša, ko praznuje Pika.

V **Srbiji** smo z Beograjskim maratonom, pripravili nagradno igro »**IDEA** vas nagrajuje s 1.000 kolesi« ter izpeljali projekt »Kdor živi v Beogradu, ta tudi ustvarja«. Že tretje leto zapored smo v okviru projekta »Radi imamo praznike, ker imamo radi eni druge« izvedli humanitarno karavano, v okviru katere so naši zaposleni obiskali več kot 40 institucij in otrokom razdelili več kot 4.000 daril. V sodelovanju s košarkarskim klubom Crvena zvezda smo v kampanji »Zvezda plus IDEA« organizirali promocijske aktivnosti za krepitev svoje blagovne znamke K Plus.

V Srbiji je bila v okviru **Rode** organizirana nagradna igra »Tam, kjer je sreča tisočkrat večja«. S kampanjo »Sanjska ponudba« smo staršem omogočili nakup otroške opreme ter že četrtič priredili tekmovanje v pripravi ajvarja, v katerem je sodelovalo 3.000 tekmovalcev.

V Mercator centrih v Beogradu in Novem Sadu smo izvajali dogodke, tako da smo na vsaka dva tedna priredili akcijo »Dnevi v Mercatorju«, v kateri smo svoje kupce vodili skozi tematske akcije in prikazali širino asortimenta ter v zvezi s tem pripravili številne nagradne igre. Pripravili smo tudi program zvestobe »Dojenčkom z ljubeznijo«, v katerem so naši kupci lahko dosegli 40 % popusta pri nakupu otroške opreme. V 2017 pa smo renovirali tudi oddelke sadja in zelenjave ter oddelke z zdravo hrano.

V **Bosni in Hercegovini** je Mercator posebno nakupovalno doživetje pripravil svojim kupcem v Mercator centru Ložionička v Sarajevu in Mercator centru Borik v Banja Luki, kjer so lahko uživali v Okusih kave, Dnevu piva in klobase ter Dnevu vina in čokolade. Poleg tega so kupci lahko spoznali domače izdelovalce hrane v okviru Dni domačih znamk, ter kupovali po izjemno ugodnih cenah v okviru večernih nakupov. Odvijal se je tudi Festival vina, izvedene so bile praznične kulinarične delavnice ter druženje za najmlajše z Dedkom Mrazom.

V **Črni gori** smo pripravili projekt Dnevi Italije, v katerem smo predstavili italijanske izdelke ter nagradno igro, v kateri je vsaka srečka zadela nagrado. Predstavili smo tudi bogato ponudbo izdelkov iz Srbije, Hrvaške, Slovenije in Bosne in Hercegovine ter svoje kupce nagradili s Fiatom 500. Tudi v letu 2017 smo bili sponzor Košarkarske zveze Črne gore in organizirali spletno tekmovanje »500 žog za bodoče zvezde«. Zelo ponosni smo tudi na novoletno kampanjo, v kateri so naši zaposleni obdarovali otroke iz otroških bolnišnic.

Nove tehnologije v nakupovanju

Spletna trgovina

- Izdelava profila in povezava s socialnimi omrežji.
- Vpogled v tradicionalne in spletne transakcije.
- Napredna analitika za izboljšanje uporabniške izkušnje.

Tik Tak

- Že uporablja 50% kupcev, kjer je na voljo.
- Investicija v nove samopostrežne tehnične plošče (majhne terminale z enostavno uporabo).

M Scan

- Povečana uporaba naprav za skeniranje izdelkov v večjih prodajalnah.
- Statistika prikazuje 2x večjo velikost košarice, kjer je na voljo.
- V letu 2017 inovativna storitev Sken za tren prvič tudi v Črni gori.

M Scan Mobile

- Vodilno pametno skeniranje s pomočjo mobilne aplikacije na trgu.
- Omogočanje uporabe aplikacije mScan za Android in iOS v vseh prodajalnah.

Aplikacija Moj M

- Uvedba PIKA plačevanja z aplikacijo, ki temelji na kodi QR in protokulu NFC (brezstično plačevanje).
- V letu 2017 se je začel projekt uvedbe digitalna denarnica s ciljem implementacije v letu 2018.

Razvoj novih tehnologij

V letu 2018 bomo v aplikaciji MOJ M dodajali nove digitalne storitve. Kupci in uporabniki bodo na enem mestu imeli dostop do pregleda nad poslovanjem s Pika kartico in bodo lahko uporabljali digitalne storitve, ki jih za kupce ponuja Mercator.

Ponudba izdelkov lastnih znamk

Kakovost in širino ponudbe dopolnjujemo z linijo izdelkov lastne blagovne znamke, saj uvedba linij lastnih blagovnih znamk omogoča vpliv na nabavno verigo in ciljano upravljanje izdelčnih kategorij izdelkov trgovske znamke na način, da svojim kupcem nudi najboljšo kakovost izdelkov ob hkratnem zagotavljanju ugodnih cen.

Mercator je v letu 2017 skozi vse leto izvajal promocije lastne linije mlečnih izdelkov Mercator. Kakovost izdelkov smo izpostavili tudi z jesensko kampanjo izdelkov Minute, s poudarkom na priročnosti in kakovosti.

Svojo linijo bio izdelkov **Bio Zone** smo tudi v 2017 promovirali s pomočjo blogerke Alenke Košir z nasveti in recepti, kako ohranjati aktiven življenjski slog in se uravnoteženo prehranjevati. V jeseni smo v času Ljubljanskega maratona v promocijo izdelkov Bio Zone vključili tudi druge segmente iz svoje celovite ponudbe izdelkov za aktiven življenjski slog, ne samo izdelkov trgovske znamke bio, temveč tudi izdelke brez laktoze, brez glutena in vegetarijansko prehrano, in sicer skozi poseben letak, TV oglaševanje in promocije na dogodkih.

Poskrbeli smo tudi za navdušenje mamic, saj smo novorojenčkom, rojenim 1. 1. 2017, podarili celoletno zalogo plenic Lumpi in razvoj otrok ter zadovoljstvo mamic z izdelki spremljali čez leto tudi preko našega FB in v letakih. Donacija je doživela tudi pozitiven odziv v medijih. Konec leta pa smo lansirali novost v naši liniji: bio kašice Lumpi.

Na temo hišnih ljubljenčkov smo izvedli dve dobrodelni aktivnosti, eno spomladi z izdelki hrane Buddy in Kitty na digitalnih kanalih, v jeseni pa smo s svojo hrano v sodelovanju s podjetjem Mars izvedli akcijo pospeševanja prodaje, v okviru katere smo podelili hrano za živali za zavetišča.

Še naprej bomo sledili trendom, ki jih narekuje današnji način življenja: **sodobnejša ponudba** za potrošnike, ki imajo vse manj časa za pripravo kakovostnih obrokov doma ali so vse več izven doma, **več lastne ponudbe bio izdelkov in izdelkov za različne življenjske sloge (**brez glutena, vegetarijanske prehrane), pa tudi **več izdelkov, ki zagotavljajo bolj zdrav življenjski slog** (izdelki z manj sladkorja, brez transmaščob ipd.).

NEPREMIČNINSKA DEJAVNOST IN RAZVOJ PRODAJNE MREŽE

V letu 2017 je Skupina Mercator skladno s planom investicij prioritetno izvajala prenove maloprodajnih enot in ureditve novih prodajaln, pridobljenih s poslovnim najemom. Izjemi sta Trgovski center Bled, s katerega gradnjo smo pričeli v septembru 2016, otvoritev pa je bila v marcu 2017 in Supermarket Blok 63 v Beogradu, katerega otvoritev je bila septembra 2017. V letu 2017 smo skupno sicer odprli 21 novih prodajaln market programa (1 v Sloveniji, 12 v Srbiji in 8 v Črni gori) in 2 distribucijska centra. Septembra 2017 smo od Konzuma Sarajevo prevzeli nekdanje Mercatorjeve prodajalne in distribucijski center.

Iskali in ocenjevali smo nove potencialne lokacije za širitev Mercatorjeve maloprodajne mreže. Aktivnosti so potekale tudi na področju prodaje poslovno nepotrebnega premoženja ter tistih investitorjev, ki bi za potrebe Mercatorja zgradili oz. pridobili trgovske površine in jih nato ponudili Mercatorju v najem.

V sklopu projekta Monetizacija nakupovalnih centrov smo v decembru 2017 v Srbiji zaključili s prodajo Mercator Centra Beograd s povratnim najemom tamkajšnjega hipermarketa.

Ključni cilji Mercatorja na nepremičninskem področju so:

Pregled investicij in dezinvesticij

V letu 2017 je Skupina Mercator realizirala za 70,9 mio EUR naložb v osnovna sredstva. V Sloveniji je bilo za investicije porabljenih 30,9 %, na tujih trgih pa 69,1 % celotnih sredstev za investicije.

Delež vlaganj po trgih

	Naložbe v osnovna sredstva v letu 2017 (v 000 EUR)	Struktura (v %)
Srbija	26.101	36,8%
Slovenija	21.924	30,9%
Bosna in Hercegovina	18.045	25,5%
Hrvaška	2.598	3,7%
Črna gora	2.235	3,1%
Skupaj	**70.904**	**100,0%**

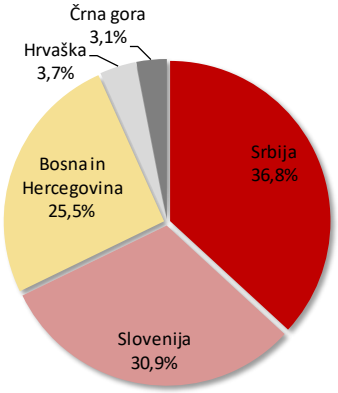

Vlaganja v širitev novih maloprodajnih zmogljivosti predstavljajo 15,7 % celotnih investicij, prenove obstoječih prodajnih enot 63,6 %, vlaganja v informacijsko tehnologijo 8,1 %, vlaganja v distribucijske centre 8,0 %, preostalih 4,6 % pa smo investirali v netrgovsko dejavnost.

V letu 2017 je Skupina Mercator pridobila 28.629 m^2 novih bruto površin, od tega 976 m^2 za oddajo v najem. Vse nove bruto površine, razen Trgovskega centra Bled in Supermarketa Blok 63, Beograd, so bile pridobljene preko poslovnega najema.

Skupina Mercator je v letu 2017 odtujila za 64,8 milijona EUR osnovnih sredstev, od česar se 46 milijonov EUR nanaša na odprodajo MC Beograd v Srbiji.

Delež novih odprtih uporabnih površin po trgih

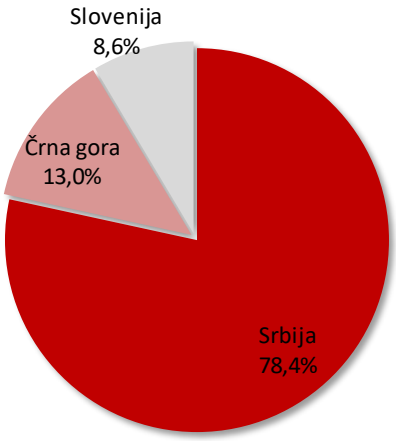

Pregled vseh bruto uporabnih površin na dan 31. 12. 2017:

	Bruto uporabna površina v m^2		
	Uporabljene za lastno dejavnost	**Oddane v najem**	**SKUPAJ**
Trgovske površine v lasti	541.754	409.060	950.814
Trgovske površine v najemu	405.429	153.610	559.039
Skupaj trgovske površine	**947.183**	**562.670**	**1.509.853**
Skladiščne površine v lasti	138.935	16763	155.698
Skladiščne površine v najemu	66.237	40.009	106.246
Skupaj skladiščne površine	**205.172**	**56.772**	**261.944**
Poslovne površine v lasti	18.415	2954	21.369
Poslovne površine v najemu	7.870	346	8.216
Skupaj poslovne površine	**26.285**	**3300**	**29.585**
UPORABNE POVRŠINE V UPRAVLJANJU	**1.178.640**	**622.742**	**1.801.382**
- od tega v lasti	699.104	428.777	1.127.881
- od tega v najemu	479.536	193.965	673.501

Pregled otvoritev maloprodajnih enot in logistično distribucijskih centrov po trgih v letu 2017

SLOVENIJA

Nove površine: 2.451 m^2

Število novih enot: 1

Otvoritve: Trgovski center Bled

Prenove/preložitve:

Število enot: 100

SRBIJA

Nove površine: 22.448 m^2 (maloprodajne enote: 12.324 m^2, logistično distribucijska centra (LDC): 11.661 m^2)

Število novih enot: 12 maloprodajnih, 2 LDC

Otvoritve:

Market Jurija Gagarina, Beograd; Supermarket Višnjička, Beograd; Market Mis Irbijeva, Beograd; Market Petefi Šandora, Subotica; Market Goce Delčeva, Beograd; Market Dorčol, Beograd; Supermarket Blok 63, Beograd; Market Lazarevac; Market Organic, Kralja Petra, Beograd; Market Organic, Patrijarha Varnave, Beograd; Market Organic, Svetogorska, Beograd; Supermarket Pirot; LDC Ugrinovci; LDC Čačak

Prenove/preložitve:

Število enot: 36

ČRNA GORA

Nove maloprodajne površine: 3.729 m^2

Število novih enot: 8

Otvoritve: Supermarket Idea Gold, Podgorica; Market Idea Trešnica, Podgorica; Market Idea Rafailovići, Budva; Market Idea Spuž, Podgorica; Market Idea Šavnik; Market Idea Zagorič 3, Podgorica; Market Idea Zagorič 4, Podgorica; Market Zabjelo 2, Podgorica

Prenove/preložitve:

Število enot: 26

BOSNA IN HERCEGOVINA

Mercator je ponovno vstopil na trg Bosne in Hercegovine. Septembra 2017 smo od Konzuma Sarajevo prevzeli nekdanje Mercatorjeve prodajalne in en distribucijski center. V mesecu septembru in oktobru je potekalo rebrendiranje prevzetih enot tako z vidika notranje kot tudi zunanje celostne grafične podobe.

ANALIZA POSLOVANJA ZA LETO 2017

V nadaljevanju je prikazana analiza poslovanja za leto 2017 za Skupino Mercator, matično družbo Poslovni sistem Mercator, d. d., ter posamezne trge, kjer Skupina Mercator posluje. Za leto 2016 so predstavljeni primerljivi rezultati poslovanja. Ker je v letu 2017 Skupina Mercator spremenila računovodsko politiko, so zaradi primerljivosti podatkov učinki predstavljeni tudi za leto 2016. Pri branju in interpretaciji analize je treba upoštevati, da matična družba opravlja dvojno vlogo v okviru Skupine Mercator: je obvladujoča družba, ki ima v lasti lastniške deleže odvisnih družb Skupine Mercator, hkrati pa je tudi operativna družba, ki izvaja trgovsko in druge dejavnosti v Sloveniji.

Normalizirani kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) je v letu 2017 znašal 90.631 tisoč EUR in je glede na leto 2016 višji za 28.279 tisoč EUR.

V letu 2017 je Skupina Mercator brez negativnega vpliva enkratnih dogodkov ustvarila poslovni izid v višini 6.008 tisoč EUR, medtem ko je poslovni izid leta 2016 prav tako brez negativnega vpliva enkratnih dogodkov znašal -31.251 tisoč EUR.

Pregled slabitev, zakonodajnih sprememb in računovodske politike v letu 2016 in 2017

Slabitev terjatev do družb v Skupini Agrokor

V letu 2016 so bile slabljene terjatve do družb v Skupini Agrokor, ki niso del Skupine Mercator. V družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., so bile terjatve slabljene v višini 6.782 tisoč EUR, v družbi Mercator - H, d. o. o., v višini 26.710 tisoč EUR in v družbi Mercator - BH, d. o. o., v znesku 12.520 tisoč EUR. Skupno si bile slabljene terjatve do družb v Skupini Agrokor, ki niso del Skupine Mercator, v višini 46.012 tisoč EUR.

V letu 2017 so bile slabljene vse terjatve do povezanih družb v Skupini Agrokor s sedežem na Hrvaškem, nastale od 1. 1. 2017 do 9. 4. 2017. V družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., so bile terjatve slabljene v višini 2.283 tisoč EUR in v družbi Mercator - H, d. o. o., v višini 5.155 tisoč EUR, skupno za 7.438 tisoč EUR.

V skladu s t. i. Lex Agrokor so družbe v Skupini Mercator do vključno dne 9. 6. 2017 prijavile terjatve do družb v Skupini Agrokor v višini 43.788.150 EUR. Vse terjatve so bile v januarju 2018 iz strani zagrebškega sodišča tudi priznane.

Slabitev zemljišč in nepremičnin

Skladno z računovodsko politiko Skupine Mercator, ki zahteva prevrednotenje zemljišč na vsaka 3 leta in Mednarodnih računovodskih standardov, sta Družba in Skupina pristopili k cenitvam svojih zemljišč. Na podlagi zahtev MRS 36 Oslabitev sredstev ter ocene, da obstajajo indikatorji za slabitev celotnih nepremičnin, je bilo skladno s standardi na dan 31. 12. 2017 izvedeno vrednotenje celotnih nepremičnin. Rezultat cenitev nepremičnin je izkazal potrebo tako po slabitvi nepremičnin, kot tudi, da je vrednost določenih nepremičnin v računovodskih izkazih podcenjena. Skupina je v letu 2017 spremenila računovodsko usmeritev vrednotenja zgradb in sicer iz modela nabavne vrednosti (ang. cost model) v model prevrednotenja (ang. revaluation model) v skladu z MRS 16 Opredmetena osnovna sredstva. V skladu z MRS 40 Naložbene nepremičnine je bila spremenjena tudi računovodska usmeritev glede izkazovanja vrednosti naložbenih nepremičnin, zato se od 1. 1. 2017 naložbene nepremičnine ne vrednotijo več po modelu nabavne vrednosti, temveč po modelu

prevrednotenja. Pristop izkazovanja vrednosti nepremičnin v računovodskih izkazih smo spremenili predvsem, ker slednji pomeni resničen in pošten prikaz finančnega stanja.

Cenitev nepremičnin je opravil neodvisni pooblaščeni cenilec nepremičnin. Končno poročilo je bilo preverjeno s strani neodvisnih institucij, ki so potrdile ugotovitve iz prvega poročila.

Posledica prevrednotenja nepremičnin je nižja vrednost nepremičnin v izkazu finančnega položaja iz tega naslova za 18.835 tisoč EUR, od tega so slabitve negativno vplivale na poslovni izid Skupine Mercator v višini 145.773 tisoč EUR, okrepitve v višini 126.938 tisoč EUR pa so vplivale na povečanje kapitala (rezerva za pošteno vrednost).

Sprememba računovodske politike Skupine Mercator

Skupina in Družba sta v letu 2017 spremenili računovodsko politiko glede vodenja konsignacije, rabatov in nadomestil ter prikazovanja obresti (spremembe računovodske politike so podrobneje predstavljene v računovodskem delu letnega poročila, pod poglavjem 2. Podlaga za sestavo, točka e).

Pregled enkratnih dogodkov v letu 2017

Neto negativen vpliv na finančne izkaze Skupine Mercator je imelo sicer prevrednotenje zemljišč in zgradb v višini 18.835 tisoč EUR, od tega so slabitve negativno vplivale na poslovni izid Skupine Mercator v višini 145.773 tisoč EUR, okrepitve v višini 126.938 tisoč EUR pa so vplivale na povečanje kapitala (rezerve za pošteno vrednost). Na poslovne rezultate so sicer vplivali tudi drugi enkratni poslovni dogodki, ki so povzeti v tabeli prikazani v nadaljevanju.

v mio EUR	2017
Neto popravki kratkoročnih sredstev	-53,5
Neto popravki dolgoročnih sredstev	-145,8
Neto drugi enkratni dogodki	+5,9
Celotni vplivi	**-193,3**

Analiza poslovanja Skupine Mercator

Za leto 2016 so predstavljeni prilagojeni rezultati poslovanja, kar pomeni:

- brez poslovanja Intersporta in Modiane (prikazano že v letu 2016);
- z učinki spremenjene računovodske politike beleženja prihodkov v luči približevanja standardu MSRP 15 (vpeljano vodenje konsignacije na neto način ter vodenje rabatov in nadomestil na način, da so vključeni v zmanjševanje nabavne vrednosti).

Prihodki iz prodaje

Skupina Mercator je v letu 2017 realizirala **2.152,2 milijonov EUR prihodkov iz prodaje**, kar je sicer 2,2 % manj kot v primerljivem obdobju preteklega leta 2016. Gibanje prihodkov po trgih je bilo različno. Najpomembnejša trga za Skupino Mercator še naprej ostajata trga Slovenije in Srbije. Mercator je v letu 2017 ponovno vstopil na trg Bosne in Hercegovine. Primopredaja in vzpostavitev dejavnosti trgovine na drobno je bila izvedena v septembru 2017.

Prihodki iz prodaje po geografskih odsekih

Prihodki (v tisoč EUR)	2016 prilagojeno	2017	Sprememba 2017/ 2016 prilagojeno
	konsolidirano	konsolidirano	
Slovenija	1.245.159	1.225.000	-1,6%
Srbija	801.043	745.907	-6,9%
Črna gora	114.452	123.304	7,7%
Bosna in Hercegovina	15.175	35.413	133,4%
Hrvaška	23.758	22.549	-5,1%
Skupaj	**2.199.587**	**2.152.172**	**-2,2%**

Prihodki iz prodaje po trgih v letu 2017 (v %)

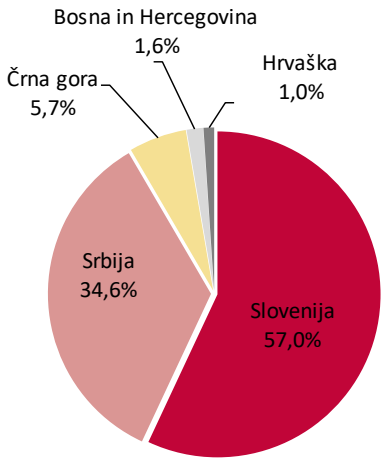

Celotni prihodki (v mio EUR) v 2016 in 2017

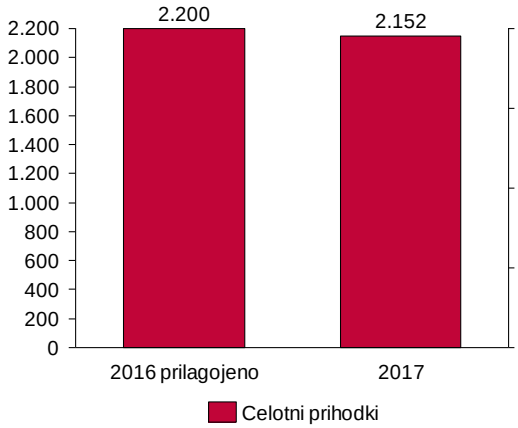

Na trgu **Slovenije** smo v letu 2017 beležili padec prihodkov v višini 1,6 %, pri čemer je padec prihodkov posledica nižjih realiziranih prihodkov v veleprodajni dejavnosti zaradi zmanjšanja tranzitnega prometa in izpada prodaje na programu agrooprema. Prihodki so se znižali tudi v **Srbiji** (za 6,9 %), predvsem zaradi zaprtja trgovin skladno z odločbo regulatorja trga v Srbiji, in nižjih realiziranih prihodkov iz veleprodajne dejavnosti zaradi zmanjšanja tranzitnega prometa in zapiranja neprofitabilnih Velpro centrov. Prav tako smo beležili padec prihodkov na trgu **Hrvaške** (za 5,1 %), kot posledica zaključevanja odprodaje zalog v skladu s pogodbo odprodaje neosnovne dejavnosti iz leta 2016. Medtem ko smo na trgu **Bosne in Hercegovine** beležili rast prihodkov za 133,4 %, kar je posledica ponovne

vzpostavitve maloprodajne dejavnosti na trgu. Prav tako smo beležili rast prihodkov na trgu Črne gore, in sicer v višini 7,7 %.

Prihodki iz trgovine na drobno

Po uspešno zaključenih prodajnih procesih neosnovnih dejavnosti v letih 2015 in 2016, Skupina Mercator, skladno z novo zastavljeno strategijo, beleži rast prihodkov od prodaje blaga v osnovni dejavnosti trgovine na drobno.

Na ravni Skupine Mercator so prihodki v osnovni dejavnosti trgovine na drobno prvič po letu 2011 višji glede na primerljivo obdobje preteklega leta, in sicer za 2,5 %.

Prihodki v trgovini na drobno so višji glede na primerljivo obdobje preteklega leta **v Sloveniji (+1,7 %)** in **Črni gori (+7,3 %)**, medtem ko so na trgu **Srbije ostali na primerljivi ravni** glede na preteklo leto predvsem zaradi zapiranja enot skladno z odločbo regulatorja trga. Po ponovnem vstopu na trg Bosne in Hercegovine s septembrom 2017 Skupina Mercator beleži prihodke iz osnovne dejavnosti trgovine na drobno tudi na tem trgu.

Struktura prodaje po programih Skupine Mercator

Delež v prihodkih (v %)	2016 prilagojeno	2017
Trgovina na drobno	74,1%	77,6%
Trgovina na debelo	22,2%	18,6%
Izdelki za dom	3,7%	3,8%
Skupaj prihodki v trgovini in programu izdelkov za dom	**100,0%**	**100,0%**

Prodaja po programih 2017 (v %)

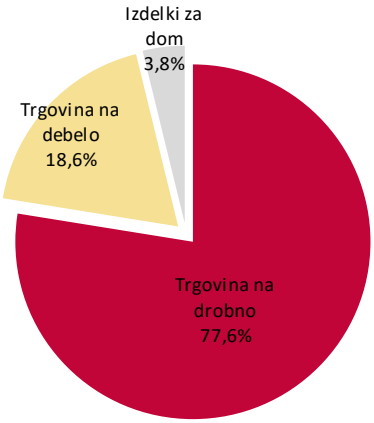

Struktura prihodkov po posameznih programih se v letu 2017 ni pomembno spremenila. Še vedno največji delež prihodkov predstavlja prodaja izdelkov za vsakdanjo rabo na drobno in sicer 77,6 % vseh prihodkov. Glede na predhodno leto se je delež glede na ostale programe povečal za 3,5 odstotne točke. V letu 2017 je bil beležen padec prihodkov iz naslova trgovine na debelo, kar je posledica dogajanja okoli Skupine Agrokor, padca prihodkov v tranzitu in izpada prihodkov v programu agrooprema. Delež prihodkov iz prodaje, realiziran v ostalih specializiranih trgovskih programih, je v letu 2017 znašal 3,8 %.

Stroški poslovanja

Celotni stroški, skupaj z nabavno vrednostjo in prevrednotovalnimi in drugimi poslovnimi odhodki Skupine Mercator, so se v letu 2017 v primerjavi z letom 2016 povečali za 3,2 %, predvsem zaradi slabitve vrednosti nepremičnin, in so znašali 2.350.495 tisoč EUR.

Stroški po naravnih vrstah v letu 2016 in 2017 (v mio EUR)

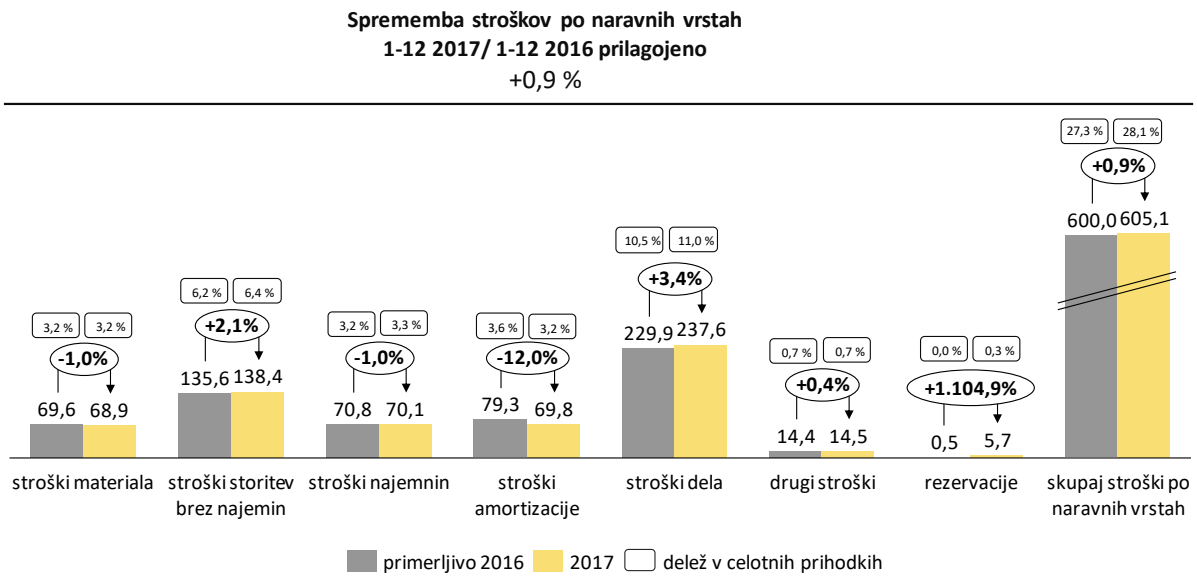

Stroški materiala so v letu 2017 zanašali 68.905 tisoč EUR, kar predstavlja primerljivo raven glede na preteklo leto, saj so nižji za 1,0 %.

Stroški storitev so v obdobju 1-12 2017 glede na primerljivo obdobje preteklega leta na ravni celotne Skupine Mercator ostali na primerljivem nivoju in so znašali 208.570 tisoč EUR, v primerljivem obdobju preteklega leta pa 206.436 tisoč EUR.

Stroški dela so se v obdobju 1-12 2017 na ravni celotne Skupine Mercator povečali za 3,4 % glede na primerljivo obdobje preteklega leta in so v letu 2017 znašali 237.645 tisoč EUR. Stroški dela so se povečali v Bosni in Hercegovini, kjer je Mercator v septembru 2017 iz nepremičninske družbe ponovno postal trgovska družba, v Srbiji zaradi vključevanja stroškov malice v plačo in v Sloveniji zaradi variabilnega nagrajevanja zaposlenih v maloprodaji.

Stroški amortizacije so se iz 79.329 tisoč EUR v obdobju 1-12 2016 na ravni celotne Skupine Mercator znižali na 69.846 tisoč EUR, kar predstavlja znižanje za 12,0 %. Nižja vrednost amortizacije je posledica spremenjene računovodske usmeritve glede prevrednotenja naložbenih nepremičnin in stopenj amortizacije osnovnih sredstev.

Drugi stroški po naravnih vrstah, ki vključujejo npr. izdatke za varstvo okolja, donacije, članarine itd., so v obdobju 1-12 2017 znašali 14.477 tisoč EUR, kar je primerljivo z višino stroškov v obdobju 1-12 2016, ko so znašali 14.415 tisoč EUR.

Stroški rezervacij so v obdobju 1-12 2017 znašali 5.740 tisoč EUR in se nanašajo na rezervacije oblikovane za tožbene zahtevke in na rezervacije za odpravnine ob upokojitvi.

Poslovni izid iz poslovanja, finančni izid in poslovni izid obračunskega obdobja

Skupina Mercator je v letu 2017 dosegla negativen **poslovni izid iz poslovanja** v vrednosti 172.508 tisoč EUR, vendar so podatki v primerjavi s preteklim letom neprimerljivi zaradi enkratnih dogodkov predstavljenih v začetku poglavja.

Neto finančni odhodki za leto 2017 za Skupino Mercator znašajo 30.071 tisoč EUR in so glede na predhodno leto nižji za 18,7 %. Najvišji delež znotraj finančnih odhodkov predstavljajo neto odhodki od rednih in zamudnih obresti, in sicer 34.227 tisoč EUR in so za 1.271 tisoč EUR nižji kot v predhodnem letu. Največjo spremembo v neto finančnih odhodkih predstavljajo neto tečajne razlike, ki so v obdobju 1-12 2017 znašale 5.483 tisoč EUR in so glede na predhodno leto višje za 4.475 tisoč EUR, predvsem zaradi ugodnih tečajnih razlik v Srbiji in na Hrvaškem.

V letu 2017 je Skupina Mercator brez negativnega vpliva enkratnih dogodkov ustvarila poslovni izid v višini 6.008 tisoč EUR (2016: -31.251 tisoč EUR). Z vključenimi enkratnimi dogodki (slabitev zemljišč in zgradb, slabitev terjatev, itd.) je sicer Skupina Mercator v letu 2017 beležila poslovni izid v višini -184.435 tisoč EUR (2016: -78.063 tisoč EUR).

Kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) in kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami (EBITDAR)

Normalizirani kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) je v letu 2017 znašal 90.631 tisoč EUR in je glede na leto 2016 višji za 28.278 tisoč EUR. V nadaljevanju je predstavljeno gibanje denarnega roka iz poslovanj v letih 2016 in 2017.

Normalizirani kosmati denarni tok iz poslovanja (EBITDA) v letu 2016 in 2017 (v tisoč EUR)

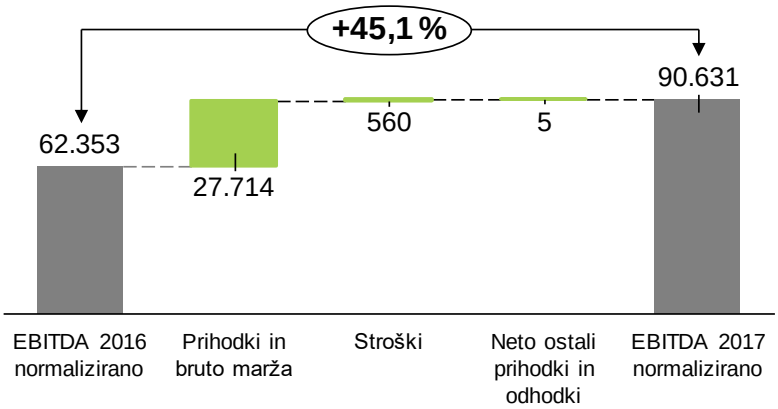

V letu 2017 je Skupina Mercator ustvarila 90,6 mio EUR normalizirane EBITDA, kar je 28,3 mio EUR več glede na primerljivo obdobje preteklega leta.

Normalizirani kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami (EBITDAR) je v letu 2017 znašal 160.633 tisoč EUR in je glede na preteklo leto višji za 27.461 tisoč EUR.

Sredstva

Vrednost sredstev Skupine Mercator na dan 31. 12. 2017 znaša 2.076.723 tisoč EUR in je glede na konec leta 2016 nižja za 2,2 %.

Dolgoročna sredstva na dan 31. 12. 2017 znašajo 1.491.988 tisoč EUR in so glede na konec leta 2016 nižja za 10,0 % na račun prevrednotenja vrednosti zemljišč in zgradb konec leta 2017 in spremenjene knjigovodske usmeritve s področja evidentiranja sredstev namenjenih za monetizacijo, saj so bila sredstva v višini 117.146 tisoč EUR prerazporejena iz dolgoročnih sredstev na kratkoročna sredstva. Vrednost osnovnih sredstev sicer predstavlja največji delež znotraj dolgoročnih sredstev, in sicer 95,5 %.

v tisoč EUR	31. 12. 2016	31. 12. 2017	Sprememba 2017/2016	Delež v celotnih sredstvih 2017
Osnovna sredstva	1.601.767	1.424.185	-11,1%	68,6%
Dolgoročna dana posojila in depoziti	31.385	24.147	-23,1%	1,2%
Dolgoročne terjatve in za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	23.990	43.655	82,0%	2,1%
Skupaj dolgoročna sredstva	**1.657.143**	**1.491.988**	**-10,0%**	**71,8%**
Sredstva za odtujitev	0	117.146	-	5,6%
Zaloge	224.328	210.233	-6,3%	10,1%
Kratkoročne terjatve	206.937	228.412	10,4%	11,0%
Kratkoročna dana posojila in depoziti	8.110	4.833	-40,4%	0,2%
Denar in denarni ustrezniki	26.318	24.112	-8,4%	1,2%
Skupaj kratkoročna sredstva	**465.694**	**584.736**	**25,6%**	**28,2%**
Skupaj sredstva	**2.122.836**	**2.076.723**	**-2,2%**	**100,0%**

Kratkoročna sredstva na dan 31. 12. 2017 znašajo 584.736 tisoč EUR in so glede na konec leta 2016 višja za 25,6 %. Povečanje se nanaša predvsem na prenos sredstev namenjenih za monetizacijo, ki so bila konec leta 2017 prerazporejena na kratkoročna sredstva. Največjo postavko znotraj kratkoročnih sredstev sicer predstavljajo terjatve do kupcev in druge terjatve (39,1 %) ter zaloge (36,0 %).

Kapital in obveznosti

Spremembe kapitala na Skupini Mercator se v letu 2017 nanašajo na:

- zmanjšanje kapitala za izgubo v letu 2017 v višini 184.435 tisoč EUR,
- povečanje kapitala zaradi prevrednotenja zemljišč in zgradb v višini 126.370 tisoč EUR,
- zmanjšanje kapitala zaradi vpliva odloženih davkov v višini 20.747 tisoč EUR,
- povečanje kapitala zaradi tečajnih razlik pri prevedbi tujih odvisnih družb v višini 7.704 tisoč EUR,
- povečanje kapitala zaradi drugih sprememb v višini 7.868 tisoč EUR.

v tisoč EUR	31. 12. 2016	31. 12. 2017	Sprememba 2017/2016	Delež v celotnih obveznostih 2017
Kapital	**557.376**	**478.401**	**-14,2%**	**23,0%**
Dolgoročne poslovne obveznosti in obveznosti za davek	45.117	58.708	30,1%	2,8%
Dolgoročne finančne obveznosti	769.776	765.309	-0,6%	36,9%
Rezervacije	26.818	29.683	10,7%	1,4%
Skupaj dolgoročne obveznosti	**841.711**	**853.701**	**1,4%**	**41,1%**
Kratkoročne poslovne obveznosti in obveznosti za davek	590.509	628.231	6,4%	30,3%
Kratkoročne finančne obveznosti	133.241	116.391	-12,6%	5,6%
Skupaj kratkoročne obveznosti	**723.750**	**744.622**	**2,9%**	**35,9%**
Skupaj obveznosti	**1.565.461**	**1.598.322**	**2,1%**	**77,0%**
Skupaj kapital in obveznosti	**2.122.836**	**2.076.723**	**-2,2%**	**100,0%**

Posojila in druge finančne obveznosti Skupine Mercator na dan 31. 12. 2017 znašajo 881.700 tisoč EUR in so glede na konec leta 2016 nižje za 21.317 tisoč EUR. Neto finančni dolg Skupine Mercator na dan 31. 12. 2017 znaša 828.217 tisoč EUR in je glede na predhodno leto nižji za 8.525 tisoč EUR.

Vse poslovne obveznosti na dan 31. 12. 2017 znašajo 686.939 tisoč EUR in so glede na konec leta 2016 višje za 8,1 %.

Stanje rezervacij na dan 31. 12. 2017 je znašalo 29.683 tisoč EUR in je glede na konec leta 2016 višje za 10,7 %.

Pokritost dolgoročnih sredstev in neto finančni dolg/normalizirana EBITDA

	31. 12. 2016	31. 12. 2017
Pokritost dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri	84,4%	89,3%
Neto finančni dolg/ normalizirana EBITDA	13,4	9,1

Pokritost dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri v Skupini Mercator na dan 31. 12. 2017 znaša 89,3 %, kar je za 4,9 odstotne točke več kot konec leta 2016. Razmerje med neto finančni dolg na normalizirano EBITDA je v letu 2017 znašalo 9,1, kar je boljše kot leto prej, ko je vrednost kazalnika znašala 13,4.

Gibanje obratnega kapitala

Struktura obratnega kapitala je bila konec leta 2017 glede na leto 2016 za Skupino Mercator ugodnejša.

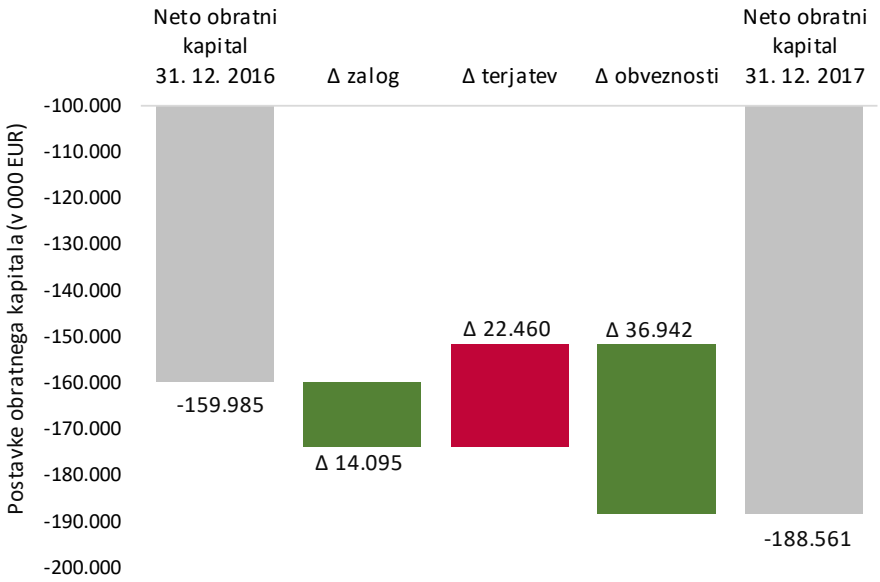

Zaloge so se v letu 2017 glede na leto 2016 zmanjšale zaradi učinkovite optimizacije in upravljanja z zalogami. Inovativni pristopi k optimizaciji zalog trgovskega blaga skozi uvajanje najmodernejših metod obnove zalog so nam namreč omogočili, da smo skozi celotno leto dosegali najnižje ravni vrednosti zalog trgovskega blaga v zadnjih letih, istočasno pa smo skozi vse leto uspešno izboljševali založenost prodajaln z izdelki iz vseh kategorij opredeljenega prodajnega asortimenta.

Poslovne terjatve so se v letu 2017 glede na leto 2016 povečale za 22.460 tisoč EUR, povečanje pa se nanaša predvsem na trg Srbije, kjer gre za začasno enkratno povečanje terjatev, ki izhaja iz naslova odprodaje Mercator centra Beograd konec leta 2017. Na trgu Bosne in Hercegovine so se terjatve prav tako povečale zaradi ponovne vzpostavitve dejavnosti trgovine na drobno.

Poslovne obveznosti so se povečale za 36.942 tisoč EUR glede na primerljivo obdobje preteklega leta. Na trgu Slovenije so se zmanjšale, medtem ko so se na trgu Srbije, Hrvaške in Bosne in Hercegovine povečale. Povečanje

poslovnih obveznosti na trgu Bosne in Hercegovine je posledica ponovnega vstopa na trg v letu 2017. Tudi v letu 2017 sicer plačilni pogoji do dobaviteljev ostajajo stabilni in v veliki meri nespremenjeni.

NAČRTOVANO POSLOVANJE ZA LETO 2018

Po uspešnem ponovnem vstopu na trg Bosne in Hercegovine v letu 2017, se načrtuje povečanje prihodkov na 2,4 milijarde v letu 2018 in 2,5 milijard do leta 2021. Osredotočenost ostaja na osnovni dejavnosti poslovanja, pri čemer je ključni cilj Skupine Mercator izboljševanje dobičkonosnosti.

Načrtovana realizacija prihodkov v letu 2018 višja kot v 2017

Skupina Mercator za leto 2018 načrtuje realizacijo prihodkov v višini 2,4 milijarde EUR. Do leta 2021 se bodo prihodki letno povečali za 3 % in bodo znašali 2,5 milijarde EUR. Osredotočenost Skupine Mercator ostaja na osnovni dejavnosti poslovanja, pri čemer je ključni cilj izboljševanje dobičkonosnosti.

Za investicije v letu 2018 namenjenih 37,7 milijona EUR

Skupina Mercator bo v letu 2018 za investicije namenila 37,7 milijona EUR, od tega bo 47,0 % porabljenih za širitev novih maloprodajnih zmogljivosti; 20,2 % za prenove in investicijsko vzdrževanje obstoječih prodajnih enot; 16,7 % za vlaganja v informacijsko tehnologijo; 5,1 % za vlaganja v logistiko; 11,0 % pa bomo investirali v netrgovsko dejavnost. Na trgu Slovenije bo za investicije namenjenih 64,5 % celotnih sredstev za investicije.

Odprodaja poslovnega premoženja v teku

V letu 2018 bo Skupina Mercator aktivno nadaljevala s postopki odprodaje poslovnega premoženja, ki bodo potekali v več korakih. Kupnino od prodaje bo prvenstveno namenjena zmanjšanju dolga.

Izboljšanje poslovanja z osredotočanjem na zadovoljevanje potreb kupcev se bo nadaljevalo tudi v prihodnje

Pri definiranju in izvajanju trženjskih aktivnosti glavna usmeritev ostaja osredotočenost na zadovoljevanje potreb sodobnega potrošnika in zagotavljanje cenovno ugodnih nakupov. Ključne ciljne naloge so zato usmerjene k izboljšanju cenovne percepcije. Kupcu omogočamo izbiro pristnih in lokalnih izdelkov. Posebno pozornost namenjamo urejenosti naših trgovin, uvajamo nove tehnologije in storitve. Nova strategija že pozitivno vpliva na poslovanje, kar se odraža tudi v boljših rezultatih poslovanja. Trend izboljšanega poslovanja bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Nefinančno poročilo

Makroekonomske razmere na trgih poslovanja Skupine Mercator se izboljšujejo, vendar zunanji vplivi okolja in notranji izzivi na delovanje družb znotraj Skupine Mercator ostajajo.

V Skupini Mercator se zavedamo pomembnosti identificiranja potencialnih novih tveganj ter priprave in izvajanja ukrepov za zmanjšanje njihovega vpliva na najnižjo možno raven. S sistematično analizo smo identificirali in ovrednotili tveganja in priložnosti, ki se lahko pojavijo v vseh procesih delovanja Skupine Mercator. Na podlagi postavljenih kriterijev smo določili pomembna tveganja za posamezno družbo in celotno Skupino Mercator. Vsa pomembna tveganja smo obravnavali z vidika že izvedenih aktivnosti in z vidika načrtovanih aktivnosti ter predlagali konkretne ukrepe, katerih realizacijo bomo spremljali v letu 2018.

SISTEM SPREMLJANJA IN OBVLADOVANJA TVEGANJ

V letu 2017 smo, skladno s Poslovnikom upravljanja s tveganji v Skupini Mercator, ki določa zahteve, aktivnosti in odgovornosti upravljanja s tveganji v družbah Skupine Mercator, aktivno upravljali s tveganji družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator. Izvedli smo 3 seje Sveta za upravljanje s tveganji, ažurno vodili Register tveganj Skupine Mercator, predlagali 173 ukrepov za znižanje ravni tveganosti in spremljali njihovo realizacijo, izvedli izobraževanja za vodilne delavce in izvedli analizo tveganj v Skupini Mercator za leto 2018.
Na priporočilo zunanje presoje sistema vodenja kakovosti ISO 9001:2015, podano maja 2017, smo v proces poleg upravljanja s tveganji uvrstili tudi upravljanje s priložnostmi. S prepoznavanjem priložnosti se osredotočamo tudi na okoliščine v zvezi z bodočimi poslovnimi dogodki, ki lahko pozitivno vplivajo na uspešnost poslovanja oz. doseganje zastavljenih ciljev.

Za Skupino Mercator so pomembna tveganja in priložnosti na ravni celotne skupine razdeljena na 5 ključnih področij: strateška, finančna, operativna, podporna tveganja ter tveganja skladnosti. V nadaljevanju so prikazana ključna področja tveganj in priložnosti Skupine Mercator ter pričakovana sprememba njihovega gibanja v letu 2018 glede na leto 2017.

Ključna področja tveganj in priložnosti Skupine Mercator

STRATEŠKA tveganja in priložnosti	**Strateško področje** predstavlja tveganja in priložnosti, ki se nanašajo na postavljanje in izvajanje strategije družbe, stabilnost lastništva, ugled družbe. So tveganja in priložnosti, ki se navezujejo na vprašanje, kakšni bodo naši kupci, naši nabavni viri in storitve in prodajni kanali v srednjeročni
FINANČNA tveganja in priložnosti	**Finančno področje** predstavlja tveganja in priložnosti, ki se nanašajo na upravljanje s financami. Vsebujejo kreditna, obrestna, valutna, likvidnostna, inflacijska, cenovna in podobna tveganja.
OPERATIVNA tveganja in priložnosti	**Operativno področje** predstavlja tveganja in priložnosti, ki lahko vplivajo na operativno delovanje upravljanja blagovnih skupin in nabave, proizvodnje, logistike, maloprodaje in veleprodaje.
PODPORNA tveganja in priložnosti	**Podporna področje** predstavlja tveganja in priložnosti, ki se nanašajo na zaposlene, pravne zadeve, upravljanje z nepremičninami in opremo, informacijsko podporo ter na upravljanje s škodnimi dogodki.

Tveganja in priložnosti SKLADNOSTI	**Področje skladnosti** predstavlja tveganja in priložnosti, ki se nanašajo na izpolnjevanje zahtev računovodske zakonodaje in standardov, davčnih zahtev, zdravja in varnosti pri delu, zahtev zdravstvene ustreznosti in varnosti živil v proizvodnji in prometu ter tveganja povezana s prepoznanimi

Na podlagi opravljene analize tveganj in priložnosti za leto 2018 ocenjujemo, da bo Skupina Mercator v letu 2018 najbolj izpostavljena podpornim, finančnim in strateškim tveganjem. Pri vseh skupinah tveganj ocenjujemo, da je izmed vseh družb v Skupini Mercator tveganjem najbolj izpostavljena družba Poslovni sistem Mercator, d. d. kot obvladujoča in največja družba skupine.

V nadaljevanju so predstavljena pomembnejša tveganja znotraj posameznih področij z načrtovanimi aktivnostmi za njihovo zmanjšanje v letu 2018.

Pomembnost posameznega tveganja za Skupino Mercator je opredeljena z enim od naslednjih simbolov:

Nizko tveganje | Zmerno tveganje | Visoko tveganje

STRATEŠKO PODROČJE	
Opis tveganja	**Načrtovane aktivnosti v letu 2018**
KORPORATIVNO TVEGANJE: Opredelitev pravilne strategije in realizacije strategije	
Pravilna opredelitev in učinkovita realizacija strategije sta osnova za uspešno poslovanja celotne Skupine Mercator.	Skupina Mercator je konec leta 2017 oblikovala novo dolgoročno strategijo in jo dosledno začela izvajati skozi vse ključne procese v družbi. Strategija je bila pripravljena skupaj s svetovalcem McKinsey & Company in je bila komunicirana v 3 fazah do leta 2022. Strategija Skupine Mercator je podrobneje predstavljena pod poglavjem Strategija poslovanja v uvodu letnega poročila.
KORPORATIVNO TVEGANJE: Tveganje izhajajoče iz delovanja Skupine Agrokor	
V začetku leta 2017 se je pokazala negotovost glede prihodnjega poslovanja družbe Agrokor, d. d. in njenih hčerinskih družb, z izjemo Skupine Mercator, zaradi večkratnega znižanja bonitetne ocene družbi Agrokor, d. d., spremembe t.i. Lex Agrokor in začetka postopkov finančnega prestrukturiranja.	▶ V letu 2017 je bil ohranjen nadzor nad statusom neporavnanih terjatev do družb v Skupini Agrokor. Stanje terjatev na dan 31. 12. 2017 iz naslova novo oblikovanih terjatev (po 9. 4. 2017) je znašalo 6,8 mio EUR, medtem ko so nove poslovne obveznosti znašale 35,6 mio EUR. To predstavlja izboljšano razmerje, saj je stanje terjatev do družb v Skupini Agrokor, ki niso del Skupine Mercator, konec leta 2016 znašalo 49,3 mio EUR, stanje obveznosti pa 40,1 mio EUR. ▶ Tveganje skladnosti z zavezami iz pogodb o financiranju oziroma posojilih, vključno s spremembo navzkrižne kršitve (t.i. cross-default), za leto 2017 je podrobneje predstavljeno v računovodskem delu Letnega poročila, pod poglavjem 30. Finančni inštrumenti, podpoglavje Operativno tveganje. Skupina Mercator bo tudi v letu 2018 v rednem stiku z bankami upnicami. ▶ Skladno z Zakonom o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo (ZIČUDSP) izredni član uprave Gregor Planteu skrbi za pripravo Poročila o vseh poslih, sklenjenih z večinskim lastnikom družbo Agrokor, d. d., in povezanimi družbami.

KORPORATIVNO TVEGANJE: Usklajenost korporativnega upravljanja z zakonodajo	
V zadnjih nekaj letih je bila struktura korporativnega upravljanja družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., centralizirana in ne v celoti usklajena z zakonodajami v državah poslovanja Skupine Mercator, Kodeksom upravljanja javnih delniških družb in dobrimi poslovnimi praksami.	V letu 2017 je bilo v Mercatorju ponovno opredeljeno korporativno upravljanje in poostreno izvajanje korporativnega upravljanja v odvisnih družbah. Obvladujoča družba sicer izvaja korporativno upravljanje v odvisnih družbah na naslednje načine: ▶ s sodelovanjem na skupščinah delničarjev in članstvom v nadzornih svetih odvisnih družb, ▶ s standardizacijo in poenotenjem pravil in postopkov na posameznih področjih, ▶ preko sistema za izdajo dovoljenj, ki določa odgovornosti za sklepanje posameznih transakcij, ▶ preko sistema rednih delovnih obiskov, video/tele konferenc uprave družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., skupaj s pristojnimi sodelavci pri vodstvih odvisnih družb z namenom preverjanja doseganja rezultatov poslovanja iz osnovne dejavnosti in optimiziranja nabavnih poti znotraj celotne Skupine Mercator.
TVEGANJE KONKURENČNOSTI IN RAZVOJA PRODAJNIH PROCESOV: Tveganje padca tržnega deleža in cenovne nekonkurenčnosti	
Današnjega kupca oblikujejo hitro spreminjajoče se demografske razmere, hiter življenjski slog in razvoj tehnologij. Osredotočamo se na potrebe in želje kupcev in postavljamo kupca v središče odločitev.	▶ Mesečno spremljanje gibanja tržnega deleža in prodajnih rezultatov, ter na podlagi rezultatov prilagajanje asortimenta in trženjske akcije. ▶ Odprtje novih trgovin in prenova obstoječih v skladu s planom 2018, nadaljnje iskanje novih potencialih lokacij. ▶ Priprava nove strategije oblikovanja cen.

FINANČNO PODROČJE	
Opis tveganja	**Načrtovane aktivnosti v letu 2018**
FINANČNO TVEGANJE: Kreditno tveganje	
Kreditno tveganje je tveganje, da bo družba utrpela finančno izgubo, če stranka ali pogodbenica, vključena v pogodbo, odloži plačilo in kasneje svojih obveznosti ne plača v celoti ali jih sploh ne poravna. Ključna kreditna tveganja izhajajo iz veleprodajne dejavnosti ter prodaje blaga imetnikom Pika kartice, pri čemer smo tveganja iz naslova Pika kartice prenesli na zunanjo finančno institucijo.	V letu 2018 bomo nadaljevali z: ▶ rednim spremljanjem izpostavljenosti do posameznih eksternih kupcev in spremljanjem kreditnih limitov, ▶ pripravljanjem tedenskih poročil o terjatvah in izvajanjem mesečnih sestankov skupine za terjatve, ▶ izvajanjem sistema blokad prodaje kritičnim kupcem z vidika zapadlih terjatev, stečajev, izbrisov, likvidacij in tožb.

FINANČNO TVEGANJE: Likvidnostno tveganje	
Likvidnostno tveganje je tveganje, da bo Skupina Mercator pri poslovanju naletela na težave pri poravnavi tekočih obveznosti. V Skupini Mercator dnevno spremljamo realizacijo denarnega toka in centralizirano usklajujemo na različnih ravneh odločanja, da posamezna družba vedno razpolaga z ustrezno višino denarnih sredstev za poplačilo obveznosti.	▶ Optimiziranje upravljanja z obratnim kapitalom, predvsem boljše upravljanje z zalogami trgovskega blaga ter hitrejša izterjava zapadlih neplačanih terjatev. ▶ Skrb za nadzor in postopke odobravanja investicij, pri čemer bodo imele prednost investicije, ki bodo v krajšem času izboljševale prosti denarni tok. ▶ Konec decembra 2017 je Mercator podpisal pogodbo o prodaji Mercator centra Beograd in pogodbo o dolgoročnem najemu, s čimer se je začela izvedba projekta monetizacije nepremičnin. Odprodaja poslovno nepotrebnega premoženja in izvedba projekta monetizacije nepremičnin sta ključnega pomena za nadaljnjo vzdržno finančno strukturo.
FINANČNO TVEGANJE: Tveganje vzdržne finančne strukture	
Vzdržna finančna struktura in zaupanje posojilodajalcev in ostalih deležnikov je predpogoj za nadaljnje uspešno poslovanje Skupine Mercator. Neto finančni dolg Skupine Mercator je na dan 31. 12. 2017 znašal 828,2 mio EUR, kar predstavlja 1,0 % manj kot konec leta 2016. Skladno z zavezami mora Skupina Mercator upoštevati določbe do bank upnic. Večina posojil je sklenjenih z variabilno obrestno mero Euribor, ki je bila v letu 2017 negativna (v skladu s pogodbami se v primeru negativnega Euriborja, za izračun obresti upošteva, da je Euribor 0 %). Za leto 2018 se predvideva, da bo Euribor do konca leta ostal na enaki ravni.	▶ V letu 2018 bomo komunicirali s ključnimi deležniki in jih informirali o stanju Mercatorja ter nadaljevali z izvajanjem strategije razdolževanja in plana za odprodajo poslovno nepotrebnega premoženja. ▶ Če v prihodnosti zaznamo večjo rast Euriborja, bomo preučili možnost ščitenja pred obrestnim tveganjem.

OPERATIVNO PODROČJE	
Opis tveganja	**Načrtovane aktivnosti v letu 2018**
VELEPRODAJNO TVEGANJE: Tveganje izgube franšiznih partnerjev in eksternih kupcev	
Prodaja na debelo predstavlja eno od pomembnejših dejavnosti poslovanja Skupine Mercator. Tveganje izgube franšiznih partnerjev in eksternih kupcev ocenjujemo kot ključno zaradi potencialno kritičnih terjatev kupcev in vstopa novih franšizodajalcev.	V letu 2018 bodo aktivnosti usmerjene v: ▶ revizijo prodajnih in plačilnih pogojev po segmentih kupcev; ▶ pridobivanje novih kupcev na segmentu franšiz, trgovcev, grosistov, javnih naročil in HoReCa/ osredotočenost na najemniške lokale in izgubljene kupce; ▶ prenove franšiznih prodajaln.

PODPORNO PODROČJE	
Opis tveganja	**Načrtovane aktivnosti v letu 2018**
INFORMACIJSKO TVEGANJE: Nedelovanje informacijskih sistemov in varstvo osebnih podatkov	
Nedelovanja informacijskih sistemov lahko povzroči izgubo informacij, nezmožnost učinkovitega delovanja in kazni s strani zakonodajnih organov, prav tako pa lahko tudi vpliva na ugled. Nova uredba EU 2016-679 (GDPR), ki ureja področje upravljanja osebnih podatkov v organizaciji bo vplivala na povečanje IT tveganja zaradi strožjih varnostnih zahtev, saj zakonodaja predpisuje strožji nadzor nad prenosi osebnih podatkov med različnimi sistemi in njihovim upravljanjem.	V letu 2018 bodo aktivnosti na področju IT usmerjene v: ▶ redno spremljanje potreb in skrbno ocenjevanje prioritet sprememb informacijskih sistemov; ▶ redno sodelovanje IT s poslovno stranjo pri razvoju in implementaciji novosti na področju strojne in programske opreme; ▶ izvajanje testiranj ustreznosti delovanja na strani IT in na uporabniški strani pred prehodom na produkcijsko okolje ob vseh prenovah, menjavah ali nadgradnjah; ▶ prilagajanje mehanizmov za hitro in učinkovito vključevanje zunanjih strokovnjakov v odpravo neskladij pri projektih, ki povečujejo IT tveganja. Zaradi nove uredbe (GDPR) bodo aktivnosti usmerjene v nadgradnjo orodij in postopkov za potrebe varnega prenosa podatkov izven Mercatorja, shranjevanje sledi obdelave osebnih podatkov, psevdonimizacijo osebnih podatkov in izločitev osebnih podatkov iz aplikacij, kjer niso nujno potrebni, prav tako pa bomo nadgradili tudi podporo za zagotavljanje pravic posameznika po dostopnosti in prenosljivosti svojih osebnih podatkov.
KADROVSKO TVEGANJE: Pomanjkanje kadra	
Zavedamo se, da naši zaposleni prispevajo največ k zadovoljstvu kupcev in s tem posledično k doseganju poslovnih ciljev Mercatorja. Največje tveganje predstavlja pomanjkanje kadra na operativnih področjih poslovanja, kot so maloprodaja, logistika itd., in ohranjanje kompetentnih kadrov v družbi. V kolikor ni na voljo (ustreznega) kadra, delovni procesi ne morejo ustrezno potekati, kar lahko povzroči tudi upad prodaje in ugleda.	V letu 2018 bodo aktivnosti usmerjene v: ▶ razvijanje lastnih kadrov preko lastnih programov izobraževanj in razvoja zaposlenih, ▶ prenovo vrednot in kulture, ▶ krepitev kompetenc vodij povezanih z voditeljstvom, ▶ izvajanje programov nasledstev v maloprodaji, ▶ nadaljevanje projektov na področju nedenarnega nagrajevanja in povezovanja zaposlenih.
PODROČJE SKLADNOSTI	
Opis tveganja	**Načrtovane aktivnosti v letu 2018**
OKOLJSKO TVEGANJE: Raba električne energije	
Zavedamo se, da delujemo v regiji z zelo raznolikim in bogatim naravnim okoljem. Vsa naša prizadevanja in dejanja pri izboljševanju procesov naše družbe so usmerjena k ohranjanju naravnega okolja, v katerem delujemo. Okoljsko tveganje Raba električne energije je povezano z manj učinkovito rabo električne energije zaradi neoptimalno oblikovanih poslovnih procesov in vgrajenih tehnologij.	▶ Nadaljevanje s kvartalnim obveščanjem zaposlenih o učinkoviti rabi energije. ▶ Izvedba nadgradnje obstoječega energetskega knjigovodstva s podrobnejšim ciljnim spremljanjem rabe energije.

FINANČNO UPRAVLJANJE

Stabilno finančno poslovanje

Neto finančni dolg Skupine Mercator je na dan 31. 12. 2017 znašal 828.217 tisoč EUR, kar je za 1,0 % manj, kot je znašal konec leta 2016. V zadnjem letu je tako Skupina Mercator nadaljevala s stabilnim finančnim poslovanjem.

v 000 EUR	31. 12. 2016	31. 12. 2017	Sprememba 31. 12. 2017/ 31. 12. 2016
Dolgoročne finančne obveznosti	769.776	765.309	-0,6%
Kratkoročne finančne obveznosti	133.241	116.391	-12,6%
Finančne obveznosti	**903.017**	**881.700**	**-2,4%**
Denar in denarni ustrezniki	26.318	24.112	-8,4%
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	462	391	-15,3%
Dana posojila in depoziti	39.495	28.980	-26,6%
Finančna sredstva	**66.275**	**53.483**	**-19,3%**
Neto finančni dolg*	**836.742**	**828.217**	**-1,0%**

*Konec leta 2017 so bile v skladu s spremenjeno računovodsko politiko obresti, ki zapadejo v plačilo ob zapadlost posojil (PIK obresti), v višini 36.887 tisoč EUR prerazporejene z dolgoročnih poslovnih obveznosti na dolgoročne finančne obveznosti. Ob koncu leta 2016 so te obresti znašale 31.421 tisoč EUR.

Stroški financiranja

V obdobju 1-12 2017 je znašala povprečna vrednost 6-mesečnega Euriborja -0,260 %, v primerljivem obdobju preteklega leta pa je bilo povprečje 6-mesečnega Euriborja -0,165 %.

Kapitalska sestava in razmerje med finančnimi obveznostmi

Skupina Mercator je na dan 31. 12. 2017 dosegla kapitalsko sestavo z razmerjem 1:1,73 med lastniškim kapitalom in neto finančnim dolgom.

Z izvedbo finančnega prestrukturiranja je tako Skupina Mercator v zadnjih letih pomembno izboljšala strukturo ročnosti finančnih obveznosti. Delež dolgoročnih finančnih obveznosti v vseh finančnih obveznostih je na dan 31. 12. 2017 znašal 86,8 % (85,3 % na dan 31. 12. 2016). Pomemben del kratkoročnih finančnih obveznosti je dolgoročne narave, saj so posojilodajalci zavezani k obnavljanju posojil do njihove končne zapadlosti skladno s pogodbo Master Restructuring Agreement (MRA). Končna zapadlost WGD je v letu 2021, končna zapadlost Serbian deal-a pa je 2020.

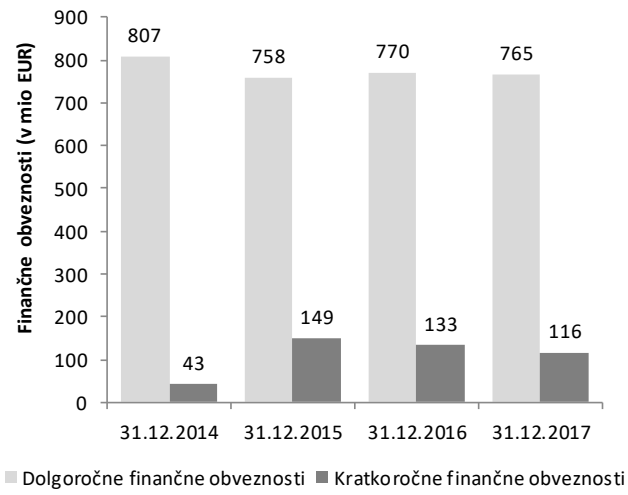

Po prestrukturiranju družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., so vse finančne obveznosti družbe variabilne, vezane na obrestno mero EURIBOR.

Razpoložljivi likvidnostni viri na dan 31. 12. 2017

Na dan 31. 12. 2017 je imela Skupina Mercator na razpolago naslednje likvidnostne vire:

v 000 EUR	31. 12. 2017
Denar in denarni ustrezniki	24.112
Nečrpana odobrena revolving posojila	15.224
Skupaj	**39.336**

Zavarovanje bančnih posojil

Skupina Mercator je v okviru prestrukturiranja finančnih obveznosti bančna posojila zavarovala s hipotekami na lastnih nepremičninah, intelektualni lastnini, s finančnimi naložbami v odvisne družbe, terjatvami, zalogami in sredstvi na bančnih računih.

MERCATORJEVA DELNICA IN ODNOSI Z VLAGATELJI

Delnica in lastniška struktura

Osnovni podatki o delnici družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., na dan 31. 12. 2017:

Oznaka	MELR
Vrsta	Redne delnice
Borzna kotacija	Prva kotacija Ljubljanska borza, d. d.
Vrednost osnovnega kapitala	254.175.051,39 EUR
Število delnic	6.090.943
Število lastnih delnic	42.192
Število delničarjev	1.637

Lastniška struktura družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., na dan 31. 12. 2017

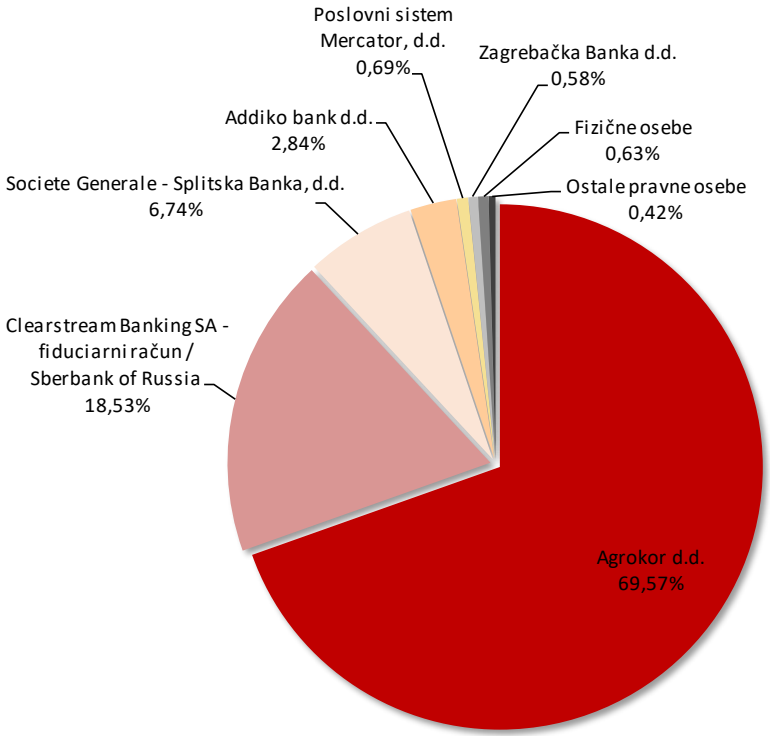

Največji delničarji

Deset največjih delničarjev družbe je imelo na dan 31. 12. 2017 v lasti 98,67 % družbe. Podrobnejše informacije o največjih delničarjih so predstavljene pod poglavjem Izjava o upravljanju družbe.

Delnice v lasti članov uprave in nadzornega sveta na dan 31.12.2017

Člani uprave in nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., na dan 31. 12. 2017 niso imeli v lasti delnic družbe.

Tuji delničarji

Na dan 31. 12. 2017 je delež tujih investitorjev v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., znašal 98,68 % in se je v primerjavi letom 2016 zvišal za 0,08 odstotne točke.

Gibanje zaključnega tečaja delnice MELR v obdobju 1-12 2017 v primerjavi z gibanjem indeksa SBITOP

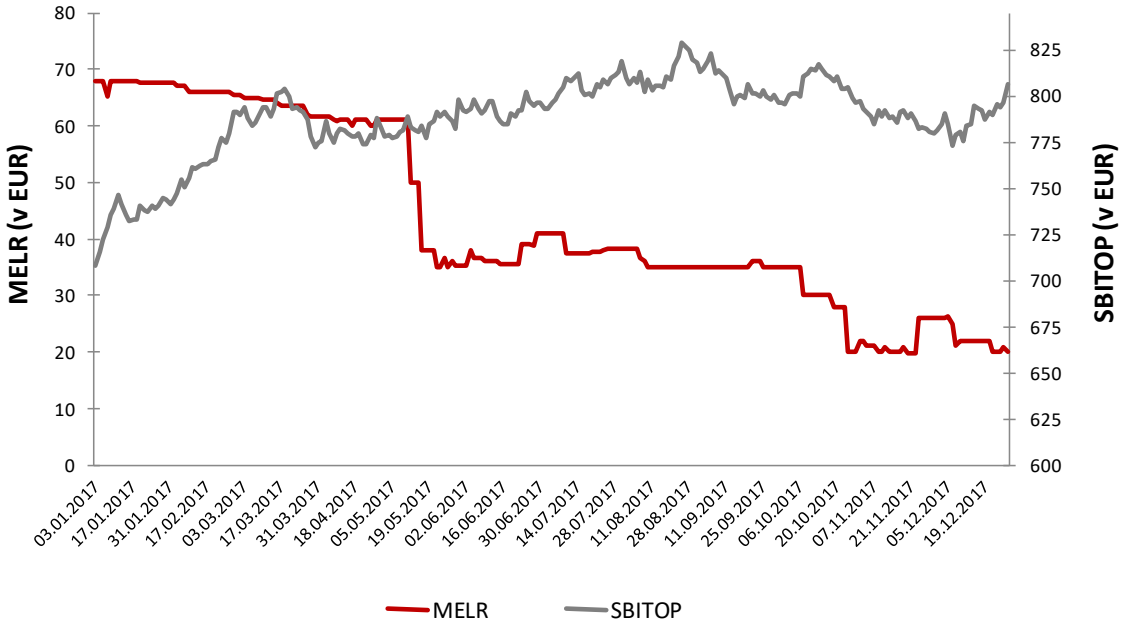

Najpomembnejši podatki za delničarje[5]

	31. 12. 2016	31. 12. 2017	Sprememba 31. 12. 2017/ 31. 12. 2016
Število delnic vpisanih v sodni register	6.090.943	**6.090.943**	0,0%
Število lastnih delnic	42.192	**42.192**	0,0%
Tržna kapitalizacija (v EUR)	414.184.124	**122.245.226**	-70,5%
Tržna cena delnice (v EUR)	68,0	**20,1**	-70,5%
Knjigovodska vrednost delnice (v EUR)	91,1	**70,0**	-23,2%
Najnižji zaključni tečaj v obdobju (v EUR)	67,0	**19,6**	-70,8%
Najvišji zaključni tečaj v obdobju (v EUR)	85,0	**68,0**	-20,0%
Povprečni zaključni tečaj v obdobju (v EUR)	76,4	**43,4**	-43,2%
Osnovna čista dobičkonosnost navadne delnice (v EUR)	-13,0	**-33,7**	-
Multiplikator dobička (P/E)	-5,7	**-0,7**	-
Kapitalski donos (v %)	-17,1	**-70,5**	-

Dividendna politika

Izplačilo dividend v letu 2018 ni predvideno.

Lastne delnice

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je imela na dan 31. 12. 2017 v lasti 42.192 lastnih delnic. Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., v obdobju 1-12 2017 ni kupovala, niti prodajala lastnih delnic.

Vlagatelji

Družba poslovni sistem Mercator, d. d., redno in pravočasno obvešča vse svoje deležnike o pomembnih informacijah ter pomembnejših spremembah v poslovanju družbe. Obveščanje poteka preko spletne strani www.mercatorgroup.si ter sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, kjer objavljamo sporočila tako v slovenskem kot v angleškem jeziku.

Delničarji, ki so imetniki delnic istega razreda, so s strani Mercatorja obravnavani pod enakimi pogoji. Prav tako se jih spodbuja k aktivnemu in hkrati odgovornemu izvrševanju njihovih pravic.

[5] **Tržna kapitalizacija** je izračunana kot zmnožek števila delnic, vpisanih v sodni register na dan 31. 12. ter tržne cene delnice na dan 31. 12.
Osnovna čista dobičkonosnost navadne delnice je izračunana kot razmerje med čistim poslovnim izidom družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., ter tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v opazovanem obdobju brez lastnih delnic.
Knjigovodska vrednost delnice je izračunana kot razmerje med vrednostjo kapitala družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., na dan 31. 12. ter tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v opazovanem obdobju brez lastnih delnic.
Multiplikator dobička je izračunan kot razmerje med tržno ceno delnice na dan 31. 12. in čistim dobičkom Skupine Mercator na delnico.
Kapitalski donos je izračunan kot razmerje med tržno ceno delnice na dan 31. 12. tekočega leta in tržno ceno delnice na dan 31. 12. preteklega leta.

Dinamični utrip Skupine Mercator označujejo visoka stopnja znanja ter odgovornost do kupcev, dobaviteljev in okolja.

NEFINANČNO POROČILO.

Skladno z direktivo 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta, v veljavi od 6. decembra 2014, Smernicami za nefinančno poročanje (2017/C 215/01) in skladno s členom 70. c Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1 št. 15/17 z dne 31. 3. 2017) družba Poslovni sistem Mercator, d. d., vključuje kot del svojega poslovnega poročila izjavo o nefinančnem poslovanju.

IZJAVA O NEFINANČNEM POSLOVANJU

V Skupini Mercator trajnostni razvoj razumemo kot uravnoteženo delovanje na področjih družbene odgovornosti, varovanja okolja in ekonomske vzdržnosti. Za družbeno odgovorno in trajnostno delovanje smo si v Mercatorju postavili cilje, s čimer ustvarjamo zdravo in varno prihodnost za ljudi in okolje.

Trajnostne projekte izvajamo na področju energetske učinkovitosti in varčevanja z naravnimi viri. Konstruktivno sodelujemo z dobavitelji in zagotavljamo varnost in kakovost izdelkov za kupce, ki jih informiramo in ozaveščamo. Zaposlenim zagotavljamo urejene in varne delovne razmere, sodelujemo pri razvoju lokalnega okolja ter namenjamo pozornost tako najpomembnejšim družbenim področjem kot tudi posameznikom. Poslujemo transparentno in upoštevamo najvišje poslovne standarde ter enakovredno obravnavamo vse deležnike.

Uprava družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., podaja izjavo o skladnosti poročanja o nefinančnem poslovanju za poslovno leto 2017, skladno z določili člena 70. c Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Nefinančno poslovanje Skupine Mercator je predstavljeno v nadaljevanju tega poglavja

Ljubljana, 20. 4. 2018

mag. Tomislav Čizmić
Predsednik uprave

Draga Cukjati
Članica uprave

Igor Mamuza
Član uprave

Gregor Planteu
Izredni član uprave

POROČANJE O NEFINANČNEM POSLOVANJU

Mercator spodbuja gospodarski, socialni in družbeni razvoj lokalnega okolja, v katerem deluje, ustvarja širše gospodarske in družbene učinke, oblikuje prijazno in urejeno okolje za potrošnike in zaposlene, ter povečuje kakovost ponudbe blaga in storitev. Zavedamo se, da bomo le z družbeno odgovornim ravnanjem dosegli večjo poslovno uspešnost, konkurenčnost in produktivnost.

Poslovni model in upravljanje

Osnovna dejavnost poslovanja Skupine Mercator je trgovina na drobno z izdelki vsakdanje rabe, v gosto razvejani maloprodajni mreži v Sloveniji, Srbiji, Črni gori ter Bosni in Hercegovini.

Poslovni model Skupine Mercator je podrobneje predstavljen v Poslovnem delu letnega poročila pod naslednjimi poglavji:

- Strategija poslovanja,
- Predstavitev in organiziranost, kjer je predstavljena sestava Skupine Mercator in upravljanje matične družbe,
- vse dejavnosti Skupine Mercator pa so podrobneje predstavljene v poglavju Dejavnosti poslovanja.

Pristop k upravljanju in sistemi upravljanja družbe so na podlagi Kodeksa upravljanja javnih delniških družb podrobneje opredeljeni v Politiki upravljanja družbe Mercator, d. d., in Skupine Mercator, ki je javno objavljena na spletni strani družbe www.mercatorgroup.si ter v sistemu javnega obveščanja SEOnet.

Sklic na nefinančno poročanje v Poslovnem delu letnega poročila je označen z znakom: Nefinančno poročilo

Predstavitev ključnih politik Skupine Mercator

Mercator v širšem družbenem okolju ni pomemben samo kot trgovec, saj njegovo delovanje in vpliv sežeta tudi na druga pomembna področja družbenega življenja, zato v procese vključujemo vse ključne deležnike in sledimo 8 politikam.

Politike Skupine Mercator

Politika raznolikosti je podrobneje predstavljena v poglavju »Izjava o upravljanju« v Poslovnem delu Letnega poročila, medtem ko so ostale politike in rezultati politik ter nefinančni kazalniki podrobneje predstavljeni v nadaljevanju tega poglavja. Ključna tveganja Skupine Mercator so opisana in predstavljena v poglavju Upravljanje s tveganji v Poslovnem delu letnega poročila.

KADROVSKA POLITIKA *in spoštovanje človekovih pravic.*

Politika do zaposlenih in spoštovanje človekovih pravic

Zaposleni so v središču našega delovanja, saj v največji meri prispevajo k zadovoljstvu kupcev in s tem posledično doseganju poslovnih ciljev Mercatorja. Zato smo v okviru kadrovskih aktivnosti osredotočeni na naslednje usmeritve:

- **povečevanje učinkovitosti pri doseganju ciljev** (optimalna izkoriščenost razpoložljivih virov, kompetenc in potencialov glede na možnosti in stanje na trgu);
- **zaposleni so naša konkurenčna prednost** (kakovost storitve, ki temelji na poštenosti ter prijazni, spoštljivi in strokovni komunikaciji s kupci);
- strateški kadrovski cilji se spreminjajo v skladu s spremembami na trgu delovne sile, skladno s poslovnimi usmeritvami vodstva, regionalnimi potrebami in značilnostmi ter možnostmi operativne izvedbe na lokalni ravni.

Mercator z zaposlenimi komunicira na različne načine, in sicer preko srečanj in razvojnih dialogov, zaposlene pa redno obvešča na internih spletnih straneh ter preko internih časopisov.

Naš ključni cilj so kompetentni, zadovoljni in motivirani zaposleni.

Ne glede na spremembe poslovnega okolja (zunanjega in notranjega) v Skupini Mercator spoštujemo zakonske norme in prepovedujemo kakršnokoli diskriminacijo. Zagotavljamo, da v družbah Skupine Mercator ne omejujemo svobodnega združevanja in kolektivnega pogajanja ter da v naših družbah ni otroškega ali prisilnega dela.

Zaposleni v Skupini Mercator

V letu 2017 smo nadaljevali s procesi reorganizacije, ki smo jih začeli v letu 2014. Cilj še naprej ostaja vzpostaviti učinkovitejše procese dela. Ostajamo osredotočeni na osnovno dejavnosti poslovanja.

Spremembe v organizacijskih strukturah v letu 2017

S 1. 1. 2017 je v družbi Mercator IP, d. o. o., v veljavo stopila nova organizacijska struktura na makro in mikro nivoju, ki omogoča hitrejše in učinkovitejše spremembe v organizacijskih in delovnih procesih ter boljšo preglednost celotnega poslovanja družbe.

Do spremembe makro in mikro organizacijske strukture je prišlo v družbi Mercator - S, d. o. o., z dnem 1. 2. 2017 ter ponovno dne 1. 6. 2017, 1. 7. 2017, 1. 8. 2017 in 1. 12. 2017.

S 15. 3. 2017 je v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., v veljavo stopila nova Kolektivna pogodba, ki prinaša uskladitev z Zakonom o delovnih razmerjih (ZDR-1) in panožno kolektivno pogodbo. Prav tako je v letu 2017 začel veljati aneks št. 2 h KPDTS, ki določa višjo urno postavko za izplačilo nadur za nad 170 opravljenih nadur ter nove najnižje osnovne plače (NOP) za posamezne tarifne razrede. V matični družbi je prišlo do spremembe makro in mikro organizacijske strukture z dnem 1. 8. 2017.

S 1. 6. 2017 je prišlo do spremembe makro organizacijske strukture v družbi Mercator - CG, d. o. o., s 1. 7. 2017 pa v družbi Mercator - H, d. o. o.

V Mercator - BH, d. o. o., je prišlo do ponovne vzpostavitve maloprodajne dejavnosti, zato je bila z dnem 1. 9. 2017 sprejeta nova makro organizacijska shema, sprejete pa so bile spremembe internih aktov, kot npr. Pravilnika o delu in Pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest družbe Mercator - BH, d. o. o.

Podatki o zaposlenih

Podatki o zaposlenih v nadaljevanju so prikazani bodisi po stanju na dan 31. 12. 2017, bodisi za obdobje 1-12 2017.

Pregled števila zaposlenih

Na dan 31. 12. 2017 je bil v Skupini Mercator zaposlen 20.801 delavec, od tega na trgih zunaj Slovenije 11.039. Skupno število zaposlenih se je glede na zadnji dan leta 2016 povečalo za 2,2 %. Število zaposlenih se je povečalo v Bosni in Hercegovini, zaradi ponovne vzpostavitve dejavnosti maloprodaje na tem trgu, v ostalih državah pa se je število zaposlenih glede na preteklo leto zmanjšalo.

Trg	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2017	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2016	Indeks število zaposlenih 31. 12. 2017/ 31. 12. 2016	Število zaposlenih iz ur v obdobju 1-12 2017
Slovenija	9.762	10.019	97,4	9.027
Srbija	8.301	8.830	94,0	7.877
Črna gora	1.420	1.436	98,9	1.362
Hrvaška	38	49	77,6	39
Bosna in Hercegovina	1.280	20	6.400,0	358
SKUPAJ	20.801	20.354	102,2	18.664

Delež zaposlenih glede na vrsto pogodbe

Največji delež zaposlenih za določen čas smo na dan 31. 12. 2017 zabeležili v družbi Mercator - CG, d. o. o. Sicer se je na nivoju Skupine Mercator, delež pogodb za določen čas zmanjšal z 20,4 % na dan 31. 12. 2016 na 15,9 % na zadnji dan leta 2017.

Trg	Individualna pogodba (v %)	Standardna pogodba (v %)	Pogodba za nedoločen čas (v %)	Pogodba za določen čas (v %)
Slovenija	0,7	99,3	96,9	3,1
Srbija	0,8	99,2	71,0	29,0
Črna gora	0,1	99,9	67,3	32,7
Hrvaška	7,9	92,1	97,4	2,6
Bosna in Hercegovina	0,3	99,7	89,8	10,2
SKUPAJ	0,6	99,4	84,1	15,9

Zaposleni invalidi

Število invalidov se je v letu 2017 glede na konec leta 2016 povečalo za 0,4 odstotne točke. Največ invalidov je bilo na dan 31. 12. 2017 zaposlenih v družbah v Sloveniji (Poslovni sistem Mercator, d. d., Mercator IP, d. o. o.), in sicer 824.

Trg	Zaposleni invalidi na dan 31. 12. 2017	Zaposleni invalidi na dan 31. 12. 2017 (v %)	Zaposleni invalidi na dan 31. 12. 2016 (v %)
Slovenija	829	8,5	8,1
Srbija	164	2,0	1,2
Črna gora	1	0,1	0,1
Hrvaška	0	0,0	10,2
Bosna in Hercegovina	40	3,1	0,0
SKUPAJ	1.034	5,0	4,6

Dejanska stopnja izobrazbe

Največ zaposlenih v Skupini Mercator ima IV. stopnjo izobrazbe (9.625 zaposlenih), kar odraža našo osnovno dejavnost, maloprodajo.

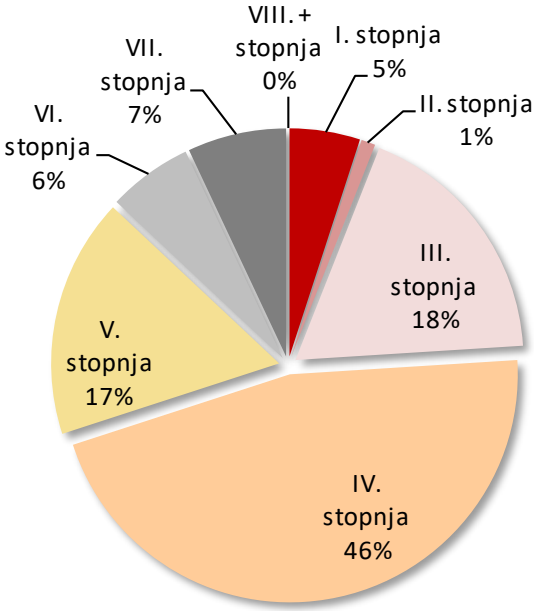

Zaposleni po spolu

V Skupini Mercator je zaposlenih več žensk kot moških, in sicer je zaposlenih 71,4 % žensk in 28,6 % moških.

Leto	Število vseh zaposlenih	Zaposleni - moški (v %)	Zaposleni - ženske (v %)
2017	20.801	28,6	71,4
2016	20.354	30,3	69,7

Zunanja fluktuacija

V družbah Skupine Mercator smo v letu 2017 zaposlili 4.889 novih sodelavcev. Delovno razmerje smo prekinili s 5.707 zaposlenimi.

Najvišja stopnja zunanje fluktuacije je bila v letu 2017 na Hrvaškem na račun izstopov. V času sezonskega dela pa je bilo povečano zaposlovanje predvsem v obalnih regijah (Slovenija, Črna gora).

Trg	Število novih zaposlitev (brez prehodov med povezanimi družbami) v letu 2017	Število prekinjenih zaposlitev (brez prehodov med povezanimi družbami) v letu 2017	Zunanja fluktuacija (v %)
Slovenija	1.161	1.420	12,7
Srbija	2.889	3.425	29,2
Črna gora	791	807	36,2
Hrvaška	1	24	48,0
Bosna in Hercegovina	53	25	34,2
SKUPAJ	4.895	5.701	22,6

Zaposlujemo, skrbimo za razvoj, motiviramo in povezujemo zaposlene

V letu 2017 smo v Skupini Mercator izobraževanju in usposabljanju namenili 108.749 ur, v katerega je bilo vključenih skupno 19.430 udeležencev, pri čemer to število ne predstavlja unikatnih udeležencev. Nekateri zaposleni so se namreč udeležili več izobraževanj. V različna izobraževanja je bilo vključeno manjše število udeležencev kot v predhodnem letu, časovno pa so bila izobraževanja v povprečju daljša. Investicija v izobraževanje in usposabljanje zaposlenih je znašala 378.355 EUR.

Opis kadrovskih aktivnosti v Sloveniji

V družbi **Poslovni sistem Mercator, d. d.,** skozi vse leto izvajamo **zakonsko obvezna izobraževanja** in sicer varnost in zdravje pri delu, varstvo pred požarom, HACCP, tečaj prve pomoči, tečaj za viličariste, usposabljanje odgovornih oseb, izobraževanje voznikov in druge vsebine. V letu 2017 smo izvedli 449 dogodkov, ki se jih je udeležilo skupaj 5.146 zaposlenih.

Za zaposlene v maloprodaji smo izvajali tudi **strokovna izobraževanja**, in sicer za delo na oddelkih mesnic, toploteke, delikatese, kruha in pekovskega peciva, cvetličarne in vrtnih centrov. V letu 2017 smo izvedli 55 delavnic, ki se jih je udeležilo 716 sodelavcev.

V okviru **razvijanja prodajnih veščin** z namenom povečevanja prodajne naravnanosti izvajamo različne oblike izobraževanj, in sicer klasične delavnice prodajnih veščin z naslovom »Ustvarjamo odlično nakupno izkušnjo«, obiske prodajnih inštruktoric v naših maloprodajnih enotah ter delavnice prodajnih veščin ob prenovah prodajaln Market programa. Vseh oblik izobraževanj na temo prodajnih veščin se je v letu 2017 udeležilo 1.854 zaposlenih. Izvedli smo 189 izobraževalnih dogodkov.

V letu 2017 so **teambuilding delavnice na Voglu** potekale v spomladanskem in jesenskem času. Med več kot 250 udeleženci na 15 delavnicah so bili naši sodelavci iz maloprodaje, veleprodaje, družbe Mercator IP, d. o. o., interni coachi in sodelavci kadrovskega sektorja. Delavnice so potekale v sproščenem gorskem vzdušju.

Po vzoru Šole za poslovodje je nastala **Šola za namestnike poslovodij**, ki se je pričela v sredini septembra. V letošnjem letu je s šolo pričelo 140 udeležencev, ostali namestniki pa bodo šolo obiskovali v letu 2018. Namen šole je krepitev ključnih kompetenc sodelavcev, ki opravljajo delo namestnika poslovodje. Program sestavlja 5 izobraževalnih dni, udeležencem pa bodo predstavljene teme s področja motivacije, pozitivne naravnanosti, procesov, projektov blagovnega poslovanja in novosti v maloprodaji, ekonomike poslovanja, trgovinske zakonodaje in HACCP-a, varstva okolja ter računalniških znanj v povezavi z GOLD-om.

V mesecu novembru smo v okviru programa nasledstev zaključili že **4. maloprodajno akademijo**. 32 udeležencev iz vseh koncev Slovenije se je od januarja usposabljalo na 11 delavnicah in krepilo svoje kompetence s pomočjo internega coachinga. Nekateri izmed njih so že dobili priložnost in prevzeli zahtevnejša delovna mesta, druge ta korak še čaka.

Hkrati smo meseca decembra zaključili s **selekcijo** za **5. maloprodajno akademijo**. V selekcijo, ki je vključevala psihološko testiranje in ocenjevalni center, je bilo vključenih več kot 250 kandidatov, v program pa smo jih izbrali 63. V letu 2018 bomo tako imeli kar tri skupine udeležencev Maloprodajne akademije. Prav tako so v mesecu novembru z izobraževanjem zaključili udeleženci Maloprodajne šole vodenja. Tudi slednja poteka v okviru programa nasledstev, v njej pa se kalijo sodelavci, ki imajo prepoznan potencial za prevzem najzahtevnejših delovnih mest v maloprodaji.

V drugo polovico se je prevesila **Šola vodenja za logiste**, v katero smo vključili 62 sodelavcev. Do konca leta so se udeležili izobraževanj z naslovi:

- SDI – sistem vrednot, ki nas motivirajo,
- Krepitev osebne prožnosti za uspešno obvladovanje stresa I. in II. del,
- Skupinski coaching – Vodje pomagamo drug drugemu.

Pred zaključkom šole se bodo logisti udeležili še treh delavnic (Komuniciranje v medkulturnem okolju, Skupinski coaching – izboljšave in Organiziranost). Vsem udeležencem bomo kot pomoč pri razvoju kompetenc omogočili tudi internega coacha.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je eno prvih slovenskih podjetij, ki se je vpeljave **internega coachinga** lotilo na sistematičen način in dalo priložnost svojim zaposlenim, ki so izrazili željo, da bi v podjetju delovali kot coachi. V letu 2017 je 17 internih coachev opravilo 348 coaching srečanj. Internega coacha je v letu 2017 imelo 78 naših sodelavcev.

Novembra smo v domačem ambientu Avsenikove domačije razglasili sodelavke in sodelavce, ki so s svojo zavzetostjo in načinom dela v preteklem letu dosegli izjemen rezultat. **Priznanja in nagrade** smo podelili 15 naj svežim ambasadorjem, 5 notranjim učiteljem, 15 naj prodajalnam, 10 naj šefom, 33 naj prodajalcem in 18 prejemnikom Nagrade Mercator.

Do konca novembra so vodje s ključnimi kadri v režiji opravili **4. razvojni dialog, tokrat na temo učenja**.

Ob zaključku leta smo v sodelovanju s priznano slovensko igralko, ki v znani slovenski seriji igra Mercatorjevo prodajalko, povabili potencialne kandidate za delovno mesto prodajalec na **Karierni dan v Mercatorju**. Dogodek je bil namenjen predstavitvi podjetja, osebni predstavitvi kandidatov s kratkim razgovorom in ustvarjanju priložnosti za sodelovanje v prihodnosti. Karierni dan je potekal v decembru v našem učnem centru v Ljubljani.

Projekt **»Prisluži si nagrado s svojim kandidatom«** je potekal v obdobju od julija do novembra. Z namenom privabljanja kandidatov za zaposlitev in zaposlovanja s pomočjo Mercatorjevih zaposlenih in agencijskih delavcev smo želeli povečati možnosti za pridobivanje deficitarnega kadra. Za vsakega novo zaposlenega, ki so ga predlagali Mercatorjevi zaposleni in agencijski delavci in smo ga v skladu s kadrovskimi postopki zaposlili v našem podjetju ali preko agencije, smo po uspešno opravljenem poskusnem delu novozaposlenega delavca predlagatelju novo zaposlenega kandidata izplačali nagrado, in sicer 100 EUR bruto dodatka k plači in 100 EUR e-bonov na njegovo Pika kartico.

Pred začetkom novega šolskega leta smo za otroke zaposlenih iz Ljubljane z okolico pripravili **Dan odprtih vrat** in jim ponudili sproščen počitniški dan v podjetju, kjer so zaposleni njihovi starši. 53 otrok je tako spoznalo delo v trgovini, čas pa smo jim krajšali tudi s pevskimi uricami, ki jih je vodila naša sodelavka, se učili kuharskih spretnosti, se razgibali v plesno-gibalnih delavnicah in razvijali svojo ustvarjalnost.

V mesecu decembru smo organizirali čaroben dogodek. **Otroke naših zaposlenih**, do 7. leta starosti je **obiskal Božiček** in pripravil več kot 2.200 daril. Dogodka se je udeležilo približno 800 otrok. Vsem ostalim otrokom do 7. leta starosti, pa smo Božičkovo darilo poslali na delovno mesto staršev.

V okviru aktivnosti projekta **Promocija zdravja** smo vodstvu maloprodaje predstavili Poročilo s predlogi za znižanje absentizma in Poročilo o aktivnostih za ohranjanje zdravja zaposlenih, ki so jih za svoje enote pripravili promotorji zdravja iz velikih formatov. Poleg tega smo v maloprodajnih enotah izvedli tudi projekt »Teden varnega dela: delo brez ureznin«. Posneli smo pet kratkih izobraževalnih filmčkov za varno delo v maloprodajni enoti, ki jih bomo uporabili pri izobraževanju zaposlenih in svojih aktivnostih za spodbujanje varnega dela. Organizirali smo tudi cepljenje proti sezonski gripi. V letošnjem letu smo na portalu objavili 36 namigov za zdravje in obeležili 7 svetovnih dni, ki so neposredno ali posredno povezani z zdravjem in zdravim življenjskih slogom.

Družba Poslovni sistemMercator, d. d., je na Dnevih poklicne in zaposlitvene rehabilitacije v mesecu septembru 2017 pridobila listino in pravico do uporabe promocijskega logotipa **»Invalidom prijazno podjetje«**. Nagrado, ki jo podeljuje Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, smo prejeli kot eden izmed največjih zaposlovalcev invalidov v državi.

V družbah Poslovni sistem Mercator, d. d., M - Energija, d. o. o., in Mercator IP, d. o. o., je bila izvedena **raziskava Merjenje zavzetosti in zadovoljstva zaposlenih**. Na podlagi rezultatov bomo pripravili nabor ukrepov za dvig zavzetosti zaposlenih, v pripravi so aktivnosti za prenovo organizacijske kulture.

V družbi Mercator - Emba, d. d., smo konec marca skupaj s še petindvajsetimi živilskimi podjetji pristopili k javnemu razpisu KOC Hrana za sofinanciranje izobraževanj v naslednjih dveh letih. Projekt vodi Pomurska gospodarska zbornica v sodelovanju z Zbornico kmetijskih in živilskih podjetij. V okviru projekta je bil pripravljen branžni kompetenčni center oz. model, sofinancirana pa bodo izobraževanja, ki bodo pripomogla k izboljševanju kompetenc, določenih za posamezne profile delovnih mest. Družba je v sklopu razpisa upravičeno do povrnitve 60 % neto cene izobraževanja in je v letu 2017 že prejela sredstva v višini 1.800 EUR.

V mesecu novembru smo sprejeli prenovljen Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest, s katerim smo osvežili tako nazive kot opise delovnih mest ter jih uvrstili v ustrezne tarifne razrede. Istočasno smo s sindikatom družbe podpisali Podjetniško kolektivno pogodbo, v kateri smo zajeli že obstoječo prakso na področju urejanja delovnih razmerij, na novo pa smo opredelili še načine nagrajevanja in napredovanja zaposlenih.

V družbi Mercator IP, d. o. o., smo se 30. 5. 2017 udeležili tradicionalnega, tokrat že 14. simpozija Mlinarstvo in pekarstvo v Portorožu. Letošnja tema simpozija je bila varnost živil v mlinarstvu, pekarstvu in slaščičarstvu. Na dogodku smo se predstavili s slaščičarskimi izdelki, ki vsakodnevno nastajajo v Slaščičarski delavnici Kranjski kolaček v Naklem. Najlepši razstavni prostor na simpoziju so nam uredili sodelavci aranžerstva.

V letu 2017 smo v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije (GZS) uredili verifikacijo učnih mest za vse poklice na živilskem področju, kjer se srečujemo z največjim pomanjkanjem ustreznega kadra, in izvedli 3 srečanja z vodji in ključnimi sodelavci na področju proizvodnih in storitvenih dejavnosti, namen katerih je boljše poznavanje delovnih področij in krepitev medsebojnega sodelovanja.

V drugi polovici leta 2017 smo zaključili dve pomembni investiciji na področju proizvodnih dejavnosti: v Naklem smo uredili nov ekspedit in dodatne proizvodne prostore, v Slovenskih Konjicah pa smo zaključili projekt vzpostavitve novega živilskega obrata za pripravo sendvičev in solat.

Družba Mercator IP, d. o. o., je ob zaključku četrtega četrtletja 2017 zaposlovala 417 delavcev, od tega 218 oz. 52,28 % zaposlenih s kategorijo invalidnosti.

Opis kadrovskih aktivnosti v Srbiji

V družbi Mercator - S, d. o. o., so bili v letu 2017 izvedeni trije moduli **»Trading akademije«**, t. j. programa vrednotenja in osvajanja potrebnih znanj na področju tradinga (upravljanje blagovnih skupin in nabava). Po vsakem modulu sta bila opravljena preizkus znanja in ocena programa s strani udeležencev.

Cilj projekta **»Akademija poslovođa«** je oblikovanje bodočih poslovodij. Projekt je namenjen vsem zaposlenim v maloprodaji na delovnih mestih prodajalec/blagajnik in vodja oddelka, ki so bili prepoznani kot potencial za napredovanje na delovno mesto poslovodja ali namestnik poslovodje. Program obsega dva tedna specializiranega usposabljanja, tri dni izobraževanja s področja mehkih veščin, sledi pa šest tednov praktičnega dela v maloprodajnih enotah pod nadzorom poslovodje – mentorja. V letu 2017 se je izobraževanja udeležilo 17 udeležencev.

Cilj **»Akademije za prodavce mesare«** je na strukturiran in sistematičen način zainteresirane zaposlene z različnih oddelkov prekvalificirati na delovno mesto prodajalec/mesar. Program je sestavljen iz izobraževanja in

usposabljanja, preverjanja znanja in ocenjevanja. Mentorji udeležencem usposabljanja so naši najboljši mesarji, ki prenašajo svoje znanje na sodelavce. Usposabljanja v letu 2017 se je udeležilo 18 zaposlenih.

»Case study competition« je interaktivno dvodnevno tekmovanje v organizaciji Alumni kluba IEDC Bled, na katerem imajo ekipe iz različnih podjetij priložnost, da v omejenem času pokažejo svoj talent in kreativnost skozi timsko delo pri analiziranju in reševanju realne poslovne situacije. Letošnji CSC se je odvijal 22. in 23. 3. 2017 v Beogradu. Šestčlanska ekipa mladih managerjev se je v konkurenci z ekipami ostalih sodelujočih podjetij Coca Cola Hellenic Srbija, Delhaize, GGE, Hemofarm in Triglav Osiguranje odlično izkazala v iskanju najboljše poslovne rešitve.

Namen izobraževanja **»English goes to store«** je zaposlene v maloprodaji naučiti osnov angleškega jezika za komunikacijo s strankami iz tujine. V izobraževanje je bilo vključenih 65 zaposlenih iz maloprodajnih enot v centru Beograda.

Vsak zaposleni v maloprodaji je deležen izobraževanja v okviru trenerske mreže v maloprodaji, katere cilj je usposobiti zaposlenega za delo na določenem oddelku. Po šestdnevnem usposabljanju v enem izmed učnih centrov zaposleni prične z delom v maloprodajni enoti. V trenerski mreži deluje 249 trenerjev, ki pokrivajo 14 segmentov. Posneli smo izobraževalne filme za oddelke mesnice, sadja in zelenjave ter blagajniškega poslovanja, ki jih uporabljamo v okviru specializiranega usposabljanja.

Na podlagi raziskave ponudbe tržišča in naših potreb so bila testirana in uvedena nova orodja za eksterno in interno selekcijo kandidatov, standardizirana za naš trg. Za ocenjevanje intelektualnih sposobnosti in osebnostnih dimenzij smo uvedli tudi ocenjevalni center, ki ga uporabljamo predvsem na področju talentov.

V letu 2017 smo zaposlili okrog 60 oseb z invalidnostjo. Skladno s potrebami zaposlenih z invalidnostjo smo ustrezno prilagodili delovni prostor ter ustvarili delovno mesto pomočnik prodajalca. S strani **Nacionalne službe za zaposlovanje** smo prejeli priznanje za delodajalca, ki se je leta 2017 najbolj angažiral na področju zaposlovanja invalidov.

Opis kadrovskih aktivnosti v Črni gori

V družbi Mercator - CG, d. o. o., je v februarju Služba za razvoj potencijala zaposlenih organizirala usposabljanje za regionalne vodje in poslovodje vseh poslovnih enot Idea z naslovom »**Ljudski resursi u maloprodaji**«. S ciljem izboljšanja sposobnosti vodenja so udeleženci na usposabljanju obravnavali vsebine s področja zadovoljstva pri delu, upravljanja, vodenja in komunikacije, ki jih bodo uporabljali pri vsakodnevnem delu.

V mesecu aprilu smo izvedli izobraževanja za 250 zaposlenih ob uvedbi nove Super kartice, ki je zamenjala Pika kartico. Udeleženci izobraževanj so bili poslovodje in izbrani blagajniki, ki so se udeležili teoretičnega in praktičnega usposabljanja.

V poletnih mesecih od junija do septembra je bilo izrazito povečano zaposlovanje iz naslova sezonskega dela v enotah ob obali, in sicer je sezonsko delo opravljalo več kot 200 sezonskih delavcev v 50 maloprodajnih enotah.

Pričeli smo **z raziskavo zadovoljstva zaposlenih**. V skupinah, ki so jih sestavljali zaposleni iz različnih maloprodajnih območij, smo razpravljali o dejavnikih zadovoljstva in nezadovoljstva zaposlenih, spodbudah za povečanje zadovoljstva, izobraževanju in vodenju poslovnih enot. Dobljeni rezultati se uporabljajo za oblikovanje

strategije za spodbujanje skrbi za zaposlene in ustvarjanje mehanizmov za povečanje stopnje zadovoljstva. Na podlagi analize podatkov je v teku priprava načrta za leto 2018.

V oktobru se je začela kampanja »**Živimo u duhu korporativnih vrijednosti**«, katere namen je spodbujanje korporacijske kulture in vrednot. Stavba uprave je dobila novo podobo, ki sedaj predstavlja zgodbo o podjetju in naših vrednotah, sodobno oblikovano poslovno okolje pa omogoča prijetno delo in bivanje. V Podgorici, Nikšiću, Baru, Herceg Novem in Bijelem Polju so bila zasajena prva »Idea« drevesa, ki so okrasila dvorišča osnovnih šol. Zaposleni so v duhu odgovornosti do skupnosti prostovoljno darovali kri. V novembru smo pričeli z velikim projektom »**Tu smo zbog vas**«, v katerem smo svojim potrošnikom s poštenostjo in polno mero spoštovanja pokazali, da so nam pomembni. Za režijo smo izvedli delavnice, ki so odgovorile na vprašanja o našem poslanstvu, viziji in kulturi nasploh. S spodbujanjem odprtosti, ustvarjalnosti in samoiniciativnosti smo pridobili pomemben vpogled v to, kako je videti kultura podjetja v očeh naših zaposlenih. Prav tako v duhu kampanje smo zaposlene presenetili s priročnikom »Korporativna kultura za svaki dan«, v katerem lahko zaposleni najdejo smernice za uspešno vsakodnevno delovanje.

Opis kadrovskih aktivnosti v Bosni in Hercegovini

V družbi Mercator - BH, d. o. o., so od meseca julija dalje največji kadrovski izziv predstavljale aktivnosti, vezane na prevzem maloprodajnih enot družbe Konzum BH, d. o. o., in ponovno vzpostavitev maloprodajne dejavnosti na trgu Bosne in Hercegovine ter priprava organizacijske sheme in internih aktov podjetja. V obdobju od 7. 9. 2017 do 30. 9. 2017 smo tako ponovno vzpostavili poslovanje v maloprodajnih enotah. Prevzeli smo 1.150 zaposlenih v maloprodaji, 10 zaposlenih v logistično-distribucijskem centru ter 58 režijskih zaposlenih iz družbe Konzum BH, d. o. o., in 17 iz družbe Velpro, d. o. o. Z vsemi zaposlenimi so bile podpisane nove pogodbe o zaposlitvi, skladno z veljavno zakonodajo. Vzporedno je bila s podporo kadrovskega sektorja matične družbe izvedena selekcija kandidatov za zasedbo režijskih delovnih mest za posamezne sektorje oziroma službe.

V oktobru in novembru so bila izvedena srečanja uprave Mercator - BH, d. o. o., z vsemi sindikalnimi organizacijami. Prav tako je bil vzpostavljen ustrezen socialni dialog, ki se bo nadaljeval tudi v prihodnjem letu.

V mesecu septembru smo pričeli z aktivnostmi zamenjave obstoječega kadrovskega informacijskega sistema STATUS na sistem HR.net ter izvedli selitev kadrovskih podatkov na nov sistem.

Decembra 2017 je nekaj več kot 670 otrok naših zaposlenih prejelo novoletne pakete, prav tako so darila prejeli tudi vsi zaposleni. Pri pakiranju so sodelovali vsi zaposleni iz režijskih služb. Prav tako so zaposleni iz režije v zadnjem tednu leta 2017 priskočili na pomoč sodelavcem v maloprodaji, in sicer pri polnjenju polic, v obsegu 370 ur.

Opis aktivnosti v sklopu humanitarnih fundacij

V okviru ustanove **Humanitarna fundacija Mercator** smo v Sloveniji pomagali 101 sodelavcu iz družb Poslovni sistem Mercator, d. d., in Mercator IP, d. o. o., ki so potrebovali pomoč. Izplačali smo humanitarno pomoč v skupni višini 65.168 EUR. V Srbiji smo dodelili humanitarno pomoč 98 zaposlenim v skupni višini 27.128 EUR, na Hrvaškem 1 zaposlenemu v znesku 1.005 EUR, v Črni gori pa 42 sodelavcem v višini 9.900 EUR.

Odgovornost DO KUPCEV.

Politika do KUPCEV.

Politika do kupcev

Cilj Mercatorja je ne le pridobiti kupce, temveč jih obdržati in povečati stopnjo njihove zvestobe. Zato smo zavezani kakovosti in želimo kupcem zagotavljati najvišjo raven storitve v svojih prodajalnah. Za ta namen so bile pripravljene tudi zaveze do kupcev po posameznih trgih.

Marketinške aktivnosti, vezane na ponudbo lokalnih izdelkov

Projekt Iz domačih krajev je bil nadgrajen s projektom **Radi imamo domače**. V Mercatorjeve trgovine smo namestili posebne stojnice in police, na katerih so izključno pristni lokalni izdelki. Za lažjo prepoznavnost smo stojnice in police označili z rdečimi srčki z napisom Radi imamo domače, na katerih stalno nudimo pristne pridelke in izdelke lokalnih kmetov, pridelovalcev in proizvajalcev.

Pritožbe kupcev

Prejete pritožbe kupcev so pomemben vir informacij in podatkov, na podlagi katerih lahko izboljšamo svojo ponudbo in storitev. Vsako prejeto pritožbo ali pobudo obravnavamo in jo skušamo v čim večji možni meri tudi upoštevati. Tako odpravljamo pomanjkljivosti, izboljšujemo ponudbo in storitev.

Vse pritožbe kupcev, ne glede na to, kdo je pritožbo sprejel in po katerem kanalu je bila prejeta (telefon, e-pošta), zbiramo v Kontaktnem centru Mercator, po potrebi koordiniramo njihovo reševanje in posredujemo povratne informacije o rešitvi. Prejete pritožbe tudi analiziramo in pripravljamo predloge za izboljšanje in ukrepe za njihovo uresničevanje.

Skrb za varno hrano

Ključni srednjeročni cilji na področju odgovornosti do kupcev so zagotavljanje nadzora nad varnostjo, skladnostjo in kakovostjo izdelkov lastnih blagovnih znamk, učinkovitega letnega notranjega nadzora nad vsako poslovalnico ter izvajanje nadzora nad varnostjo in kakovostjo živil na odprtih oddelkih.

Naš cilje je potrošniku ponuditi varne, skladne in kakovostne izdelke, zato smo v letu 2017 v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., Slovenija in družbi Mercator - S, d. o. o., Srbija:

- izvajali stalen količinski in kakovostni nadzor pri prevzemu svežih živil v centralnih skladiščih (npr. svežega sadja in zelenjave, svežega mesa itd.;
- v lastnem laboratoriju in pri zunanjih institucijah analizirali skupaj 2.444 vzorcev izdelkov lastne trgovske znamke;
- izvedli monitoring 3.183 vzorcev živil in brisov na odprtih oddelkih;
- izvedli monitoring 329 drugih vzorcev (varnost svežega sadja in zelenjave, nadzor porekla sadja in zelenjave, monitoring v projektu »Žig kakovosti«, monitoring drugih blagovnih znamk ter vzorci iz lastnega uvoza);
- zabeležili 296 analiz vzorcev iz naslova državnega monitoringa;
- izvedli 1.473 rednih in vsaj 60 izrednih internih kontrol v prodajnih enotah;
- za odgovorne osebe v maloprodaji zabeležili vsaj 106 delavnic s področja notranjega nadzora po načelih sistema HACCP;
- uspešno prestali presojo za trženje ekoloških živil in na novo pridobili certifikat Izbrana kakovost za prodajo perutninskega, govejega in telečjega mesa;
- izvedli vsaj 21 ogledov proizvodenj proizvajalcev izdelkov iz lastnih trgovskih znamk.

Ob vzpostavljanju in izvajanju lastnih delovnih postopkov v Mercatorju strogo in redno sledimo nacionalnim in evropskim zakonodajnim zahtevam ter aktivno sodelujemo s Trgovinsko zbornico in pristojnimi ministrstvi pri pripravi nove ali pri spremembah obstoječe nacionalne in evropske zakonodaje.

Odgovornost DO NARAVNEGA OKOLJA.

OKOLJSKA *politika.*

Okoljska politika

Skladno s sprejetim ambicioznim svežnjem ukrepov o krožnem gospodarstvu s strani Evropske komisije v Skupini Mercator težimo k prehodu na krožno gospodarstvo, v katerem se viri uporabljajo bolj trajnostno. Naši ukrepi, kot sta na primer povečanje količin recikliranih odpadkov in ponovna uporaba izdelkov in surovin, prispevajo k »zaprtju zanke« življenjskih ciklov izdelkov in prinašajo koristi za okolje in podjetje. Ukrepi zagotavljajo boljši izkoristek surovin, izdelkov in odpadkov, s čimer se povečajo prihranki energije in zmanjšajo emisije toplogrednih plinov. To je skladno z našimi zavezami v Okoljski politiki Mercator, d. d., in sicer da si bomo prizadevali za preprečevanje in zmanjševanje onesnaževanja in negativnih vplivov na okolje skozi celoten življenjski cikel naših izdelkov in storitev, predvsem na področju nastajanja odpadkov in emisij ter rabe surovin in energije. Poleg tega pa smo se tudi zavezali, da bomo vključevali varstvo okolja v svojo razvojno strategijo in gospodarske načrte.

Sistem ravnanja z okoljem

Obvladovanje okoljskih vidikov je v družbah Poslovni sistem Mercator, d. d., in Mercator - S, d. o. o., že od leta 2009 oz. 2012 sistemsko urejeno in potrjeno s prejetjem certifikata za vzpostavljeni sistem ravnanja z okoljem v skladu z zahtevami mednarodnega standarda **ISO 14001:2004**. Poslovni sistem Mercator, d. d., je edino trgovsko podjetje na debelo in drobno z izdelki široke potrošnje v Sloveniji, ki ima certifikat ISO 14001.

Preko vzpostavljenega sistema notranje komunikacije z zaposlenimi, katerih delo ima vpliv na okolje, smo:

- v letu 2017 za zaposlene v maloprodajnih poslovalnicah družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., začeli izvajati izobraževanje s področja varstva okolja v okviru Šole za namestnike poslovodij; z izobraževanjem bomo nadaljevali tudi v letu 2018;
- posodobili portal Varstvo okolja, ki je namenjen vsem zaposlenim v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d.;
- pripravili in standardizirali Tehnološki postopek ravnanja z nevarnimi odpadki in Pravila ravnanja z odpadki na lokacijah družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., za nosilce dejavnosti.

Z namenom ozaveščanja potrošnikov, da je odpadno embalažo izdelkov mogoče predelati in v obliki novega izdelka ponovno uporabiti, s čimer se ohranjajo naravni viri in surovine, smo se v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., povezali z dobavitelji izdelkov, s katerimi bomo v letu 2018 izvedli nov projekt krožnega gospodarstva.

Presoje

Zunanje presoje

- V družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., je bila izvedena zunanja presoja sistema ravnanja z okoljem po standardu ISO 14001:2004.
- V družbi Mercator – S, d. o. o., je certifikacijska hiša Quality Austria izvedla zunanjo presojo sistema ravnanja z okoljem po standardu ISO 14001:2004.

Notranje presoje

V družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., je bila izvedena notranja presoja sistema ravnanja z okoljem po standardu ISO 14001, pri kateri so bile sicer ugotovljene nepravilnosti, ki pa so bile odpravljene.

Sodelovanje z vladnimi inštitucijami

Kot člani Sveta za trajnostni razvoj in varstvo okolja smo v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., aktivni v okviru Ministrstva za okolje in prostor, sodelujemo kot član Komisije za okolje v okviru Trgovinske zbornice Slovenije in kot član Komisije za okolje in prostor v okviru Ameriške gospodarske zbornice (AmCham Slovenia – American Chamber of Commerce).

Kot člani Trgovinske zbornice Slovenije smo v letu 2017 v družbi Mercator, d. d., aktivno sodelovali pri pilotnem projektu, ki ga je izvajal Statistični urad RS, na temo nastajanja odpadne hrane in ravnanja z njo v Sloveniji. Namen projekta je bil vzpostavitev metodologije za spremljanje podatkov o odpadni hrani v Sloveniji.

Izdatki za varstvo okolja

V družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., smo v letu 2017 za investicije v varstvo okolja namenili 634.869 EUR ter realizirali 4.173.421 EUR tekočih izdatkov za varstvo okolja in 925.156 EUR prihodkov od aktivnosti v zvezi z varstvom okolja.

Nagrade in posebni dosežki

V letu 2017 je Mercator, d. d., v raziskavi Trusted Brand 2017 slavil v kategoriji varovanje okolja.

Energetska učinkovitost

V obdobju 1-12 2017 je v 5 družbah Skupine Mercator:

- strošek porabe energentov znašal 42,237 mio EUR, specifični strošek energentov pa 3,5 EUR/m^2,
- emisija CO_2 energentov znašala 306,419 ton CO_2, specifična emisija pa 161 kg CO_2/m^2,
- poraba električne energije znašala 491,957 GWh, specifična poraba električne energije pa 256 kWh/m^2.

Slovenija

V družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., se zavedamo pomembnosti energetske učinkovitosti, zato smo si zadali cilj znižati porabo energije za 1 % na letnem nivoju. Z namenom optimizacije zagotavljanja energetskih prihrankov so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- vzpostavljeno je bilo energetsko knjigovodstvo za vse objekte družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.,
- 491 objektov je bilo predanih v izvajanje učinkovite rabe energije na področju električne energije,
- 214 objektov je bilo predanih v izvajanje učinkovite rabe energije na področju ogrevanja,
- do konca leta 2017 so bili izvedeni vsi ukrepi na vseh predanih objektih.

Zaposlene četrtletno obveščamo o ukrepih učinkovite rabe energije. Vsak mesec za posamezne enote družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., izvajamo nadzor nad rabo energije.

V letu 2018 bomo nadaljevali s četrtletnim obveščanjem zaposlenih o učinkoviti rabi energije. Načrtovana je tudi nadgradnja obstoječega energetskega knjigovodstva s podrobnejšim ciljnim spremljanjem rabe energije. Ukrepe učinkovite rabe energije bomo izvedli s pomočjo pogodbenega partnerja Maked Energea. V sklopu učinkovite rabe bodo na določenih lokacijah izvedene sanacije kotlovnic z vgradnjo energetsko učinkovite opreme. Poleg sanacij kotlovnic je načrtovana zamenjava razsvetljave objektov in zunanjih površin z energetsko učinkovitimi LED sijali.

Srbija

V družbi Mercator - S, d. o. o., so bili v letu 2017 izvedeni naslednji projekti na področju energetske učinkovitosti:

- projekt Retail Food Services, ki je vključeval 24 objektov,
- začetek izvajanja treh projektov za zamenjavo ogrevalnega sistema,
- izvedba kompenzacije za jalove energije na 13 objektih (v naslednjem obdobju bodo izvedeni ukrepi za kompenzacijo jalove moči še na 50 objektih).

V družbi Mercator – S, d. o. o., naj bi se v naslednjih letih zmanjšala poraba energije v višini najmanj 1 % letno. V ta namen je predvideno, da se bo v prihodnje izvajal standard ISO 50001 (Energy management system), ki bo prispeval k zmanjšanju porabe energije v celotni družbi. Izvajalo se bo ozaveščanje zaposlenih o pomenu ukrepov za energetsko učinkovitost.

Črna gora

Družba Mercator - CG, d. o. o., je za izvajanje učinkovite rabe energije v letu 2017 izdala smernice za racionalno uporabo električne energije v maloprodajnih enotah, ki so zajete v internem pravilniku.

Bosna in Hercegovina

V družbi Mercator - BH, d. o. o., so bili v letu 2017 izvajani naslednji ukrepi za učinkovito rabo energije:

- sklenitev pogodbe z Elektroprivreda BH o dodatnem zmanjšanju električne energije za naprave z napetostjo 10 kV, kjer so bili doseženi ekonomski prihranki v višini 10 %,
- postopno uvajanje razsvetljave LED.

V letu 2018 pa se bodo izvajale naslednje aktivnosti na področju učinkovite rabo energije:

- racionalna raba energije za razsvetljavo in hladilno tehniko – nadzor upravljavcev centrov in upravljavcev v manjših objektih,
- nadaljevanje namestitve razsvetljave LED,
- nadzor ogrevanja in hlajenja v stavbah, prilagajanje porabe vremenskim razmeram s stalnimi obiski in nadzorom temperature,
- iskanje najboljše ponudbe za dobavo kurilnega olja,
- mesečni nadzor porabe energentov.

Hrvaška

Za družbo Mercator - H, d. o. o., v letu 2017 ni bilo izdelanega načrta za učinkovito rabo energije. Vendar je pomembno izpostaviti dejstvo, da je Mercatorjeve objekte na Hrvaškem do 1. 7. 2017 upravljal Konzum, po tem datumu pa jih je v upravljanja ponovno prevzel Mercator.

Na trgu Hrvaške se bo v letu 2018 izvajalo naslednje ukrepe za učinkovito rabo energije:

- izvajanje smernic v skladu s Priročnikom za učinkovito rabo energije v prodajnih enotah,
- zamenjava manj učinkovitih naprav z učinkovitejšimi.

Poraba specifične skupne končne energije za Skupino Mercator v letih 2015-2017

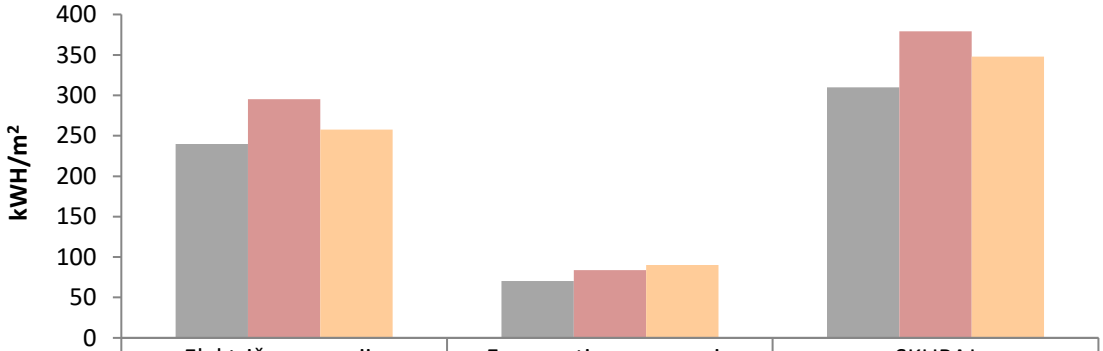

	Električna energija	Energenti za ogrevanje	SKUPAJ
2015	240	70	310
2016	295	84	379
2017	258	90	348

Vzdržna logistika in izvajanje oskrbe s trgovskim blagom

Delovanje področja logistike v letu 2017 je bilo še bolj kot v preteklih letih **usmerjeno v zagotavljanje razpoložljivosti trgovskega blaga na prodajnih policah** ob hkratnem **zniževanju nivoja zalog trgovskega blaga,** tako v skladiščih kot v prodajalnah. Inovativni pristopi k optimizaciji zalog trgovskega blaga skozi uvajanje najmodernejših metod obnove zalog so nam omogočili, da smo skozi vse leto dosegali najnižje ravni vrednosti zalog trgovskega blaga v zadnjih letih, istočasno pa smo skozi vse leto uspešno izboljševali založenost prodajaln z izdelki iz vseh kategorij opredeljenega prodajnega asortimenta in v decembru dosegli najboljše rezultate založenosti prodajaln v zadnjih dveh letih, odkar sistematično merimo prisotnost (zaloge in založenost) izdelkov iz opredeljenega prodajnega asortimenta.

Leto 2017 je bilo tudi v znamenju povečevanja števila izdelkov in obsegov distribucije iz skladiščne oziroma centralne oskrbe.

Leto 2017 je bilo tudi v znamenju povečevanja števila izdelkov in obsegov distribucije iz skladiščne oziroma centralne oskrbe. Preusmerjanje izdelkov in s temi izdelki povezanih blagovnih tokov na centralno oskrbo predstavlja veliko poenostavitev operativnih procesov, saj se na tak način zmanjšuje število dostav blaga v prodajalne in obseg s tem povezanih operativnih in administrativnih procesov pri naročanju in prevzemanju blaga. S povečevanjem deleža centralne oskrbe se povečuje tudi nadzor nad založenostjo in zalogami trgovskega blaga, s povečevanjem količin pa se optimizirajo tudi logistični procesi pri izvajanju oskrbe s trgovskim blagom. Preusmerjanje blagovnih tokov iz direktne distribucije na skladiščno distribucijo je dolgotrajen proces, ki ga bomo nadaljevali tudi v naslednjih letih, maksimalen obseg centralne distribucije pa bomo lahko zagotovili z logističnimi zmogljivostmi, ki jih bomo v Sloveniji dobili z izgradnjo novega centralnega distribucijskega centra.

V letu 2017 smo na področju logistike nadaljevali z delnimi prenovami informacijske podpore logističnim procesom in uvajanju novih informacijskih rešitev. S tem bomo tudi v prihodnje zagotavljali še učinkovitejšo oskrbo z blagom, boljšo založenost prodajaln in hkrati nižji nivo zalog trgovskega blaga.

Ostali okoljski vidiki

Odpadki in surovine

Slovenija

Na trgu Slovenije so bile v letu 2017 izvedene naslednje aktivnosti na področju ravnanja z odpadki in surovinami:

- S ciljem doseganja srednjeročnega načrta zmanjšanja količin mešanih komunalnih odpadkov za 10 % smo v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., v 11 poslovalnicah optimizirali prostornino zabojnikov za mešane komunalne odpadke ter namestili ustreznejše zabojnike za drobno odpadno embalažo in biološke odpadke ter tako povečali delež ločeno zbranih odpadkov in zmanjšali strošek ravnanja z mešanimi komunalnimi odpadki.

- V 34 prenovljenih maloprodajnih enot Mercator, d. d., smo namestili koše za ločeno zbiranje odpadkov za kupce,
- Aktivno smo se ukvarjali z nadzorom nad načinom ločenega zbiranja odpadne embalaže v enotah družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. Z namenom izboljšanja kakovosti ločeno zbrane odpadne embalaže smo optimizirali ravnanje z drobno odpadno embalažo v svojih poslovalnicah.
- Izvedli smo praznjenje arhivov v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d. Vso ločeno zbrano papirno dokumentacijo smo predali pooblaščenemu zbiralcu odpadkov, prejeta finančna sredstva za zbrano papirno dokumentacijo pa namenili Humanitarni fundaciji Mercator.
- S Centrom za ponovno uporabo (CPU) smo v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d. sodelovali na področju oddaje poškodovanih izdelkov, srednji gradbeni šoli Maribor pa smo podarili vzorčne ploščice iz opuščenih programov za uporabo pri praktičnem pouku.
- V poslovalnicah M Tehnike smo se v sodelovanju z družbo ZEOS, ravnanje z odpadno električno in elektronsko opremo, d. o. o., priključili izvajanju projekta »**Gospodarjenje z e-odpadki**« s sloganom E-cikliraj, ki spodbuja ločevanje e-odpadkov in odpadnih baterij.
- V družbi Mercator **IP, d. o. o.,** smo izvedli izobraževanje novo zaposlenih o pravilnem odlaganju odpadkov.

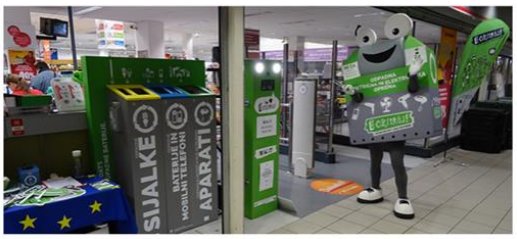

Podatki o količinah, specifičnih količinah in vrstah nastale odpadne embalaže, odpadne električne in elektronske opreme ter bioloških odpadkov za družbo Poslovni sistem Mercator, d. d. v obdobju 2013-2017

Odpadna embalaža

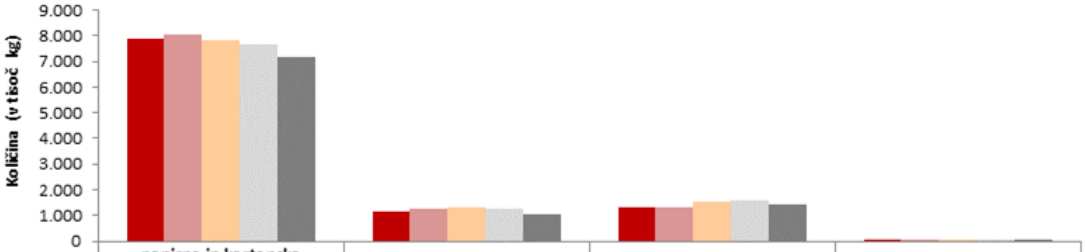

	papirna in kartonska embalaža	plastična embalaža	lesena embalaža	ostalo
2013	7.860	1.170	1.330	45
2014	8.022	1.272	1.312	81
2015	7.804	1.320	1.554	83
2016	7.687	1.280	1.566	74
2017	7.174	1.064	1.420	74

Odpadna EE opreme

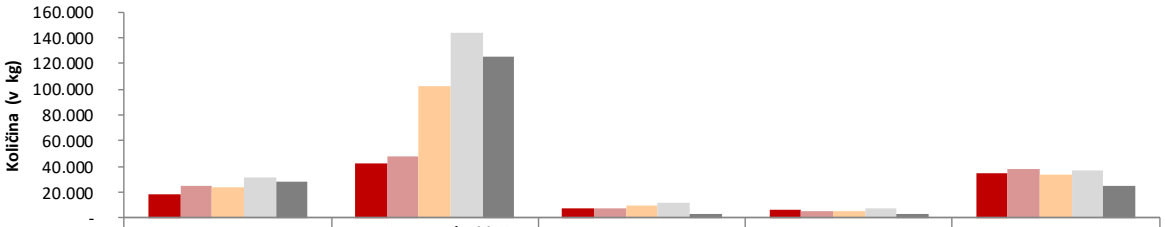

	HZA (hladnilno zamrzovalni aparati)	VGA in MGA (veliki in mali gospodinjski aparati)	TV, monitorji	sijalke	PBA (prenosne baterije in akumulatorji)
2013	18.460	42.790	7.880	6.351	34.541
2014	24.640	47.660	6.850	5.452	38.034
2015	24.130	102.502	9.890	5.547	33.184
2016	30.940	143.260	11.450	7.104	36.654
2017	27.950	124.935	2.550	2.543	24.455

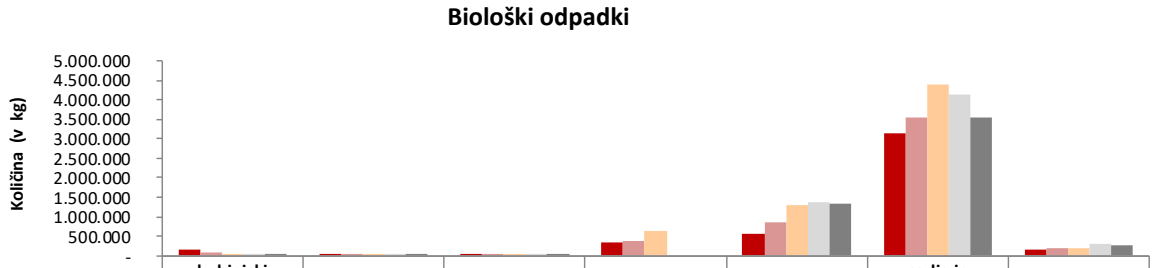

	kuhinjski odpadki	olje	maščobe	kruh in testo	ŽSP kat. 3	sadje in zelenjava	živalska tkiva
2013	147.478	20.046	55.811	356.743	565.178	3.139.626	168.665
2014	78.360	23.090	47.475	390.057	869.160	3.551.387	181.675
2015	36.418	30.493	50.165	650.340	1.295.890	4.405.487	209.289
2016	36.163	55.687	47.094	-	1.377.716	4.144.285	292.892
2017	37.828	66.142	36.471	-	1.347.955	3.554.147	261.328

Tujina

Na trgIH Črne gore, Srbije in Bosne in Hercegovine so bile v letu 2017 izvedene naslednje aktivnosti na področju ravnanja z odpadki in surovinami:

- V Črni gori zakonodajni predpisi s področja ravnanja z odpadki še niso pripravljeni, tako da v družbi **Mercator - CG, d. o. o.,** na tem področju sodelujemo s podjetji, ki so pooblaščena za zbiranje posameznih vrst in frakcij odpadkov.
- Ravnanje z odpadki v družbi **Mercator - S, d. o. o.,** urejajo interni dokumenti, ki so usklajeni z zakonodajo Republike Srbije. Na ravni podjetja se ravna z vsemi vrstami nenevarnih in nevarnih odpadkov, ki se pojavljajo med rednim poslovanjem.
- V družbi **Mercator - BH, d. o. o.,** ravnamo z vsemi vrstami odpadkov, ki nastajajo zaradi izvajanja dejavnosti, skladno z zakonskimi zahtevami. V hipermarketu Ložionička v Sarajevu smo postavili zabojnik za odpadno električno in elektronsko opremo, ki je namenjen kupcem in ostalim prebivalcem.

Vode in odpadne vode

Slovenija

V distribucijskem centru Zalog smo izdelali dve opazovalni vrtini za izvedbo monitoringa nivoja podzemne vode iz katere črpamo vodo za potrebe hlajenja blaga v distribucijskem centru. Vsa načrpana voda se neonesnažena vrača v vodotok. Kljub temu pa smo z izdelavo opazovalnih vrtin izboljšali nadzor nad vplivom, ki ga ima odvzem vode za potrebe distribucijskega centra na podzemno vodo.

Tujina

Ker v družbi Mercator - S, d. o. o., predstavljajo zaoljene in meteorne vode tveganje za onesnaženje vodotokov, so v večjih poslovalnicah in distribucijskih centrih vgrajeni lovilci olj in maščob. Skupno število lovilcev v letu 2017 je bilo 39, njihovo čiščenje pa poteka v skladu z internimi navodili. V letu 2017 za izmerjene parametre ni bilo zabeleženih nobenih odstopanj.

V Skupini Mercator spoštujemo naravno okolje, zato poleg izpolnjevanja zahtev okoljske zakonodaje izvajamo tudi vrsto drugih aktivnosti, s katerimi preprečujemo in zmanjšujemo negativne vplive na okolje. Z namenom zmanjševanja vplivov na okolje smo v letu 2017 izvajali različne aktivnosti obvladovanja okoljskih vidikov.

Emisije v zrak in ozonu škodljive snovi

Slovenija

Na trgu Slovenije so bile v letu 2017 izvedene naslednje aktivnosti na področju emisij v zrak in ozonu škodljivih snovi:

- Pri novogradnjah in prenovah objektov v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., smo na 11 lokacijah zamenjali in tako posodobil opremo v strojnici hladilne tehnike ter na treh objektih zamenjali zamrzovalne vitrine. Vsa novo vgrajena oprema in vse naprave so okolju prijaznejše.
- Na dveh objektih Mercator, d. d., smo vgradili toplotni črpalki in tako zmanjšali emisije v zrak ter rabo fosilih goriv za ogrevanje na tej lokaciji.
- Na dveh lokacijah smo vgradili sisteme za izkoriščanje odpadne toplote hladilne tehnike in tako zmanjšali emisije v zrak in rabo fosilih goriv za ogrevanje sanitarne vode.
- Z namenom optimiziranja transportnih poti ter zmanjševanja emisij v zrak in rabe pogonskih goriv smo v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., vzpostavili nov način ločenega zbiranja odpadnih tiskarskih tonerjev. S pomočjo interne pošte se odpadni tiskarski tonerji sedaj zbirajo samo na dveh zbirnih mestih, kjer jih prevzema pooblaščen zbiralec odpadkov.
- V družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., smo obnovili del voznega parka in štiri stara tovorna vozila zamenjali z novimi tovornimi vozili z motorjem Euro 6, ki imajo manjši vpliv na okolje.

Tujina

V družbi Mercator - S, d. o. o., so bile v letu 2017 opravljene meritve emisij v zrak iz stacionarnih virov na začetku in na koncu ogrevalne sezone, in sicer v 20 poslovnih stavbah s kotlovnicami, v katerih se proizvaja toplota iz peletov ali zemeljskega plina. Emisije v zrak iz mobilnih virov (osebnih in tovornih vozil) se merijo enkrat letno v sklopu rednih tehničnih pregledov. Izmerjeni parametri so bili v referenčnih mejah.

Nevarne snovi in nevarni pripravki

V letu 2017 se je končalo obdobje dvojnega označevanja za kemikalije po Uredbi ES, št. 1272/2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju nevarnih kemikalij (CLP). V družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., smo izvedli vse potrebne aktivnosti, da je sedaj v uporabi le še razvrščanje in označevanje po CLP.

Hrup

Na 21 lokacijah družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., s preseženimi mejnimi vrednostmi kazalcev hrupa smo izvedli sanacije virov hrupa in tako odpravili prekomeren hrup na teh lokacijah. Pri novogradnjah in prenovah objektov v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., odstranjujemo vitrine, kompresorje in kondenzatorje za minus režim ter jih nadomeščamo z zamrzovalnimi vitrinami z vgrajenim agregatom, ki ne povzročajo emisij hrupa v okolje.

Izredne razmere

V vseh poslovalnicah družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., smo standardizirali opremo za ravnanje v primeru razlitja nevarne kemikalije. Tako smo zagotovili pravilno in varno ravnanje z nevarnimi kemikalijami v svojih poslovalnicah ter zmanjšali tveganje za nastanek negativnih vplivov na naravno okolje v primeru razlitja nevarne kemikalije.

Odgovornost DO DRUŽBENEGA OKOLJA.

Politika do DRUŽBENEGA OKOLJA.

Politika do družbenega okolja

Kot družbeno odgovorno podjetje želimo prispevati tudi k razvoju lokalnega in regionalnega okolja ter izboljšati kakovost življenja ljudi. Sponzorstva in donacije ter vključevanje v družbeno koristne akcije so pomemben del celovitega družbeno odgovornega delovanja Skupine Mercator, zato podpiramo in omogočamo humanitarne, športne, kulturne, znanstvene, izobraževalne in druge projekte.

Slovenija

V Mercatorju v letu 2017, skladno z našim sloganom **najboljšega soseda**, sledimo tradiciji sprotnega odzivanja na potrebe lokalnih okolij, v katerih delujemo. Odgovorimo na vse prispele prošnje društev, organizacij, klubov in posameznikov. Teh je bilo v letu 2017 preko 2.000. Od tega smo podprli več kot 600 različnih projektov na humanitarnem, kulturnem, izobraževalnem in športnem področju.

S projektom »Donirana hrana« do toplega obroka

V letu 2017 smo nadaljevali s projektom »Donirana hrana«. Tako prostovoljci Lions klubov iz Celja, Maribora, Trbovelj, Velenja, Kopra, Brnika, Novega mesta in Slovenj Gradca ter Zavoda Pod strehco iz Ljubljane vsak večer prevzamejo hrano v 18 prodajalnah po vsej Sloveniji.

Z Rdečim križem Slovenije zbiramo hrano

Z Rdečim križem Slovenije smo v letu 2017 vsako tretjo soboto aktivno zbirali hrano in ostale življenjske potrebščine v svojih večjih nakupovalnih centrih. Tako smo v 230 prodajalnah zbrali več kot 77.000 doniranih izdelkov.

Z Zavarovalnico Triglav v projektu Očistimo gore

Skupaj z Zavarovalnico Triglav, Planinskim društvom Mercator in slovenskimi športniki smo združili prijetno s koristim ter očistili smeti na Rašici, pod Storžičem in v Kamniški Bistrici.

Humanitarnost

Na humanitarnem področju smo poleg številnih pomoči društvom in posameznikom med drugim donirali Zvezi prijateljev mladine Moste - Polje za socialno ogrožene družine, Hiši zavetja Palčica v Grosuplju in Hiši zavetja v Pilštanju. V oktobru pa smo v okviru projekta Drobtinica, ki ga vsako leto izvaja Rdeči križ Slovenije, podarili 3,5 tone kruha.

Državno tekmovanje v tehniki prodaje

Državno tekmovanje v tehniki prodaje je v letu 2017potekalo na Srednji trgovski šoli v Slovenski Bistrici. Tekmovalo je preko 100 dijakov iz celotne Slovenije. Mercator pa kot sponzor podpira dogodek že od leta 2006.

Podpiramo različne konference

V letu 2017 smo sponzorirali naslednje konference: Prodajna konferenca - Sales summit, Slovenska marketinška konferenca, Konferenca BledCom, Strateški forum Bled, HR zajtrk »Privabljanje in upravljanje talentov«, Prodaja in marketing na policah, Konferenca o trgovini, Summit konferenca v Sarajevu, Konferenca korporativnega upravljanja, Generalna skupščina Eurocities, Poslovna konferenca Portorož.

Za naše partnerje pa smo konec leta 2017 organizirali **Poslovno konferenco Mercator** z naslovom »Priložnosti prihodnosti«, ki se jo je udeležilo skoraj 500 predstavnikov Mercatorjevih dobaviteljev in ostalih poslovnih partnerjev. Predsednik uprave mag. Tomislav Čizmić je predstavil strategijo sodelovanja z dobavitelji, ki ne vpliva le na prihodnost Mercatorja, temveč na prihodnost vseh partnerjev. Zavedamo se namreč, da so dobavitelji tisti, ki pomembno soustvarjajo ponudbo in vplivajo na konkurenčno prednost.

Sponzoriramo športne zveze, klube in športnike

V Mercatorju podpiramo šport, med drugimi tudi naše orle – tako izbrano skakalno vrsto kot mlade upe. Smučarski skakalni klub, ki je v akciji Skočite v Mercator, podprite skakalce, zbral največ glasov naših kupcev in si s tem prislužil glavno nagrado – Fordov kombi, je Smučarski skakalni klub Ilirija iz Ljubljane.

Hokejska zveza Slovenije

Smučarska zveza Slovenije (ženska in moška skakalna reprezentanca)

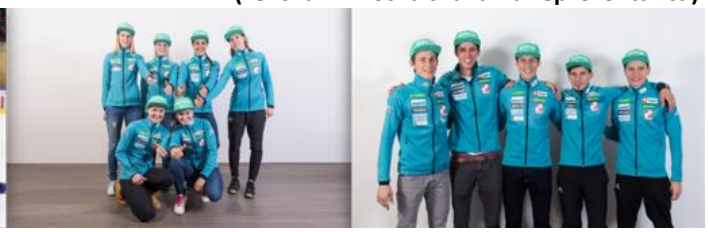

Nogometna zveza Slovenije

Nogometni klub Olimpija

Nogometni klub Maribor

Rokometni klub Krim Mercator

Rokometni klub Celje Pivovarna Laško

Košarka na vozičkih – Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine

Nejc Žnidarčič

Manca Notar

Sponzoriramo množične športne dogodke

Pohod ob žici

Ljubljanski maraton in Lumpi tek

Žogarija

Srbija

Humanitarne aktivnosti

IDEA zgradila park Kodi v Karaburmi - IDEA je v sodelovanju z občino Palilula in družbo Energoprojekt omogočila postavitev otroškega igrišča za najmlajše, kjer bodo lahko preživljali prosti čas, se igrali in družili z vrstniki.

Kampanja »Ulica odprtega srca« - IDEA je s ponosom že 5. leto zapored sodelovala na dogodku s številnimi zabavnimi aktivnostmi.

Mesec otroka – IDEA je v okviru projekta Mesec otroka družinam v Nišu poklonila preko 350 paketov za dojenčke.

Humanitarni novoletni koncert v Nišu – Že 6. leto zapored je IDEA organizirala humanitarni novoletni koncert, od katerega je bil izkupiček od prodaje vstopnic podarjen Otroškemu kulturnemu domu Niš.

Karavana IDEA – V okviru kampanje Radi imamo praznike, ker imamo radi drug drugega je preko 2.000 zaposlenih družbe Mercator - S, d. o. o., obiskalo več kot 40 inštitucij in bolnišnic v celotni Srbiji in podelilo preko 4.000 paketov.

Roda je 1. septembra 2017 obdarila otroke v Kragujevcu z dvema računalnikoma in več kot 200 knjigami, s čimer je opozorila na pomen izobraževanja najmlajših.

Humani vikend – družba Mercator - S, d. o. o., je v sodelovanju s fundacijo Bodi human v vseh trgovinah IDEA, RODA in Mercator organizirala projekt »Humani vikend«, v okviru katerega je bil od 20. do 21. maja en dinar od vsakega računa doniran omenjeni fundaciji.

Humanitarna akcija Rode in Radio televizije Srbije – Roda in Radio televizija Slovenije sta obiskali 7 domov za sirote v Beogradu in okolici in otrokom podarile sladkarije, prigrizke, šolske potrebščine in oblačila.

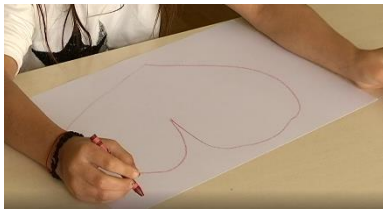

Podpiramo različne konference

FMCG konferenca v Srbiji

Webiz konferenca

Festival marketinških komunikacij KAKTUS in »Forum komunikacionih lidera IZAZOV«

Sponzoriramo športne zveze, klube, športnike

Roda in Košarkarska zveza Srbije – partnerstvo med družbo Mercator - S, d. o. o., in Košarkarsko zvezo Srbije je bilo najbolj vidno med Evropskim prvenstvom v košarki 2017, ko je bilo organiziranih več različnih marketinških aktivnosti.

V okviru kampanje »Zvezda plus IDEA« v sodelovanju s Košarkarskim klubom Crvena Zvezda smo preko promocijskih aktivnosti promovirali blagovni znamki IDEA in K Plus.

YUBAC košarkaški kamp

Roda otroška liga Srbije

Sodelovanje Rode in KKK Radnički

Roda 3x3

Sodelovanje med Beograjskim maratonom in blagovno znamko IDEA

Črna gora

V družbi Mercator - CG, d. o. o., si v skladu s sloganom »Z vami skozi življenje« prizadevamo biti prisotni v vsakdanjem življenju naših državljanov.

Humanitarnost

Tudi v letu 2017 je IDEA podprla oddajo »Dnevnica«, kjer nekdanja zvezdnica opravlja različna dela in zbira denar za izbrano ogroženo družino iz svojega mesta. Zaradi humanitarnosti in pomoči do sočloveka, je to ena najbolj gledanih oddaj v Črni gori.

Donacija televizorjev institutu za bolne otroke

Posebno pozornost posvečamo najmlajšim. IDEA je v letu 2017 donirala 11 televizorjev Oddelku pediatrije in družabne igre.

IDEA karavana

IDEA novoletna karavana 2017 je obiskala vse otroške bolnišnice v Črni gori. Naši zaposleni, Božiček in maskota Kodi so poskrbeli za presenečenje več kot 300 otrok.

Bodi odgovoren, posadi IDEA drevo

V okviru meseca odgovornosti je več kot 100 zaposlenih v IDEI posadilo in uredilo dvorišča 6 izbranih osnovnih šol v petih črnogorskih mestih.

Sponzoriramo Košarkarsko reprezentanco

IDEA je ponosni sponzor Košarkarske reprezentance Črne gore. Moška A-reprezentanca se je uspela uvrstiti na Evropsko prvenstvo, medtem ko so nas najbolj presenetili reprezentanti do 16 let, ki so na Evropskem prvenstvu osvojili srebrno medaljo.

Politika boja proti korupciji

Skladno s statutom delniške družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., je bil pripravljen dokument Zavezujoče smernice za zagotavljanje skladnega poslovanja, ki opredeljuje temeljna načela in pravila, po katerih se ravnajo zaposleni v medsebojnih odnosih in v odnosih do kupcev ter tretjih oseb, s katerimi sodelujejo pri svojem delu. V Skupini Mercator se tako zavzemamo za dvigovanje zavesti vseh zaposlenih o pomenu skladnega in poštenega ravnanja ter preprečevanja neskladnosti v vsakodnevni praksi. Vzpostavili smo tudi mehanizem razkrivanja spornih praks v podjetju, ki smo ga poimenovali »Povejmo«. Namen mehanizma »Povejmo« je zagotoviti, da se sporne prakse in nepravilnosti odkrijejo, razrešijo in odpravijo v najzgodnejši fazi že znotraj

Odgovornost DO DOBAVITELJEV.

Politika do **DOBAVITELJEV.**

Politika do dobaviteljev

Dolgoročni in partnerski odnosi z dobavitelji blagovnih znamk in trgovskih znamk Mercator so ključen element poslovne trajnostne odgovornosti. Pregledno poslovanje in skupno prizadevanje nam omogočata, da skupaj z dobavitelji oblikujemo okolju prijazno oskrbno verigo. Cilj skupine Mercator je vzpostavljati take odnose in pravila z dobavitelji, da zagotovijo dolgoročno stabilne in glede na velikost najugodnejše nabavne vire trgovskega in netrgovskega blaga in storitev.

Zaveze dobaviteljev, spremljanje in nadzor izvajanja

Skupina Mercator z dobavitelji blaga sklepa letne, dvoletne ali triletne pogodbe o nabavi blaga. Sestavni del pogodbe so Splošni pogoji poslovanja družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., ki določajo pogoje poslovanja na področju nakupa blaga izdelkov vsakdanje rabe. Dobavitelji s podpisom pogodbe potrdijo, da so s splošnimi pogoji poslovanja seznanjeni in da se z njimi v celoti strinjajo.

Posebno poglavje Splošnih pogojev je namenjeno kakovosti, varnosti, označevanju in sledljivosti. Dobavitelji sadja in zelenjave se s podpisom posebne izjave zavežejo k zagotavljanju ustreznosti in varnosti pridelkov, dobavitelji ostalih živil pa podajo pisno Izjavo o varnosti, kakovosti in skladnosti živil in materialov, ki prihajajo v stik z živili.

Nadzor nad dobavitelji izvajamo v službi interne kontrole in varne hrane. Ugotovitve lastnega nadzora dopolnjujemo s podatki državnega nadzora varnosti in kakovosti izdelkov. V primeru ugotovljenih neskladij sodelujemo z dobavitelji pri izvedbi korektivnih ukrepov.

Ocenjevanje in izbor dobaviteljev

Z ocenjevanjem dobaviteljev želimo zagotoviti stalno kakovost, varnost in sledljivost izdelkov v skrbi za zdravje potrošnikov ter skladno s pogodbenimi določili, obstoječo zakonodajo in posebnimi zahtevami Mercatorja.

Ocenjevanje obstoječih dobaviteljev market programa poteka enkrat letno, in sicer pred sklenitvijo novih nabavnih pogodb. Kriteriji, po katerih ocenjujemo dobavitelja, so vezani na pogodbena določila iz osnovne pogodbe, razdeljeni pa so v dva vsebinska sklopa: komercialni kriteriji in kriteriji kakovosti. Kriteriji kakovosti spremljajo neskladnosti v procesu nabave blaga in neskladnosti izdelkov.

Na podlagi skupne ocene dobavitelja določimo njegovo ustreznost. Z ustreznimi dobavitelji lahko sklenemo pogodbe za tekoče leto oziroma nadaljujemo sodelovanje. Z ostalimi dobavitelji se dogovorimo o korektivnih ukrepih in rokih za izvedbo. Z neustreznimi dobavitelji pogodb ne sklepamo, razen v izjemnih primerih, ko izpolnjujejo kakovostne kriterije ter ni na razpolago alternativnih nabavnih virov.

Prav tako se ocenjevanje dobaviteljev izvaja na vseh trgih skupine Mercator, kar je osnova za odločanje o primernosti dobaviteljev za sodelovanje z Mercatorjem na posameznem trgu.

Vključevanje dobaviteljev

Vključevanje dobaviteljev v širjenje lokalne ponudbe

V **Sloveniji** v sodelovanju z lokalnimi dobavitelji ponujamo svojim kupcem kar največ domačih pridelkov in izdelkov. Z vključevanjem pridelkov in izdelkov lokalnih dobaviteljev skrajšujemo dostavne transportne poti in posledično zmanjšujemo izpuste CO_2 v okolje. S ponudbo najboljšega iz lokalnega okolja spodbujamo inovativnost in uspešnost slovenskih kmetovalcev in pridelovalcev. V letu 2017 smo dodatno razvijali projekt in ponudbo v okviru aktivnosti **Radi imamo domače.**

Tudi na ostalih trgih poslovanja Skupine Mercator je pomembna aktivnost lokalna ponudba. Izvajajo se različne aktivnosti kot npr. »Najbolje iz Srbije«, »Okusi mog kraja«.

Vključevanje dobaviteljev v projekt Moje znamke

Leto 2017 je zaznamovala akcija **Moje znamke**. Na področju živilske industrije ima **Slovenija** veliko priznanih blagovnih znamk, ki so uspele obdržati primat vodilnih na trgu in ohraniti svoj sloves kakovosti ter zato zasedajo pomemben delež na Mercatorjevih policah. Izdelki teh znamk so postali pomemben del slovenske znamkovne krajine, zato smo pričeli z iniciativo njihovega povezovanja in jim ponudili več kot trgovsko polico. Namen sinergijskega povezovanja s krovnim projektom Moje znamke je povezovanje z dobavitelji ne le na nivoju skupne akcijske ponudbe, temveč tudi povezovanje pri ustvarjanju skupnih marketinških zgodb in novih ponudb za potrošnike. Iniciativi se je v tem času pridružilo že več kot 50 partnerskih prehrambnih blagovnih znamk. Partnerji so prepoznali velik potencial skupnega nastopa, ki sistematično izpostavlja najuglednejše znamke tako v trgovini kot v oglaševanju.

Odgovornost **DO KAKOVOSTI.**

Politika
KAKOVOSTI.

Politika kakovosti

Politika kakovosti določa način delovanja, ki našim kupcem zagotavlja dolgoročno zadovoljstvo tako, da jim nudimo vrhunski nivo ponudbe izdelkov in storitev. S tem zagotavljamo uspešno poslovanje in rast družbe, ki predstavlja trdno osnovo za razvoj zaposlenih, zadovoljstvo lastnikov ter ostalih relevantnih deležnikov. Vodstvo in vsi zaposleni v Mercatorju smo se zavezali, da bomo izpolnjevali zahteve kupcev in nenehno izboljševali učinkovitost sistema vodenja.

Upravljanje certificiranih sistemov vodenja

V družbah Skupine Mercator vzdržujemo 15 certificiranih sistemov vodenja. V letu 2017 smo v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., pridobili nov certifikat Izbrana kakovost za goveje in perutninsko meso, v Mercator - Emba, d. d., pa smo recertificirali sistema IFS in SQMS.

Sistemi vodenja kakovosti	Poslovni sistem Mercator, d. d.	Mercator - S, d. o. o.	Mercator IP, d. o. o.	Mercator - Emba, d. d.	Mercator - CG, d. o. o.
ISO 9001 - Sistem vodenja kakovosti	✓	✓		✓	
ISO 14001 - Sistem ravnanja z okoljem	✓	✓			
HACCP - Zagotavljanje varnosti živil		✓			✓
IFS - International Food Standard				✓	
SQMS - Supplier Quality Management System				✓	
AEO - Status pooblaščenega gospodarskega subjekta	✓				
Družini prijazno podjetje	✓		✓		
Eko pridelava	✓				
Izbrana kakovost – goveje in perutninsko meso	✓				
UTZ - Proizvodnja kakavovih izdelkov na osnovi trajnostnih načel				✓	

Upravljanje z znanjem in informacijami

Pravila poslovanja, ki veljajo v Skupini Mercator, smo opredelili v internih dokumentih, do katerih imajo dostop vsi zaposleni, saj na ta način v podjetju zagotavljamo boljšo komunikacijo in povečan pretok znanja in informacij. Uporabniki lahko sami iščejo dokumente, povezane z njihovo vlogo v poslovnem procesu, ter podajajo predloge za njihove izboljšave. Vsebino dokumentov redno ažuriramo na podlagi dobrih praks in predlogov za spremembe. Dokumente spremljamo na različne načine, najpogosteje po družbah, funkcijah in hierarhiji.

Število veljavnih dokumentov v Zbirki Mercator Standardi na dan 31. 12. 2017

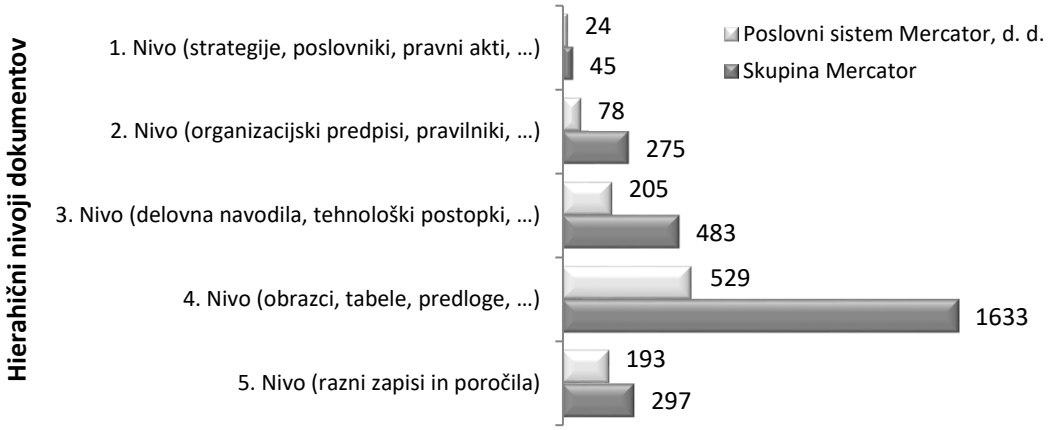

Vir: Zbirka Mercator Standardi

Na dan 31. 12. 2017 je bilo v zbirki Mercator standardi za celotno Skupino Mercator veljavnih **2.733** dokumentov. V letu 2017 smo objavili **710** novih oz. revidiranih dokumentov, arhiviranih (umaknjenih iz uporabe) pa je bilo **127** dokumentov.

Nadzor poslovanja

Procese in blago nadziramo v različnih fazah poslovnega procesa, da zagotovimo njihovo skladnost z zakonodajo, predpisanimi standardi in specificiranimi zahtevami.

Zunanji nadzor v Skupini Mercator izvajajo inšpekcijske službe, zunanji revizorji in zunanji presojevalci, ki zagotavljajo spoštovanje zakonodajnih in drugih zahtev, ki jim je Mercator zavezan. Poleg zunanjega nadzora izvajamo tudi različne oblike **notranjega nadzora**. Skladnost poslovanja preverjamo z internimi kontrolami, monitoringom, notranjo revizijo, računovodskim in davčnim nadzorom, notranjimi presojami ter z nadzorom varovanja in varstva pri delu ter varstva pred požarom. Izvajalci notranjega nadzora preverjajo kakovost blaga, dokumentacije in izvajanja poslovnih procesov skladno z zahtevami posamezne oblike internega nadzora ter Mercatorjevih standardov in dobrih praks. Za nadzor posameznih procesov skrbijo izvajalci aktivnosti in skrbniki procesov, ki sistematično merijo in spremljajo uspešnost procesov na osnovi kazalnikov in postavljenih ciljev. Ugotovitve nadzora so podlaga za ukrepanje.

Upravljanje sistema stalnih izboljšav

Napake, ki se pojavijo v procesu poslovanja, odpravljamo oz. korigiramo, s proženjem ukrepov pa odpravljamo vzroke, ki so povzročili neskladnosti in s tem stalno izboljšujemo poslovanje.

Proces stalnega izboljševanja se izvaja skladno s strategijo podjetja, na podlagi ugotovitev kolegijev, nadzora poslovanja, analiz zadovoljstva kupcev in zaposlenih, obvladovanja tveganj in priložnosti, sistema neskladnosti, priporočil in pohval ter predlogov za izboljšave, ki jih podajo zaposleni. Sistem je informacijsko podprt, kar zagotavlja hitrejše in preglednejše reševanje prijav. Z analizami odkrivamo večja odstopanja in na osnovi ugotovitev korektivno ukrepamo.

Posamezne sisteme vodenja smo povezali v integriran sistem vodenja, katerega osnovne zahteve izvajamo v vseh družbah Skupine Mercator, ne glede na to, ali imajo certificirane posamezne sisteme vodenja ali ne. Sistem vodenja stalno dopolnjujemo in razvijamo, sistemsko spremljanje ključnih kazalcev pa nam omogoča učinkovito obvladovanje procesov, izboljševanje in prenos dobrih praks med družbami Skupine Mercator.

Število proženih ukrepov v letu 2017 glede na izvor prijave

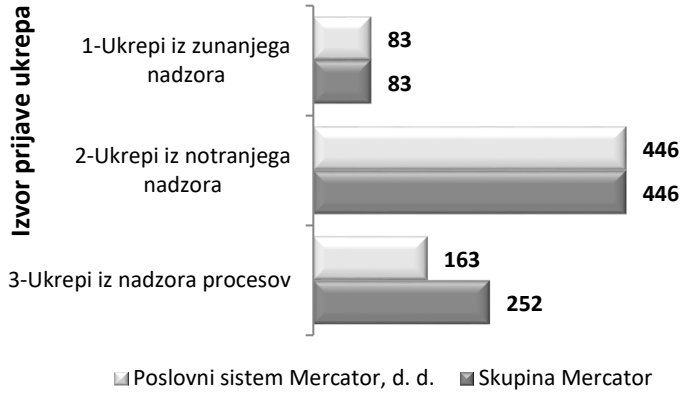

Vir: interna aplikacija

V letu 2017 smo na nivoju Skupine Mercator v aplikaciji za obvladovanje neskladnosti, priporočil in pohval ter ukrepov obravnavali **781** ukrepov, vendar številka predstavlja samo del ukrepov, s katerimi smo poskušali izboljšati poslovanje, saj uporaba aplikacije za obvladovanje neskladnosti, priporočil in pohval ter ukrepov še ni uvedena na vseh področjih nadzora in v vseh družbah Skupine Mercator, za kar si bomo v bodoče prizadevali.

Osredotočamo se na osnovno dejavnost poslovanja, investiramo v konkurenčnost in posodabljanje ponudbe.

RAČUNOVODSKO POROČILO.

Izjava poslovodstva

Uprava družbe je odgovorna za pripravo Letnega poročila družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator za leto 2017 ter računovodskih izkazov, ki po njenem najboljšem mnenju vključujejo pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki so jim družba in morebitne druge družbe, vključene v konsolidacijo, kot celota izpostavljene.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu poštene vrednosti, previdnosti in dobrega gospodarjenja in da računovodski izkazi predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2017.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi skupaj s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Uprava družbe sprejema in potrjuje Letno poročilo družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in Skupine Mercator za leto 2017.

Ljubljana, 20. 4. 2018

mag. Tomislav Čizmić
Predsednik uprave

Draga Cukjati
Članica uprave

Igor Mamuza
Član uprave

Gregor Planteu
Izredni član uprav

RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE MERCATOR IN DRUŽBE POSLOVNI SISTEM MERCATOR, D.D.

Konsolidirani izkaz finančnega položaja Skupine Mercator ter izkaz finančnega položaja družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.

v tisoč EUR	Pojasnilo	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
		2017	2016 prilagojeno	2017	2016 prilagojeno
SREDSTVA					
Dolgoročna sredstva					
Nepremičnine, naprave in oprema	14	1.159.237	1.569.905	736.152	867.726
Naložbene nepremičnine	16	244.316	9.899	4.838	3.237
Neopredmetena sredstva	15	20.632	21.963	12.573	13.455
Odložene terjatve za davek	19	42.920	23.529	40.184	21.218
Terjatve do kupcev in druge terjatve	22	344	-	422	25.664
Dana posojila in depoziti	23	24.147	31.385	99.220	125.202
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	18	391	462	259	296
Naložbe v kapital podjetij v Skupini	17			190.798	270.758
		1.491.988	**1.657.143**	**1.084.445**	**1.327.554**
Kratkoročna sredstva					
Sredstva za odtujitev	20	117.146	-	95.203	-
Zaloge	21	210.233	224.328	104.950	121.783
Terjatve do kupcev in druge terjatve	22	228.168	205.707	71.239	78.786
Terjatve za odmerjeni davek	19	244	1.230	-	300
Dana posojila in depoziti	23	4.833	8.110	27.180	999
Denar in denarni ustrezniki	24	24.112	26.318	11.635	13.344
		584.736	**465.694**	**310.208**	**215.212**
Skupaj sredstva		**2.076.723**	**2.122.836**	**1.394.652**	**1.542.766**
KAPITAL	25				
Osnovni kapital		254.175	254.175	254.175	254.175
Kapitalske rezerve		207.523	286.772	207.523	286.772
Lastne delnice		(3.235)	(3.235)	(3.235)	(3.235)
Rezerve iz dobička		42.830	41.685	16.624	16.624
Rezerva za pošteno vrednost		200.181	104.541	149.214	76.196
Preneseni čisti poslovni izid		45.102	37.515	2.584	(1.802)
Čisti poslovni izid poslovnega leta		(184.284)	(72.463)	(203.726)	(77.447)
Prevedbena rezerva		(84.029)	(91.720)		
Kapital pripisan lastnikom obvladujoče družbe		**478.261**	**557.269**		
Neobvladujoči deleži		**140**	**106**		
Kapital		**478.401**	**557.376**	**423.159**	**551.283**
OBVEZNOSTI					
Dolgoročne obveznosti					
Poslovne in druge obveznosti	29	7.174	13.762	1.012	2.552
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	27	765.309	769.776	539.291	532.693
Odložene obveznosti za davek	19	51.534	31.356	40.684	25.229
Rezervacije	28	29.683	26.818	25.377	23.041
		853.701	**841.711**	**606.365**	**583.514**
Kratkoročne obveznosti					
Poslovne in druge obveznosti	29	626.963	590.021	303.621	315.082
Obveznosti za odmerjeni davek	19	1.268	488	-	-
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	27	116.391	133.241	61.507	92.886
		744.622	**723.750**	**365.128**	**407.968**
Skupaj obveznosti		**1.598.322**	**1.565.461**	**971.493**	**991.483**
Skupaj kapital in obveznosti		**2.076.723**	**2.122.836**	**1.394.652**	**1.542.766**

Pojasnila h konsolidiranim in računovodskim izkazom so sestavni del konsolidiranih in računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi. Prilagoditve za leto 2016 in vplivi sprememb na konsolidirane in računovodske izkaze so podrobneje predstavljeni pod poglavjem 2. Podlaga za sestavo, podpoglavjem e).

Konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine Mercator ter izkaz poslovnega izida družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.

v tisoč EUR	Pojasnilo	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
		2017	2016 prilagojeno	2017	2016 prilagojeno
Prihodki iz prodaje	9	2.152.172	2.199.587	1.186.622	1.209.952
Stroški prodanega blaga in stroški prodajanja	11	(2.116.036)	(2.197.076)	(1.141.334)	(1.182.373)
Stroški splošnih dejavnosti	11	(87.387)	(81.102)	(47.239)	(39.539)
Oslabitve nepremičnin in opreme ter neopredmetenih sredstev	11	(147.072)	-	(98.033)	-
Drugi poslovni prihodki	10	25.815	32.582	12.867	8.242
Poslovni izid iz poslovanja		**(172.508)**	**(46.009)**	**(87.117)**	**(3.718)**
Finančni prihodki	13	6.626	1.980	6.054	12.740
Finančni odhodki	13	(36.696)	(38.968)	(142.155)	(91.728)
Neto finančni odhodki		**(30.071)**	**(36.988)**	**(136.101)**	**(78.988)**
Poslovni izid pred obdavčitvijo		**(202.579)**	**(82.997)**	**(223.217)**	**(82.706)**
Davek	19	18.144	4.934	19.491	3.992
Čisti poslovni izid poslovnega leta iz ohranjenega poslovanja		**(184.435)**	**(78.063)**	**(203.726)**	**(78.714)**
Ustavljeno poslovanje (Modiana in Intersport)		**-**	**5.328**	**-**	**1.267**
Čisti poslovni izid poslovnega leta		**(184.435)**	**(72.735)**	**(203.726)**	**(77.447)**
Čisti poslovni izid poslovnega leta, ki se nanaša na:					
Lastnike obvladujoče družbe		(184.284)	(72.463)		
Neobvladujoče deleže		(151)	(272)		
Čisti dobiček (izguba) na delnico v EUR	26	(30,5)	(12,9)	(33,7)	(13,0)

Pojasnila h konsolidiranim in računovodskim izkazom so sestavni del konsolidiranih in računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi. Prilagoditve za leto 2016 in vplivi sprememb na konsolidirane in računovodske izkaze so podrobneje predstavljeni pod poglavjem 2. Podlaga za sestavo, podpoglavjem e).

Konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa Skupine Mercator ter izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.

v tisoč EUR	Pojasnilo	Skupina Mercator 2017	Skupina Mercator 2016	Poslovni sistem Mecator, d. d. 2017	Poslovni sistem Mecator, d. d. 2016
Čisti poslovni izid poslovnega leta		(184.435)	(72.735)	(203.726)	(77.447)
Drugi vseobsegajoči donos:					
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid		**97.751**	**(2.611)**	**75.594**	**(2.370)**
Čisti dobički/izgube, pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	14	126.464	-	91.695	-
Oblikovanje rezervacij za odpravnine		(231)	(294)	(191)	(322)
Ostale druge spremembe		(7.741)	(1.109)	68	-
Odloženi davki v zvezi s postavkami, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	19	(20.742)	(1.208)	(15.978)	(2.047)
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid		**7.709**	**(2.452)**	**8**	**75**
Tečajne razlike pri prevedbi tujih družb		7.704	(2.047)	-	-
Čisti dobički/izgube, pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi s finančnimi sredstvi razpoložljivimi za prodajo		10	(404)	10	-
Dobički/izgube, pripoznani v presežku iz prevrednotenja	19	10	(0)	10	-
Prenos dobičkov/izgub iz presežka iz prevrednotenja v poslovni izid	25	-	(404)	-	-
Čisti dobički/izgube, pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z varovanjem denarnih tokov (uspešni del varovanja)		-	-	-	-
Odloženi davki v zvezi s postavkami, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid	19	(5)	(0)	(2)	75
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega leta		**105.460**	**(5.063)**	**75.602**	**(2.295)**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		**(78.975)**	**(77.797)**	**(128.124)**	**(79.742)**

Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta, ki se nanaša na:		
Lastnike obvladujoče družbe	(79.009)	(77.676)
Neobvladujoče deleže	33	(122)

Pojasnila h konsolidiranim in računovodskim izkazom so sestavni del konsolidiranih in računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala Skupine Mercator

		Skupina Mercator										
v tisoč EUR	Pojasnilo	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Rezerve iz dobička	Rezerva za pošteno vrednost	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	Prevedbena rezerva	Kapital pripisan lastnikom obvladujoče družbe	Neobvladujoči deleži	Kapital skupaj
Stanje 1. januarja 2016		**254.175**	**286.772**	**(3.235)**	**41.686**	**108.865**	**15.365**	**20.245**	**(89.668)**	**634.204**	**228**	**634.432**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta:												
Čisti poslovni izid poslovnega leta		-	-	-	-	-	-	(72.463)	-	(72.463)	(272)	**(72.735)**
Odloženi davki		-	-	-	-	(2.938)	1.814	-	-	(1.124)	-	**(1.124)**
Korekcija davkov na dobiček		-	-	-	-	-	(84)	-	-	(84)	-	**(84)**
Prenos pošt.vred.ob prodaji osn.sredstev		-	-	-	-	-	(404)	-	-	(404)	-	**(404)**
Odhodki iz preteklih let - zadržani dobički		-	-	-	-	-	(263)	-	-	(263)	-	**(263)**
Tečajne razlike		-	-	-	-	-	-	-	(2.052)	(2.052)	5	**(2.047)**
Oblikovanje rezervacij za odpravnine		-	-	-	-	(539)	245	-	-	(294)	-	**(294)**
Ostale spremembe		-	-	-	-	(846)	(146)	-	-	(992)	145	**(846)**
Drugi vseobsegajoči donos		**-**	**-**	**-**	**-**	**(4.323)**	**1.162**	**-**	**(2.052)**	**(5.213)**	**150**	**(5.063)**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		**-**	**-**	**-**	**-**	**(4.323)**	**1.162**	**(72.463)**	**(2.052)**	**(77.676)**	**(122)**	**(77.798)**
Transakcije z lastniki, ki se neposredno pripoznajo v kapitalu												
Prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom												
Prenos čistega poslovnega izida preteklega leta v preneseni poslovni izid		-	-	-	-	-	742	-	-	742	-	742
Razporeditev rezerv po sklepu uprave		-	-	-	-	-	20.245	(20.245)	-	-	-	-
Skupaj transakcije z lastniki		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**20.987**	**(20.245)**	**-**	**742**	**-**	**742**
Stanje 31. decembra 2016		**254.175**	**286.772**	**(3.235)**	**41.686**	**104.541**	**37.514**	**(72.463)**	**(91.720)**	**557.270**	**106**	**557.376**

v tisoč EUR	Pojasnilo	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Rezerve iz dobička	Rezerva za pošteno vrednost	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Prevedbena rezerva	Kapital pripisan lastnikom obvladujoče družbe	Neobvladujoči deleži	Kapital skupaj
Stanje 1. januarja 2017		**254.175**	**286.772**	**(3.235)**	**41.686**	**104.541**	**37.514**	**(72.463)**	**(91.720)**	**557.270**	**106**	**557.376**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta												
Čisti poslovni izid poslovnega leta		-	-	-	-	-	-	(184.284)	-	(184.284)	(151)	**(184.435)**
Prevrednotenje zemljišč in zgradb		-	-	-	-	126.370	93	-	-	126.464	-	**126.464**
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih fin. sredstev		-	-	-	-	10	-	-	-	10	-	**10**
Korekcija davkov na dobiček		-	-	-	-	(23.018)	2.272	-	-	(20.747)	-	**(20.747)**
Tečajne razlike		-	-	-	-	-	-	-	7.691	7.691	13	**7.704**
Oblikovanje rezervacij za odpravnine		-	-	-	-	(481)	251	-	-	(231)	-	**(231)**
Ostale spremembe		-	-	-	-	(7.181)	(731)	-	-	(7.912)	171	**(7.741)**
Drugi vseobsegajoči donos		**-**	**-**	**-**	**-**	**95.700**	**1.885**	**-**	**7.691**	**105.276**	**184**	**105.460**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		**-**	**-**	**-**	**-**	**95.700**	**1.885**	**(184.284)**	**7.691**	**(79.009)**	**33**	**(78.975)**
Transakcije z lastniki, ki se neposredno pripoznajo v kapitalu												
Prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom												
Prenos čistega poslovnega izida preteklega leta v preneseni poslovni izid		-	-	-	-	-	(72.463)	72.463	-	-	-	-
Pokrivanje izgube po sklepu uprave	25	-	(79.249)	-	**1.144**	**(60)**	**78.165**	-	-	-	-	-
Skupaj transakcije z lastniki		**-**	**(79.249)**	**-**	**1.144**	**(60)**	**5.702**	**72.463**	**-**	**-**	**-**	**-**
Stanje 31. decembra 2017		**254.175**	**207.523**	**(3.235)**	**42.830**	**200.181**	**45.101**	**(184.284)**	**(84.029)**	**478.261**	**140**	**478.400**

Izkaz sprememb lastniškega kapitala družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.

		Poslovni sistem Mercator, d. d.							
v tisoč EUR	Pojasnilo	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Rezerve iz dobička	Rezerva za pošteno vrednost	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	Kapital skupaj
Stanje 1. januarja 2016		**254.175**	**286.772**	**(3.235)**	**16.624**	**79.869**	**620**	**(3.800)**	**631.025**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta:									
Čisti poslovni izid poslovnega leta		-	-	-	-	-	-	(77.447)	**(77.447)**
Odloženi davki		-	-	-	-	(3.348)	1.376	-	**(1.972)**
Oblikovanje rezervacij za odpravnine		-	-	-	-	(324)	2	-	**(322)**
Drugi vseobsegajoči donos		**-**	**-**	**-**	**-**	**(3.673)**	**1.378**	**-**	**(2.294)**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		**-**	**-**	**-**	**-**	**(3.673)**	**1.378**	**(77.447)**	**(79.742)**
Transakcije z lastniki, ki se neposredno pripoznajo v kapitalu									
Prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom									
Prenos čistega poslovnega izida preteklega leta v preneseni poslovni izid		-	-	-	-	-	(3.800)	3.800	-
Skupaj transakcije z lastniki		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(3.800)**	**3.800**	**-**
Stanje 31. decembra 2016		**254.175**	**286.772**	**(3.235)**	**16.624**	**76.196**	**(1.802)**	**(77.447)**	**551.283**

v tisoč EUR	Pojasnilo	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Rezerve iz dobička	Rezerva za pošteno vrednost	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Kapital skupaj
Stanje 1. januarja 2017		**254.175**	**286.772**	**(3.235)**	**16.624**	**76.196**	**(1.802)**	**(77.447)**	**551.283**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta									
Čisti poslovni izid poslovnega leta		-	-	-	-	-	-	(203.726)	**(203.726)**
Prevrednotenje zemljišč in zgradb		-	-	-	-	91.695	-	-	**91.695**
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih fin. sredstev		-	-	-	-	10	-	-	**10**
Korekcija davkov na dobiček		-	-	-	-	(18.252)	2.272	-	**(15.980)**
Oblikovanje rezervacij za odpravnine		-	-	-	-	(436)	245	-	**(191)**
Ostale spremembe		-	-	-	-	-	68	-	**68**
Drugi vseobsegajoči donos		**-**	**-**	**-**	**-**	**73.018**	**2.584**	**-**	**75.602**
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		**-**	**-**	**-**	**-**	**73.018**	**2.584**	**(203.726)**	**(128.124)**
Transakcije z lastniki, ki se neposredno pripoznajo v kapitalu									
Prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom									
Prenos čistega poslovnega izida preteklega leta v preneseni poslovni izid		-	-	-	-	-	(77.447)	77.447	-
Razporeditev rezerv po sklepu uprave	25	-	-	-	-	-	1.802	-	1.802
Pokrivanje izgube po sklepu uprave		-	(79.249)	-	-	-	77.447	-	(1.802)
Skupaj transakcije z lastniki		**-**	**(79.249)**	**-**	**-**	**-**	**1.802**	**77.447**	**(0)**
Stanje 31. decembra 2017		**254.175**	**207.523**	**(3.235)**	**16.624**	**149.214**	**2.584**	**(203.726)**	**423.159**

Pojasnila h konsolidiranim in računovodskim izkazom so sestavni del konsolidiranih in računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

Predlog uporabe bilančne izgube družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. (kategorija skladna z ZGD-1)

Ugotovljena bilančna izguba leta 2017 sestoji iz naslednjih elementov[6]:

Predlog uporabe bilančnega dobička/izgube:	**Poslovni sistem Mercator, d. d.**	
v tisoč EUR	**2017**	**2016**
Čisti poslovni izid leta	(203.726)	(77.447)
Preneseni čisti poslovni izid	2.585	(1.802)
Bilančna izguba poslovnega leta	**(201.141)**	**(79.249)**

Družba predlaga, da se negativni čisti poslovni izid leta v višini 203.726 tisoč EUR pokrije v breme kapitalskih rezerv v višini 201.141 tisoč EUR in 2.585 tisoč EUR v breme prenesenega dobička.

[6] Družba je bilančno izgubo razporedila skladno z 230. členom ZGD-1.

Konsolidirani izkaz denarnih tokov Skupine Mercator ter izkaz denarnih tokov družbe Poslovni sistem Mercator, d. d.

		Skupina Mercator		Poslovni sistem	
v tisoč EUR	Pojasnilo	2017	2016	2017	2016
Denarni tokovi pri poslovanju					
Čisti poslovni izid poslovnega leta		**(184.435)**	**(72.735)**	**(203.726)**	**(77.447)**
Prilagoditve:					
Davek	19	(18.144)	(4.255)	(19.491)	(3.992)
Amortizacija	14, 15, 16	69.846	80.911	32.752	37.282
Oslabitve nepremičnin, naprav in opreme, neopredmetenih sredstev in naložbenih nepremičnin	14,15, 16	147.072	-	98.033	(2.000)
Drugi popravki nefinančnih sredstev	11	9.575	-	6.259	-
Neto vpliv popravka terjatev do Agrokorjevih družb		-	46.012	-	6.782
Dobički (izgube) pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme	10,11	(9.967)	(3.708)	(3.805)	-
Dobički (izgube) pri odtujitvi odvisnih družb	13	-	3.488	-	-
Prejete dividende, oslabitve in odtujitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	13	(824)	(443)	-	(6.886)
Dobički (Izgube) od naložb v kapital odvisnih podjetij	17	47	-	115.627	69.287
Sprememba rezervacij	11	5.740	900	4.833	-
Neto drugi finančni prihodki (odhodki)	13	1.288	1.974	5.585	1.531
Neto tečajne razlike	13	(5.483)	(936)	(52)	(8)
Prihodki iz obresti	13	(824)	(1.558)	(5.402)	(5.491)
Odhodki za obresti	13	35.050	34.590	20.632	20.554
Druge spremembe		933		(1.287)	
		49.874	**84.240**	**49.957**	**39.613**
Sprememba zalog		9.775	19.813	12.310	8.621
Sprememba poslovnih in drugih terjatev		15.788	(15.694)	30.006	(5.884)
Sprememba poslovnih in drugih obveznosti ter rezervacij		26.259	43.761	(11.097)	31.556
		101.695	**132.120**	**81.175**	**73.906**
Odhodki za obresti		(29.584)	(34.590)	(16.417)	(20.554)
Izdatki za davke	19	(1.876)	94	-	-
Denar, ustvarjen pri poslovanju		**70.235**	**97.624**	**64.759**	**53.351**
Denarni tokovi pri naložbenju					
Izdatki za prevzem odvisnih družb, poslovnih dejavnosti brez pridobljenih denarnih sredstev, dokapitalizacije družb		-	-	(35.620)	(2.000)
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme ter naložbenih nepremičnin ter neopredmetenih sredstev	14, 15, 16	(70.904)	(90.438)	(20.383)	(56.612)
Izdatki za nakup za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	18	(70)	(5)	(37)	-
Prejemki pri odtujitvi odvisnih družb brez odtujenih denarnih sredstev		-	16.510	-	16.510
Prejemki pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme, naložbenih nepremičnin ter neopredmetenih sredstev		19.331	18.600	14.948	11.818
Prejemki od odtujitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	18	-	149	-	149
Prihodki iz obresti	13	824	1.558	5.402	5.491
Prejete dividende	13	8	12	290	2.282
Neto prejemki (izdatki) za dana posojila in depozite	23	10.515	7.413	(199)	(8.536)
Denar, uporabljen pri naložbenju		**(40.295)**	**(46.201)**	**(35.598)**	**(30.898)**
Denarni tokovi pri financiranju					
Izdatki za odplačila prejetih posojil		(67.069)	(44.686)	(58.910)	(209.171)
Prejeta posojila		34.570	611	28.041	190.015
Izdatki za dividende delničarjev		-	-	-	-
Denar, ustvarjen pri financiranju		**(32.499)**	**(44.075)**	**(30.869)**	**(19.156)**
Neto povečanje (zmanjšanje) denarja in denarnih ustreznikov		**(2.560)**	**7.348**	**(1.708)**	**3.297**
Denar in denarni ustrezniki na začetku leta		26.318	18.998	13.344	10.046
Učinki sprememb deviznih tečajev na denar in denarne		354	(28)	-	-
Denar in denarni ustrezniki na koncu leta	**24**	**24.112**	**26.318**	**11.635**	**13.343**

Pojasnila h konsolidiranim in računovodskim izkazom so sestavni del konsolidiranih in računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom Skupine Mercator in računovodskim izkazom družbe Poslovni sistem Mercator d.d.

1. POROČAJOČA DRUŽBA

Poslovni sistem Mercator, d. d., (**v nadaljevanju Družba**) je družba s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Ljubljana, Dunajska cesta 107. Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je obvladujoča družba skupine povezanih podjetij v Sloveniji, Srbiji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Črni gori, in v Makedoniji. Družba ima dvojno nalogo, v pretežni meri opravlja dejavnost trgovine in izvaja različne koncernske naloge za družbe v Skupini Mercator (**v nadaljevanju Skupina**). Konsolidirani računovodski izkazi Skupine Mercator za leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2017, vključujejo družbo Mercator, d. d. in njene odvisne družbe. Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je odvisna družba od družbe Agrokor, d. d., tako da se Skupina Mercator konsolidira v Skupino Agrokor. Konsolidirani računovodski izkazi Skupine Agrokor so dosegljivi na sedežu Agrokor, d. d., Trg Dražena Petrovića 3, Zagreb, Hrvaška. Skupina Mercator opravlja pretežno dejavnost trgovine na drobno in na debelo z izdelki za vsakdanjo rabo in dom.

2. PODLAGA ZA SESTAVITEV

a) Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi Skupine ter računovodski izkazi Družbe so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU, in v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah.

Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila dne 20. 4. 2018.

b) Podlaga za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi Skupine ter računovodski izkazi Družbe so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen v spodnjih primerih:

- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, ki so izmerjena po pošteni vrednosti;
- zemljišča, ki so izmerjena po modelu prevrednotenja.

Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v pojasnilu št. 5.

c) Funkcijska in predstavitvena valuta

Priloženi konsolidirani računovodski izkazi Skupine ter računovodski izkazi Družbe so sestavljeni v EUR, torej v funkcijski valuti Družbe. Vse računovodske informacije, predstavljene v EUR, so zaokrožene na tisoč enot.

d) Uporaba ocen in presoj

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu z MSRP podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke se stalno pregledujejo. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocene popravijo, ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisane v nadaljevanju.

i. Dobro ime

Dobro ime je ob prevzemu alocirano na skupine denar ustvarjajočih enot, ki jih predstavljajo zbiri med seboj primerljivih entitet kot so Mercator Centri, hipermarketi, supermarketi in manjše enote. Nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote je določena na podlagi izračunov vrednosti pri uporabi ali poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje. Izračuni uporabljajo projekcije denarnih tokov, ki temeljijo na sprejetih načrtih poslovanja s strani uprave za naslednje leto in na pričakovanih rezultatih poslovanja v prihodnjem srednjeročnem obdobju, ki temelji na predpostavkah in usmeritvah iz srednjeročnega gospodarskega načrta posamezne družbe in posledično Skupine. Uprava pripravi projekcijo poslovanja na podlagi preteklega poslovanja in njihovih pričakovanj o razvoju trga. Uporabljena diskontna stopnja temelji na tržnih stopnjah, ki so prilagojene tako, da odražajo specifična tveganja, povezana s poslovnimi enotami.

ii. Nepremičnine, naprave in oprema

Skupina in Družba merita zemljišča in zgradbe po modelu prevrednotenja, naprave in opremo pa po modelu nabavne vrednosti kot je opisano v točki 3(f)(i). Ocenjene dobe koristnosti nepremičnin, naprav in opreme so prikazane v točki 3(f)(iv).

iii. Obračunavanje stroškov izposojanja

V primeru sredstev v pripravi, Skupina in Družba stroške izposojanja na podlagi MRS 23 Stroški izposojanja (2007) pripišeta neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Usredstvenje obresti se izvaja pri pomembnih investicijah, katerih izgradnja oziroma priprava za uporabo traja več kot 6 mesecev. V letu 2017 nobena investicija ne izpolnjuje meril za usredstvenje stroškov izposojanja.

iv. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Med dolgoročnimi finančnimi naložbami v kapital drugih družb, razvrščenimi med za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, imata Skupina in Družba tudi takšne, ki jih nista mogli ovrednotiti po pošteni vrednosti. Delnice teh družb ne kotirajo na borzi. Poštene vrednosti teh sredstev ni možno zanesljivo izmeriti, zato so vrednotene po nabavni vrednosti zmanjšani za izgubo zaradi oslabitve.

v. Poslovne in druge terjatve

Popravki vrednosti terjatev so oblikovani na podlagi uvedenih sodnih postopkov in izkušenj iz preteklih let. Ocena temelji na predpostavki, da bodo terjatve poplačane v izkazani višini.

Iz izračuna popravka vrednosti se izvzamejo terjatve, ki so kakovostno zavarovane. Popravki kratkoročnih terjatev do kupcev in terjatev iz naslova prodaje s Pika kartico se oblikujejo glede na starost terjatev in glede na možnost poplačila terjatve (individualno). Tako se kratkoročne poslovne terjatve do kupcev in zamudne obresti iz tega naslova popravijo za 50 %, če je od roka zapadlosti za plačilo poteklo od 61 do 74 dni, 75 %, če je od roka zapadlosti za plačilo poteklo od 75 do 89 dni, 100 %, če je od roka zapadlosti za plačilo preteklo več kot vključno 90 dni. Kratkoročne terjatve do imetnikov Pika kartice se popravijo za 100 %, če je od roka zapadlosti za plačilo poteklo več kot vključno 90 dni.

Sporne terjatve (tožba, stečaj, prisilna poravnava) se popravijo za 100 % vrednosti.

Popravki vrednosti ostalih terjatev se oblikujejo individualno.

vi. Zaloge

Knjigovodske vrednosti zalog v materialno pomembnih zneskih ne presegajo njihove iztržljive vrednosti. Popravki vrednosti zalog so oblikovani na podlagi izkušenj iz preteklih let, in sicer:

- zaloge, nabavljene eno leto pred tekočim letom, se popravijo za 50 % njihove nabavne vrednosti;
- zaloge, nabavljene dve ali več let pred tekočim letom, se popravijo za 80 % njihove nabavne vrednosti.

Skupina in Družba v prihodnjem obdobju ne pričakujeta dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

vii. Rezervacije

Knjigovodske vrednosti rezervacij odražajo sedanjo vrednost izdatkov, ki bodo potrebni za poravnavo obvez. Ocene so podali strokovnjaki oziroma vrednosti izhajajo iz izvirne dokumentacije. Negotov je izid in obdobje, v katerem bodo zaključeni sodni postopki, v zvezi s katerimi so bile oblikovane rezervacije.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane za ocenjene obveznosti izplačil odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad kot rezultat dolgoletnega službovanja zaposlenih, na dan bilance stanja, diskontirano na sedanjo vrednost. Pripoznane so na osnovi aktuarskega izračuna, ki ga odobri uprava obvladujoče družbe. Aktuarski izračun temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna, ki se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikujejo od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale takrat. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih, ocene smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za pozaposlitvene zaslužke zaposlenih so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke, občutljive za spremembe navedenih ocen.

Skupina in Družba v prihodnjem obdobju ne pričakujeta dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

viii. Odloženi davki

Odloženi davki so izračunani na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja z uporabo davčne stopnje, ki bo veljala v naslednjem obračunskem obdobju. Ob morebitni spremembi davčne stopnje se bodo ustrezno spremenile tudi terjatve in obveznosti iz naslova odloženih davkov.

Družbe Skupine ter Družba pripoznajo odložene terjatve za davek za prenos neizrabljenih davčnih izgub in neizrabljenih davčnih dobropisov v naslednje obdobje le v primerih, ko je verjetno, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti neizrabljene davčne izgube in neizrabljene davčne dobropise. Podlaga za oceno je srednjeročni gospodarski načrt Skupine in Družbe.

Skupina in Družba v prihodnjem obdobju ne pričakujeta dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

e) Spremembe računovodske ocene in računovodskih usmeritev

i. Sprememba računovodske ocene

Skupina in Družba sta v letu 2017 spremenili ocenjene dobe koristnosti na zgradbah in dolgoročnih neopredmetenih sredstvih. Sprememba je bila vpeljana z namenom poenotenja življenjskih dob. Na zgradbah sta Skupina in Družba ocenili življenjske dobe na 40 let, na neopredmetenih dolgoročnih sredstvih pa na 10 let. Sprememba je skladna tudi z davčno priznanimi amortizacijskimi stopnjami.

Vpliv spremembe na Skupini zaradi spremembnjene ocenjene dobe koristnosti znaša 4.760 tisoč EUR, na Družbi pa 4.200 tisoč EUR.

ii. Spremenjene računovodske politike in prikazovanja v računovodskih izkazih

Skupina in Družba sta v letu 2017 spremenili prikazovanje obresti, ki zapadejo v plačilo ob zapadlost posojil (PIK obresti), in jih prestavili iz dolgoročnih poslovnih na dolgoročne finančne obveznosti.

Skupina in Družba v letu 2017 in za primerjalno obdobje vodita oz. prikazujeta konsignacije po neto načinu in sta popravili prikazovanje po bruto načinu iz predhodnega obdobja.

Skupina in Družba sta v letu 2017 spremenili računovodsko politiko vodenja rabatov in nadomestil, ki so bili do sedaj del prihodkov iz prodaje, s spremembo računovodske politike pa po novem zmanjšujejo nabavno vrednost prodanega blaga.

Razlog sprememb je pravilnejša predstavitev kazalcev poslovanja v trgovski panogi in je skladna z najboljšimi praksami na trgu Evropske unije, zato daje uporabnikom finančnih izkazov primerljivejše informacije.

Učinek zgoraj opisanih sprememb na izkaz finančnega položaja in poslovni izid Skupine in Družbe v letu 2016

Izkaz finančnega položaja

	Skupina Mercator			
v tisoč EUR	2016 pred spremembami	Učinek spremembe računovodskega obravnavanja PIK obresti	Prilagoditve skupaj	2016 po spremembah
OBVEZNOSTI				
Dolgoročne obveznosti				
Poslovne in druge obveznosti	45.183	(31.421)	(31.421)	13.762
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	738.354	31.421	31.421	769.775
Odložene obveznosti za davek	31.356	-	-	31.356
Rezervacije	26.818	-	-	26.818
	841.710	**-**	**-**	841.710

	Poslovni sistem Mercator, d. d.			
v tisoč EUR	2016 pred spremembami	Učinek spremembe računovodskega obravnavanja PIK obresti	Prilagoditve skupaj	2016 po spremembah
OBVEZNOSTI				
Dolgoročne obveznosti				
Poslovne in druge obveznosti	27.198	(24.646)	(24.646)	2.552
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	508.047	24.646	24.646	532.693
Odložene obveznosti za davek	25.229	-	-	25.229
Rezervacije	23.041	-	-	23.041
	583.514	**-**	**-**	583.514

Izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR	2016 pred spremembami	Učinek spremembe računovodskega vodenja konsignacije	Učinek spremembe računovodskega vodenja rabatov in nadomestil	Prilagoditve skupaj	2016 po spremembah
	Skupina Mercator				
Prihodki iz prodaje	2.374.538	(77.114)	(97.836)	(174.950)	2.199.588
Stroški prodanega blaga in stroški prodajanja	(2.372.026)	77.114	97.836	174.950	(2.197.076)
Stroški splošnih dejavnosti	(81.102)	-	-	-	(81.102)
Oslabitve nepremičnin in opreme ter neopredmetenih sredstev	-	-	-	-	-
Drugi poslovni prihodki	32.582	-	-	-	32.582
Poslovni izid iz poslovanja	**(46.008)**	**-**	**-**	**-**	**(46.008)**

v tisoč EUR	2016 pred spremembami	Učinek spremembe računovodskega vodenja konsignacije	Učinek spremembe računovodskega vodenja rabatov in nadomestil	Prilagoditve skupaj	2016 po spremembah
	Poslovni sistem Mercator, d. d.				
Prihodki iz prodaje	1.321.092	(77.114)	(34.026)	(111.140)	1.209.952
Stroški prodanega blaga in stroški prodajanja	(1.293.513)	77.114	34.026	111.140	(1.182.373)
Stroški splošnih dejavnosti	(39.539)			-	(39.539)
Oslabitve nepremičnin in opreme ter neopredmetenih sredstev	-			-	-
Drugi poslovni prihodki	8.242			-	8.242
Poslovni izid iz poslovanja	**(3.718)**	**-**	**-**	**-**	**(3.718)**

Skupina in Družba sta v letu 2017 spremenili tudi politiko vrednotenja nepremičnin, ki je opisana pod poglavjem 3. Pomembne računovodske usmeritve, podpoglavje f).

3. Pomembne računovodske usmeritve

Spodaj opredeljene računovodske usmeritve so družbe v Skupini ter Družba dosledno uporabile za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih Skupine ter računovodskih izkazih Družbe.

a) Podlaga za konsolidacijo

i. Poslovne združitve

Poslovne združitve se obračunavajo po prevzemni metodi na dan združitve, ki je enak datumu prevzema, oziroma ko Skupina pridobi obvladovanje. Obvladovanje je možnost odločanja o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja ali poslovnega subjekta za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju obvladovanja Skupina upošteva potencialne glasovalne pravice, ki jih je v sedanjosti mogoče uveljaviti.

V zvezi z nabavami, Skupina meri oziroma vrednoti dobro ime na dan nakupa, in sicer:

- po pošteni vrednosti prenesene kupnine; povečano za

- pripoznano vrednost kakršnega koli neobvladujočega deleža v prevzeti družbi (Neobvladujoči delež se na začetku lahko izmeri bodisi po pošteni vrednosti, bodisi po sorazmernem deležu v prevzetih sredstvih in obveznostih, vrednotenih na dan prevzema. Ob vsakem prevzemu se Skupina odloči, katero možnost bo izbrala); povečano za
- pošteno vrednost obstoječih deležev v kapitalu prevzete družbe, v kolikor je poslovna združitev izpeljana postopoma; zmanjšano za
- čisto pripoznano vrednost (poštena vrednost, razen če z MSRP drugače določeno) prevzetih sredstev in obveznosti, vrednotenih na dan prevzema.

Če je razlika negativna, jo je treba pripoznati kot presežek (prihodek) v poslovnem izidu.

Prenesena kupnina ne vsebuje zneskov poravnav v zvezi s prej obstoječimi razmerji. Ti zneski se običajno pripoznajo v izkazu uspeha.
Stroški nabave, razen stroški povezani z izdajo kapitalskih ali dolžniških inštrumentov, ki nastanejo v zvezi s poslovno združitvijo, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, ko se pojavijo.

Možne obveznosti pri poslovnih združitvah se pripoznajo po pošteni vrednosti na dan prevzema. Če se možna obveznost razvrsti med kapital, je ni potrebno ponovno izmeriti; plačilo se obračuna znotraj kapitala. Kasnejše spremembe poštene vrednosti možne obveznosti se pripozna v izkazu poslovnega izida.

ii. Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje Skupina. Obvladovanje obstaja, ko ima Skupina zmožnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upoštevata obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti ali zamenjati. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko se preneha. Računovodske usmeritve odvisnih družb so bile spremenjene oziroma prilagojene usmeritvam Skupine.

iii. Nakupi neobvladujočih deležev

Nakupi neobvladujočih deležev se obračunavajo kot posli lastnikov, ki delujejo kot lastniki, posledično pa se dobro ime ne pripozna. Spremembe neobvladujočih deležev, ki izhajajo iz poslov, ki ne vključujejo izgube obvladovanja, temeljijo na sorazmernem deležu čistih sredstev odvisne družbe ali na pošteni vrednosti neobvladujočega deleža. Če je nakupna cena za odkup neobvladujočega deleža različna od knjigovodske vrednosti neobvladujočega deleža, se razlika pripozna v kapitalu.

iv. Izguba obvladovanja

Po izgubi obvladovanja Skupina odpravi pripoznanje sredstev in obveznosti odvisnega podjetja, neobvladujočih deležev, kot tudi pripoznanje drugih sestavin kapitala, ki se nanašajo na odvisno podjetje. Kakršnikoli presežki ali primanjkljaji, ki se pojavijo pri izgubi obvladovanja se pripoznajo v poslovnem izidu. Če Skupina zadrži kakšen delež v prejšnji odvisni družbi, se ta delež izmeri po pošteni vrednosti na datum, ko se obvladovanje izgubi, razlika pa se pripozna v poslovnem izidu. Kasneje se ta delež obračuna v kapitalu kot naložba v pridruženo družbo (obračunan po kapitalski metodi) ali kot za prodajo razpoložljivo finančno sredstvo, odvisno od stopnje zadržanega vpliva.

v. Posli izvzeti iz konsolidacije

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja, prihodki, odhodki, dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov znotraj Skupine. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi.

b) Tuja valuta

i. Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto družb znotraj Skupine po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izraženi v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med

obdobjem, kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja. Nedenarna sredstva in obveznosti, izraženi v tuji valuti in izmerjeni po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih inštrumentov, razvrščenih kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva (razen v primeru oslabitve, ko se vse tečajne razlike, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrstijo v izkaz poslovnega izida), za nefinančne obveznosti, ki so določena kot varovanje pred tveganjem (v kolikor je zavarovanje učinkovito), ali za denarnotokovno varovanje pred tveganji (v kolikor je varovanje učinkovito), ki se pripoznajo neposredno v kapitalu.

ii. Podjetja v tujini

Sredstva in obveznosti podjetij v tujini, vključno z dobrim imenom in popravkom poštene vrednosti ob pridobitvi, se preračunajo v EUR po menjalnem tečaju, ki velja na dan bilance stanja. Prihodki in odhodki podjetij v tujini, razen podjetij v hiperinflacijskih gospodarstvih, se preračunajo v EUR po povprečnih tečajih v obdobju.

Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se neposredno pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in so pripoznane v prevedbeni rezervi v okviru kapitala. Od dneva prehoda na MSRP dalje se te spremembe pripoznajo v prevedbeni rezervi. Pri odtujitvi podjetja v tujini (delni ali celotni) se obravnavani znesek v prevedbeni rezervi prenese v izkaz poslovnega izida.

V kolikor gre za odvisno družbo, ki ni v polni lasti, se ustrezen sorazmerni delež prevedbene rezerve razporedi med neobvladujoči delež. Ko se družba v tujini odtuji na način, da ne obstaja več obvladovanje, pomemben vpliv ali skupno obvladovanje, se ustrezen nabrani znesek v prevedbeni rezervi prerazporedi kot poslovni izid oziroma kot prihodek ali odhodek iz naslova odtujitve. Če Skupina odtuji zgolj del svojega deleža v odvisni družbi, ki vključuje podjetje v tujini in ob tem ohrani obvladovanje, se ustrezni sorazmerni delež nabranega zneska prerazvrsti med neobvladujoči delež.

c) Finančni inštrumenti

i. Neizpeljana finančna sredstva

Neizpeljana finančna sredstva vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, in dana posojila.

Skupina in Družba na začetku pripoznata posojila in terjatve ter vloge oziroma depozite na dan njihovega nastanka. Ostala finančna sredstva (vključno sredstva, določena po pošteni vrednosti skozi poslovni izid) so na začetku pripoznana na datum menjave oziroma ko Skupina in Družba postaneta stranki v pogodbenih določilih inštrumenta.

Skupina in Družba odpravita pripoznanje finančnega sredstva, ko ugasnejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz tega sredstva, ali ko Skupina in Družba preneseta pravice do pogodbenih denarnih tokov iz finančnega sredstva na podlagi posla, v katerem se vsa tveganja in koristi iz lastništva finančnega sredstva prenesejo. Kakršen koli delež v prenesenem finančnem sredstvu, ki ga Skupina in Družba ustvarita ali preneseta, se pripozna kot posamično sredstvo ali obveznost.

Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, čisti znesek pa se prikaže v bilanci stanja, če in le če imata Skupina in Družba pravno pravico bodisi poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost.

<u>Dana posojila in terjatve</u>

Dana posojila in terjatve so finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na delujočem trgu. Takšna sredstva so na začetku pripoznana po pošteni vrednosti, povečani za neposredne stroške posla. Po začetnem pripoznanju se posojila in terjatve izmerijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Posojila in terjatve zajemajo denarna sredstva in njihove ustreznike, dana posojila podjetjem in depozite bankam, poslovne in druge terjatve ter dane dolgoročne depozite za plačila najemnin. Dani dolgoročni depoziti za plačila najemnin se obravnavajo z vsebinskega vidika (financiranje najemodajalca) in kot taki predstavljajo dolgoročne terjatve iz financiranja. Diskontirajo se s tržnimi ali

pogodbenimi diskontnimi stopnjami. Diskontna stopnja je podlaga za obračun prihodkov iz financiranja v celotnem obdobju, za katero so bile najemnine plačane.

Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo

Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo so tista neizpeljana finančna sredstva, ki so označena kot razpoložljiva za prodajo, ali pa niso uvrščena v zgoraj naštete kategorije. Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo predstavljajo naložbe v delnice in deleže v podjetjih. Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti, povečani za transakcijske stroške, upoštevajoč tudi spremembe poštene vrednosti. Izgube zaradi oslabitve in tečajne razlike pri kapitalskih inštrumentih na razpolago za prodajo so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ter izkazane v kapitalu oziroma rezervi za pošteno vrednost. Pri odpravi pripoznanja naložbe se nabrani dobički in izgube prenesejo v poslovni izid. Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo zajemajo lastniške vrednostne papirje.

ii. Neizpeljane finančne obveznosti

Skupina in Družba na začetku pripoznata izdane dolžniške vrednostne papirje in podrejene obveznosti na dan njihovega nastanka. Vse ostale finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja, ko Skupina in Družba postaneta pogodbeni stranki v zvezi z inštrumentom.

Skupina in Družba odpravita pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, znesek pa se izkaže v bilanci stanja, če in le če imata Skupina in Družba uradno izvršljivo pravico pobotati pripoznane zneske in nameravata bodisi poravnati čisti znesek bodisi sta pravno upravičeni do pobota zneskov in imata namen poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost.

Skupina in Družba izkazujeta neizpeljane finančne obveznosti kot druge finančne obveznosti. Takšne finančne obveznosti se na začetku izkazujejo po pošteni vrednosti povečani za stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti.

Druge finančne obveznosti zajemajo posojila ter poslovne in druge obveznosti.

d) Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar na transakcijskih računih, v blagajni in bančne vloge z dospelostjo do 3 mesecev.

e) Osnovni kapital

Navadne delnice

Navadne delnice so sestavni del osnovnega kapitala. Dodatni stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati izdaji navadnih delnic in delniških opcij, so izkazani kot znižanje kapitala, pri čemer se ne upoštevajo učinki na kapital.

Odkup lastnih delnic (lastne delnice)

Ob odkupu lastnih delnic, ki se izkazujejo kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila vključno s stroški, ki se neposredno nanašajo na odkup, brez morebitnih davčnih učinkov, pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala. Ob prodaji lastnih delnic ali njihovi naknadni ponovni izdaji se prejeti znesek izkaže kot povečanje kapitala in tako dobljeni presežek ali manjko pri transakciji se prenese na kapitalske rezerve.

f) Nepremičnine, naprave in oprema

i. Izkazovanje in merjenje

Naprave in oprema so vrednotene po modelu nabavne vrednosti. Izkazane so po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti, in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški izposojanja v zvezi z nabavo ali izgradnjo zadevnih sredstev se usredstvijo, če so povezani z nabavo pomembnega sredstva in izgradnja oziroma priprava za uporabo zadevnih sredstev traja nad 6 mesecev. V letu 2017 Skupina in Družba nista izvedli investicij, ki bi izpolnjevale opisana merila. Stroški v lastnem okviru izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve opredmetenih osnovnih sredstev ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja.

Dobiček ali izguba, ki nastane pri odtujitvi opredmetenega osnovnega sredstva (razen naprav in opreme, ki se vodita po nabavni vrednosti), se določi na podlagi primerjave prejemkov iz naslova odtujitve opredmetenega osnovnega sredstva ter pripoznane čiste vrednosti v okviru ostalih prihodkov/odhodkov poslovnega izida. Ko se prevrednotena sredstva prodajo ali amortizirajo, se ustrezen znesek, ki je vključen v rezervo za pošteno vrednost, prenese v zadržani čisti dobiček.

Za vrednotenje **zemljišč** Skupina in Družba uporabljata model prevrednotenja; za **zgradbe** pa sta Skupina in Družba na 31. 12. 2017 spremenili svojo računovodsko usmeritev vrednotenja in sicer iz modela nabavne vrednosti v model prevrednotenja. Prikazane poštene vrednosti temeljijo na periodičnih, vendar vsaj triletnih ocenah zunanjega neodvisnega ocenjevalca. Poštena vrednost zgradb in zemljišč se ocenjuje v skladu z Mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti (MSOV 2013) in SPS 2: Ocenjevanje vrednosti pravic na nepremičninah (Uradni list RS, št. 106/13, 18. 12. 2013). Za oceno tržne vrednosti se glede na uporabo nepremičnine in razpoložljivost podatkov vedno preverja možnost in primernost uporabe vseh treh načinov, in sicer način kapitalizacije donosa (metoda diskontiranih denarnih tokov), način primerljivih prodaj (metoda neposredne primerjave prodaj) in nabavnovrednostni način (nabavnovrednostna metoda). Če se knjigovodska vrednost sredstva poveča zaradi prevrednotenja, se mora povečanje priznati neposredno lastniškemu kapitalu kot prevrednotovalni presežek. Povečanje pa se mora pripoznati v poslovnem izidu, kolikor odpravi zmanjšanje iz prevrednotenja istega sredstva, ki je bilo prej pripoznano v poslovnem izidu. Če se knjigovodska vrednost sredstev zmanjša zaradi prevrednotenja, se mora zmanjšanje pripoznati v poslovnem izidu. Zmanjšanje pa bremeni neposredno lastniški kapital pod rubriko prevrednotovalni presežek do višine stanja v dobro v prevrednotovalnem presežku istega sredstva. Ko je sredstvo odtujeno, se rezerva za pošteno vrednost tega sredstva prenese neposredno v zadržani dobiček.

a) Ocena poštene vrednosti nepremičnin

Skupina in Družba skladno z računovodskim pravilnikom periodično, vsaj triletno, preverjata poštene vrednosti zgradb in zemljišč. Cenitev je bila nazadnje izvedena ob koncu leta 2017 in jo je opravil pooblaščeni ocenjevalec nepremičnin skladno z Mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti in v povezavi z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

b) Presoja življenjskih dob nepremičnin in opreme

V Skupini in Družbi se osnovna sredstva amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja z uporabo amortizacijskih stopenj, ki odražajo ocene dob koristnosti različnih sredstev v posameznih družbah Skupine Mercator. Življenjske dobe in preostanek vrednosti nepremičnin in opreme se letno presojajo s strani interne komisije strokovnjakov oziroma zunanjih neodvisnih ocenjevalcev na podlagi dogodkov, ki kažejo na potrebo po ponovnem ovrednotenju določenega sredstva.

ii. Prerazporeditve k naložbenim nepremičninam

Skupina in Družba lahko lastniško uporabljeno nepremičnino prerazporedita v naložbeno nepremičnino. Naložbene nepremičnine se vrednotijo po modelu prevrednotenja. Kot naložbene nepremičnine razvrščata samo nepremičnine, ki so samostojne zgradbe in v celoti dane v najem. Samo del objekta, oddan v najem, se ne razporedi med naložbene nepremičnine, ker ga ni mogoče prodati ločeno in ker se preostali pomembni del objekta uporablja za opravljanje lastne storitvene dejavnosti ali pri proizvajanju blaga.

iii. Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela nepremičnin, naprav in opreme se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bosta imeli Skupina in Družba bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega

sredstva, in je pošteno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pripoznanje knjigovodske vrednosti zamenjanega dela se odpravi. Vsi ostali stroški (kot npr. dnevno servisiranje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko do njih pride.

iv. Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega opredmetenega sredstva. Najeta sredstva v obliki finančnega najema se amortizirajo ob upoštevanju trajanja najema in dobe koristnosti, razen če je precej gotovo, da bosta Skupina in Družba do konca trajanja najema postali lastnici najetega sredstva. Zemljišča se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

	2017	2016
Zgradbe	40 let	20-50 let
Naprave in oprema	2-18 let	2-18 let

Dobe koristnosti in preostale vrednosti se ponovno pregledajo na dan poročanja.

g) Neopredmetena sredstva

i. Dobro ime

Dobro ime, ki nastane ob prevzemu odvisnih družb ali dejavnosti, je pripoznano v okviru neopredmetenih sredstev.

Ostala neopredmetena sredstva
Ostala neopredmetena sredstva, ki sta jih pridobili Skupina in Družba in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

ii. Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški, vključno z interno generiranimi blagovnimi znamkami, so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko do njih pride.

iii. Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev. Obračunavati se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

	2017	2016
Blagovne znamke	neomejeno	neomejeno
Rač. programi in licence	10 let	5-10 let

Vrednost blagovne znamke se letno preverja zaradi oslabitve na datum bilance stanja.

h) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, posedovane, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje, ne pa za prodajo v rednem poslovanju, uporabo v proizvodnji ali pri dobavi blaga ali storitev za pisarniške namene.

Skupina in Družba razvrščata kot naložbene nepremičnine samo nepremičnine, ki so samostojne zgradbe in v celoti dane v najem. Samo del objekta, oddan v najem se ne razporedi med naložbene nepremičnine, ker ga ni mogoče prodati ločeno in ker se preostali pomembni del objekta uporablja za opravljanje lastne storitvene

dejavnosti ali pri proizvajanju blaga (npr. hipermarket znotraj nakupovalnega centra). Naložbene nepremičnine se v skladu z MRS 40 vodijo po modelu prevrednotenja.

Če se uporaba nepremičnine spremeni v tej meri, da zahteva prerazvrstitev med opredmetena osnovna sredstva, se nepremičnina prerazporedi po pošteni vrednosti.

i) Najeta sredstva

Najem, pri katerem Skupina in Družba prevzameta vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, se obravnava kot finančni najem. Po začetnem pripoznanju je najeto sredstvo izkazano v znesku, ki je enak pošteni vrednosti, ali, če je ta nižja, sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin. Po začetnem pripoznanju se sredstvo obračunava v skladu z računovodskimi usmeritvami, ki veljajo za takšna sredstva.

Drugi najemi se obravnavajo kot poslovni najemi. Sredstva najeta s poslovnim najemom se ne pripoznajo v bilanci stanja Skupine in Družbe.

j) Sredstva za odtujitev ali skupina za odtujitev

Sredstva ali skupina za odtujitev, ki obsega sredstva in obveznosti, za katera se pričakuje, da bo njihova vrednost poravnana predvsem s prodajo, se razvrstijo med sredstva in obveznosti za prodajo. Neposredno pred razvrščanjem sredstva med sredstva za prodajo se izvede ponovna meritev sredstev ali skupine za odtujitev. V skladu s tem se dolgoročno sredstvo ali skupina za odtujitev pripozna po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer tisti, ki je nižja. Izgube zaradi oslabitve ob prerazvrstitvi sredstev med sredstva, namenjena za prodajo, in kasnejše izgube ali dobički ob ponovnem merjenju se izkazujejo v poslovnem izidu. Dobički se ne izkazujejo v višini, ki presega morebitne kumulativne izgube zaradi oslabitve. Ko se neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva razporedijo med sredstva, namenjena za prodajo ali distribucijo, se prenehajo amortizirati.

k) Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju.

Metode obračunavanja nabavne vrednosti in stroškov:

- metoda FIFO za trgovsko blago,
- metoda tehtanih povprečnih nabavnih cen za surovine in embalažo; stroški zalog vsebujejo nabavno vrednost, stroške izdelave in pretvarjanja ter druge stroške, ki se pojavljajo pri spravljanju zalog na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje; pri dokončanih proizvodih in nedokončani proizvodnji stroški vsebujejo tudi ustrezen delež posrednih proizvajalnih stroškov ob normalni uporabi proizvajalnih sredstev.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje. Ocena iztržljive vrednosti zalog se opravi najmanj enkrat letno, in sicer po stanju na dan izdelave letnih računovodskih izkazov Skupine in Družbe.

Odpisi in delni odpisi poškodovanih, pretečenih, nekurantnih zalog se opravljajo redno med letom po posameznih postavkah. Konec leta pa zaloge po stanju na dan 31.12. oslabimo po skupinah sorodnih ali povezanih postavk glede na njihovo starost oziroma zastarelost. Popravljajo se pavšalno glede na izkušnje iz preteklih let.

l) Oslabitev sredstev

i. Neizpeljana finančna sredstva

Za vsako finančno sredstvo, ki ni izkazano po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, se na datum poročanja oceni, ali obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidna oslabitev sredstva. Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je po začetnem pripoznanju sredstva zaradi

enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o oslabitvi finančnih sredstev (vključno lastniški delniški papirji) so lahko naslednji: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika; restrukturiranje zneska, ki so ga drugi dolžni Skupini in Družbi, v kolikor se slednji strinjata; znaki, da bo dolžnik šel v stečaj, poslabšanje plačilne zmožnosti posojilojemalcev ali izdajateljev vrednostnih papirjev v Skupini in Družbi ter gospodarske razmere, ki sovpadajo s prenehanjem delujočega trga za tovrstno vrednostnico. Dodatno k temu je v primeru naložbe v lastniške vrednostne papirje objektivni dokaz o oslabitvi pomembno ali dolgotrajno znižanje poštene vrednosti pod nabavno vrednost. Skupina in Družba slabita lastniške papirje, če je borzna cena lastniškega papirja najmanj 6 mesecev nepretrgoma pod nabavno ceno le tega, ali če je borzna vrednost naložbe za več kot 20 % nižja od njene nabavne vrednosti.

Posojila in terjatve

Skupina in Družba ocenita dokaze o oslabitvi posojil, terjatev, posamično in skupno. Vse pomembne terjatve se izmerijo posamično za namen oslabitve. V kolikor se ugotovi, da posamezna pomembna posojila, terjatve niso oslabljeni, se oceni njihova skupna oslabljenost, do katere je že prišlo, ni pa še opredeljena. Oslabljenost posojil, ki niso sama zase pomembna, se oceni skupno in sicer tako, da se posojila, terjatve vključijo v skupine s podobnimi značilnostmi tveganja, razen terjatev, ki so kakovostno zavarovane.

Pri oceni skupne oslabitve Skupina in Družba uporabljata pretekli razvoj verjetnosti neizpolnitve, čas povrnitev in znesek nastale izgube, ki je popravljen za oceno uprave o tem, ali so dejanske izgube zaradi tekočih gospodarskih in kreditnih pogojev lahko večje ali manjše od izgub, kot jih predvideva pretekli razvoj.

Izgube zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, ki vključujejo pričakovane denarne pritoke iz naslova zavarovanj, razobrestenih po izvirni efektivni obrestni meri. Izgube se pripoznajo v poslovnem izidu in izkažejo v kontu popravka vrednosti posojil in terjatev. Tako se obresti od oslabljenega sredstva še nadalje pripoznavajo. Ko se zaradi kasnejših dogodkov (npr. poplačilo dolga s strani dolžnika) znesek izgube zaradi oslabitve zmanjša, se to zmanjšanje izgube zaradi oslabitve odpravi skozi poslovni izid.

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Izgube zaradi oslabitve finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo se pripoznajo tako, da se izguba, izkazana v rezervi za pošteno vrednost, prenese v poslovni izid. Znesek nabrane izgube, ki se prerazvrsti iz kapitala in pripozna v poslovnem izidu, je razlika med nabavno vrednostjo in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo zaradi oslabitve, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu.

Izgube zaradi oslabitve, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida za finančno naložbo v kapitalski instrument, razvrščene kot na razpolago za prodajo, se ne more razveljaviti prek poslovnega izida. Kasnejše pokritje v pošteni vrednosti oslabljenega lastniškega vrednostnega papirja, ki je na razpolago za prodajo, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu obdobja.

ii. Nefinančna sredstva

Skupina in Družba ob vsakem datumu poročanja preverita preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev Skupine in Družbe, zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovita, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja. Oslabitev denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi in poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namen preizkusa oslabitve se sredstva, ki jih ni mogoče preskusiti posamično, uvrstijo v najmanjšo možno skupino sredstev, ki ustvarjajo denarne tokove iz nadaljnje uporabe in ki so pretežno neodvisni od prejemkov ostalih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoča enota). Da bi preizkusili oslabitev dobrega imena, so denar

ustvarjajoče enote, h katerim se dobro ime razporedi, predmet posebnega preizkusa (t.i. »segment ceiling test«); denar ustvarjajoče enote, h katerim je dobro ime razporejeno, se zberejo oziroma združijo, tako da raven, na kateri se preveri oslabitev, odraža najnižjo raven, na kateri se dobro ime spremlja za namene internega poročanja. Dobro ime, pridobljeno s poslovno združitvijo, se razporedi na denar ustvarjajoče enote ali skupino takšnih enot, za katere se pričakuje, da bodo pridobile koristi od sinergij združitve.

Skupna sredstva Skupine in Družbe ne ustvarjajo ločenih denarnih pritokov in se uporabljajo pri več različnih denar ustvarjajočih enotah. Sredstva Skupine in Družbe se utemeljeno in dosledno razporedijo na posamezne denar ustvarjajoče enote. Preizkus njihove oslabitve se izvede v sklopu preizkušanja oslabitve tiste denar ustvarjajoče enote, h kateri skupno sredstvo spada.

Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto (ali skupine denar ustvarjajočih enot), nato pa na druga sredstva denar ustvarjajoče enote (skupine denar ustvarjajočih enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa Skupina in Družba izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednotita in tako ugotovita, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih Skupina in Družba določita nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

m) Zaslužki zaposlenih

i. Drugi dolgoročni zaslužki zaposlenih – rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Skupina in Družba sta v bilanci stanja pripoznali rezervacije iz naslova bodočih obveznosti do zaposlenih za jubilejne nagrade, ki so izračunane v skladu s kolektivno pogodbo dejavnosti, in zakonsko določene odpravnine ob upokojevanju zaposlenih. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo. Rezervacije so oblikovane v vrednosti ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na datum poročanja, za zaposlene v tistih državah, kjer obstaja zakonska obveza za izplačilo odpravnin in jubilejnih nagrad. V izračunu so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Pri izračunu je uporabljena metoda predvidene pomembnosti enot. V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov oziroma nerealiziranih aktuarskih dobičkov ali izgub pa v drugem vseobsegajočem donosu kapitala.

ii. Odpravnine

Odpravnine se pripoznajo kot odhodek, ko sta Skupina in Družba očitno zavezani končati službovanje zaposlene osebe pred njihovo normalno upokojitvijo ali ponuditi izplačilo odpravnin, ki naj bi spodbudile prostovoljno zapustitev podjetja, in sicer kot posledica obstoječega podrobnega formalnega programa končanja službovanja in kadar sta Skupina in Družba brez stvarne možnosti, da bi ga preklicala. Odpravnine za prostovoljno zapustitev delovnih mest se izkazujejo kot odhodek, če sta Skupina in Družba podali ponudbo, ki naj bi spodbudile prostovoljno zapustitev podjetja, če je verjetno, da bo ponudba sprejeta, in če je mogoče zanesljivo oceniti število sprejetih ponudb. Če se odpravnine izplačujejo dlje kot 12 mesecev po datumu poročanja, jih Skupina in Družba diskontirata na sedanjo vrednost.

iii. Kratkoročni zaslužki zaposlenih

Obveze za kratkoročne zaslužke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

Obveznost se izkaže v višini, za katero se pričakuje plačilo v obliki prejemkov, izplačljivih v dvanajstih mesecih po preteku obdobja opravljanja dela, ali programa delitve dobička, če imata Skupina in Družba sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklega opravljanja dela zaposlene osebe in je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti.

n) Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če imata Skupina in Družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Skupina in Družba rezervacije določita z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov z diskontno mero pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

o) Prihodki

i. Prihodki iz prodaje, blaga, proizvodov in materiala

Prihodki iz prodaje blaga, proizvodov in materiala se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti kupnine in z njo povezanih stroškov ali možnosti vračila blaga, proizvodov in materiala, ko Skupina in Družba prenehata z nadaljnjim odločanjem o prodanih količinah in ko je višino prihodkov mogoče zanesljivo izmeriti.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji blaga na debelo se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče, vendar pa pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo.

ii. Sistem zvestobe kupcev

Skupina in Družba svojim kupcem izdajata kreditne in plačilne Pika kartice, s katerimi na podlagi nakupov zbirajo bonitetne pike. Bonitetni krog traja šest mesecev. Prvi bonitetni krog v letu traja od 1. februarja do 31. julija, drugi bonitetni krog pa od 1. avgusta do 31. januarja naslednjega leta. V bonitetnem obdobju kupci zbirajo bonitetne pike. V odvisnosti od zneska opravljenih nakupov in posledično od števila zbranih pik si lahko pridobijo 2 do 6 % popust. Skupina in Družba med letom na podlagi pridobljenih bonitetnih pik razmejujeta potencialne popuste, na temelju izkušenj iz preteklih bonitetnih obdobij pa tudi prihodke zaradi neunovčenja bonitetnih pik. Kljub temu, da je drugo bonitetno obdobje zaključeno 31. januarja naslednjega leta, Skupina in Družba na ta način zagotavljata, da izkazani prihodki ustrezajo odhodkom, ki so bili potrebni za njihovo realizacijo.

iii. Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončanosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončanosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

iv. Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema. Dani popusti in bonitete v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih prihodkov od najemnin.

p) Državne podpore

Vse vrste državnih podpor se v začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bosta Skupina in Družba podpore prejela in da bosta izpolnili pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznavajo strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih le-te nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

q) Najemi

Plačila iz naslova operativnega najema se pripoznavajo med stroški enakomerno med trajanjem najema. Prejeti popusti in bonitete v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih stroškov od najemnin.

Plačilo obresti iz naslova finančnega najema se pripoznavajo med finančnimi odhodki in se razporedijo na obdobja med trajanjem najema, da se dobi stalna obrestna mera za preostalo stanje dolga za vsako obdobje.

Določanje, ali dogovor vsebuje najem

Ob nastanku dogovora Skupina in Družba določita, ali ta dogovor je oziroma ali vsebuje najem. Za slednje gre, v kolikor sta izpolnjena naslednja kriterija:

- posebno sredstvo je predmet najema, če je izpolnitev dogovora odvisna od uporabe tega sredstva; in
- če dogovor prenaša pravico do uporabe sredstva.

Na začetku dogovora ali ob ponovni presoji dogovora Skupina in Družba ločita plačila in druga povračila, ki jih zahteva dogovor, na plačila za najem in za druge sestavine na podlagi njihovih relativnih poštenih vrednosti. Če Skupina in Družba sklepata, da plačil ni mogoče zanesljivo ločevati, v primeru finančnega najema pripoznata sredstvo in obveznost po znesku, ki je enak pošteni vrednosti sredstva, ki je opredeljeno kot predmet najema. Pozneje je treba obveznost zmanjšati, ko se opravijo plačila in pripoznajo presojeni finančni stroški obveznosti z uporabo s strani Skupine in Družbe predpostavljene obrestne mere za sposojanje.

r) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb (vključno s finančnimi sredstvi, razpoložljivimi za prodajo), prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, prihodki od prevrednotenja poštene vrednosti deleža v prevzeti družbi, ki sta ga Skupina in Družba imeli v prevzeti družbi pred prevzemom, in dobički od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, razreševanje diskonta na rezervacije in potencialne obveznosti, izgube ob prodaji in oslabitve finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, dividende od prednostnih delnic, izkazanih med obveznostmi ter prerazvrstitve zneskov, ki so bili prej pripoznani kot drugi vseobsegajoči donos. Stroški izposojanja, ki se ne nanašajo neposredno na pridobitev, izgradnjo ali izdelavo sredstva v pripravi, se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti.

Dobički in izgube pri preračunu med valutami se izkazujejo po neto vrednosti, in sicer kot finančni prihodki oziroma odhodki.

s) Davek iz dobička

Davek iz dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek iz dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu ali drugem vseobsegajočem donosu in se zato izkazuje med kapitalom ali drugem vseobsegajočem donosu.

v. Odmerjeni davek

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

vi. Odloženi davek

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajo začasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti za potrebe finančnega poročanja in zneski za potrebe davčnega poročanja. Naslednje začasne razlike niso upoštevane:

- začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti v poslu, kjer ne gre za poslovne združitve in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček,
- začasne razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti višini, za katero obstaja verjetnost, da ne bodo odpravljene v predvidljivi prihodnosti,
- obdavčljive začasne razlike ob začetnem pripoznanju dobrega imena.

Odložena obveznost za davek se izkaže v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo potrebno plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Skupina in Družba pobotata odložene terjatve in obveznosti za davek, če imata zakonsko izvršljivo pravico pobotati pripoznane odmerjene terjatve in obveznosti za davek in če se nanašajo na davek iz dobička, ki pripada isti davčni oblasti v zvezi z isto obdavčljivo enoto, ali različnimi obdavčljivimi enotami, ki nameravajo bodisi poravnati odmerjene obveznosti za davek in terjatve za davek z razliko bodisi hkrati povrniti terjatve in poravnati obveznosti.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

t) Dobiček na delnico

Skupina in Družba izkazujeta osnovno dobičkonosnost delnice tako, da delita dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Ker Skupina in Družba nimata popravljalnih potencialnih rednih delnic (npr. prednostnih delnic ali obveznic, ki bi jih bilo možno pretvoriti v delnice, je popravljeni dobiček na delnico enak osnovnemu dobičku na delnico.

4. Uporaba novih in prenovljenih mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP)

Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki veljajo v tekočem računovodskem obdobju

V tekočem računovodskem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) in sprejela EU:

- **Spremembe MRS 7 'Izkaz denarnih tokov'** – Pobuda za razkritje, ki jih je EU sprejela 6. novembra 2017 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2017 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 12 'Davki iz dobička'** – Pripoznavanje odloženih terjatev za davek iz naslova nerealiziranih izgub, ki jih je EU sprejela 6. novembra 2017 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2017 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah Skupine in Družbe.

Standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, bile izdane, vendar še niso stopile v veljavo:

- **MSRP 9 'Finančni instrumenti'**, ki ga je EU sprejela 22. novembra 2016 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s kupci'** in spremembe MSRP 15 'Datum začetka veljavnosti MSRP 15', ki ga je EU sprejela 22. septembra 2016 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s kupci'** – Pojasnila k MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci, ki jih je EU sprejela 31. oktobra 2017 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **MSRP 16 'Najemi'**, ki ga je EU sprejela 31. oktobra 2017 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje),
- **Spremembe MSRP 4 'Zavarovalne pogodbe'** – Uporaba MSRP 9 Finančni instrumenti skupaj z MSRP 4 Zavarovalne pogodbe, ki jih je EU sprejela 3. novembra 2017 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje, oz. ob prvi uporabi MSRP 9 Finančni instrumenti).

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih

standardov, ki na dan 31. 12. 2017 (spodaj navedeni datumi začetka veljavnosti veljajo za celoten MRSP) niso bili potrjeni za uporabo v EU:

- **MSRP 14 'Zakonsko predpisani odlog plačila računov'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje) - Evropska komisija je sklenila, da ne bo pričela postopka potrjevanja tega vmesnega standarda ter da bo počakala na izdajo njegove končne verzije,
- **MSRP 17 'Zavarovalne pogodbe'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 2 'Plačilo na podlagi delnic'** – Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij na podlagi delnic (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 9 'Finančni instrumenti'** – Elementi predplačila z negativnim nadomestilom (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 10 'Konsolidirani računovodski izkazi' in MRS 28 'Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige'** – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženi podjetjem oz. skupnim podvigom, ter nadaljnje spremembe (datum pričetka veljavnosti je odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalsko metodo),
- **Spremembe MRS 28 'Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige'** – Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 40 'Naložbene nepremičnine'** – Prenos naložbenih nepremičnin (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov 'Izboljšave MSRP (obdobje 2014-2016)'**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 12 in MRS 28), predvsem za namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila (spremembe MSRP 12 veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2017 ali pozneje, spremembe MSRP 1 in MRS 28 pa veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2018),
- **Spremembe različnih standardov 'Izboljšave MSRP (obdobje 2015-2017)'**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 11, MRS 12 in MRS 23), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje),
- **OPMSRP 22 'Transakcije in predplačilo nadomestila v tuji valuti'** (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **OPMSRP 23 'Negotovost pri obravnavi davka iz dobička'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).

Skupina in Družba predvidevata, da bo uvedba **MSRP 9, MSRP 15 in MSRP 16** imela vpliv na računovodske izkaze Skupine in Družbe. Ocenjen vpliv računovodskih standardov MSRP 9 in MSRP 15 na izkaze je pojasnjen v nadaljevanju:

- **MSRP 9 – Finančni instrumenti**: Družba in Skupina bosta imeli vpliv na računovodske izkaze iz naslova slabitev terjatev, ki se bodo izračunavali po modelu pričakovane izgube tudi na nezapadle terjatve. Glede na relativno konzervativno oblikovanje popravkov skladno s trenutno računovodsko usmeritvijo v Družbi in Skupini, bo vpliv na računovodske izkaze minimalen.
- **MSRP 15 – Prihodki iz pogodb s strankami**: na prihodke Družbe in Skupine vpliva spremenjena računovodska politika izkazovanja prihodkov in sicer iz naslova prestavitve storitvenih rabatov in nadomestil na nabavno vrednost prodanega blaga ter iz naslova spremenjenega načina računovodenja konsignacije (iz bruto na neto način).

Uvedba ostalih novih standardov in sprememb obstoječih v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze Skupine in Družbe. Skupina in Družba sta v procesu ocenjevanja vpliva standarda MSRP 16.

Obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, ostaja še naprej neregulirano.

Skupina in Družba ocenjujeta, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s finančnimi sredstvi ter obveznostmi v skladu z zahtevami **MRS 39: 'Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje'** ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze Skupine in Družbe, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

5. Določanje poštene vrednosti

Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja sta Skupina in Družba določili po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti Skupine in Družbe.

a) Nepremičnine, naprave in oprema

Poštena vrednost nepremičnin, naprav in opreme iz poslovnih združitev je njihova tržna vrednost, za katero naj bi voljan kupec in voljan prodajalec zamenjala premoženje na datum ocenjevanja vrednosti v transakciji med nepovezanima in neodvisnima strankama po ustreznem trženju, pri kateri sta stranki delovali seznanjeno, previdno in brez prisile. Opis določitve poštene vrednosti nepremičnin je vključen med pojasnilo 3 (f) Nepremičnine, naprave in oprema.

b) Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani bodoči vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno. Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev se določi kot sedanja vrednost ocenjenih bodočih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz njihove uporabe in morebitne prodaje.

c) Naložbene nepremičnine

Poštena vrednost v poslovnih združitvah temelji na tržni vrednosti, ki je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (ang. arm's length transaction).

Če ni mogoče določiti trenutnih cen na aktivnem trgu, se vrednost naložbene nepremičnine oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na podlagi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.

Kjer je primerno, je pri vrednotenju potrebno upoštevati tudi tip najemnikov, ki so trenutno nastanjeni v naložbeni nepremičnini oziroma so nosilci obveznosti po najemni pogodbi, ali pa bi v primeru oddaje v najem te nepremičnine najverjetneje postali njeni najemniki, in splošno sliko njihove kreditne sposobnosti, nadalje razporeditev obveznosti za vzdrževanje in zavarovanje nepremičnine med Skupino in Družbo ter najemnikom in preostalo življenjsko dobo naložbene nepremičnine. Ko se ob pregledu ali obnovi najemne pogodbe pričakuje, da bo prišlo do naknadnih povečanj najemnine zaradi vrnitve v prvotno stanje, šteje, da so bila vsa obvestila in po potrebi tudi povratna obvestila posredovana v veljavni obliki in pravočasno.

d) Zaloge

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in prodaje ter primeren pribitek glede na količino dela, vloženega v dokončanje posla in prodajo zalog.

e) Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev in obveznosti po pošteni vrednosti skozi poslovni izid in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se v poslovnih združitvah določa glede na ponujeno nakupno ceno na datum poročanja, če pa ta ni na voljo, se njihova vrednost določi z uporabo ene od metod vrednotenja po MSRP standardih. Metode vrednotenja, ki jih je mogoče uporabiti, so metode mnogokratnikov in metoda diskontiranih

bodočih čistih denarnih tokov, pri čemer se uporabi pričakovane bodoče denarne tokove in tržno diskontno stopnjo.

f) Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev, razen nedokončanih gradbenih del, se v poslovnih združitvah izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

g) Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost obveznic se za potrebe poročanja izračuna na podlagi zadnje razpoložljive tržne vrednosti obveznic na borzi vrednostnih papirjev pred datumom poročanja. Poštene vrednosti ostalih neizpeljanih finančnih obveznosti se ne izračunava, saj je knjigovodska vrednost primeren približek poštene vrednosti.

6. Davčna politika

a) Slovenija

Davčni izkazi družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in družb Skupine Mercator v Sloveniji so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb.

Stopnja davka od dobička je 19 %.

Davčna osnova družbe je dobiček kot presežek prihodkov nad odhodki po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb, pri čemer se kot osnova za pripoznavanje v davčnem obračunu še vedno priznavajo prihodki in odhodki, prikazani v izkazu poslovnega izida, ugotovljeni na podlagi zakona ali računovodskih standardov.

Družbe pri obračunu davka od dohodkov pravnih oseb lahko upoštevajo naslednje davčne olajšave:

- olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj,
- olajšavo za zaposlovanje invalidov v višini 50 % oziroma 70 % plač invalidov,
- olajšavo za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju,
- olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- olajšavo za donacije,
- olajšavo za investiranje v opremo in neopredmetena sredstva v višini 40 %,
- olajšavo za zaposlovanje brezposelnih oseb, mlajših od 26 in starejših od 55 let.

V letu 2017 so družbe oblikovale in odpravljale odložene davke iz naslednjih naslovov:

- razlik med poslovno in davčno amortizacijo,
- razlik v popravkih vrednosti terjatev,
- razlik v vrednosti rezervacij,
- davčne izgube,
- prevrednotenj dobrega imena,
- osnovnih sredstev, katerih nabavna vrednost ne presega 500 EUR in je doba koristnosti nad enim letom,
- prevrednotenj za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev,
- neizkoriščene davčne olajšave,
- prevrednotenj na višjo vrednost (okrepitev) osnovnih sredstev,
- slabitev naložb v kapital odvisnih podjetij.

Vsaka družba mora zagotavljati dokumentacijo o transfernih cenah, s tem, da je splošna dokumentacija lahko enotna za skupino povezanih oseb kot celoto.

b) Srbija

Davčni izkazi družbe Mercator - S, d. o. o., so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in zakonom, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb (»Zakon o porezu na dobit pravnih lica«).

Stopnja davka od dobička je 15 %.

Družba pri obračunu davka od dobička lahko upošteva naslednje davčne olajšave:

- olajšavo za investiranje v osnovna sredstva v znesku, ki je višji od milijarde RSD, in zaposlitev 100 novih delavcev za nedoločen čas, ki prej niso bili zaposleni pri povezani osebi.

Družba je v letu 2017 oblikovala in odpravljala odložene davke iz naslednjih naslovov:

- razlik med poslovno in davčno amortizacijo,
- razlik v popravkih vrednosti zalog,
- razlik v vrednosti rezervacij,
- prevrednotenj na višjo vrednost (okrepitev) osnovnih sredstev,
- davčne izgube,
- davčnih olajšav,
- obračunanih, neplačanih javnih prihodkov.

Družba mora zagotavljati dokumentacijo o transfernih cenah.

c) Hrvaška

Davčni izkazi družbe Mercator - H, d. o. o., so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in zakonom, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb (»Zakon o porezu na dobit«).

Davčna osnova je dobiček, ugotovljen po računovodskih predpisih, zmanjšan ali povečan za davčno priznane ali nepriznane odhodke.

Stopnja davka od dobička je 18 %.

Družba je v letu 2017 evidentirala odložene obveznosti za davek iz naslova prevrednotenj na višjo vrednost (okrepitev) osnovnih sredstev.

Družba mora zagotavljati dokumentacijo o transfernih cenah.

d) Bosna in Hercegovina

Davčni izkazi družbe Mercator - BH, d. o. o., so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in zakonom, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb (»Zakon o porezu na dobit«).

Stopnja davka od dobička je 10 %.

Družbe v Bosni in Hercegovini pri obračunu davka od dobička lahko upoštevajo naslednje davčne olajšave:

- olajšavo za investiranje v proizvodnjo na področju Bosne in Hercegovine,
- olajšavo za zaposlovanje novih delavcev za obdobje najmanj 12 mesecev.

Družba je v letu 2017 evidentirala odložene davke iz naslova prevrednotenj osnovnih sredstev in davčne izgube.

e) Črna gora

Davčni izkazi družbe Mercator - CG, d. o. o., so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in zakonom, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb (»Zakon o porezu na dobit pravnih lica«).

Stopnja davka od dobička je 9 %.

Družba je v letu 2017 evidentirala odloženo obveznost za davek iz naslova razlik med davčno in poslovno amortizacijo.

7. Poslovni odseki

Skupina Mercator

Skupina Mercator je za potrebe poročanja po odsekih opredelila poslovne odseke glede na države, v katerih Skupina opravlja dejavnost. Poslovne rezultate odseka redno pregleduje vodstveni delavec, ki sprejema odločitve, da lahko na njihovi podlagi sprejema odločitve o virih, ki jih je treba razporediti v določen odsek, in ocenjuje uspešnost poslovanja.

Skupina Mercator je v letu 2017 delovala v petih državah:

- Slovenija, kjer je sedež matične družbe, ki je največja poslovna enota Skupine. Področja delovanja v Sloveniji so: trgovina (maloprodaja in veleprodaja), proizvodnja hrane in druge netrgovske dejavnosti,
- Srbija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina ter Črna gora.

Pri prodaji blaga, proizvodov in storitev med odseki se uporabljajo tržne cene. Prihodki od prodaje do kateregakoli posamičnega kupca ne dosegajo 10 % celotnih prihodkov od prodaje Skupine.

	Skupina Mercator											
	Slovenija		Srbija		Hrvaška		Bosna in Hercegovina		Črna gora		Skupaj	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Sredstva	**1.434.096**	**1.323.649**	**541.278**	**528.675**	**294.030**	**287.281**	**119.495**	**104.093**	**64.249**	**63.639**	**2.453.147**	**2.307.337**
Izločitve med odseki	*318.428*	*159.481*	*40.203*	*773*	*80*	*5*	*10.176*	*16.901*	*7.488*	*7.340*	*376.375*	*184.501*
Konsolidirana celotna sredstva											***2.076.724***	***2.122.836***
Obveznosti	**987.705**	**1.007.860**	**419.285**	**400.072**	**259.605**	**272.506**	**58.508**	**40.587**	**29.265**	**28.936**	**1.754.368**	**1.749.961**
Izločitve med odseki	*26.240*	*36.171*	*1.842*	*1.528*	*127.684*	*146.114*	*227*	*23*	*52*	*664*	*156.045*	*184.501*
Konsolidirane celotne obveznosti											***1.598.322***	***1.565.460***
Prihodki od prodaje	**1.241.729**	**1.264.894**	**746.567**	**802.161**	**22.686**	**23.950**	**36.041**	**18.375**	**124.041**	**114.857**	**2.171.064**	**2.224.237**
Izločitve med odseki	*17.343*	*19.735*	*660*	*1.118*	*129*	*192*	*22*	*3.200*	*737*	*406*	*18.891*	*24.650*
Konsolidirani celotni prihodki iz prodaje											*2.152.172*	*2.199.587*
Prihodki iz obresti	**5.608**	**5.511**	**105**	**523**	**11**	**21**	**602**	**606**	**254**	**(264)**	**6.580**	**6.397**
Izločitve med odseki	*(4.995)*	*(4.785)*		*-*		*-*	*(509)*	*(489)*	*(253)*	*263*	*(5.757)*	*(5.010)*
Konsolidirani celotni prihodki iz obresti											*824*	*1.386*
Odhodki od obresti	**(20.837)**	**(20.683)**	**(10.836)**	**(10.237)**	**(7.794)**	**(7.504)**	**(1.208)**	**(1.213)**	**(132)**	**(137)**	**(40.807)**	**(39.775)**
Izločitve med odseki	*1.100*	*1.438*		*-*	*4.656*	*3.995*		*-*		*-*	*5.756*	*5.433*
Konsolidirani celotni odhodki iz obresti											*(35.051)*	*(34.342)*

Skupino so na dan 31. 12. 2017 sestavljale naslednje družbe (podatki so v tisoč EUR in izhajajo iz revidiranih poročevalskih paketov družb za namene poročanja matični družbi):

Poslovni sistem Mercator, d.d. Slovenija	
lastniški kapital	423.159
finančne obveznosti	600.798
čisti poslovni izid	(203.726)
čisti prihodki iz prodaje	1.186.622
št. zaposlenih po stanju	9.227

Mercator - S, d.o.o. Srbija	100,0%
lastniški kapital	121.992
finančne obveznosti	152.518
čisti poslovni izid	(56.451)
čisti prihodki iz prodaje	746.567
št. zaposlenih po stanju	8.301

Mercator - H, d.o.o. Hrvaška	99,3%
lastniški kapital	34.424
finančne obveznosti	34.817
čisti poslovni izid	(40.711)
čisti prihodki iz prodaje	22.686
št. zaposlenih po stanju	38

Mercator - CG, d.o.o. Črna gora	100,0%
lastniški kapital	34.984
finančne obveznosti	3.036
čisti poslovni izid	332
čisti prihodki iz prodaje	124.041
št. zaposlenih po stanju	1.420

Mercator - BH, d.o.o. Bosna in Hercegovina	100,0%
lastniški kapital	60.987
finančne obveznosti	36.889
čisti poslovni izid	(3.315)
čisti prihodki iz prodaje	36.041
št. zaposlenih po stanju	1.280

M Energija, d.o.o. Slovenija	100,0%
lastniški kapital	(1.828)
finančne obveznosti	4.416
čisti poslovni izid	(4.570)
čisti prihodki iz prodaje	22.858
št. zaposlenih po stanju	7

Mercator - Emba, d.d. Slovenija	100,0%
lastniški kapital	17.369
finančne obveznosti	1
čisti poslovni izid	1.859
čisti prihodki iz prodaje	18.159
št. zaposlenih po stanju	111

Mercator IP, d.o.o. Slovenija	100,0%
lastniški kapital	7.691
finančne obveznosti	-
čisti poslovni izid	1.788
čisti prihodki iz prodaje	14.090
št. zaposlenih po stanju	417

V konsolidirane računovodske izkaze so vključeni tudi družbe Platinum - A, d. o. o., Platinum - B, d. o. o., Platinum - C, d. o. o., Platinum - D, d. o. o., Mercator - Velpro d. o. o., Mercator Maxi, d. o. o., Ustanova humanitarna fundacija Mercator, Mercator Makedonija, d. o. o.e.l., Investment Internacional, d. o. o.e.l., ki ne izvajajo poslovne dejavnosti.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Družba je v letu 2017 poslovala kot enovit ekonomski subjekt s poslovnimi in geografskimi odseki. Zaradi tega družba za leto 2017 ne prikazuje informacij o poslovanju niti po poslovnih niti po geografskih odsekih, so pa geografski odseki prikazani za celotno Skupino na konsolidirani ravni.

8. Poslovne združitve in reorganizacija Skupine

Dne 31. 8. 2017 je bila na trgu Bosne in Hercegovine ustanovljena družba M - BL, d. o. o., ki v letu 2017 ni izvajala poslovne dejavnosti.

V septembru 2017 je Mercator ponovno vstopil na trg Bosne in Hercegovine, od Konzuma, d. o. o., Sarajevo, je prevzel nekdanje Mercatorjeve prodajalne in en distribucijski center. Ponovni vstop je temeljil na pozitivnih izkušnjah iz obdobja, ko je Mercator upravljal trgovine v Bosni in Hercegovini. Integracija po prevzemu Mercatorja je namreč povzročila padec prometa in s tem neposredno negativno vplivala na poslovno učinkovitost

maloprodajne dejavnosti na tem trgu. Mercator je ob prevzemu odkupil opremo in zaloge v trgovinah po tržni ceni, hkrati pa ni prevzemal nobenih obveznosti od Konzuma.

9. Prihodki

v tisoč EUR	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016 prilagojeno	2017	2016 prilagojeno
Prihodki od prodaje blaga	2.060.308	2.111.325	1.136.103	1.143.326
Prihodki od prodaje storitev	83.654	84.174	37.767	70.925
Prihodki od prodaje proizvodov	16.172	15.681	16.172	-
Prihodki od prodaje materiala	468	453	103	-
Odhodki za dane cassasconte in naknadne popuste	(8.430)	(12.045)	(3.523)	(4.298)
Skupaj	**2.152.172**	**2.199.587**	**1.186.622**	**1.209.952**

Zaradi vpeljave vpeljave novega standarda MSRP 15, ki je pričel veljati s 1.1.2018, je Skupina Mercator v že letu 2017 spremenila računovodsko politiko. Skladno s standardom MRS 18 je vpeljala vodenje konsignacije po neto načinu. Spremenjen način vodenja konsignacije po neto načinu je imel v letu 2017 vpliv na znižanje prihodkov od prodaje blaga v višini 65.770 tisoč EUR (kar je hkrati enako znižanju na družbi Mercator, d. d.) in na povečanje prihodkov od prodaje storitev v višini 3.630 tisoč EUR (kar je hkrati enako povečanju na družbi Mercator, d. d.). Zaradi primerljivosti med obdobji, je bila prilagoditev izvedena tudi v prikazu prihodkov za leto 2016.

Prav tako je bila v letu 2017 spremenjena politika vodenja rabatov in nadomestil na način, da so slednji vključeni v zmanjševanje nabavne vrednosti prodanega blaga, kar dopušča MRS 18. Sprememba računovodske politike Skupine Mercator je imela v letu 2017 vpliv na znižanje prihodkov iz prodaje iz naslova zmanjšanja storitvenih rabatov in nadomestil v višini 99.789 tisoč EUR, ki jih je Skupina prestavila na nabavno vrednost prodanega blaga. Na družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., je sprememba politike vodenja rabatov vplivala na zmanjšanje storitvenih rabatov in nadomestil v višini 39.306 tisoč EUR. Zaradi primerljivosti podatkov med obdobji je sprememba upoštevana tudi v prikazu prihodkov za leto 2016.

10. Drugi poslovni prihodki

v tisoč EUR	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016	2017	2016
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	9.967	5.009	3.805	2.825
Odprava oslabitev nepremičnin	-	-	-	-
Prihodki od odprave rezervacij	6.120	3.389	3.903	1.384
Ostali drugi poslovni prihodki	9.728	24.184	5.159	4.033
Skupaj	**25.815**	**32.582**	**12.867**	**8.242**

Skupina Mercator

Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme v višini 9.967 tisoč EUR (2016: 5.009 tisoč EUR) se v večji meri nanaša na odprodajo Mercator centra Beograd v Srbiji.

Prihodki od odprave in porabe rezervacij v višini 6.120 tisoč EUR (2016: 3.389 tisoč EUR) se nanašajo na porabo odstopljenih sredstev v zvezi s prispevki za invalide, sodne postopke in odpravo rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade.

Med ostalimi drugimi poslovnimi prihodki v višini 9.728 tisoč EUR (2016: 24.184 tisoč EUR) Skupina izkazuje prihodke od odškodnin na podlagi zavarovalnih premij in druge odškodnine v višini 1.859 tisoč EUR, prihodke od nagrad za zaposlovanje invalidov v višini 795 tisoč EUR, ter druge poslovne prihodke v višini 7.074 tisoč EUR.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme je v letu 2017 znašal 3.805 tisoč EUR (2016: 2.825 tisoč EUR).

Med prihodki od odprave rezervacij so vključeni zneski črpanja rezervacije za izboljšanje delovnih pogojev invalidov v višini 850 tisoč EUR (2016: 785 tisoč EUR), odprave rezervacij za jubilejne nagrade v višini 1.550 tisoč EUR (2016: 120 tisoč EUR), 100 tisoč EUR (2016: 405 tisoč EUR) iz naslova odprave rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in iz naslova odprave rezervacij za sodne primere v višini 1.403 tisoč EUR (2016: 73 tisoč EUR).

Med ostalimi drugimi poslovnimi prihodki družba izkazuje prihodke od odškodnin na podlagi zavarovalnih premij in druge odškodnine v višini 718 tisoč EUR (2016: 781 tisoč EUR), prihodke od nagrad za zaposlovanje invalidov v višini 795 tisoč EUR (2016: 742 tisoč EUR) ter druge poslovne prihodke v višini 3.646 tisoč EUR (2016: 2.509 tisoč EUR).

11. Stroški po naravnih vrstah

v tisoč EUR	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016 prilagojeno	2017	2016 prilagojeno
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	66.275	73.506	30.536	32.573
Amortizacija neopredmetenih sredstev	3.570	5.723	2.214	4.247
Amortizacija naložbenih nepremičnin	1	100	1	100
Stroški dela	237.645	229.935	165.058	162.532
Stroški materiala	68.905	69.569	26.359	27.746
Stroški storitev brez najemnin	138.430	135.617	89.458	92.014
Stroški najemnin	70.140	70.820	9.202	9.612
Oblikovanje rezervacij	5.740	476	4.833	-
Drugi stroški	14.477	14.415	8.671	9.028
Drugi popravki nefinančnih sredstev	9.575	-	6.259	746
Oslabitve nepremičnin in opreme ter neopredmetenih sredstev	147.072	1.509	98.033	-
Sprememba vrednosti zalog	(27)	(178)	-	-
Drugi poslovni odhodki	9.505	49.327	6.213	7.154
Nabavna vrednost prodanega blaga	1.579.188	1.627.359	839.767	876.160
Skupaj stroški prodanega blaga, prodajanja in splošnih dejavnosti	**2.350.496**	**2.278.178**	**1.286.606**	**1.221.912**
- od tega stroški po naravnih vrstah	**605.156**	**599.983**	**336.333**	**337.852**

Skupina Mercator

Stroški prodanega blaga in stroški prodajanja v višini 2.116.036 tisoč EUR (2016: 2.197.076 tisoč EUR) se v večini nanašajo na nabavno vrednost prodanega blaga v višini 1.579.188 tisoč EUR (2016: 1.627.359 tisoč EUR), proizvajalne stroške v višini 22.056 tisoč EUR (2016: 20.708 tisoč EUR) ter stroške prodajanja in druge poslovne odhodke v višini 514.792 tisoč EUR (2016: 549.009 tisoč EUR).

Stroški splošnih dejavnosti so v letu 2017 znašali 77.813 tisoč EUR (2016: 81.102 tisoč EUR).

Nabavno vrednost prodanega blaga zmanjšujejo rabati in prejeti cassasconti. Povečujejo jo popravki vrednosti zalog ter odpisi poškodovanih, pretečenih in neuporabnih zalog in primanjkljaji. Zaradi spremenjene politike

vodenja rabatov in nadomestil, na način, da so vsi rabati vključeni v zmanjšanje nabavne vrednosti prodanega blaga, in vodenja konsignacije po neto načinu, je nabavna vrednost prodanega blaga v letu 2017 na ravni Skupine nižja za 161.930 tisoč EUR. Zaradi primerljivosti podatkov med obdobji so spremembe upoštevane tudi v prikazu poslovanja za leto 2016, kar je imelo vpliv na zmanjšanje nabavne vrednosti prodanega blaga v višini 174.950 tisoč EUR.

Oblikovanje rezervacij v višini 5.740 tisoč EUR se nanaša na rezervacije oblikovane za tožbene zahtevke in na rezervacije za odpravnine ob upokojitvi.

Oslabitev nepremičnin, naprav, opreme in neopredmetenih sredstev se nanaša na slabitve nepremičnin skladno z računovodsko politiko Skupine Mercator, pravili in Mednarodnimi računovodskimi standardi.

Med stroški storitev Skupina Mercator v letu 2017 izkazuje stroške revizije za revidiranje letnega poročila v višini 144 tisoč EUR. Istim revizijskim družbam je bilo v letu 2017 izplačano 5 tisoč EUR za druge storitve dajanja zagotovil in 55 tisoč EUR za druge nerevizijske storitve.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Stroški prodanega blaga in stroški prodajanja v višini 1.141.334 tisoč EUR (2016: 1.182.373 tisoč EUR) se v večini nanašajo na nabavno vrednost prodanega blaga v višini 839.767 tisoč EUR (2016: 876.160 tisoč EUR) ter stroške prodajanja in druge poslovne odhodke v višini 301.567 tisoč EUR (2016: 306.213 tisoč EUR).

Stroški splošnih dejavnosti so v letu 2017 znašali 40.980 tisoč EUR (2016: 39.539 tisoč EUR).

Skupni znesek vseh prejemkov delavcev družbe, zaposlenih na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, brez članov poslovodstva, je v letu 2017 znašal 5.202 tisoč EUR.

Oblikovanje rezervacij v višini 4.833 tisoč EUR se nanaša na rezervacije oblikovane za tožbene zahtevke in na rezervacije za odpravnine ob upokojitvi.

Med stroški storitev družba v letu 2017 izkazuje stroške revizije za revidiranje letnega poročila v višini 78 tisoč EUR. Isti revizijski družbi je bilo v letu 2017 izplačano 5 tisoč EUR za druge storitve dajanja zagotovil in 55 tisoč EUR za druge nerevizijske storitve.

Nabavno vrednost prodanega blaga zmanjšujejo rabati in prejeti cassasconti. Povečujejo jo popravki vrednosti zalog ter odpisi poškodovanih, pretečenih in neuporabnih zalog in primanjkljaji. Zaradi spremenjene politike vodenja rabatov in nadomestil, na način, da so vsi rabati vključeni v zmanjšanje nabavne vrednosti prodanega blaga, in vodenja konsignacije po neto načinu, je nabavna vrednost prodanega blaga v letu 2017 na ravni Družbe nižja za 101.446 tisoč EUR. Zaradi primerljivosti podatkov med obdobji so spremembe upoštevane tudi v prikazu poslovanja za leto 2016, kar je imelo vpliv na zmanjšanje nabavne vrednosti prodanega blaga v višini 111.140 tisoč EUR.

12. Stroški dela

	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Plače	172.301	165.082	114.127	111.466
Stroški pokojninskega zavarovanja	21.493	19.553	13.250	12.972
Stroški zdravstvenega zavarovanja	9.572	10.645	8.444	8.227
Drugi stroški dela	34.278	34.655	29.237	29.867
Skupaj	**237.645**	**229.935**	**165.058**	**162.532**
Število zaposlenih na dan 31.12.	20.801	20.354	9.227	9.498

Skupina Mercator

Stroški dela so na ravni Skupine v letu 2017 znašali 237.645 tisoč EUR (2016: 229.935 tisoč EUR).

Med druge stroške dela, ki so v letu 2017 znašali 34.278 tisoč EUR (2016: 34.655 tisoč EUR) Skupina uvršča povračila stroškov prehrane med delom, povračila stroškov prevoza na delo in z dela, regres za letni dopust zaposlenih in ostale stroške dela.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Stroški dela so na ravni Družbe v letu 2017 znašali 165.058 tisoč EUR (2016: 162.532 tisoč EUR).

Med druge stroške dela, ki so v letu 2017 znašali 29.237 tisoč EUR (2016: 29.867 tisoč EUR) Družba uvršča povračila stroškov prehrane med delom, povračila stroškov prevoza na delo in z dela, regres za letni dopust zaposlenih in ostale stroške dela.

13. Finančni prihodki in odhodki

	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**
Prihodki iz obresti	824	1.386	5.402	5.491
Dobički pri odtujitvi fin. naložb razpoložljivih za prodajo	-	92	-	4.604
Neto tečajne razlike iz poslovanja	5.483	1.008	52	8
Prejete dividende	8	12	290	2.282
Drugi finančni prihodki	311	489	310	362
Finančni prihodki	**6.626**	**2.987**	**6.054**	**12.747**
Odhodki za obresti	(35.050)	(34.342)	(20.632)	(20.554)
Izgube pri odtujitvi in oslabitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev ter odpisi iz naslova prevrednotenja finančnih naložb	(47)	(3.741)	(115.627)	(69.287)
Drugi finančni odhodki	(1.599)	(1.893)	(5.896)	(1.893)
Finančni odhodki	**(36.696)**	**(39.976)**	**(142.155)**	**(91.734)**
Neto finančni odhodki pripoznani v izkazu poslovnega izida	**(30.071)**	**(36.989)**	**(136.101)**	**(78.987)**

Skupina Mercator

Največji delež finančnih odhodkov Skupine Mercator predstavljajo odhodki za obresti, ki so v letu 2017 znašali 35.050 tisoč EUR (2016: 34.342 tisoč EUR).

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Največji delež v finančnih odhodkih Družbe predstavljajo odpisi iz naslova prevrednotenja finančnih naložb, ki v letu 2017 vključujejo oslabitev naložb v družbe Mercator - H, d. o. o., Mercator - S, d. o. o., M - Energija, d. o. o., Mercator Makedonija, d. o. o. e. l., Investment Internacional, d. o. o. e. l.

Drugi največji delež predstavljajo odhodki za obresti, ki so v letu 2017 znašali 20.632 tisoč EUR (2016: 20.554).

14. Nepremičnine, naprave in oprema

			Skupina Mercator		
v tisoč EUR	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in ostala sredstva	OS v pridobivanju	Skupaj
Stanje 1. januarja 2016					
Nabavna vrednost	435.541	1.262.609	404.128	31.825	2.134.102
Popravek vrednosti	-	(491.134)	(271.364)	(199)	(762.697)
Knjigovodska vrednost	**435.541**	**771.474**	**132.764**	**31.626**	1.371.405
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2016					
Začetna knjigovodska vrednost	**435.541**	**771.474**	**132.764**	**31.626**	1.371.405
Učinek tečajnih razlik	(67)	(1.725)	(921)	(194)	(2.907)
Investicije	-	-	-	81.301	81.301
Prenosi*	68.843	191.683	33.880	(83.911)	210.495
Odtujitve	(8.531)	(2.536)	(3.817)	(555)	(15.439)
Amortizacija	-	(46.893)	(28.023)	(34)	(74.951)
Okrepitve in oslabitve	-	-	-	-	-
Druge spremembe	-	-	-	-	-
Končna knjigovodska vrednost	495.786	912.003	133.882	28.233	1.569.905
Stanje 31. decembra 2016					
Nabavna vrednost	495.786	1.524.164	397.373	28.572	2.445.895
Popravek vrednosti	-	(612.161)	(263.490)	(339)	(875.990)
Knjigovodska vrednost	**495.786**	**912.003**	**133.882**	**28.233**	1.569.905
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2017					
Začetna knjigovodska vrednost	**495.786**	**912.003**	**133.882**	**28.233**	1.569.905
Učinek tečajnih razlik	3.295	8.462	2.311	288	14.357
Investicije	-	1.212	14.190	51.789	67.190
Prenosi*	(37.753)	(79.393)	-	-	(117.146)
Odtujitve	(20.242)	(25.757)	(2.436)	(70)	(48.504)
Amortizacija	-	(40.140)	(26.134)	-	(66.274)
Okrepitve in oslabitve	(77.232)	47.928	-	-	(29.303)
Druge spremembe	(31.692)	(151.546)	19.074	(66.823)	(230.987)
Končna knjigovodska vrednost	332.163	672.770	140.887	13.418	1.159.237
Stanje 31. decembra 2017					
Nabavna vrednost	333.011	1.219.677	414.787	14.070	1.981.545
Popravek vrednosti	(848)	(546.907)	(273.900)	(652)	(822.308)
Knjigovodska vrednost	332.163	672.770	140.887	13.418	1.159.237

* Nanašajo se na prenose sredstev za odtujitev na dolgoročna sredstva in na druge premike med skupinami.

v tisoč EUR	Poslovni sistem Mercator, d. d.				
	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in ostala sredstva	OS v pridobivanju	Skupaj
Stanje 1. januarja 2016					
Nabavna vrednost	241.037	624.195	237.404	19.244	1.121.880
Popravek vrednosti	-	(296.221)	(182.348)	-	(478.569)
Knjigovodska vrednost	**241.037**	**327.974**	**55.056**	**19.244**	643.311
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2016					
Začetna knjigovodska vrednost	**241.037**	**327.974**	**55.056**	**19.244**	643.311
Investicije	-	-	-	49.549	49.549
Prenosi*	68.158	180.771	17.900	(49.328)	217.502
Odtujitve	(3.622)	(3.831)	(2.265)	(42)	(9.761)
Amortizacija	-	(20.952)	(11.924)	-	(32.876)
Okrepitve in oslabitve	-	-	-	-	-
Druge spremembe	-	-	-	-	-
Končna knjigovodska vrednost	**305.574**	**483.963**	**58.767**	**19.423**	**867.726**
Stanje 31. decembra 2016					
Nabavna vrednost	305.574	879.842	232.558	19.423	1.437.396
Popravek vrednosti	-	(395.879)	(173.791)	-	(569.670)
Knjigovodska vrednost	**305.574**	**483.963**	**58.767**	**19.423**	867.726
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2017					
Začetna knjigovodska vrednost	**305.574**	**483.963**	**58.767**	**19.423**	867.726
Investicije	-	-	-	17.753	17.753
Prenosi*	(35.913)	(59.290)	-	-	(95.203)
Odtujitve	(6.959)	(2.734)	(1.452)	-	(11.144)
Amortizacija	-	(21.428)	(9.108)	-	(30.536)
Okrepitve in oslabitve	(56.894)	49.104	-	-	(7.790)
Druge spremembe	32.298	(12.943)	7.027	(31.037)	(4.654)
Končna knjigovodska vrednost	**238.106**	**436.673**	**55.234**	**6.139**	**736.152**
Stanje 31. decembra 2017					
Nabavna vrednost	238.106	871.187	229.544	6.139	1.344.976
Popravek vrednosti	-	(434.515)	(174.309)	-	(608.824)
Knjigovodska vrednost	**238.106**	**436.673**	**55.234**	**6.139**	**736.152**

* Nanašajo se na prenose sredstev za odtujitev na dolgoročna sredstva in na druge premike med skupinami.

Naložbe v nepremičnine, naprave in opremo, izkazane v okviru investicij, se nanašajo na:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Nakupi zemljišč, zgradb in opreme	11.173	12.817	2.396	21.897
Prenova maloprodajnih in veleprodajnih enot	45.079	63.264	9.006	24.009
Ostalo	10.938	5.220	6.351	3.643
Skupaj	**67.190**	**81.301**	**17.753**	**49.549**

Zmanjšanja nepremičnin, naprav in opreme se nanašajo na:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Prodaja nepremičnin	45.999	7.427	9.692	7.427
Prodaja opreme	2.436	1.962	1.452	1.962
Odpisi	70	372	0	372
Skupaj	**48.504**	**9.761**	**11.144**	**9.761**

Skupina Mercator

Naložbe v nepremičnine, naprave in opremo, izkazane v okviru investicij so znašale 67.190 tisoč EUR. Odtujitve nepremičnin, naprav in opreme v višini 48.504 tisoč EUR se nanašajo predvsem na odprodajo Mercator Centra Beograd v Srbiji konec leta 2017, s čimer se je pričel izvajati projekt monetizacije nepremičnin.

V letu 2017 je bilo skladno z računovodsko politiko Skupine Mercator, pravili in Mednarodnimi računovodskimi standardi opravljena cenitev nepremičnin na dan 31. 12. 2017, ki jo je opravil neodvisni pooblaščeni cenilec nepremičnin. Končno poročilo je bilo preverjeno iz strani dveh neodvisnih cenilcev, ki sta potrdila ugotovitve iz prvega poročila. Neto posledica vrednotenja nepremičnin je nižja vrednost nepremičnin v izkazu finančnega položaja iz tega naslova za 29.303 tisoč EUR.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

V letu 2017 so znašale investicije v nepremičnine, naprave in opremo 17.753 tisoč EUR, odtujitve nepremičnin, naprav in opreme pa 11.144 tisoč EUR.

Če bi bila zemljišča prikazana po nabavni vrednosti, bi bile vrednosti naslednje:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Nabavna vrednost	311.719	358.742	198.351	201.991

Knjigovodska vrednost nepremičnin, naprav in opreme v finančnem najemu znaša:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Nabavna vrednost	170.731	242.359	102.748	113.637

Knjigovodska vrednost nepremičnin, naprav in opreme v finančnem najemu znaša na Skupini 170.731 tisoč EUR (2016: 242.359 tisoč EUR), na Družbi pa 102.748 tisoč EUR (2016: 113.637 tisoč EUR) in se nanaša skoraj v celoti na zemljišča in zgradbe.

V zastavo dane nepremičnine na dan 31. 12. 2017:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Nabavna vrednost	495.511	560.776	285.058	309.955

Skupina je na dan 31. 12. 2017 izkazovala v zastavo dane nepremičnine v višini 495.511 tisoč EUR (2016: 560.776 tisoč EUR), Družba pa v višini 285.058 tisoč EUR (2016: 309.955 tisoč EUR).

15. Neopredmetena sredstva

v tisoč EUR	Skupina Mercator			Poslovni sistem Mercator, d. d.		
	Dobro ime	Blagovne znamke, materialne pravice in licence	Skupaj	Dobro ime	Blagovne znamke, materialne pravice in licence	Skupaj
Stanje 1. januarja 2016						
Nabavna vrednost	1.664	65.783	67.446	1.200	40.165	41.365
Popravek vrednosti	-	(47.909)	(47.909)	-	(30.522)	(30.522)
Knjigovodska vrednost	1.664	17.873	19.537	1.200	9.644	10.844
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2016						
Začetna knjigovodska vrednost	**1.664**	**17.873**	**19.537**	**1.200**	**9.644**	**10.844**
Učinek tečajnih razlik	5	(13)	(8)	-	-	-
Investicije	-	9.137	9.137	-	7.063	7.063
Odtujitve	-	(1.055)	(1.055)	-	(62)	(62)
Prenosi*	-	(970)	(970)	-	(84)	(84)
Oslabitve	-	1.182	1.182	-	-	-
Amortizacija	-	(5.861)	(5.861)	-	(4.306)	(4.306)
Končna knjigovodska vrednost	1.669	20.294	21.963	1.200	12.255	13.455
Stanje 31. decembra 2016						
Nabavna vrednost	1.669	72.646	74.315	1.200	46.659	47.859
Popravek vrednosti in oslabitev	-	(52.352)	(52.352)	-	(34.404)	(34.404)
Knjigovodska vrednost	1.669	20.294	21.963	1.200	12.255	13.455
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2017						
Začetna knjigovodska vrednost	**1.669**	**20.294**	**21.963**	**1.200**	**12.255**	**13.455**
Učinek tečajnih razlik	18	292	309	-	-	-
Investicije	-	3.713	3.713	-	2.630	2.630
Prenosi	-	2	2	-	2	2
Oslabitve	(1.686)	(99)	(1.785)	(1.200)	(99)	(1.299)
Amortizacija	-	(3.570)	(3.570)	-	(2.214)	(2.214)
Končna knjigovodska vrednost	-	20.632	20.632	-	12.573	12.573
Stanje 31. decembra 2017						
Nabavna vrednost	1.669	76.412	78.081	1.200	48.680	49.880
Popravek vrednosti in oslabitev	(1.669)	(55.780)	(57.449)	(1.200)	(36.107)	(37.307)
Knjigovodska vrednost	-	20.632	20.632	-	12.573	12.573

Razporeditev in sprememba dobrega imena je prikazana v naslednji tabeli	Skupina Mercator				
v tisoč EUR	31. 12. 2015	Tečajne razlike	Povečanja v letu 2016	Oslabitev v letu 2016	31.12.2016
Hipermarketi	-	-	-	-	-
Supermarketi	464	5	-	-	469
Marketi	-	-	-	-	-
Druge prodajalne	1.200	-	-	-	1.200
Skupaj	**1.664**	**5**	**-**	**-**	**1.669**

v tisoč EUR	31. 12. 2016	Tečajne razlike	Povečanja v letu 2017	Oslabitev v letu 2017	31. 12. 2017
Hipermarketi	-	-	-	-	-
Supermarketi	469	5	-	(474)	-
Marketi	-	-	-	-	-
Druge prodajalne	1.200	-	-	(1.200)	-
Skupaj	**1.669**	**5**	**-**	**(1.674)**	**-**

Razporeditev in sprememba dobrega imena	Poslovni sistem Mercator, d. d.				
v tisoč EUR	31. 12. 2015	Tečajne razlike	Povečanja v letu 2016	Oslabitev v letu 2016	31. 12. 2016
Hipermarketi	-	-	-	-	-
Supermarketi	-	-	-	-	-
Marketi	-	-	-	-	-
Druge prodajalne	1.200	-	-	-	1.200
Skupaj	**1.200**	**-**	**-**	**-**	**1.200**

v tisoč EUR	31. 12. 2016	Tečajne razlike	Povečanja v letu 2017	Oslabitev v letu 2017	31. 12. 2017
Hipermarketi	-	-	-	-	-
Supermarketi	-	-	-	-	-
Marketi	-	-	-	-	-
Druge prodajalne	1.200	-	-	(1.200)	-
Skupaj	**1.200**	**-**	**-**	**(1.200)**	**-**

Skupina Mercator

Neopredmetena sredstva so na dan 31. 12. 2017 znašala 20.632 tisoč EUR (2016: 21.963 tisoč EUR) in so vključevala pravice, patente, licence, blagovnih znamk in vložkov v programsko opremo.

Vrednost neopredmetenih sredstev se je v letu 2017 iz naslova investicij povečala v skupni vrednosti 3.713 tisoč EUR.

Vrednost blagovne znamke na dan 31. 12. 2017 znaša 3.700 tisoč EUR in se nanaša na blagovno znamko Roda v Srbiji. Ocena življenjske dobe blagovne znamke je neomejena, na dan 31. 12. 2017 se je presojala morebitna oslabitev, ki ni bila ugotovljena.

Vrednost dobrega imena je bila v letu 2017 v celoti slabljena. Dobro ime je nastalo v preteklih letih pri prevzemu družb Era Tornado, d.o.o, in Trgohit, d. o. o., na Hrvaškem ter ob prevzemu dejavnosti družbe Era Good, d. o. o., v Sloveniji.

V letu 2017 so bile opravljene slabitve iz naslova neopredmetenih sredstev v višini 1.785 tisoč EUR (2016: 1.182 tisoč EUR).

Amortizacija neopredmetenih sredstev znaša 3.570 tisoč EUR (2016: 5.861 tisoč EUR).

Skupina je v procesu prestrukturiranja finančnih obveznosti zastavila blagovno znamko Roda v Srbiji katere knjigovodska vrednost znaša 3.700 tisoč EUR in druge blagovne znamke, ki niso pripoznane v bilanci stanja.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Neopredmetena sredstva na dan 31. 12. 2017 obsegajo 12.573 tisoč EUR (2016: 13.455 tisoč EUR) pravic, patentov, licenc, blagovnih znamk in vložkov v programsko opremo.

Vrednost neopredmetenih sredstev se je v letu 2017 iz naslova investicij povečala v skupni vrednosti 2.630 tisoč EUR.

V letu 2017 so bile opravljene slabitve iz naslova neopredmetenih sredstev v višini 1.299 tisoč EUR (2016: 0 tisoč EUR), od česar se 1.200 tisoč EUR nanaša na slabitev dobrega imena, ki je nastalo ob prevzemu dejavnosti družbe Era Good, d. o. o..

Amortizacija neopredmetenih sredstev znaša 2.214 tisoč EUR (2016: 4.306 tisoč EUR).

Družba je v procesu prestrukturiranja finančnih obveznosti zastavila določene blagovne znamke, ki ne izpolnjujejo pogojev za pripoznanje v skladu z MRS 19. Družba nima zastavljenih kot jamstvo za dolgove ter nima obveznosti za njihov nakup nobenih neopredmetenih sredstev, ki so pripoznani v bilanci stanja.

16. Naložbene nepremičnine

	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Stanje 1. januarja	**9.899**	**3.352**	**3.237**	**3.352**
Investicije	-	-	-	-
Prenosi*	221.999	6.660	5	-
Okrepitve in oslabitve	12.542	-	1.642	-
Odtujitve	(716)	(13)	(46)	(15)
Tečajne razlike	592	-	-	-
Amortizacija	-	(100)	-	(100)
Stanje 31. decembra	**244.316**	**9.899**	**4.839**	**3.237**

* Nanašajo se na prenose iz dolgoročnih opredmetenih sredstev.

Ocenjena poštena vrednost naložbenih nepremičnin	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Ocenjena poštena vrednost naložbenih nepremičnin	244.316	9.899	4.839	3.237

V zvezi z naložbenimi nepremičninami so bili v izkazu poslovnega izida pripoznani naslednji zneski	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Prihodki od najemnin	11.122	185	127	185
Neposredni stroški, ki izvirajo iz naložbenih nepremičnin in ustvarjajo prihodke od najemnin	(5.769)	(222)	(90)	(222)
Skupaj	**5.353**	**(37)**	**37**	**(37)**

Skupina Mercator

Naložbene nepremičnine so na ravni Skupine v letu 2017 znašale 244.316 tisoč EUR (9.899 tisoč EUR). Povečanje se v večini nanaša na prerazporeditev sredstev družbe Mercator H, d. o. o., iz kategorije 'Nepremičnine, naprave in oprema' v kategorijo 'Naložbene nepremičnine', v skladu z MRS 40.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Naložbene nepremičnine so na ravni Družbe v letu 2017 znašale 4.839 tisoč EUR (3.237 tisoč EUR).

Finančne obveznosti Družbe na dan 31. 12. 2017 niso zavarovane s hipotekami na naložbenih nepremičninah.

17. Naložbe v kapital podjetij v Skupini

v tisoč EUR	Poslovni sistem Mercator, d. d.		
	Delež v kapitalu (%)	2017	2016
Naložbe v delnice in deleže			
Naložbe v delnice in deleže v podjetja v Skupini:			
V državi:			
Mercator - Emba, d. d.	100,0	4.011	4.011
Mercator IP, d. o. o.	100,0	1.095	1.095
M - Energija, d. o. o.	100,0	0	2.019
Ustanova humanitarna fundacija Mercator	100,0	2	2
Platinum - A, d. o. o., Platinum - B, d. o. o., Platinum - C, d. o. o., Platinum - D, d. o. o., Mercator Maxi, d. o. o., Mercator - Velpro, d. o. o.*	100,0	45	45
		5.153	7.172
V tujini:			
Mercator - S, d. o. o.	100,0	121.992	198.397
Mercator - H, d. o. o.	99,3	0	0
Mercator - BH, d. o. o.	56,6	32.771	32.771
M - BL, d. o. o.**	0,0	0	0
Mercator Makedonija, d. o. o. e. l.	100,0	0	848
Mercator - CG, d. o. o.	56,3	20.282	20.282
Investment International, d. o. o. e. l.	100,0	10.599	11.287
		185.645	263.585
Skupaj naložbe v kapital v podjetja v Skupini		**190.798**	**270.758**

* družbe Mercator Makedonija, d. o. o. e. l., Skopje, Investment International, d. o. o. e. l., Skopje ter Platinum - A, d. o. o., Ljubljana, Platinum - B, d. o. o., Ljubljana, Platinum - C, d. o. o., Ljubljana, Platinum - D, d. o. o., Ljubljana, Mercator - Velpro, d. o. o., Ljubljana, Mercator Maxi, d. o. o., Ljubljana, še ne izvajajo poslovne dejavnosti. Družbe Platinum so bile ustanovljene za namene projekta monetizacije nepremičnin, družbi Mercator - Velpro, d. o. o., in Mercator - Maxi, d. o. o., pa z namenom samostojnega razvoja dejavnosti.
** Družba M - BL, d. o. o., Banja Luka je bila ustanovljena v avgustu 2017, in je v 100 % lastništvu družbe Mercator - BH, d. o. o.

	Poslovni sistem Mercator, d. d.				
v tisoč EUR	**Stanje 31. december 2016**	Dokapitalizacija	Oslabitev	**Stanje 31. december 2017**	Delež v kapitalu (%) na dan 31. 12. 2017
Naložbe v delnice in deleže					
Naložbe v delnice in deleže v podjetja v Skupini:					
V državi:					
Mercator - Emba, d.d., Logatec	**4.011**	0	0	**4.011**	**100,0**
Mercator IP, d.o.o., Ljubljana	**1.095**	0	0	**1.095**	**100,0**
M - Energija, d.o.o., Ljubljana	**2.019**	0	-2.019	**0**	**100,0**
Ustanova humanitarna fundacija Mercator, Ljubljana	**2**	0	0	**2**	**0,0**
Platinum - A, d.o.o., Platinum - B, d.o.o., Platinum - C, d.o.o., Platinum - D, d.o.o., Platinum - E, d.o.o., Platinum - F, d.o.o.	**45**	0	0	**45**	**0,0**
	7.171	**0**	**-2.019**	**5.152**	
V tujini:					
Mercator - S, d.o.o., Novi Sad	**198.397**	0	-76.404	**121.992**	**100,0**
Mercator - H, d.o.o., Zagreb	**0**	35.620	-35.620	**0**	**99,3**
Mercator - BH, d.o.o., Sarajevo	**32.771**	0	0	**32.771**	**56,6**
M - BL, d.o.o., Banja Luka	**0**	0	0	**0**	**0,0**
Mercator Makedonija, d.o.o.e.l., Skopje	**848**	0	-848	**0**	**100,0**
Mercator - CG, d.o.o., Podgorica	**20.282**	0	0	**20.282**	**56,3**
Investment International, d.o.o.e.l., Skopje	**11.287**	0	-688	**10.599**	**100,0**
	263.586	**35.620**	**-113.560**	**185.645**	
Skupaj naložbe v kapital v podjetja v Skupini	**270.758**	**35.620**	**-115.580**	**190.798**	

Družba najmanj vsako leto izvede test slabitev naložb v kapital podjetij v Skupini. V primeru ugotovljenih znakov slabitev družba skladno z MSRP oblikuje popravke.

Družba je v letu 2017 dokapitalizirala družbo Mercator – H, d. o. o., v višini 35.620 tisoč EUR in jo na dan 31. 12. 2017 slabila v višini 35.620 tisoč EUR. Družba je na dan 31. 12. 2017 slabila tudi naložbe v Mercator - S, d. o. o., v višini 76.404 tisoč EUR, M - Energija, d. o. o., v višini 2.019 tisoč EUR, Mercator Makedonija, d.o.o.e.l., v višini 848 tisoč EUR in Investment International, d.o.o.e.l., v višini 688 tisoč EUR. Družba je vse navedene naložbe ocenjevala na podlagi metode čiste vrednosti sredstev. Ocenjena poštena vrednost družb temelji na MRS 36, ki nadomestljivo vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote opredeljuje kot večjo izmed dveh postavk; ali njegove poštene vrednosti zmanjšane za stroške prodaje ali njegove vrednosti pri uporabi.

Družba je testirala tudi slabitev v naložbo v Mercator - BH, d. o. o., kjer pa slabitev naložbe ni bila ugotovljena.

Družba ima finančne obveznosti zavarovane z zastavno pravico na delnicah in deležih odvisnih družb Mercator IP, d. o. o., M - Energija, d. o. o., Mercator - Emba, d. d., Mercator - S, d. o. o., Mercator - H, d. o. o., Mercator - BH, d. o. o., in Mercator - CG, d. o. o., v skupni višini 574.224 tisoč EUR.

18. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

v tisoč EUR	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016	2017	2016
Stanje 1. januarja	**462**	**524**	**296**	**-**
Tečajne razlike	-	-	-	-
Naložbe v zavarovalnice	27	-	10	42
Naložbe v delnice in deleže v ostala podjetja	(99)	(59)	(47)	254
Prilagoditev na tržno vrednost	2	(4)	-	-
Odtujitve	-	-	-	-
Stanje 31. decembra	**391**	**462**	**259**	**296**

Med za prodajo razpoložljivimi finančnimi sredstvi imata Skupina in Družba tudi takšne, ki jih nista mogli ovrednotiti po pošteni vrednosti, zato so ovrednotene po nabavni vrednosti. Delnice teh družb ne kotirajo na borzi.

Skupina Mercator

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva so na ravni Skupine v letu 2017 znašale 391 tisoč EUR (2016: 462 tisoč EUR).

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

V Družbi so ta sredstva v letu 2017 znašala 259 tisoč EUR (2016: 296 tisoč EUR).

v tisoč EUR	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016	2017	2016
Finančna sredstva, vrednotena po nabavni vrednosti	211	286	206	254
Finančna sredstva, vrednotena po pošteni vrednosti	180	176	52	42
Skupaj naložbe v delnice in deleže	**391**	**462**	**259**	**296**

Prevrednotenje na pošteno vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev je bilo pripoznano v kapitalu. Oslabitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev je bila pripoznana skozi izkaz poslovnega izida.

19. Davki

Davek pripoznan v izkazu poslovnega izida	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Odmerjeni davek	1.876	773	-	-
Odloženi davek	(20.020)	4.161	(19.491)	3.992
Davek	**(18.144)**	**4.934**	**(19.491)**	**3.992**

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Družba v letu 2017 ne izkazuje davčne obveznosti. Znesek nepokrite davčne izgube na dan 31. 12. 2017 znaša 138.497 tisoč EUR (2016: 50.953 tisoč EUR).

V skladu z MRS 12 se odmerjeni in odloženi davek pripozna kot prihodek ali odhodek ter se vključi v čisti poslovni izid. V kolikor se davek nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v vseobsegajočem donosu, se tudi odloženi davek knjiži neposredno v breme ali v dobro kapitala.

Davek pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu	Skupina Mercator			Poslovni sistem Mercator, d. d.		
	2016			2016		
v tisoč EUR	Vrednost pred davkom	Davek	Vrednost po obdavčitvi	Vrednost pred davkom	Davek	Vrednost po obdavčitvi
Čisti dobički/izgube, pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	-	(1.434)	(1.434)	-	-	-
Dobički (izgube), pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi s finančnimi sredstvi razpoložljivimi za prodajo	(404)	-	(404)	-	-	-
Tečajne razlike pri prevedbi tujih družb	(2.047)	-	(2.047)	-	-	-
Oblikovanje rezervacij za odpravnine	(294)	48	(246)	(322)	75	(247)
Ostale druge spremembe	(1.109)	178	(931)	-	(2.047)	(2.047)
Ostali vseobsegajoči donos	**(3.855)**	**(1.208)**	**(5.062)**	**(322)**	**(1.972)**	**(2.294)**

	2017			2017		
v tisoč EUR	Vrednost pred davkom	Davek	Vrednost po obdavčitvi	Vrednost pred davkom	Davek	Vrednost po obdavčitvi
Čisti dobički/izgube, pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	126.464	(20.958)	105.506	91.695	(15.997)	75.698
Dobički (izgube), pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi s finančnimi sredstvi razpoložljivimi za prodajo	10	(5)	5	10	(2)	8
Tečajne razlike pri prevedbi tujih družb	7.704	-	7.704	-	-	-
Oblikovanje rezervacij za odpravnine	(231)	23	(207)	(191)	18	(172)
Ostale druge spremembe	(7.741)	194	(7.547)	68	-	68
Ostali vseobsegajoči donos	**126.206**	**(20.746)**	**105.460**	**91.582**	**(15.980)**	**75.602**

*Prilagoditev na efektivno davčno stopnjo**	Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016
Poslovni izid poslovnega leta	(203.726)	(78.714)
Davek	(19.491)	3.992
Poslovni izid pred obdavčitvijo	(223.217)	(82.706)
Davek obračunan po davčni stopnji	(42.411)	(13.845)
Povečanje (zmanjšanje) prihodkov za davčne namene	(224)	(280)
Zmanjšanje (povečanje) odhodkov za davčne namene	-	-
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	6.511	9.988
Davek od davčnih olajšav	16.633	(201)
Druge prilagoditve	-	346
Davek skupaj	**(19.491)**	**(3.992)**
Efektivna davčna stopnja	**9,6%**	**5,1%**

*Skupina Mercator ne pripravlja skupinskih davčnih obračunov.

Gibanje odloženih davkov	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Na začetku leta – neto odložene terjatve (obveznosti) za davek	**(7.827)**	**(11.890)**	**(4.011)**	**(6.031)**
Tečajne razlike	(71)	20	-	-
Pripoznano v izkazu poslovnega izida	14.067	5.633	19.492	3.992
Pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu	(15.445)	(1.897)	(16.643)	(1.972)
Pripoznano ob pripojitvi	663	307	663	-
Na koncu leta – neto odložene terjatve (obveznosti) za davek	**(8.614)**	**(7.827)**	**(500)**	**(4.011)**

Odloženi davki so izračunani na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja z uporabo davčne stopnje, veljavne v posamezni državi, kjer delujejo družbe Skupine.

Odložene obveznosti za davek	Skupina Mercator				
v tisoč EUR	Prevrednotenje nepremičnin, naprav in opreme	Prevrednotenje za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	Amortizacija nepremičnin naprav in opreme pod 500 EUR	Razlika med davčno priznano in poslovno amortizacijo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2016	**26.690**	**6**	**812**	**2.440**	**29.947**
Tečajne razlike	(15)	-	-	(14)	(29)
Pripoznano v izkazu poslovnega izida	21	-	191	(408)	(195)
Pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu	1.434	0	-	-	1.434
Pripoznano med obveznostmi	198	-	-	-	198
Stanje 31. decembra 2016	**28.329**	**6**	**1.002**	**2.019**	**31.356**
Tečajne razlike	141	-	-	5	146
Pripoznano v izkazu poslovnega izida	(15)	-	44	(297)	(268)
Pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu	20.958	5	-	-	20.963
Pripoznano med obveznostmi	(663)	-	-	-	(663)
Stanje 31. decembra 2017	**48.750**	**11**	**1.047**	**1.727**	**51.534**

Odložene obveznosti za davek	Poslovni sistem Mercator, d. d.				
v tisoč EUR	Prevrednotenje nepremičnin, naprav in opreme	Prevrednotenje za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	Amortizacija nepremičnin naprav in opreme pod 500 EUR	Razlika med davčno priznano in poslovno amortizacijo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2016	**20.971**	**2**	**797**	**1.010**	**22.779**
Tečajne razlike	-	-	-	-	-
Pripoznano v izkazu poslovnega izida	21	-	183	199	403
Pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu	2.047	-	-	-	2.047
Pripoznano med obveznostmi		-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2016	**23.040**	**1**	**979**	**1.210**	**25.229**
Tečajne razlike	-	-	-	-	-
Pripoznano v izkazu poslovnega izida	(17)	-	46	90	119
Pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu	15.997	2	-	-	15.999
Pripoznano med obveznostmi	(663)	-	-	-	(663)
Stanje 31. decembra 2017	**38.356**	**3**	**1.026**	**1.299**	**40.684**

Odložene terjatve za davek				Skupina Mercator				
v tisoč EUR	Rezervacije, ki niso priznane za davčne namene	Popravki vrednosti poslovnih terjatev	Davčna izguba	Popravki vrednosti zalog trgovskega blaga	Razlika med davčno priznano in poslovno amortizacijo	Prevred. za prod. razpol. sred. in izpelj. fin. inštr.	Drugo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2016	**1.800**	**2.680**	**9.441**	**45**	**2.640**	**-**	**1.451**	**18.057**
Tečajne razlike	(2)	-	(6)	(1)	(0)	-	(0)	(9)
Pripoznano v izkazu poslovnega izida	193	1.261	2.018	(36)	368	347	1.286	5.438
Pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu	48	(3)	178	-	(206)	-	26	42
Stanje 31. decembra 2016	**2.039**	**3.937**	**11.632**	**8**	**2.802**	**347**	**2.763**	**23.528**
Tečajne razlike	6	-	43	4	21	-	1	75
Pripoznano v izkazu poslovnega izida	200	23	16.518	64	876	9	2.082	19.771
Pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu	23	-	(551)	75	-	-	-	(453)
Stanje 31. decembra 2017	**2.268**	**3.961**	**27.641**	**151**	**3.699**	**356**	**4.845**	**42.921**

Odložene terjatve za davek				Poslovni sistem Mercator, d. d.				
v tisoč EUR	Rezervacije, ki niso priznane za davčne namene	Popravki vrednosti poslovnih terjatev	Davčna izguba	Popravki vrednosti zalog trgovskega blaga	Razlika med davčno priznano in poslovno amortizacijo	Prevred. za prod. razpol. sred. in izpelj. fin. inštr.	Drugo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2016	**1.566**	**2.671**	**8.662**	**-**	**2.402**	**1.398**	**49**	**16.748**
Tečajne razlike	-	-	-	-	-	-	-	-
Pripoznano v izkazu poslovnega izida	147	1.260	1.019	-	337	345	1.287	4.395
Pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu	75	-	-	-	-	-	-	75
Stanje 31. decembra 2016	**1.788**	**3.931**	**9.681**	**-**	**2.739**	**1.743**	**1.336**	**21.218**
Tečajne razlike	-	-	-	-	-	-	-	-
Pripoznano v izkazu poslovnega izida	209	1	17.296	-	5	1.362	737	19.611
Pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu	18	-	-	-	-	-	(663)	(645)
Stanje 31. decembra 2017	**2.015**	**3.932**	**26.977**	**-**	**2.744**	**3.105**	**1.411**	**40.184**

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Družba je v letu 2017 pripoznala tako obveznosti kot tudi terjatve za odložene davke. Oblikovana obveznost za odloženi davek (preko poslovnega izida) zmanjšuje davčno osnovo Družbe v letu 2017, medtem ko jo oblikovana terjatev za odloženi davek povečuje.

Odložene terjatve za davek niso bile pripoznane skozi izkaz poslovnega izida v višini 21.446 tisoč EUR iz naslova prevrednotenja naložb v kapital odvisnih družb Mercator - H, d. o. o., Mercator – S, d.o.o. in Mercator - Makedonija, d. o. e. l. Razlog za nepripoznanje teh terjatev je, da matična družba ne namerava odtujiti navedenih odvisnih družb v predvidljivi prihodnosti.

Družbe Skupine so v letu 2017 pripoznale tako obveznosti kot tudi terjatve za odložene davke. Oblikovane obveznosti za odložene davke (preko poslovnega izida) zmanjšujejo davčno osnovo družb v letu 2017, medtem ko jo oblikovane terjatve za odloženi davek povečujejo.

Odložene terjatve za davek niso bile pripoznane skozi izkaz poslovnega izida v višini 21.446 tisoč EUR iz naslova prevrednotenja naložb v kapital odvisnih družb Mercator - H, d. o. o., Mercator – S, d.o.o. in Mercator - Makedonija, d. o. e. l. Razlog za nepripoznanje teh terjatev je, da matična družba ne namerava odtujiti navedenih odvisnih družb v predvidljivi prihodnosti.

Odložene terjatve in obveznosti za davek v bilanci stanja niso pobotane.

20. Sredstva za odtujitev

	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Zemljišča	37.753	-	35.913	-
Zgradbe	79.393	-	59.290	-
Skupaj	**117.146**	**-**	**95.203**	**-**

Skupina Mercator

Skupina je na dan 31. 12. 2017 prerazvrstila za 117.146 tisoč EUR nekratkoročnih sredstev med sredstva za odtujitev. V Skupini poteka proces monetizacije nepremičnin, zato je Skupina zemljišča in zgradbe, ki so predmet procesa monetizacije in jih namerava prodati v letu 2018, prerazvrstila v skladu z MSRP 5.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Družba je na dan 31. 12. 2017 prerazvrstila za 95.203 tisoč EUR nekratkoročnih sredstev med sredstva za odtujitev. V Družbi poteka proces monetizacije nepremičnin, zato je Družba zemljišča in zgradbe, ki so predmet procesa monetizacije in jih namerava prodati v letu 2018, prerazvrstila v skladu z MSRP 5.

21. Zaloge

	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Trgovsko blago	208.723	224.785	108.541	125.534
Material	5.526	7.193	370	649
Nedokončana proizvodnja	2	2	-	-
Dokončani proizvodi	850	961	-	-
Zmanjšanje: popravek vrednosti zalog	(4.869)	(8.613)	(3.961)	(4.400)
Skupaj	**210.233**	**224.328**	**104.950**	**121.783**

Skupina Mercator

Zaloge trgovskega blaga, surovin, materiala, nedokončane proizvodnje in dokončanih proizvodov so 31. 12. 2017 znašale 210.233 tisoč EUR in so se v primerjavi s stanjem konec preteklega leta zmanjšale za 6,3 %.

Odprava popravka zalog ni možna, razen če niso bile te zaloge prodane. Povečanje popravka zalog je pripoznano v poslovnem izidu.

Knjigovodska vrednost zalog ne presega čiste iztržljive vrednosti. Zaloge niso zastavljene za prejeta posojila.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Zaloge trgovskega blaga, surovin, materiala, nedokončane proizvodnje in dokončanih proizvodov so 31. 12. 2017 znašale 104.950 tisoč EUR in so se v primerjavi s stanjem konec preteklega leta zmanjšale za 13,8 %.

Odprava popravka zalog ni možna, razen če niso bile te zaloge prodane. Povečanje popravka zalog je pripoznano v poslovnem izidu.

Knjigovodska vrednost zalog ne presega čiste iztržljive vrednosti. Zaloge niso zastavljene za prejeta posojila.

22. Terjatve do kupcev in druge terjatve

	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Terjatve do kupcev in drugih partnerjev	203.029	173.424	66.648	96.215
Odloženi stroški	6.030	9.609	1.646	3.745
Nezaračunani prihodki	19.453	22.675	3.367	4.489
Skupaj terjatve do kupcev in druge terjatve	**228.512**	**205.707**	**71.661**	**104.449**

Skupina Mercator

Nezaračunani prihodki se nanašajo predvsem na vkalkulirane rabate in nadomestila.

Knjigovodske vrednosti vseh terjatev do kupcev in drugih terjatev v materialno pomembnih zneskih ustrezajo njihovi pošteni vrednosti. Terjatve so vrednotene po odplačni vrednosti.

Višina popravka terjatev je na dan 31. 12. 2017 znašala 94.311 tisoč EUR (2016: 80.709 tisoč EUR). Gibanje popravka poslovnih terjatev je prikazano v pojasnilu 30 (Finančni inštrumenti).

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Odloženi stroški v letu 2017 znašajo 1.646 tisoč EUR in se nanašajo predvsem na sredstva, ki se zbirajo za rezervne sklade nepremičnin ter na ostale odložene stroške.

Nezaračunani prihodki se nanašajo predvsem na nezaračunane prihodke iz naslova komercialnih pogodb z dobavitelji.

Knjigovodske vrednosti vseh terjatev do kupcev in drugih terjatev v vseh pomembnih zneskih ustrezajo njihovi pošteni vrednosti. Terjatve so vrednotene po odplačni vrednosti in niso zastavljene. Višina zavarovanih terjatev je prikazana v pojasnilu 30. Finančni inštrumenti.

Višina popravka terjatev je na dan 31. 12. 2017 znašala 32.790 tisoč EUR (2016: 26.139 tisoč EUR). Gibanje popravka poslovnih terjatev je prikazano v pojasnilu 30. Finančni inštrumenti.

23. Dana posojila in depoziti

v tisoč EUR	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016	2017	2016
Dani depoziti za plačila najemnin	19.322	19.869	-	-
Dana posojila podjetjem	7.807	11.516	126.400	126.201
Dani depoziti bankam	1.851	8.110	-	-
Skupaj dana posojila in depoziti	**28.980**	**39.495**	**126.400**	**126.201**

Skupina Mercator

Dana posojila in depoziti so na ravni Skupine v letu 2017 znašali 28.980 tisoč EUR (2016: 39.495 tisoč EUR).

Dani depoziti za plačila najemnin se nanašajo na dolgoročna vnaprejšnja plačila najemnin za trgovske objekte v tujini in se obrestujejo. Zavarovani so s hipotekami na trgovske objekte. Dana posojila podjetjem se nanašajo predvsem na dana posojila podjetjem, ki so gradila trgovske objekte ter so zavarovana s hipoteko na te objekte. Povprečne obrestne mere za dana posojila in depozite znašajo 2,00 %.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Dana posojila v višini 126.400 tisoč EUR (2016: 126.201 tisoč EUR) se v višini 27.180 tisoč EUR (2016: 999 tisoč EUR) nanašajo na kratkoročno dana posojila, v višini 99.220 tisoč EUR (2016: 125.202 tisoč EUR) pa na dolgoročno dana posojila.

Povprečna obrestna mera pri danih posojilih je 3,51 %. Družba nima zavarovanih danih posojil odvisnim podjetjem in ne ostalih danih posojil.

24. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016	2017	2016
Gotovina v blagajni	21.929	18.213	11.362	10.957
Denarna sredstva v banki	2.183	8.105	274	2.386
Skupaj denar in denarni ustrezniki	**24.112**	**26.318**	**11.635**	**13.344**

Gotovina v blagajni predstavlja denar na poti (dnevni iztržki maloprodajnih poslovnih enot), gotovino v blagajni, in čeke z zapadlostjo do 90 dni.

25. Kapital

Osnovni kapital

Osnovni kapital Družbe znaša 254.175.051,39 EUR in je razdeljen na 6.090.943 navadnih imenskih kosovnih delnic (2016: 6.090.943), od katerih so na dan 31. 12. 2017 vse vpisane v sodni register.

Pogojno povečanje kapitala

Skupščina delničarjev Družbe lahko sprejme sklep o pogojnem povečanju kapitala zaradi razlogov, ki so našteti v 46. členu statuta Družbe, pri čemer navedena možnost do sedaj še ni bila realizirana.

Lastne delnice

Družba je imela na dan 31. 12. 2017 v lasti 42.192 lastnih delnic v višini 3.235 tisoč EUR (2016: 42.192 lastnih delnic, 3.235 tisoč EUR).

Rezerve

Rezerve Skupine in Družbe sestavljajo kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, rezerva za pošteno vrednost ter prevedbena rezerva. Kapitalskih in zakonskih rezerv, rezerve za pošteno vrednost in prevedbene rezerve ni možno uporabiti za izplačilo dividend in drugih udeležb v dobičku.

Kapitalske rezerve na dan 31. 12. 2017 znašajo 207.523 tisoč EUR (2016: 286.772 tisoč EUR). Sestavljajo jih presežki nad nominalno vrednostjo vplačanih delnic in presežek, ki je nastal kot razlika med nabavnimi in prodajnimi vrednostmi odtujenih lastnih delnic. V letu 2017 so se kapitalske rezerve zmanjšale na račun pokrivanja bilančne izgube.

Rezerve iz dobička, ki na dan 31. 12. 2017 znašajo na Skupini 42.830 tisoč EUR(2016: 41.685 tisoč EUR), na Družbi pa 16.624 tisoč EUR (2016: 16.624 tisoč EUR) sestavljajo zakonske rezerve, rezerve za lastne delnice in druge rezerve iz dobička.

- Skupina ima na dan 31.12.2017 oblikovane zakonske rezerve v višini 17.947 tisoč EUR, (Družba ima zakonskih rezerv v višini 13.389 tisoč EUR;
- Družba je imela na dan 31. 12. 2017 v lasti 42.192 lastnih delnic v višini 3.235 tisoč EUR;
- Druge rezerve iz dobička na dan 31. 12. 2017 znašajo na Skupini 21.648 tisoč EUR (Družba nima drugih rezerv iz dobička). Sestavljajo jih prerazporejeni preostanki zadržanih dobičkov preteklih let. Uporabijo se lahko za katerekoli namene, razen za izkazano rezervo za lastne delnice.

Kapitalske in zakonske rezerve (vezane rezerve) se v presežnem znesku lahko uporabijo za povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe in za kritje čiste izgube poslovnega leta ter kritje prenesene čiste izgube, če se hkrati ne uporabijo rezerve iz dobička za izplačilo dobička delničarjem.

Prevedbena rezerva, na ravni Skupine na dan 31. 12. 2017 znaša -84.029 tisoč EUR se je v letu 2017 povečala za 7.691 tisoč EUR, kar se nanaša na spremembe iz naslova valutnih razlik, ki so nastale pri vključevanju računovodskih izkazov odvisnih podjetij v tujini v konsolidirane računovodske izkaze.

Rezerva za pošteno vrednost, ki na dan 31. 12. 2017 na Skupini znaša 200.181 tisoč EUR (2016: 104.541 tisoč EUR), na Družbi pa 149.214 tisoč EUR (2016: 76.196 tisoč EUR), vsebuje rezervo za pošteno vrednost zgradb in zemljišč, ki so vrednotena po modelu prevrednotenja, rezervo za pošteno vrednost naložb, razpoložljivih za prodajo in rezervo za pošteno vrednost iz aktuarskih dobičkov oz. izgub nastalih ob oblikovanju rezervacij za odpravnine ob upokojitvi. Povečanje rezerv za pošteno vrednost se nanaša na prevrednotenje nepremičnin v letu 2017, ki je bilo izvedeno skladno z računovodsko politiko Skupine Mercator in Mednarodnimi računovodskimi standardi. Vrednotenje nepremičnin je opravil neodvisni pooblaščeni cenilec nepremičnin. Končno poročilo je bilo preverjeno s strani dveh cenilcev, ki sta potrdila ugotovitve iz prvega poročila.

Rezerva za pošteno vrednost:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Rezerva za pošteno vrednost nepremičnin	205.020	108.716	154.442	80.544
Rezerva za pošteno vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	51	26	19	7
Rezervo za pošteno vrednost rezervacij za odpravnine ob upokojitvi	(4.891)	(4.200)	(5.248)	(4.355)
Skupaj rezerva za pošteno vrednost	**200.181**	**104.541**	**149.214**	**76.196**

Spremembe kapitala na Skupini se v letu 2017 nanašajo na:

- zmanjšanje kapitala za izgubo v letu 2017 v višini 184.435 tisoč EUR,
- povečanje kapitala zaradi prevrednotenja zemljišč in zgradb v višini 126.370 tisoč EUR,
- zmanjšanje kapitala zaradi vpliva odloženih davkov v višini 20.747 tisoč EUR,
- povečanje kapitala zaradi tečajnih razlik pri prevedbi tujih odvisnih družb v višini 7.704 tisoč EUR,
- povečanje kapitala zaradi drugih sprememb v višini 7.868 tisoč EUR.

Dividende

Družba v letu 2018 ne bo izplačala dividend.

V delniški knjigi Družbe je bilo 31. 12. 2017 vpisanih 1.637 delničarjev, kar pomeni, da se je število delničarjev družbe glede na stanje 31. 12. 2016 zmanjšalo za 212 delničarjev.

Podrobnejša lastniška struktura je predstavljena v poslovnem delu letnega poročila.

26. Izguba na delnico

Osnovni čisti dobiček (izguba) na delnico se izračuna z delitvijo čistega dobička (izgube), ki pripada delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, ki so v prometu med letom, pri čemer se izključi povprečno število lastnih delnic.

Osnovni čisti dobiček (izguba) na delnico:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016	2017	2016
Poslovni izid, ki pripada delničarjem (v tisoč EUR)	(184.435)	(78.063)	(203.726)	(78.714)
Tehtano povprečje števila navadnih delnic	6.048.751	6.048.751	6.048.751	6.048.751
Dobiček na delnico (v EUR)	**(30,5)**	**(12,9)**	**(33,7)**	**(13,0)**

Tehtano število navadnih delnic:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016	2017	2016
Izdane navadne delnice na dan 1.1.	6.090.943	6.090.943	6.090.943	6.090.943
Učinek lastnih delnic (v tisoč EUR)	(42.192)	(42.192)	(42.192)	(42.192)
Učinek nove izdaje	-	-	-	-
Tehtano povprečje števila navadnih delnic 31.12.	**6.048.751**	**6.048.751**	**6.048.751**	**6.048.751**

Ker Skupina in Družba nimata prednostnih delnic ali obveznic, ki bi jih bilo možno pretvoriti v delnice, je popravljena čista izguba na delnico enaka osnovni čisti izgubi na delnico.

27. Posojila in druge finančne obveznosti

v tisoč EUR	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016 prilagojeno	2017	2016 prilagojeno
Dolgoročne finančne obveznosti				
Bančna posojila, obveznice in komercialni zapisi	650.229	622.160	453.277	420.569
Posojila odvisnih in drugih podjetij	23.444	20.400	24.937	20.500
Finančni najem	91.636	127.216	61.077	91.624
Skupaj	**765.309**	**769.776**	**539.291**	**532.693**
Kratkoročne finančne obveznosti				
Bančna posojila, obveznice in komercialni zapisi ter kratkoročni del dolgoročnih bančnih posojil, obveznic in komercialnih zapisov	78.440	75.603	14.064	53.535
Posojila odvisnih in drugih podjetij ter kratkoročni del posojil odvisnih in drugih podjetij	3.270	40.672	18.220	27.747
Kratkoročni del finančnega najema	34.680	16.967	29.223	11.604
Skupaj	**116.391**	**133.241**	**61.507**	**92.886**
Skupaj finančne obveznosti	**881.700**	**903.017**	**600.798**	**625.579**

Skupina Mercator

Skupina je na dan 31. 12. 2017 spremenila svojo predstavljanje obresti, ki zapadejo v plačilo ob zapadlost posojil (PIK obresti) in jih v višini 36.887 tisoč EUR prestavila iz dolgoročnih poslovnih na dolgoročne finančne obveznosti. Zaradi primerljivosti podatkov med obdobji so spremembe računovodske politike upoštevane tudi v prikazu poslovanja za leto 2016.

Skupina je na dan 31. 12. 2017 izkazovala v zastavo dane nepremičnine v višini 495.511 tisoč EUR.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Družba je na dan 31. 12. 2017 prestavila obresti, ki zapadejo v plačilo ob zapadlost posojil (PIK obresti) v višini 28.861 tisoč EUR iz dolgoročnih poslovnih na dolgoročne finančne obveznosti. Zaradi primerljivosti podatkov med obdobji so spremembe upoštevane tudi v prikazu poslovanja za leto 2016.

Družba je na dan 31. 12. 2017 izkazovala v zastavo dane nepremičnine v višini 285.058 tisoč EUR.

V zastavo dane nepremičnine ter stanje posojil, zavarovanih z zastavo nepremičnin:	Skupina Mercator	Poslovni sistem Mercator, d. d.
V zastavo dane nepremičnine	495.511	285.058

Efektivne obrestne mere na dan bilance stanja:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016	2017	2016
Bančna posojila	3,61%	3,13%	3,53%	3,04%
Druga posojila	1,97%	1,99%	1,84%	1,77%

Variabilne obrestne mere v glavnem predstavljajo obrestne mere, vezane na Euribor. Fiksne obrestne mere se v glavnem nanašajo na posojila domačih bank ali odvisnih družb s fiksno nominalno obrestno mero.

	Skupina Mercator					
Obveznosti v zvezi s finančnim najemom – plačila najmanjše najemnine:	Bodoča plačila najmanjše najemnine	Obresti	Sedanja vrednost plačil najmanjše najemnine	Bodoča plačila najmanjše najemnine	Obresti	Sedanja vrednost plačil najmanjše najemnine
v tisoč EUR	**2017**	**2017**	**2017**	**2016**	**2016**	**2016**
Manj kot eno leto	34.531	2.860	31.671	28.310	2.240	26.070
Več kot eno leto in manj kot pet let	69.493	4.016	65.477	84.677	5.857	78.820
Več kot pet let	20.727	766	19.960	40.973	1.680	39.293
Skupaj	**124.751**	**7.643**	**117.108**	**153.960**	**9.777**	**144.183**

	Poslovni sistem Mercator, d. d.					
Obveznosti v zvezi s finančnim najemom – plačila najmanjše najemnine:	Bodoča plačila najmanjše najemnine	Obresti	Sedanja vrednost plačil najmanjše najemnine	Bodoča plačila najmanjše najemnine	Obresti	Sedanja vrednost plačil najmanjše najemnine
v tisoč EUR	**2017**	**2017**	**2017**	**2016**	**2016**	**2016**
Manj kot eno leto	29.223	2.212	27.011	13.147	1.543	11.604
Več kot eno leto in manj kot pet let	45.271	2.651	42.620	65.232	4.270	60.962
Več kot pet let	15.806	587	15.219	32.053	1.390	30.662
Skupaj	**90.300**	**5.450**	**84.850**	**110.431**	**7.203**	**103.228**

Skupina Mercator

Skupina se poslužuje financiranja preko finančnega najema za nekaj večjih trgovskih objektov v Sloveniji in na Hrvaškem ter nekaj zemljišč v Sloveniji. Finančni najemi so sklenjeni za obdobje 5-25 let, pri čemer se zadnji izteče leta 2027.

Knjigovodske vrednosti vseh finančnih obveznosti se približujejo njihovim poštenim vrednostim. Delež dolgoročnih finančnih obveznosti v celotnih finančnih obveznostih je na dan 31. 12. 2017 znašal 86,8 % (2016: 85,2 %).

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Družba se poslužuje financiranja preko finančnega najema za nekaj večjih trgovskih objektov in zemljišč. Finančni najemi so sklenjeni za obdobje 7-25 let, pri čemer se zadnji izteče leta 2026.

Knjigovodske vrednosti vseh finančnih obveznosti se približujejo njihovim poštenim vrednostim. Delež dolgoročnih finančnih obveznosti v celotnih finančnih obveznostih je na dan 31. 12. 2017 znašal 89,8 % (2016: 85,2 %).

28. Rezervacije

v tisoč EUR	Skupina Mercator					
	Rezervacije v zvezi z denacionaliza cijskimi zahtevki	Rezervacije za stroške reorganizacije podjetja	Prejete tožbe	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za druge namene	Skupaj
Stanje 1. januarja 2016	**-**	**3**	**2.795**	**22.664**	**456**	**25.918**
Oblikovanje	-	-	298	3.955	2.910	7.163
Koriščenje	-	-	(70)	(2.599)	(226)	(2.895)
Odprava	-	(3)	(70)	(762)	(2.517)	(3.351)
Tečajne razlike	-	-	-	(17)	-	(17)
Stanje 31. decembra 2016	**-**	**-**	**2.953**	**23.241**	**624**	**26.818**
Oblikovanje	3.484	-	1.982	2.771	3.035	11.271
Koriščenje	-	-	(17)	(1.532)	(2.286)	(3.835)
Odprava	-	-	(1.403)	(2.365)	(850)	(4.618)
Tečajne razlike	-	-	10	38	-	48
Stanje 31. decembra 2017	**3.484**	**-**	**3.525**	**22.152**	**523**	**29.683**

v tisoč EUR	Poslovni sistem Mercator, d. d.					
	Rezervacije v zvezi z denacionaliza cijskimi zahtevki	Rezervacije za stroške reorganizacije podjetja	Prejete tožbe	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za druge namene	Skupaj
Stanje 1. januarja 2016	**-**	**3**	**2.269**	**19.890**	**-**	**22.162**
Oblikovanje	-	-	-	3.354	786	4.140
Koriščenje	-	-	-	(1.266)	(786)	(2.052)
Odprava	-	(3)	(70)	(1.137)	-	(1.210)
Tečajne razlike	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2016	**-**	**-**	**2.199**	**20.841**	**-**	**23.041**
Oblikovanje	3.484	-	1.350	2.456	850	8.139
Koriščenje	-	-	-	(1.290)	-	(1.290)
Odprava	-	-	(1.403)	(2.260)	(850)	(4.513)
Tečajne razlike	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2017	**3.484**	**-**	**2.146**	**19.747**	**-**	**25.377**

Pri izračunu rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade so bile upoštevane naslednje metode in predpostavke:

- uporabljena diskontna stopnja v izračunu je bila upoštevana na osnovi objavljenih donosnosti državnih obveznic in je med državami variirala od 0,8 % - 5,3 %;
- uporabljena je aktuarska metoda predvidene pomembnosti enot, kjer se upošteva enakomerno pripisovanje zaslužkov od zaposlitve v družbi;

- upoštevane so aktuarske predpostavke glede umrljivosti in fluktuacija ter povprečna starost zaposlenih v posamezni družbi Skupine Mercator;
- datum upokojitve je izračunan na podlagi podatkov o spolu, datumu rojstva in doseženi skupni delovni dobi na dan 31. 12. 2017;
- v izračunih je uporabljena diskontna stopnja dolgoročnih državnih obveznic;
- za leti 2017 in 2018 so upoštevane stopnje povečanja povprečnih plač v glede na njihove napovedi gibanj v posamezni državi, v kateri deluje Skupina Mercator;
- pri izplačilu jubilejnih nagrad se predpostavlja, da obveznost nastopi ob preteku 10, 20, 30 oziroma 40-letnega delovnega razmerja v družbi;
- v primeru zaposlenih za krajši delovni čas, se upošteva tudi razlog za skrajšani delovni čas (starševstvo oz. invalidnost) in se ustrezno vračunava v primeru izračuna odpravnin ob upokojitvi.

Skupina Mercator

Rezervacije so na ravni Skupine na dan 31. 12. 2017 znašale 29.683 tisoč EUR (2016: 26.818 tisoč EUR). Dodatno je bilo oblikovanih za 11.271 tisoč EUR rezervacij. V breme obveznosti so se rezervacije zmanjšale v višini 8.453 tisoč EUR.

Prejete tožbe

Rezervacije za prejete tožbe so na dan 31. 12. 2017 znašale 3.525 tisoč EUR Na podlagi prejetih tožbenih zahtevkov in mnenja pravne stroke je Skupina v letu 2017 oblikovala dodatne rezervacije v skupnem znesku 1.982 tisoč EUR, zaradi sodnih postopkov, ki so bili razrešeni v dobro Mercatorja je Skupina odpravila rezervacije v višini 1.403 tisoč EUR.

Odpravnine in jubilejne nagrade

Na dan 31. 12. 2017 znaša vrednost rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade 22.152 tisoč EUR.

Druge rezervacije

Druge rezervacije se nanašajo na rezervacije za izboljšanje delovnih pogojev invalidov v družbah Mercator, d. d., in Mercator IP, d. o. o.

Druge rezervacije so na dan 31. 12. 2017 znašala 523 tisoč EUR. V letu 2017 so bile koriščene skladno z zakonskimi možnostmi v višini 850 tisoč EUR, in sicer za pokrivanje stroškov dela invalidov, stroškov zaposlitve osebja za pomoč invalidov ter investicije v nepremičnine, naprave in opremo, ki so povezani z delom invalidov.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Rezervacije so na ravni Družbe na dan 31. 12. 2017 znašale 25.377 tisoč EUR (2016: 23.041 tisoč EUR). Dodatno je bilo oblikovanih za 8.139 tisoč EUR rezervacij (v breme stroškov in odhodkov 7.338 tisoč EUR ter v breme drugega vseobsegajočega donosa 801 tisoč EUR). V breme obveznosti so se rezervacije zmanjšale v višini 5.803 tisoč EUR (črpanja rezervacij v višini 1.290 tisoč EUR, odprave rezervacij v dobro drugih poslovnih prihodkov 3.903 tisoč EUR in odprava rezervacij v dobro drugega vseobsegajočega donosa 610 tisoč EUR). Neto vpliv na izkaz poslovnega izida znaša -3.435 tisoč EUR.

Prejete tožbe

Rezervacije za prejete tožbe so na dan 31. 12. 2017 znašale 2.146 tisoč EUR. Odpravljenih je bilo 1.403 tisoč EUR, oblikovanih pa 1.350 tisoč EUR.

Obveznosti za odpravnine in jubilejne nagrade

Na dan 31. 12. 2017 znaša vrednost obveznosti za odpravnine in jubilejne nagrade 19.747 tisoč EUR. V letu 2017 so bile v breme oblikovanih rezervacij izplačane odpravnine in jubilejne nagrade v skupnem znesku 1.290 tisoč EUR, oblikovale pa so se rezervacije v višini 2.456 tisoč EUR (v breme stroškov in odhodkov 1.655 tisoč EUR ter v breme drugega vseobsegajočega donosa 801 tisoč EUR), v dobro drugih poslovnih prihodkov pa so bile odpravljene za 1.650 tisoč EUR, v dobro drugega vseobsegajočega donosa pa v višini 610 tisoč EUR.

Druge rezervacije

Družba na dan 31. 12. 2017 ni imela drugih rezervacij. V letu 2017 so bile oblikovane za 850 tisoč EUR in bile tudi v celoti koriščene, in sicer za subvencije plač invalidom.

29. Poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	2017	2016 prilagojeno	2017	2016 prilagojeno
Obveznosti do dobaviteljev	522.221	500.868	240.951	268.888
Obveznosti do delavcev	14.541	12.523	8.788	8.760
Obveznosti za davke in prispevke	21.435	26.495	18.177	19.877
Druge obveznosti	28.802	31.695	17.520	3.261
Vnaprej vračunani stroški in odloženi prihodki	47.137	32.201	19.197	16.848
Skupaj	**634.137**	**603.783**	**304.633**	**317.634**
Poslovne in druge obveznosti sestavljajo:				
Dolgoročne obveznosti	7.174	13.762	1.012	2.552
Kratkoročne obveznosti	626.963	590.021	303.621	315.082

Skupina Mercator

Poslovne in druge obveznosti so na dan 31. 12. 2017 znašale 634.137 tisoč EUR (2016: 603.783 tisoč EUR).

Vnaprej vračunani stroški se nanašajo na vnaprej vračunane obresti za prejeta posojila, na nezaračunane dane rabate in nadomestila, na stroške neizkoriščenih letnih dopustov in na ostale vnaprej vračunane stroške.

Odloženi prihodki vključujejo predvsem odložene prihodke za unovčenje popustov iz naslova nabranih bonitetnih pik pri poslovanju s Pika kartico.

Skupina na dan 31. 12. 2017 ne izkazuje poslovnih obveznosti do članov nadzornega sveta, do članov uprav družb in drugih zaposlenih pa izkazuje obveznosti iz naslova obračunanih, še neizplačanih plač za mesec december 2017.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Poslovne in druge obveznosti so na dan 31. 12. 2017 znašale 304.633 tisoč EUR (2016: 317.634 tisoč EUR).

Vnaprej vračunani stroški se nanašajo na stroške neizkoriščenih letnih dopustov, na nezaračunane dane superrabate ter na ostale vnaprej vračunane stroške.

Odloženi prihodki vključujejo predvsem odložene prihodke za unovčenje popustov iz naslova nabranih pik.

Družba na dan 31. 12. 2017 ne izkazuje poslovnih obveznosti do članov nadzornega sveta, do članov uprave in drugih zaposlenih. Izkazuje pa obveznosti iz naslova obračunanih, še neizplačanih plač za mesec december 2017.

30. Finančni inštrumenti

Upravljanje s finančnimi tveganji

Pregled tveganj

Skupina in Družba spremljata različne vrste finančnih tveganj, katerim sta pri svojem delovanju izpostavljeni:

- kreditno tveganje;
- plačilno-sposobnostno tveganje (likvidnostno tveganje);
- tržno tveganje;
- operativno tveganje.

Med tržnimi tveganji Skupina in Družba upravljata z obrestnim in valutnim tveganjem. Celotna dejavnost upravljanja s tveganji se v Skupini in Družbi osredotoča na nepredvidljivost finančnih trgov in skuša minimizirati potencialne negativne učinke na finančno uspešnost Skupine in Družbe.

To pojasnilo predstavlja informacije o izpostavljenosti Skupine in Družbe zgoraj navedenim tveganjem, cilje, politike in procese za merjenje in upravljanje z njimi ter obvladovanje kapitala Skupine in Družbe.

Politika upravljanja s tveganji

Aktivno upravljanje s tveganji v Skupini in Družbi sledi cilju pravočasnega prepoznavanja in odzivanja na potencialne nevarnosti s pripravo ustreznih ukrepov za zavarovanje pred identificiranimi tveganji oziroma znižanje izpostavljenosti tveganjem. Krovna družba za celotno Skupino centralno upravlja z obrestnimi, valutnimi in likvidnostnimi tveganji, odvisne družbe pa praviloma upravljajo s kreditnimi tveganji. Ukrepi za obvladovanje tveganj so vgrajeni v vsakodnevno poslovanje v vseh družbah Skupine.

V Skupini in Družbi je za aktivno delovanje na področju upravljanja s tveganji organiziran Svet za upravljanje s tveganji, v okviru katerega poteka sistematičen proces upravljanja s tveganji, ki je zapisan tudi v Poslovniku upravljanja s tveganji. Upravljanje s tveganji je centralna koncernska funkcija, ki jo upravlja in koordinira Družba.

Tveganja so razdeljena na pet področij in znotraj teh pa na različne skupine tveganj. Znotraj posamezne skupine tveganj se na podlagi analize poslovnega okolja, preteklih poslovnih rezultatov in načrtov ter ocen za prihodnost opredelili tveganja, ki so zaznana. S podrobno analizo oceni višino vrednosti tveganja ter na podlagi enotnega kriterija oceni, ali je tveganje ključno.

Za vsa ključna tveganja se:

- opiše aktivnosti, ki so bile v tekočem letu izvedene v namen obvladovanja tega tveganja,
- opiše načrtovane aktivnosti za obvladovanje tveganja v prihodnjem letu, ter
- določi ali se ocenjuje v prihodnjem letu večjo izpostavljenost temu tveganju ali manjšo glede na preteklo leto.

V Skupini in Družbi se analizira tveganje za vsako posamezno družbo in Skupino kot celoto. V primeru nerazpolaganja z določenimi podatki, se naredi aproksimacijo na Skupino s podatki, ki so razpoložljivi.

Tveganja, ki se pojavljajo pri pripravi računovodskih izkazov Skupina in Družba zmanjšujeta z jasnimi računovodskimi usmeritvami in njihovo dosledno uporabo, s primerno organizacijo računovodske funkcije, z rednimi notranjimi in zunanjimi revizijskimi pregledi delovanja notranjih kontrol, poslovnih procesov in poslovanja.

Skupina in Družba sta skladno z Zakonom o gospodarskih družbah zavezani k reviziji računovodskih izkazov. Namen revizije je povečati stopnjo zaupanja uporabnikov računovodskih informacij. Revizor z ustreznimi revizijskimi postopki in metodami preveri računovodske izkaze in izrazi mnenje o tem, ali so v vseh pomembnih pogledih sestavljeni v skladu s primernim okvirom računovodskega poročanja.

V Skupini in Družbi že od leta 2000 kot samostojna podporna funkcija deluje notranja revizija. Njena glavna naloga je neprestano razvijanje in preverjanje delovanja sistema notranjih kontrol z vidika obvladovanja vseh vrst tveganj delovanja in drugih tveganj, ki sta jim Skupina in Družba izpostavljeni.

Kvalitetnejše izvajanje nadzorne funkcije nadzornega sveta Družbe zagotavlja revizijska komisija, ki med drugim nadzira delovanje sistema obvladovanja tveganj, notranje revizije in sistema notranjih kontrol, sodeluje pri določitvi pomembnejših področij revidiranja in predlaga izbiro neodvisnega zunanjega revizorja družb Skupine in Družbe.

Na uspešnost poslovanja Skupine in Družbe vpliva celotno gospodarsko okolje tako v svetu kot tudi na trgih Mercatorjevega delovanja. V nenehno spreminjajočih se trendih je za Skupino in Družbo ključnega pomena, da načrtno in premišljeno upravljata s tveganji, s katerimi se soočata pri svojem poslovanju.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da bosta Skupina in Družba utrpeli finančno izgubo, če stranka ali pogodbenica vključena v pogodbo odloži plačilo in kasneje svojih obveznosti ne plača v celoti ali jih sploh ne poravna. Kreditno tveganje nastane predvsem iz naslova terjatev do veleprodajnih kupcev in terjatev iz naslova Pika kartice.

Izpostavljenost Skupine in Družbe kreditnemu tveganju je odvisna zlasti od značilnosti posameznih strank, vendar je v Skupini in Družbi izpostavljenost do kupcev zelo razpršena. V skladu s sprejeto politiko, se za vsako novo stranko izvede analiza njene kreditne sposobnosti, preden ji Skupina in Družba ponudita standardne pogoje plačila. Analiza kreditne sposobnosti zajema zunanje ocene, če obstajajo. Nabavne omejitve, ki predstavljajo najvišji znesek odprtih postavk, se vzpostavijo za vsako stranko posebej. Poslovanje Skupine in Družbe s strankami, ki ne izpolnjujejo normne kreditne sposobnosti, poteka le na podlagi predplačil oziroma ob ustreznem zavarovanju plačil.

Knjigovodske vrednosti finančnih sredstev (terjatev in danih posojil) predstavljajo največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju.

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan poročanja:	**Skupina Mercator**		**Poslovni sistem Mercator, d. d.**	
v tisoč EUR	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**
Terjatve do kupcev in druge terjatve	228.512	205.707	71.661	104.450
Dani depoziti za plačila najemnin	19.322	19.869	-	-
Dana posojila podjetjem	7.807	11.516	126.400	935
Dana posojila odvisnim družbam	1.851	8.110	-	125.266
Skupaj	**257.492**	**245.202**	**198.061**	**230.651**

Terjatve do kupcev izhajajo predvsem iz veleprodajne prodaje blaga, materiala in storitev ter prodaje blaga fizičnim osebam imetnikom Pika kartice. Tako veleprodajni kot tudi maloprodajni kupci so razpršeni, tako da ni večje izpostavljenosti posameznemu kupcu. Skupina in Družba izvajata tudi stalen nadzor nad slabimi plačniki in preverja boniteto eksternih kupcev in imetnikov plačilne Pika kartice.

Skupina in Družba imata dana posojila podjetjem zavarovana in ocenjujeta, da je kreditno tveganje teh posojil nizko. Dodatna pojasnila v zvezi z danimi posojili so predstavljena v pojasnilu 23.

Največja izpostavljenost terjatev in danih posojil kreditnemu tveganju po geografskih območjih na dan poročanja:	**Skupina Mercator**		**Poslovni sistem Mercator, d. d.**	
v tisoč EUR	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**
Slovenija	99.007	105.094	62.629	78.631
Tujina	158.485	140.108	135.432	152.020
Skupaj	**257.492**	**245.202**	**198.061**	**230.651**

Največja izpostavljenost terjatev in danih posojil kreditnemu tveganju glede na vrsto kupcev na dan poročanja:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Maloprodajni kupci	12.183	10.710	7.477	6.944
Veleprodajni kupci in povezana podjetja	148.858	152.782	42.669	71.327
Terjatve do zaposlenih, države in druge terjatve	42.408	9.932	16.502	17.944
Odloženi stroški	4.542	9.609	1.175	2.624
Nezaračunani prihodki	20.941	22.675	3.838	5.610
Dana posojila in depoziti	28.559	39.495	126.400	126.201
Skupaj	**257.492**	**245.202**	**198.061**	**230.650**

Skupina in Družba sta v razred maloprodajnih kupcev uvrstili terjatve do fizičnih oseb ter finančnih partnerjev iz naslova nakupov v maloprodajnih enotah družbe s Pika in ostalimi karticami, v razred veleprodajnih kupcev in povezanih podjetij pa vse terjatve iz naslova prodaje blaga, materiala in storitev pravnim osebam.

Zavarovanja terjatev in danih posojil (v bruto zneskih, brez popravkov terjatev):	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Terjatve do kupcev	241.981	234.594	70.302	111.232
zavarovane terjatve do kupcev	24.256	26.793	24.256	22.652
nezavarovane terjatve do kupcev	217.725	207.801	46.046	88.580
Ostale terjatve	96.451	81.711	160.547	145.558
Skupaj	**338.432**	**316.305**	**230.849**	**256.790**

Terjatve do kupcev so zavarovane z bančnimi garancijami, vplačanimi varščinami, pologi gotovine, prvovrstnimi hipotekami ter obveznostmi do teh kupcev. Med ostalimi terjatvami Skupina in Družba izkazujeta terjatve do države, zaposlenih ter odložene stroške in nezaračunane prihodke, Družba pa tudi dana posojila odvisnim družbam Skupine v višini 126.398 tisoč EUR.

Analiza starosti terjatev in danih posojil na dan poročanja:	Skupina Mercator				Poslovni sistem Mercator, d. d.			
v tisoč EUR	Bruto vrednost 2017	Popravek 2017	Bruto vrednost 2016	Popravek 2016	Bruto vrednost 2017	Popravek 2017	Bruto vrednost 2016	Popravek 2016
Nezapadle	163.007	-	150.494	-	190.545	-	223.172	1.942
Zapadle 0-60 dni	55.322	5.497	58.806	4.218	10.378	4.413	8.447	3.022
Zapadle 61-74 dni	24.431	51	5.234	1.367	220	35	572	264
Zapadle 75-89 dni	3.405	177	2.190	(457)	573	20	398	162
Zapadle več kot 90 dni	92.267	88.587	109.187	75.581	29.133	28.321	24.201	20.749
Skupaj	**338.432**	**94.311**	**325.911**	**80.709**	**230.849**	**32.790**	**256.790**	**26.139**

Gibanje popravka vrednosti terjatev in danih posojil:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Stanje 1. januarja	**80.709**	**36.570**	**26.140**	**21.585**
Učinek tečajnih razlik	587	(56)	-	-
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	20.065	48.648	14.489	8.218
Dokončen odpis terjatev	(4.044)	(1.864)	(3.286)	(1.861)
Zmanjšanje oblikovanega popravka vrednosti v letu	(3.005)	(2.589)	(4.554)	(1.802)
Stanje 31. decembra	**94.311**	**80.709**	**32.790**	**26.140**

Kvaliteta terjatev do kupcev in danih posojil je ocenjena na podlagi usmeritve določene s strani Sveta za upravljanje s tveganji. Kreditno tveganje kupcev se spremlja z razvrščanjem terjatev do kupcev na osnovi njihovih značilnosti.

Družba daje garancije svojim odvisnim družbam za posojila najeta pri bankah v višini 302.837 tisoč EUR.

Likvidnostno tveganje (plačilno-sposobnostno tveganje)

Likvidnostno tveganje je tveganje, da bosta Skupina in Družba pri poslovanju naleteli na težave pri poravnavi svojih tekočih obveznosti, ki jih poravnavata z denarnimi ali drugimi finančnimi sredstvi. V letu 2017 ostaja likvidnostno tveganje stabilno zaradi dogovora o finančnem prestrukturiranju dolga z bankami upnicami, ki ga je dosegla Skupina.

Skupina in Družba aktivno upravljata z likvidnostnim tveganjem v okviru vzpostavljenega centraliziranega upravljanja z denarnimi sredstvi. Centralizirano upravljanje z denarnimi sredstvi predstavlja sistem, ki temelji na: natančno opredeljeni metodologiji planiranja denarnih tokov, na podlagi katere vsaka družba Skupine tedensko planira dnevni denarni tok za 3 mesece vnaprej, kar se odrazi v tedensko posodobljenem kratkoročnem konsolidiranem likvidnostnem planu Skupine;

- standardiziranih poročilnih sistemih dnevnega poročanja o realizaciji denarnega toka v preteklem dnevu in pripravi analiz odstopanja realizacije od plana denarnega toka;
- centraliziranem usklajevanju na različnih ravneh odločanja, kar pomeni, da se v posamezni družbi vedno razpolaga z ustrezno višino denarnih sredstev, s katerimi se lahko poplačajo njene obveznosti.

Na dan 31. 12. 2017 so bili na razpolago naslednji likvidnostni viri:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Denar in denarni ustrezniki	24.112	26.318	11.635	13.344
Nečrpana odobrena revolving posojila	15.224	82.939	9.489	53.813
Skupaj	**39.336**	**109.256**	**21.124**	**67.157**

Eden izmed pomembnejših elementov končnega dogovora v sklopu finančnega prestrukturiranja, ki temelji na usklajenosti denarnega toka razpoložljivega za servisiranje dolga s finančnimi obveznostmi, je tudi odprava tveganja refinanciranja, kar povečuje finančno stabilnost.

V nadaljevanju je prikazana pogodbena zapadlost obveznosti in ocenjena plačila obresti. Bodoča pogodbena zapadlost glavnice in obresti je prikazana glede na stanje posojilnih pogodb na dan 31. 12. 2017.

Pogodbena zapadlost obveznosti in ocenjena plačila obresti:	***Skupina Mercator***											
2017	**Skupaj**		do pol leta		pol leta do 1 leto		1-3 leta		3-5 let		več kot 5 let	
v tisoč EUR	**Knjigovodska vrednost**	**Pogodbeni denarni tokovi**	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti
Neizpeljane finančne obveznosti												
Bančna posojila, obveznice in komercialni zapisi	**736.821**	**813.332**	39.997	13.040	41.026	12.352	250.460	43.047	405.338	8.072	-	1
Posojila povezanih in drugih podjetij	**20.128**	**20.128**	128	-	-	-	20.000	-	-	-	-	-
Finančni najem	**124.751**	**132.394**	7.077	852	27.455	2.008	44.342	2.491	25.152	1.525	20.727	766
Poslovne in druge obveznosti in obveznosti za odmerjeni davek	**634.137**	**634.210**	601.390	73	18.586	-	11.657	-	8.072	-	2.504	-
Skupaj	**1.515.837**	**1.600.064**	**648.592**	**13.966**	**87.066**	**14.360**	**326.458**	**45.538**	**438.562**	**9.597**	**23.231**	**767**

2016 (prilagojeno)	**Skupaj**		do pol leta		pol leta do 1 leto		1-3 leta		3-5 let		več kot 5 let	
v tisoč EUR	**Knjigovodska vrednost**	**Pogodbeni denarni tokovi**	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti
Neizpeljane finančne obveznosti												
Bančna posojila in obveznice	**697.762**	**784.315**	47.530	4.148	28.278	10.300	88.856	40.848	533.098	31.257	-	-
Posojila povezanih in drugih podjetij	**61.072**	**64.233**	1.649	2.310	28.516	536	10.408	279	20.000	34	500	1
Finančni najem	**144.183**	**153.960**	8.294	1.168	8.227	1.071	46.256	3.521	40.433	2.336	40.973	1.680
Poslovne in druge obveznosti in obveznosti za odmerjeni davek	**603.783**	**604.412**	533.277	2.348	54.592	281	543	-	13.371	-	-	-
Skupaj	**1.506.800**	**1.606.920**	**590.750**	**9.974**	**119.613**	**12.188**	**146.063**	**44.648**	**606.902**	**33.627**	**41.473**	**1.682**

Pogodbena zapadlost obveznosti in ocenjena plačila obresti:	***Poslovni sisteme Mercator, d. d.***											
2017	**Skupaj**		do pol leta		pol leta do 1 leto		1-3 leta		3-5 let		več kot 5 let	
v tisoč EUR	**Knjigovodska vrednost**	**Pogodbeni denarni tokovi**	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti
Neizpeljane finančne obveznosti												
Bančna posojila, obveznice in komercialni zapisi	**467.341**	**524.217**	7.032	8.328	7.032	8.569	115.613	33.065	337.663	6.913	-	-
Posojila povezanih in drugih podjetij	**43.157**	**44.057**	1.500	386	16.720	382	24.937	132	-	-	-	-
Finančni najem	**90.300**	**95.751**	4.469	515	24.754	1.698	28.306	1.587	16.965	1.063	15.806	587
Poslovne in druge obveznosti in obveznosti za odmerjeni davek	**304.633**	**304.633**	286.048	-	18.585	-	-	-	6.913	-	-	-
Skupaj	**905.431**	**968.657**	**299.049**	**9.228**	**67.091**	**10.649**	**168.856**	**34.785**	**361.542**	**7.977**	**15.806**	**587**

2016 (prilagojeno)	**Skupaj**		do pol leta		pol leta do 1 leto		1-3 leta		3-5 let		več kot 5 let	
v tisoč EUR	**Knjigovodska vrednost**	**Pogodbeni denarni tokovi**	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti	Odplačilo glavnice	Obresti
Neizpeljane finančne obveznosti												
Bančna posojila in obveznice	**474.104**	**538.531**	26.733	1.780	26.802	7.288	48.225	28.713	372.344	26.646	-	-
Posojila povezanih in drugih podjetij	**48.247**	**49.240**	800	480	26.947	441	-	36	20.000	34	500	1
Finančni najem	**103.228**	**110.431**	5.767	795	5.837	748	34.466	2.448	26.496	1.822	30.662	1.390
Poslovne in druge obveznosti in obveznosti za odmerjeni davek	**317.634**	**317.634**	296.202	-	21.143	-	289	-	-	-	-	-
Skupaj	**943.213**	**1.015.836**	**329.502**	**3.055**	**80.729**	**8.477**	**82.979**	**31.197**	**418.840**	**28.502**	**31.162**	**1.392**

Tržna tveganja

Tržno tveganje je tveganje, ki je skupno za celoten razred sredstev in obveznosti. Pri tržnem tveganju obstaja verjetnost, da se vrednost naložb ali finančnih sredstev v določenem časovnem obdobju lahko zmanjša zaradi gospodarskih sprememb ali drugih dogodkov, ki vplivajo na trg.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje Skupine in Družbe izvira iz finančnih obveznosti. Finančne obveznosti izpostavljajo Skupino in Družbo obrestnemu tveganju denarnega toka.

Skupina in Družba sta izpostavljeni obrestnemu tveganju, saj imata med svojimi obveznostmi in sredstvi tudi nekaj takih obveznosti oziroma sredstev, ki so občutljiva na spremembo obrestnih mer, kar pomeni, da je del finančnih obveznosti vezan na variabilno obrestno mero Euribor. Euribor se dnevno spreminja, saj je podvržen tržnemu nihanju, kar lahko povzroči povečanje stroškov financiranja za Skupino in Družbo. Posledično Skupina in Družba ustrezno centralno obvladujeta rast stroškov financiranja.

Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere je bila naslednja:	**Skupina Mercator**		**Poslovni sistem Mercator, d. d.**	
v tisoč EUR	**2017**	**2016 prilagojeno**	**2017**	**2016 prilagojeno**
Finančni inštrumenti po fiksni obrestni meri				
Finančna sredstva	28.980	38.565	99.220	125.271
Finančne obveznosti	(70.559)	(85.638)	(65.947)	(96.952)
Skupaj	**(41.579)**	**(47.073)**	**33.272**	**28.319**
Finančni inštrumenti po variabilni obrestni meri				
Finančna sredstva	0	930	-	930
Finančne obveznosti	(811.141)	(817.378)	(534.851)	(528.627)
Skupaj	**(811.141)**	**(816.448)**	**(534.851)**	**(527.697)**

Analiza občutljivosti poštene vrednosti finančnih inštrumentov po fiksni obrestni meri

Skupina in Družba nimata finančnih inštrumentov po fiksni obrestni meri, opredeljenih po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, niti izpeljanih finančnih inštrumentov, opredeljenih za ščitenje poštene vrednosti pred tveganjem. Sprememba obrestne mere na dan poročanja tako ne bi vplivala na čisti poslovni izid.

Analiza občutljivosti denarnega toka pri inštrumentih z variabilno obrestno mero

Sprememba obrestne mere za 100 bazičnih točk na dan poročanja bi povečala (zmanjšala) čisti poslovni izid in kapital za spodaj navedene vrednosti. Analiza predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem devizni tečaji, ostanejo nespremenjene. Analiza je pripravljena na enak način za leto 2016.

Analiza občutljivosti denarnega toka pri inštrumentih z variabilno obrestno mero	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
	Čisti poslovni izid		Čisti poslovni izid	
v tisoč EUR	povečanje za 100 bt	zmanjšanje za 100 bt	povečanje za 100 bt	zmanjšanje za 100 bt
2017				
Inštrumenti po variabilni obrestni meri	(8.111)	8.111	(5.349)	5.349
Variabilnost denarnega toka (neto)	**(8.111)**	**8.111**	**(5.349)**	**5.349**
2016				
Inštrumenti po variabilni obrestni meri	(8.164)	8.164	(5.277)	5.277
Variabilnost denarnega toka (neto)	**(8.164)**	**8.164**	**(5.277)**	**5.277**

Valutno tveganje

Skupina Mercator
Delovanje Skupine v mednarodnem okolju povzroča tudi izpostavljenost valutnemu tveganju. Z valutnim tveganjem se Skupina srečuje na trgih Srbije in Hrvaške, izpostavljenost tveganju se je po oceni na teh trgih nekoliko zmanjšala.

Skupina ima v primeru povečanja tveganja pripravljeno splošno politiko upravljanja s tem tveganjem, ki predvideva dva koraka, in sicer:

- stalno preverjanje makroekonomskega ozadja gibanja obravnavanega deviznega tečaja ter drugih s tem povezanih makroekonomskih dejavnikov in trendov;
- prilagajanje poslovanja na podlagi splošnih trendov in pričakovanj v smeri neizpostavljanja valutnemu tveganju.

Skupina se bo v primeru povečanega tveganja, glede na ocenjeno višino izpostavljenosti odločala o ustreznih ukrepih, seveda po predhodni analizi ter ob upoštevanju »cost-benefit« načela. Vrsta ukrepov bo odvisna od njihove primernosti oziroma izvedljivosti, narave izpostavljenosti, začrtanega poslovanja Skupine in predvidenih ekonomskih učinkov. Učinkovitih instrumentov za varovanje pred valutnimi tveganji na trgih Mercatorjevega delovanja ni, tako da se Skupina trenutno poslužuje predvsem t.i. naravnega ščitenja oziroma matching-a.

Izpostavljenost Skupine valutnemu tveganju je bila naslednja:	Skupina Mercator		
31. 12. 2017			
v tisoč EUR	HRK	RSD	BAM
Terjatve do kupcev in druge terjatve	15.177	133.642	9.665
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	-	-	-
Denar in denarni ustrezniki	162	8.463	1.766
Finančne obveznosti	-	(68.451)	(34.384)
Poslovne in druge obveznosti	(18.721)	(257.204)	(22.970)
Izpostavljenost bilance stanja	**(3.381)**	**(183.549)**	**(45.923)**
Ocenjena prodaja	-	719.003	112.390
Ocenjena nabava	-	(571.251)	(90.342)
Ocenjena transakcijska izpostavljenost	**-**	**147.752**	**22.048**
Valutne terminske pogodbe	-	-	-
Nezaščitena izpostavljenost	**(3.381)**	**(35.797)**	**(23.875)**

31. 12. 2016 (prilagojeno) v tisoč EUR	HRK	RSD	BAM
Terjatve do kupcev in druge terjatve	10.709	124.982	4.417
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	42	5	4
Denar in denarni ustrezniki	1.084	8.214	297
Finančne obveznosti	-	-	(15.617)
Poslovne in druge obveznosti	(13.963)	(208.351)	(3.732)
Izpostavljenost bilance stanja	**(2.129)**	**(75.151)**	**(14.631)**
Ocenjena prodaja	-	798.342	-
Ocenjena nabava	-	(697.457)	-
Ocenjena transakcijska izpostavljenost	**-**	**100.885**	**-**
Valutne terminske pogodbe	-	-	-
Nezaščitena izpostavljenost	**(2.129)**	**25.734**	**(14.631)**

Skupina na dan 31. 12. 2017 nima sklenjenih izpeljanih finančnih inštrumentov za varovanje pred valutnim tveganjem (valutne terminske pogodbe).

V obdobju so veljali naslednji pomembni devizni tečaji:	**Skupina Mercator**			
	Povprečni devizni tečaj		Devizni tečaj na dan poročanja	
enot valute za 1 EUR	2017	2016	2017	2016
HRK	7,46	7,53	7,44	7,56
RSD	121,38	122,90	118,66	123,60
BAM	1,96	1,96	1,96	1,96

Sprememba deviznega tečaja posameznih valut, glede na evro na dan 31. 12. 2017, bi povečala (zmanjšala) čisti poslovni izid za spodaj navedene vrednosti. Analiza predpostavlja, da vse ostale spremenljivke, predvsem obrestne mere, ostanejo nespremenjene.

Analiza občutljivosti	Skupina Mercator				
v tisoč EUR	Sprememba tečaja	(Ocenjena) transakcijska izpostavljenost Čisti poslovni izid		Izpostavljenost izkaza finančnega položaja Čisti poslovni izid	
2017					
HRK	-+5%	-	-	(178)	161
RSD	-+10%	11.209	(9.171)	(20.394)	16.686
BAM	-+5%	-	-	(2.417)	2.187
2016					
HRK	**-+5%**	-	-	(112)	101
RSD	**-+10%**	11.209	(9.171)	(8.350)	6.832
BAM	**-+5%**	-	-	(770)	697

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Družba ni izpostavljena valutnemu tveganju, saj nima pomembnih terjatev in obveznosti, izraženih v tujih valutah.

Operativno tveganje

Rezultat iz financiranja ter rezultati iz poslovanja

Finančna uspešnost in finančni rezultat Družbe in Skupine na dan 31. 12. 2017 ter za 12-mesečno obdobje, ki se je končalo na ta dan, kažeta čisto izgubo Družbe v višini 203.726 tisoč EUR ter Skupine v višini 184.435 tisoč EUR; izguba iz poslovanja znaša za Družbo 87.117 tisoč EUR, za Skupino pa 172.508 tisoč EUR. Kratkoročne obveznosti Družbe presegajo kratkoročna sredstva za 54.920 tisoč EUR ter za 159.886 tisoč EUR na konsolidirani ravni; negativni obratni kapital na dan poročanja pa znaša 127.431 tisoč EUR za Družbo in 188.561 tisoč EUR za Skupino.

Hkrati se je, kot je pojasnjeno v Poslovnem poročilu, normalizirana EBITDA Družbe v obdobju poročanja povečala iz 38.159 tisoč EUR v letu 2016 na 71.254 tisoč EUR v letu 2017, normalizirana EBITDA Skupine pa se je povečala iz 62.353 tisoč EUR na 90.631 tisoč EUR. Skupina ima na voljo likvidnostne rezerve iz nečrpanih posojil v višini 15.224 tisoč EUR, hkrati pa namerava pridobiti dodatne vire likvidnosti s programom monetizacije sredstev in prodaje poslovno nepotrebnega premoženja (izkupiček iz tega naslova se bo v prvi vrsti uporabil za poplačilo finančnih obveznosti z izboljšano likvidnostjo, ki izhaja iz izboljšanega dolžniško/najemniškega (po)plačilnega profila in izboljšane solventnosti, ki izhaja iz nižje ravni dolga), ustvarjanjem pozitivnega denarnega toka iz poslovanja, optimizacijo upravljanja obratnega kapitala, še posebej z izboljšanjem upravljanja z zalogami blaga in hitrejšim poplačilom zapadlih terjatev. Napoved denarnega toka, ki jo je pripravila Uprava za naslednjih 12 mesecev, kaže, da bosta Družba in Skupina imeli zadostna sredstva za poravnavo svojih obveznosti ob zapadlosti.

Uprava ocenjuje, da sta tako Družba kot Skupina zmožni odplačevati svoje kratkoročne obveznosti z rednim poslovanjem.

Poslovno tveganje zaradi negotove poslovne prihodnosti družbe Agrokor, d.d.

V letu 2017 so nastopili dogodki, ki kažejo na negotovost glede prihodnjega poslovanja družbe Agrokor d.d. in njenih hčerinskih družb, z izjemo Skupine Mercator. Med temi dogodki so naslednji:

1) večkratno znižanje bonitetne ocene s strani hiše Moody's;

2) bančne obveznosti, ki zapadejo v letu 2018, skupaj z negotovostjo glede tega, ali bo Skupina Agrokor zmogla poravnati svoje obveznosti;

3) spremembe ključnih vodilnih zaposlenih in začetek postopkov finančnega prestrukturiranja v skladu s hrvaškim

Zakonom o postopku izredne uprave v trgovskih družbah sistemskega pomena.

Za namene ocene izpostavljenosti Skupine Mercator do tveganj, povezanih s Skupino Agrokor, je uprava upoštevala naslednje:

1) *Izpostavljenost tveganjem iz poslovanja z družbo Agrokor, d. d., in njenimi hčerinskimi družbami*

Skupina Mercator poslovno sodeluje s Skupino Agrokor po ustaljeni poslovni praksi. Izpostavljenost Skupine Mercator poslovnim tveganjem, povezanim z rezultati Skupine Agrokor, je omejena z deležem prometa, ustvarjenega s Skupino Agrokor ter z obsegom relativnih neplačanih terjatev.

Kot je razkrito v Pojasnilu 34, je delež prihodkov, ustvarjenih v poslovanju s Skupino Agrokor, relativno majhen in znaša 27.242 tisoč EUR ali 1,27% % skupnih konsolidiranih prihodkov za leto 2017. Bruto znesek terjatev do Skupine Agrokor na dan 31. 12. 2017 znaša 10.630 tisoč EUR. Kot je navedeno v poglavju Analiza poslovanja za leto 2017, so popravki terjatev do Skupine Agrokor ob koncu leta 2017 znašali 7.438 tisoč EUR.

Hkrati z relativno neznatnim poslovanjem s Skupino Agrokor so dodaten dejavnik, ki omejuje tozadevno poslovno tveganje, omejevalni pogoji iz pogodbe o finančnem prestrukturiranju iz leta 2014. Med pogodbenimi določili so namreč tudi naslednja določila, kar pa ne izključuje morebitnih drugih določil: zahteva po izvajanju vsega poslovanja z družbami Skupine Agrokor po tržnem načelu; omejitve glede sklepanja poslov izven običajnega obsega poslovanja; omejitev glede transakcij v zvezi z lastniškim kapitalom, dolgom in lastnimi delnicami; omejitve glede upravljanja sredstev in poslovnih dejavnosti (vključno z odsvojitvijo sredstev in spremembo poslovnih usmeritev ali temeljne dejavnosti); omejitev glede prenosa sredstev s Skupine Mercator na Skupino Agrokor; in druge omejitve.

Po uveljavitvi hrvaškega *Zakona o postopku izredne uprave v trgovskih družbah sistemskega pomena* 6. 5. 2017, je v Republiki Sloveniji začel veljati Zakon o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo (ZIČUDSP) Slovenija. 18. maja 2017 je bil v skladu z ZIČUDSP imenovan izredni član uprave družbe Mercator, ki je odgovoren izključno za upravljanje transakcij z večinskim delničarjem Agrokor in njegovimi hčerinskimi družbami. Namen zakona v razmerju do Mercatorja je predvsem:

- preprečiti morebitne odločitve večinskega delničarja, ki so škodljive za Mercator,
- omejiti vsa jamstva, posojila ali podobno
- prepreči kakršnokoli prevzem dolga Agrokorja ali njegovih hčerinskih družb s strani Mercatorja in
- poskrbite, da bodo vse transakcije med družbo Mercator in družbo Agrokor v skladu s tržnim načelom

Na podlagi poročila, ki ga je četrtletno pripravlja izredni član uprave družbe Mercator, je družba Mercator izpolnila obveznosti v zvezi s transakcijami z družbo Agrokor in z njo povezanimi družbami. Mercator – BH, d. o. o., je prekinil najemne pogodbe za 83 poslovnih prostorov v Bosni in Hercegovini s podjetjem Konzum, Sarajevo in ponovno vzpostavil poslovanje Mercatorja v tej državi, z namenom ublažiti kreditno tveganje s:

- preprečitvijo nadaljnjega nastanka slabega dolga zaradi neplačanih najemnin in
- poravnava neporavnanih plačil najemnin (z kompenzacijo obveznosti iz naslova najemnin z nakupom opreme in zalog, ki se nahajajo v najetih prostorih).

2) Tveganje skladnosti z zavezami iz pogodb o financiranju oz. posojilih

Kot je razkrito v Poslovnem poročilu, znaša neto finančni dolg Skupine Mercator na dan 31. 12. 2017 828.217 tisoč EUR.

Pogoji, navedeni v posojilnih pogodbah, vključujejo več določil, ki se neposredno nanašajo na stanje oz. položaj Skupine Agrokor in njene poslovne rezultate, vključno z navzkrižno kršitvijo drugih pogodb, spremembo obvladovanja ter določili o pomembnih negativnih učinkih.

Pogoji navzkrižne kršitve pogodbenih določil so nastopili oz. so bili sproženi z uvedbo *Zakona o postopku izredne uprave v trgovskih družbah sistemskega pomena* v letu 2017. Z večino posojilodajalcev je bil dosežen dogovor, da to določilo ne vpliva na zmožnost Skupine Mercator, da poravnava svoje finančne obveznosti. Posojilodajalci so dne 13. 4. 2017 odobrili spregled glede tega pogoja. Do datuma računovodskih izkazov ni prišlo do znatnih sprememb in to določilo ni sproženo.

Določilo o spremembi obvladovanja na dan poročanja in dan odobritve finančnih izkazov ni bilo sproženo, pričakovati pa je, da bo sproženo z dokončanjem Agrokorjeve poravnave oz. dogovora s posojilodajalci v letu 2018, kar pomeni, da na dan računovodskih izkazov obstaja negotovost v zvezi z nastopom dogodka nezmožnosti plačevanja obveznosti (tveganje neplačila) v letu 2018. Pri oceni tveganja nezmožnosti plačevanja obveznosti (tveganja neplačila) in s tem povezanim določilom, navedenim zgoraj, je uprava upoštevala naslednje dejavnike:

- Mercator je, tako z vidika denarnega toka kot z vidika EBITDA, ena najpomembnejših družb Skupine Agrokor.
- Ekonomsko nesmiselno bi bilo, da bi upniki Skupine Agrokor sprejeli poravnavo oz. dogovor na ravni Agrokorja, ne da bi sklenili tudi dogovor s posojilodajalci, udeleženimi v Pogodbi o finančnem prestrukturiranju, v zvezi z določilom z spremembi obvladovanja.
- Pri vsaki Agrokorjevi poravnavi oz. dogovoru morajo Agrokorjevi upniki nujno glasovati o predlogu o, med drugim, deležu menjave svojih terjatev na ravni Agrokorja za lastniške deleže. Brez dogovora v zvezi s spremembo obvladovanja si ne moremo zamisliti informiranega glasovanja o primernosti zamenjave terjatev za lastniške deleže, saj bi tako glasovanje potekalo v pogojih, v katerih bi morala pomembna operativna hčerinska družba (t. j. Mercator) svojim posojilodajalcem nemudoma odplačati vse zneske neodplačanih najetih posojil, v skladu s pogodbo CTA in zadevnimi finančnimi dokumenti.
- Uprava Skupine se pogaja o predčasni spremembi oz. dopolnilu k določilu o *spremembi obvladovanja* z vidika skorajšnje spremembe obvladovanja na ravni Skupine Agrokor.

Uprava predvideva, da bodo imeli deležniki tako Skupine Agrokor kot Skupine Mercator močno spodbudo, da preprečijo situacijo, v kateri bi bilo potrebno takojšnje in celotno odplačilo glavnih posojil Skupine Mercator, saj bi to pomenilo takojšnje uničenje vrednosti za vse deležnike.

Zaključek

Uprava ocenjuje, da obstajajo tveganja, ki izhajajo iz negotove prihodnosti Skupine Agrokor, opisane zgoraj, in se zaveda, da slednja lahko vplivajo na zmožnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Vendar uprava hkrati meni, da ima Skupina ustrezne notranje in zunanje vire ter vzpostavljene ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganj, za nadaljnji operativni obstoj.

Obvladovanje kapitala

Politika Skupine in Družbe je usmerjena k doseganju ustreznega obsega kapitala, ki lahko zagotovi zaupanje investitorjev, upnikov in trga ter vzdržuje prihodnji razvoj dejavnosti. Uprava zato tekoče spremlja donosnost kapitala in kapitalsko sestavo.

Kapitalsko sestavo Skupine in Družbe predstavlja razmerje med lastniškim kapitalom na eni strani, ter neto finančnim dolgom na drugi strani. Navedeno razmerje je na dan poročanja znašalo:

Razmerje med lastniškim kapitalom in neto finančnim dolgom:	**Skupina Mercator**		**Poslovni sistem Mercator, d. d.**	
v tisoč EUR	**2017**	**2016 prilagojeno**	**2017**	**2016 prilagojeno**
Finančne obveznosti	881.700	903.017	600.798	625.579
Zmanjšano za:				
Dana posojila in depoziti	28.980	39.495	126.400	126.201
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	391	462	259	296
Denar in denarni ustrezniki	24.112	26.318	11.635	13.344
Neto finančni dolg	**828.217**	**836.742**	**462.505**	**485.738**
Kapital	**478.401**	**557.376**	**423.159**	**551.283**
Razmerje med kapitalom in neto finančnim dolgom	**1:1,73**	**1:1,5**	**1:1,09**	**1:0,88**

Skupina je na dan 31. 12. 2017 prestavila PIK obresti v višini 36.887 tisoč EUR iz dolgoročnih poslovnih na dolgoročne finančne obveznosti.

Družba ima na dan 31. 12. 2017 v lasti 42.192 lastnih delnic (2016: 42.192 lastnih delnic).

Poštene vrednosti

Poštene vrednosti	Skupina Mercator			
	31. 12. 2017		31. 12. 2016	
v tisoč EUR	knjigovodska vrednost	poštena vrednost	knjigovodska vrednost prilagojeno	poštena vrednost prilagojeno
Terjatve do kupcev in druge terjatve	228.512	228.512	205.707	205.707
Terjatve za odmerjeni davek	244	244	1.230	1.230
Dana posojila in depoziti	28.980	28.244	39.495	38.492
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	-	-	462	462
Denar in denarni ustrezniki	24.112	24.112	26.318	26.318
Bančna posojila z fiksno obrestno mero	(70.559)	(70.559)	(85.638)	(85.638)
Bančna posojila z variabilno obrestno mero	(566.474)	(566.474)	(612.124)	(612.124)
Posojila drugih in odvisnih podjetij	(118.350)	(118.350)	(61.072)	(61.072)
Finančni najem	(126.316)	(126.316)	(144.183)	(144.183)
Poslovne in druge obveznosti	(634.136)	(634.136)	(603.782)	(603.782)

Poštene vrednosti	Poslovni sistem Mercator, d. d.			
	31. 12. 2017		31. 12. 2016	
v tisoč EUR	knjigovodska vrednost	poštena vrednost	knjigovodska vrednost prilagojeno	poštena vrednost prilagojeno
Terjatve do kupcev in druge terjatve	71.661	71.661	104.450	104.450
Terjatve za odmerjeni davek	-	-	300	300
Dana posojila in depoziti	126.400	123.188	126.201	122.994
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	259	259	296	296
Denar in denarni ustrezniki	11.635	11.635	13.344	13.344
Bančna posojila z fiksno obrestno mero	(65.947)	(65.947)	(96.952)	(96.952)
Bančna posojila z variabilno obrestno mero	(340.317)	(340.317)	(285.527)	(285.527)
Posojila drugih in odvisnih podjetij	(104.234)	(104.234)	(139.871)	(48.247)
Finančni najem	(90.300)	(90.300)	(103.228)	(103.228)
Poslovne in druge obveznosti	(304.633)	(304.633)	(317.634)	(317.634)

Poštena vrednost danih in prejetih posojil je izračunana na osnovi diskontiranega denarnega toka glavnice in obresti.

Poštena vrednost finančnih sredstev, ki so merjena po pošteni vrednosti na ponavljajoči osnovi
Nekatera finančna sredstva skupine so merjena po pošteni vrednosti na koncu vsakega obdobja poročanja. Naslednja tabela prikazuje, kako je bila poštena vrednost teh finančnih sredstev določena.

2017	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	Nivo 1	Metoda vrednotenja	Nivo 1	Metoda vrednotenja
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	180	Objavljene borzne cene na delujočem trgu	52	Objavljene borzne cene na delujočem trgu

2016	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	Nivo 1	Metoda vrednotenja	Nivo 1	Metoda vrednotenja
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	176	Objavljene borzne cene na delujočem trgu	42	Objavljene borzne cene na delujočem trgu

Poštena vrednost finančnih sredstev, ki niso merjena po pošteni vrednosti na ponavljajoči osnovi

Glede na izračun njihove poštene vrednosti finančne inštrumente uvrščamo v tri nivoje:
Nivo 1: sredstva ali obveznosti po tržni (borzni) ceni;
Nivo 2: sredstva ali obveznosti, ki se ne uvrščajo v nivo 1, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi primerljivih tržnih podatkov;
Nivo 3: sredstva ali obveznosti, katerih vrednost ne temelji na osnovi aktivnega trga.

2017	Skupina Mercator				Poslovni sistem Mercator, d. d.			
v tisoč EUR	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Skupaj	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Skupaj
Dana posojila in depoziti			28.980	28.980			126.400	126.400
Terjatve do kupcev in druge terjatve			228.168	228.168			71.239	71.239
Finančne obveznosti			(881.700)	(881.700)			(600.798)	(600.798)
Poslovne in druge obveznosti			(634.136)	(634.136)			(304.633)	(304.633)

2016 prilagojeno								
v tisoč EUR	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Skupaj	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Skupaj
Dana posojila in depoziti			39.495	39.495			126.201	126.201
Terjatve do kupcev in druge terjatve			205.707	205.707			104.450	104.450
Finančne obveznosti			(903.017)	(903.017)			(625.579)	(533.954)
Poslovne in druge obveznosti			(603.782)	(603.782)			(317.634)	(317.634)

Skupina med za prodajo razpoložljiva finančna sredstva v letu 2017 vključuje tudi naložbe vrednotene po nabavni vrednosti v višini 211 tisoč EUR (2016: 286 tisoč EUR).

Družba med za prodajo razpoložljiva finančna sredstva v letu 2017 vključuje tudi naložbe vrednotene po nabavni vrednosti v višini 206 tisoč EUR (2016: 254 tisoč EUR).

Poštene vrednosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti uvrščenih v nivoja 2 in 3 zgoraj so bile določene v skladu s splošno sprejetimi modeli vrednotenja, ki temeljijo na analizi diskontiranega denarnega toka, pri čemer se uporablja diskontna stopnja, ki odraža kreditno tveganje nasprotnih strank.

31. Poslovni najem

Plačila najmanjše najemnine v zvezi s poslovnim najemom (Skupina kot najemojemalec) so naslednje:

Plačila najmanjše najemnine v zvezi s poslovnim najemom so naslednje:	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Manj kot eno leto	56.544	33.130	8.084	6.426
Več kot eno leto in manj kot pet let	191.662	106.162	26.029	19.247
Več kot pet let	142.580	173.274	27.826	26.331
Skupaj	**390.785**	**312.566**	**61.939**	**52.005**

Dogovorjene najemnine so v pretežni meri fiksne narave, torej njihova višina ni odvisna od ustvarjenega prometa v najetih trgovinah.

32. Obveze v zvezi z naložbami

Pogodbeno dogovorjene naložbe v nepremičnine, naprave in opremo, ki na dan bilance stanja še niso pripoznane v računovodskih izkazih:

	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Nepremičnine, naprave in oprema	6.836	9.608	2.439	2.081

33. Pogojne obveznosti

Pogojne obveznosti	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d. d.	
v tisoč EUR	2017	2016	2017	2016
Nepremičnine, naprave in oprema	48.117	20.103	302.837	299.475

Skupina Mercator

Med pogojne obveznosti Skupina vključuje dane garancije v višini 48.117 tisoč EUR (2016: 20.103 tisoč EUR), od katerih se 20.068 tisoč EUR nanaša na bančne garancije ter izdane izvršnice za Mercatorjeve obveznosti.

Davčni organi lahko kadarkoli v petih oziroma desetih letih po poteku leta, v katerem je treba odmeriti davek, preverijo poslovanje družb Skupine, kar lahko povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb ali drugih davkov in dajatev.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Pogojne obveznosti Družbe znašajo 302.837 tisoč EUR (2016: 299.475 tisoč EUR), od katerih se 254.720 tisoč EUR nanaša na obveznosti do povezanih oseb.

34. Posli s povezanimi osebami

Družba Mercator, d. d., ima prevladujočega lastnika. Največji lastnik Agrokor, d. d., ima v lasti 69,57 % celotnega kapitala.

Vodstveno osebje

Povezane osebe Skupine predstavlja vodstveno osebje in povezane družbe. V vodstveno osebje spadajo člani poslovodstev in člani nadzornih svetov v družbah Skupine Mercator. Konec leta 2017 vodstveno osebje ni imelo v lasti nobene delnice družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. Člani nadzornih svetov odvisnih družb Skupine Mercator za opravljanje nadzora v odvisnih družbah ne prejemajo nikakršnih plačil, tako da se prikazani zneski nanašajo le na matično družbo. V letu 2017 noben član vodenja in nadzora družbe Mercator, d. d., ni prejel nikakršnih prejemkov za opravljanje nalog v njenih odvisnih družbah (razkritje v skladu z 294. členom Zakona o gospodarskih družbah).

Bruto prejemki članov vodenja in nadzora, izplačani v 2017 v matični družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., so prikazani v naslednjih preglednicah (razkritje v skladu z 294. členom Zakona o gospodarskih družbah in Prilogo C Kodeksa upravljanja javnih delniških družb).

Prejemki članov uprave družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. v letu 2017

			Variabilni prejemki - bruto								
Ime in priimek	**Funkcija**	**Fiksni prejemki bruto (1)**	na podlagi kvantitativnih meril	na podlagi kvalitativnih meril	**Skupaj (2)**	**Odloženi prejemki (3)**	**Odpravnine (4)**	**Bonitete (5)**	**Vračilo izplačane nagrade - "claw-back" (6)**	**Skupaj bruto (1+2+3+4+5-6)**	**Skupaj neto**
Anton Balažič	predsednik uprave (do 5. 4. 2017)	86.666	-	-	-	-	338.896	6.450	-	**432.012**	65.914
Tomislav Čizmić	predsednik uprave (od 6. 4. 2017)	272.944	-	-	-	-	-	30.263	-	**303.207**	97.659
Draga Cukjati	članica uprave (od 18. 4. 2017)	171.755	-	-	-	-	-	10.159	-	**181.914**	72.230
Igor Mamuza	član uprave	257.172	-	-	-	-	-	13.458	-	**270.630**	104.627
Gregor Planteu	izredni član uprave (od 24. 5. 2017)	143.033	-	-	-	-	-	4.505	-	**147.538**	62.171

Prejemki članov nadzornega sveta in komisij družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., v letu 2017

Ime in priimek	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije - bruto letno (1)	Sejnine NS in komisij - bruto letno (2)	Skupaj bruto (1+2)	Skupaj neto*	Potni stroški
Ante Todorić	predsednik NS do 25. 4. 2017	-	-	-	-	-
Ivan Crnjac	član NS do 24. 4. 2017, predsednik RK do 25. 4. 2017	-	-	-	-	-
Darko Knez	član NS do 1. 6. 2017	7.500	692	8.192	5.958	-
Ante Ramljak	predsednik NS od 15. 6. 2017	-	570	570	414	-
Matej Lahovnik	podpredsednik NS, član RK, član KK	28.550	4.124	32.674	23.764	-
Damir Kuštrak	član NS, član RK	-	1.140	1.140	829	-
Ivica Mudrinić	član NS, član KK	22.900	2.922	25.822	18.780	-
Teo Vujčić	član NS	-	285	285	207	-
Vladimir Bošnjak	član NS, predsednik RK	-	712	712	518	-
Veljko Tatić	član NS do 4. 11. 2017	15.200	1.650	16.850	12.255	-
Vesna Stojanović	članica NS, članica KK	22.900	2.475	25.375	18.455	-
Matjaž Grošelj	član NS	18.000	2.200	20.200	14.691	-
Jože Lavrenčič	član NS od 5. 11. 2017	2.800	550	3.350	2.436	-
Sergeja Slapničar	izredna članica RK	9.000	1.100	10.100	7.346	-

NS= nadzorni svet RK = revizijska komisija KK = kadrovska komisija

Prejemki članov nadzornega odbora družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., v letu 2017

Ime in priimek	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije - bruto letno (1)	Sejnine NS in komisij - bruto letno (2)	Skupaj bruto (1+2)	Skupaj neto*	Potni stroški
Filipović Nenad	-	18.000	962	18.962	13.791	-

Posli s povezanimi družbami v Skupini Agrokor

Prodaja, nabava, terjatve, obveznosti, dana ter prejeta posojila povezanim družbam:	Skupina Mercator					
v tisoč EUR	Prodaja	Nabava	Terjatve	Obveznosti	Dana posojila	Prejeta posojila
Družbe Skupine Agrokor:						
360 Marketing d.o.o.	3	-	-	76	-	-
A007 d.o.o.	-	-	71	-	-	-
Agkor d.o.o.	4	-	-	-	-	-
Agrokor d.d.	-	-	618	-	-	20.000
Agrokor-trgovina d.o.o.	2.462	-	201	91	-	-
Agrokor-Zagreb d.o.o. Grude	-	-	-	14	-	-
Angropromet d.o.o.	0	-	0	81	-	-
Atlas d.d.	0	-	-	1	-	-
Belje d.d.	259	-	(1)	388	-	-
Dijamant a.d.	3.674	-	795	6.916	-	-
Frikom d.o.o.	1.706	-	483	6.157	-	-
Idea d.o.o.	11	-	52	11.529	-	4.944
Jamnica d.o.o. Maribor	8	-	90	628	-	-
Kikindski mlin a.d.	307	-	12	539	-	-
Kompas d.d.	64	-	5	761	-	-
Konzum d.d.	10.770	-	4.932	2.315	-	-
Konzum d.o.o. Sarajevo	5.715	-	1.851	992	-	-
Kron a.d.	1	-	0	-	-	-
Ledo d.d.	220	-	0	-	-	-
Ledo d.o.o. Čitluk	-	-	-	355	-	-
Ledo d.o.o. Ljubljana	181	-	30	1.526	-	-
Ledo d.o.o. Podgorica	38	-	-	989	-	-
MG Mivela d.o.o. (Jamnica d.o.o. Beograd)	385	-	313	2.635	-	-
mStart Business Solutions d.o.o.	14	-	4	5	-	-
mStart d.o.o.	37	-	-	1.695	-	-

se nadaljuje

						nadajevanje
Multiplus card d.o.o.	(6)	-	-	22	-	-
Nova sloga d.o.o.	2	-	2	82	-	-
PIK BH d.o.o. Laktaši	31	-	-	426	-	-
PIK Vrbovec d.d.	1.230	-	110	3.399	-	-
Projektgradnja d.o.o.	-	-	4	-	-	-
Sarajevski kiseljak d.d.	-	-	-	196	-	-
Solana Pag d.d.	0	-	-	28	-	-
Super kartica d.o.o. Beograd	49	-	594	562	-	-
Super kartica d.o.o. BH	0	-	1	69	-	-
Tisak d.d.	1	-	105	4	-	-
Tisak usluge d.o.o.	18	-	-	-	-	-
Velpro d.o.o. Sarajevo	36	-	-	0	-	-
Velpro-centar d.o.o.	-	-	229	45	-	-
Zvijezda d.o.o Sarajevo	-	-	-	345	-	-
Zvijezda d.o.o. Ljubljana	23	-	129	1.587	-	-
Zvijezda Laktaši (konsolidiramo od 01.12.2017.)	-	-	-	29	-	-
Skupaj	**27.242**	**-**	**10.630**	**44.485**	**-**	**24.944**
Skupaj vse povezane družbe	**27.242**	**-**	**10.630**	**44.485**	**-**	**24.944**

Prodaja, nabava, terjatve, obveznosti, dana ter prejeta posojila povezanim družbam:			**Poslovni sistem Mercator, d. d.**			
v tisoč EUR	Prodaja	Nabava	Terjatve	Obveznosti	Dana posojila	Prejeta posojila
Matična družba in družbe Skupine Mercator:						
M - BL, d.o.o.	1	-	1	-	-	-
M - Energija, d.o.o.	348	-	6	183	-	-
Mercator - BH, d.o.o.	221	-	218	5.200	-	4.937
Mercator – CG, d.o.o.	31	-	16	7.098	-	-
Mercator - H, d.o.o.	4.817	-	126.387	80	-	-
Mercator - S, d.o.o.	166	-	1.394	0	-	-
Mercator Emba, d.d.	475	-	116	1.907	-	-
Mercator IP, d.o.o.	1.505	-	67	6.639	-	-
Skupaj	**7.564**	**-**	**128.205**	**21.105**	**-**	**4.937**
Družbe Skupine Agrokor:						
Agrokor d.d.	-	-	618	-	-	20.000
Agrokor-trgovina d.o.o.	2.456	-	24	91	-	-
Belje d.d.	259	-	(1)	387	-	-
Dijamant a.d.	-	-	-	777	-	-
Jamnica d.o.o. Maribor	3	-	89	628	-	-

se nadaljuje

						nadajevanje
Kompas d.d.	64	-	5	760	-	-
Konzum d.d.	128	-	1	1.212	-	-
Ledo d.o.o. Ljubljana	181	-	30	1.524	-	-
mStart d.o.o.	-	-	-	514	-	-
PIK Vrbovec d.d.	1.207	-	110	3.025	-	-
Solana Pag d.d.	0	-	-	28	-	-
Tisak d.d.	-	-	83	-	-	-
Velpro-centar d.o.o.	-	-	-	45	-	-
Zvijezda d.o.o. Ljubljana	23	-	129	1.525	-	-
Skupaj	**4.321**	**-**	**1.087**	**10.516**	**-**	**20.000**
Skupaj vse povezane družbe	**11.884**	**-**	**129.292**	**31.621**	**-**	**24.937**

35. Dogodki po zaključku obračunskega obdobja

Z dnem 28. 2. 2018 je Ante Ramljak odstopil s funkcije člana nadzornega sveta družba Poslovni sistem Mercator, d. d., z dnem 4. 4. 2018 dr. Teo Vujčić ter z dnem 16. 4. 2018 Damir Kuštrak.

Poročilo neodvisnega revizorja

Deloitte.

Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA
lastnikom družbe Poslovni sistem Mercator, d.d.

Poročilo o reviziji računovodskih izkazov

Mnenje

Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze družbe Poslovni sistem Mercator d.d. in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju: 'skupina'), ki vključujejo konsolidiran izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2017, konsolidiran izkaz poslovnega izida, konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa, konsolidiran izkaz gibanja kapitala in konsolidiran izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom, vključno s povzetkom bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo konsolidirani finančni položaj skupine na dan 31. decembra 2017 ter njen konsolidiran poslovni izid in konsolidirane denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Osnova za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh standardov so podrobneje opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov* našega poročila. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in izpolnjevanje vseh drugih etičnih obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše mnenje.

Pomembna negotovost o sposobnosti nadaljevanja kot delujoče podjetje

Opozarjamo vas na razkritje »Operativna tveganja« v pojasnilu št. 30, ki opisuje izpostavljenost skupine tveganjem, ki lahko vplivajo na zmožnost skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Dogodki in okoliščine, ki so navedene v omenjenem pojasnilu, nakazujejo pomembno negotovost, ki lahko vzbudi bistven dvom v sposobnost skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Naše mnenje v zvezi s poudarjeno zadevo ni prilagojeno.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste zadeve, ki so po naši strokovni presoji najpomembnejše z vidika naše revizije uskupinjenih računovodskih izkazov za tekoče obdobje. Omenjene zadeve smo obravnavali v kontekstu revizije uskupinjenih računovodskih izkazov kot celote in pri sestavi našega mnenja o uskupinjenih računovodskih izkazih kot celoti, zato o njih ne podajamo ločenega mnenja. Poleg zadeve, opisane v odstavku Pomembna negotovost o sposobnosti nadaljevanja kot delujoče podjetje, smo kot ključne za našo revizijo obravnavali tudi naslednje zadeve, ki smo jih vključili v naše poročilo.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna osebe. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na http://www2.deloitte.com/si/en/pages/about-deloitte/articles/about-deloitte.html

Družba članica Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Deloitte Revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105000 - ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214.30 EUR

Ključna revizijska zadeva	Revizijski postopki v zvezi s ključnimi revizijskimi zadevami
Sprememba osnove za merjenje za določene skupine opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin ter merjenje poštene vrednosti: uporaba modela prevrednotenja pri obračunavanju opredmetenih sredstev.	
Skupina je na dan 31. decembra 2017 spremenila osnovo za merjenje za stavbe, ki se pripoznavajo v skladu z MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*, v model prevrednotenja; naložbene nepremičnine, ki se pripoznavajo v skladu z MRS 40 *Naložbene nepremičnine*, pa v model poštene vrednosti. Zemljišča, ki se pripoznavajo v skladu z MRS 16, se izkazujejo po modelu prevrednotenja. Skupina je na datum poročanja opravila vrednotenje tržne vrednosti zemljišč, zgradb in naložbenih nepremičnin. Skupna poštena vrednost zemljišč in zgradb, ki se pripoznavajo v skladu z MRS 16, na dan poročanja znaša 1.005 mio EUR, kot je razkrito v pojasnilu 14, naložbene nepremičnine pa 244 mio EUR, kot je razkrito v pojasnilu 16. Nabrani učinek spremembe načel merjenja in računovodskih usmeritev je 147 milijonov EUR izgube, pripoznane v izkazu poslovnega izida za leto 2017, na katero pomembno vplivata razvrednotenje premoženja in 126 milijonov EUR presežka iz prevrednotenja, pripoznanega v prevrednotovalnem popravku kapitala na dan poročanja. Za oceno poštene vrednosti nepremičnin je skupina najela pooblaščenega neodvisnega ocenjevalca. Zaradi pomembnosti stanja v računovodskih izkazih kot celote se vrednotenje zemljišč skupaj z navezujočo se presojo poslovodstva obravnava kot ključna revizijska zadeva.	Naši revizijski postopki so zajemali ocenjevanje primernosti poslovodske presoje ter izpolnjevanje zahtev MRS 16, MRS 40, MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* in MRS 13 *Merjenje poštene vrednosti*, vključno z: >> Preverbo metodološke ustreznosti spremembe osnove za merjenje opredmetenih osnovnih sredstev in spremembe računovodskih usmeritev v zvezi z naložbenimi nepremičninami v skladu z MRS 8, MRS 16 in MRS 40. >> Pregled ustreznosti, točnosti in popolnosti pomembnih računovodskih evidenc in razkritij podatkov v pojasnilih k računovodskim izkazom v skladu z veljavnimi standardi MSRP. >> Oceno usposobljenosti, sposobnosti in objektivnosti neodvisnega ocenjevalca na strani poslovodstva ter preverbo ocenjevalčevih kvalifikacij. Poleg tega smo razpravljali o obsegu njegovega dela s poslovodstvom. >> Pri ocenjevanju, ali je pristop vrednotenja s strani poslovodstva primeren, ali so bile uporabljene pomembne predpostavke glede na namen postopka ustrezne in ali so rezultati vrednotenj, ki jih je pripravil strokovnjak na strani poslovodstva, točni, smo angažirali revizorjeve veščake. Razkritja, ki se nanašajo na spremembo načel merjenja, spremembo računovodskih usmeritev in na rezultate vrednotenj, so predstavljena v pojasnilu 2.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih. Druge informacije smo pridobili pred datumom revizorjevega poročila, razen poročila nadzornega sveta, ki bo na voljo kasneje. Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo.

Naše mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije.

Naša odgovornost v povezavi z opravljeno revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov je druge informacije prebrati in pri tem presoditi, ali so pomembno neskladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, oziroma ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Prav tako ocenimo, ali so druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavno zakonodajo in predpisi, predvsem, ali so z njimi skladne z vidika uradnih zahtev in postopka za pripravo drugih informacij v kontekstu pomembnosti, torej ali bi lahko kakršnakoli neskladnost s temi zahtevami vplivala na presoje, ki temeljijo na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov in v obsegu, v katerem to lahko ocenimo, poročamo o naslednjem:

- Druge informacije, ki opisujejo dejstva, ki so predstavljena tudi v konsolidiranih računovodskih izkazih, so v vseh pomembnih pogledih skladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi.
- Druge informacije so pripravljene v skladu z veljavno zakonodajo oziroma predpisi.

Poleg tega smo dolžni na podlagi našega znanja in razumevanja skupine, ki smo ju pridobili med revizijo, poročati tudi o tem, ali druge informacije vsebujejo kakršnekoli pomembno napačne navedbe dejstev. Na podlagi izvedenih postopkov v povezavi z drugimi informacijami, ki smo jih pridobili, pomembno napačnih navedb dejstev nismo zaznali.

Odgovornosti poslovodstva, nadzornega sveta in revizijske komisije za konsolidirane računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju poslovodstva potreben za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov odgovorno za oceno sposobnosti skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje, za razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava skupino likvidirati ali zaustaviti poslovanje oziroma nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Nadzorni svet in revizijska komisija sta odgovorni za nadzor nad procesom računovodskega poročanja v skupini.

Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov

Naš cilj je pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, da konsolidirani računovodski izkazi kot celota ne vsebujejo pomembno napačnih navedb zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, ki pa ni jamstvo, da bo revizija v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja (MSR) vedno odkrila pomembno napačne navedbe, če te obstajajo. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake in se smatrajo za pomembne, če je mogoče upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh konsolidiranih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odziv na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili pomembno napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je večje od tveganja neodkritja pomembno napačne navedbe zaradi napake, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, zavajajoče prikazovanje ali izogibanje notranjim kontrolam.

- Opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, ki so pomembne za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol skupine.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v spodobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v uskupinjenih računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, naše mnenje prilagoditi. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila, vendar poznejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo in vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ocenimo, ali konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.
- Pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v povezavi z računovodskimi izkazi družb v skupini oziroma njihovimi poslovnimi dejavnostmi, da bi lahko izrazili mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih. Odgovorni smo za vodenje, nadziranje in izvajanje revizije skupine. Revizijsko mnenje je izključno naša odgovornost.

Nadzorni svet oziroma revizijsko komisijo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in časovnem okviru revizije ter pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomembnimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Nadzornemu svetu oziroma revizijski komisiji prav tako posredujemo izjavo o skladnosti z navezujočimi se etičnimi zahtevami glede neodvisnosti in jo obvestimo o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere bi lahko upravičeno pomislili, da lahko okrnijo našo neodvisnost, in, če je to primerno, o vseh varovalih, ki so s tem povezana.

Med zadevami, o katerih obveščamo nadzorni svet oziroma revizijsko komisijo, določimo tiste, ki so z vidika revizije konsolidiranih računovodskih izkazov za tekoče obdobje najpomembnejše, in torej predstavljajo ključne revizijske zadeve. Omenjene zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakonska ali regulatorna določila prepovedujejo javno razkrivanje takšnih zadev oz. če v primeru redkih izrednih okoliščin ugotovimo, da o takšni zadevi v našem poročilu ne bi smeli poročati, ker bi lahko neugodne posledice upravičeno pričakovano pretehtale koristi takšnega razkritja, ki so v javnem interesu.

Druge poročevalske obveznosti v skladu z Uredbo EU št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

V skladu s členom 10(2) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta v našem poročilu neodvisnega revizorja navajamo naslednje informacije, ki so zahtevane poleg zahtev mednarodnih standardov revidiranja:

Imenovanje revizorja in trajanje posla

Lastniki družbe so nas na skupščini delničarjev dne 15. junija 2017 ponovno imenovali za zakonitega revizorja družbe. Naše opravljanje posla v celoti in neprekinjeno traja 5 let.

Skladnost z dodatnim poročilom revizijski komisiji

Potrjujemo, da je naše revizijsko mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji skupine z dne 25. aprila 2018 v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Opravljanje nerevizijskih storitev

Izjavljamo, da nismo opravljali nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz člena 5(1) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Poleg obvezne revizije, ki smo jo posredovali družbi in njenim obvladovanim podjetjem, ni storitev, ki niso razkrite v letnem poročilu.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščena revizorka

Ljubljana, 25. april 2018

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Deloitte.

Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA
lastnikom družbe Poslovni sistem Mercator, d.d.

Poročilo o reviziji računovodskih izkazov

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze gospodarske družbe Poslovni sistem Mercator, d.d. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2017, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključno s povzetkom bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan nedelja, 31. december 2017 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Osnova za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh standardov so podrobneje opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov* našega poročila. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in izpolnjevanje vseh drugih etičnih obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše mnenje.

Pomembna negotovost o sposobnosti nadaljevanja kot delujoče podjetje

Opozarjamo vas na razkritje »Operativna tveganja« v pojasnilu št. 30, ki opisuje izpostavljenost družbe tveganjem, ki lahko vplivajo na zmožnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Dogodki in okoliščine, ki so navedene v omenjenem pojasnilu, nakazujejo pomembno negotovost, ki lahko vzbudi bistven dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Naše mnenje v zvezi s poudarjeno zadevo ni prilagojeno.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste zadeve, ki so po naši strokovni presoji najpomembnejše z vidika naše revizije računovodskih izkazov za tekoče obdobje. Omenjene zadeve smo obravnavali v kontekstu revizije računovodskih izkazov kot celote in pri sestavi našega mnenja o računovodskih izkazih kot celoti, zato o njih ne podajamo ločenega mnenja. Poleg zadeve, opisane v odstavku Pomembna negotovost o sposobnosti nadaljevanja kot delujoče podjetje, smo kot ključne za našo revizijo obravnavali tudi naslednje zadeve, ki smo jih vključili v naše poročilo.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku «UK private company limited by guarantee») in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na http://www2.deloitte.com/si/en/pages/about-deloitte/articles/about-deloitte.html

Družba članica Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte Revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105000 - ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR

Ključna revizijska zadeva	Revizijski postopki v zvezi s ključnimi revizijskimi zadevami
Sprememba osnove za merjenje za določene skupine opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin ter merjenje poštene vrednosti: uporaba modela prevrednotenja pri obračunavanju opredmetenih sredstev.	
Poslovodstvo družbe je na dan 31. decembra 2017 spremenilo osnovo za merjenje za stavbe, ki se pripoznavajo v skladu z MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*, v model prevrednotenja; naložbene nepremičnine, ki se pripoznavajo v skladu z MRS 40 *Naložbene nepremičnine*, pa v model poštene vrednosti. Zemljišča, ki se pripoznavajo v skladu z MRS 16, se izkazujejo po modelu prevrednotenja. Družba je na datum poročanja opravila vrednotenje tržne vrednosti zemljišč, zgradb in naložbenih nepremičnin. Skupna poštena vrednost zemljišč in zgradb, ki se pripoznavajo v skladu z MRS 16, na dan poročanja znaša 674.8 mio EUR, kot je razkrito v pojasnilu 14, naložbene nepremičnine pa 4,8 mio EUR, kot je razkrito v pojasnilu 16. Nabrani učinek spremembe načel merjenja in računovodskih usmeritev je 98 milijonov EUR izgube, pripoznane v izkazu poslovnega izida za leto 2017, na katero pomembno vplivata razvrednotenje premoženja in 91,7 milijonov EUR presežka iz prevrednotenja, pripoznanega v prevrednotovalnem popravku kapitala na dan poročanja. Za oceno poštene vrednosti nepremičnin je družba najela pooblaščenega neodvisnega ocenjevalca. Zaradi pomembnosti stanja v računovodskih izkazih kot celote se vrednotenje zemljišč skupaj z navezujočo se presojo poslovodstva obravnava kot ključna revizijska zadeva.	Naši revizijski postopki so zajemali ocenjevanje primernosti poslovodske presoje ter izpolnjevanje zahtev MRS 16, MRS 40, MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* in MRS 13 *Merjenje poštene vrednosti*, vključno z: >> Preverbo metodološke ustreznosti spremembe osnove za merjenje opredmetenih osnovnih sredstev in sprememb e računovodskih usmeritev v zvezi z naložbenimi nepremičninami v skladu z MRS 8, MRS 16 in MRS 40. >> Pregled ustreznosti, točnosti in popolnosti pomembnih računovodskih evidenc in razkritij podatkov v pojasnilih k računovodskim izkazom v skladu z veljavnimi standardi MSRP. >> Oceno usposobljenosti, sposobnosti in objektivnosti neodvisnega ocenjevalca na strani poslovodstva ter preverbo ocenjevalčevih kvalifikacij. Poleg tega smo razpravljali o obsegu njegovega dela s poslovodstvom. >> Pri ocenjevanju, ali je pristop vrednotenja s strani poslovodstva primeren, ali so bile uporabljene pomembne predpostavke glede na namen postopka ustrezne in ali so rezultati vrednotenj, ki jih je pripravil strokovnjak na strani poslovodstva, točni, smo angažirali revizorjeve veščake. .
Slabitev naložb v odvisna podjetja	
Skupna vrednost naložb v odvisne družbe v ločenih računovodskih izkazih družbe na dan 31. decembra 2017 znaša 190,8 mio EUR. Vrednost slabitev naložb v odvisne družbe za leto 2017 znaša 115 milijonov EUR, kot je razvidno iz pojasnila št. 17. Poslovodstvo v skladu z veljavnim računovodskim standardom MRS 36 *Oslabitev sredstev* letno preverja znake oslabitev, da bi ocenilo nadomestljivost knjigovodske	Naši revizijski postopki so zajemali naslednje: >> oceno, ali je nadomestljiva vrednost določena ustrezno in v skladu z zahtevami MRS 36; >> oceno, ali je model, ki ga uporablja poslovodstvo za izračun poštene vrednosti ter stroškov odtujitve posameznih naložb, v skladu z zahtevami MRS 36 in ali so predpostavke, uporabljene za oceno poštene vrednosti, glede na obstoječe makroekonomske

vrednosti naložb. Nadomestljiva vrednost naložb je v skladu z MRS 36 opredeljena kot večji znesek izmed njihove vrednosti pri uporabi ali poštene vrednosti, zmanjšane za strošek odtujitve. Nadomestljiva vrednost omenjenih naložb je bila na dan 31. 12. 2016 določena kot poštena vrednost, zmanjšana za strošek odtujitve. Ker je pri izbiri primernega pristopa za določanje in izračun nadomestljive vrednosti sredstev potrebna visoka stopnja presoje poslovodstva, se preverjanje znakov oslabitev obravnava kot ključna revizijska zadeva.	okoliščine in pričakovano uspešnost poslovanja primerne in sprejemljive; >> oceno, ali so podatki v prilogi k računovodskim izkazom popolni, točni in skladni z zahtevami veljavnih računovodskih standardov. Razkritja, ki se nanašajo na zadevo zgoraj, so zajeta v pojasnilu št. 17.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih. Druge informacije smo pridobili pred datumom revizorjevega poročila, razen poročila nadzornega sveta, ki bo na voljo kasneje. Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije.

Naša odgovornost v povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je druge informacije prebrati in pri tem presoditi, ali so pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, oziroma ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Prav tako ocenimo, ali so druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavno zakonodajo in predpisi, predvsem, ali so z njimi skladne z vidika uradnih zahtev in postopka za pripravo drugih informacij v kontekstu pomembnosti, torej ali bi lahko kakršnakoli neskladnost s temi zahtevami vplivala na presoje, ki temeljijo na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov in v obsegu, v katerem to lahko ocenimo, poročamo o naslednjem:

- Druge informacije, ki opisujejo dejstva, ki so predstavljena tudi v računovodskih izkazih, so v vseh pomembnih pogledih skladne z računovodskimi izkazi.
- Druge informacije so pripravljene v skladu z veljavno zakonodajo oziroma predpisi.

Poleg tega smo dolžni na podlagi našega znanja in razumevanja družbe, ki smo ju pridobili med revizijo, poročati tudi o tem, ali druge informacije vsebujejo kakršnekoli pomembno napačne navedbe dejstev. Na podlagi izvedenih postopkov v povezavi z drugimi informacijami, ki smo jih pridobili, pomembno napačnih navedb dejstev nismo zaznali.

Odgovornosti poslovodstva, nadzornega sveta in revizijske komisije za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju poslovodstva potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov odgovorno za oceno sposobnosti družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, za razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje oziroma nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Nadzorni svet oziroma revizijska komisija sta odgovorni za nadzor nad procesom računovodskega poročanja v družbi.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naš cilj je pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, da računovodski izkazi kot celota ne vsebujejo pomembno napačnih navedb zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, ki pa ni jamstvo, da bo revizija v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja (MSR) vedno odkrila pomembno napačne navedbe, če te obstajajo. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake in se smatrajo za pomembne, če je mogoče upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odziv na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili pomembno napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je večje od tveganja neodkritja pomembno napačne navedbe zaradi napake, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, zavajajoče prikazovanje ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, ki so pomembne za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v spodobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, naše mnenje prilagoditi. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila, vendar poznejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo in vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ocenimo, ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Nadzorni svet oziroma revizijsko komisijo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in časovnem okviru revizije ter pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomembnimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Nadzornemu svetu oziroma revizijski komisiji prav tako posredujemo izjavo o skladnosti z navezujočimi se etičnimi zahtevami glede neodvisnosti in jo obvestimo o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere bi lahko upravičeno pomislili, da lahko okrnijo našo neodvisnost, in, če je to primerno, o vseh varovalih, ki so s tem povezana.

Med zadevami, o katerih obveščamo nadzorni svet oziroma revizijsko komisijo, določimo tiste, ki so z vidika revizije računovodskih izkazov za tekoče obdobje najpomembnejše, in torej predstavljajo ključne revizijske zadeve. Omenjene zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakonska ali regulatorna določila prepovedujejo javno razkrivanje takšnih zadev oz. če v primeru redkih izrednih okoliščin ugotovimo, da o takšni zadevi v našem poročilu ne bi smeli poročati, ker bi lahko neugodne posledice upravičeno pričakovano pretehtale koristi takšnega razkritja, ki so v javnem interesu.

Druge poročevalske obveznosti v skladu z Uredbo EU št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

V skladu s členom 10(2) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta v našem poročilu neodvisnega revizorja navajamo naslednje informacije, ki so zahtevane poleg zahtev mednarodnih standardov revidiranja:

Imenovanje revizorja in trajanje posla

Lastniki družbe so nas na skupščini delničarjev dne 15. junija 2017 ponovno imenovali za zakonitega revizorja družbe. Naše opravljanje posla v celoti in neprekinjeno traja 5 leta.

Skladnost z dodatnim poročilom revizijski komisiji

Potrjujemo, da je naše revizijsko mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe z dne 25. aprila 2018 v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Opravljanje nerevizijskih storitev

Izjavljamo, da nismo opravljali nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz člena 5(1) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Poleg obvezne revizije, ki smo jo posredovali družbi in njenim obvladovanim podjetjem, ni storitev, ki niso razkrite v letnem poročilu.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščena revizorka

Ljubljana, 25. april 2018

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Za prav vsakogar, ki verjame v skupno dobro, je prostor pri nas. Želimo ustvarjati družbo dobrega in biti v družbi najboljših.

KONTAKTI MERCATOR.

SKUPINA MERCATOR

TRGOVSKE, STORITVENE IN PROIZVODNE DRUŽBE

Slovenija

Poslovni sistem Mercator, d. d.	
Sedež:	Dunajska cesta 107, 1113 Ljubljana, Slovenija
Telefon:	+386 1 560 10 00
Spletna stran:	www.mercatorgroup.si
Elektronski naslov:	info@mercator.si

Mercator - Velpro, d. o. o.	
Sedež:	Slovenčeva ulica 25, 1000 Ljubljana, Slovenija

Mercator - IP, d. o. o.	
Sedež:	Dunajska cesta 110, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon:	+386 1 234 36 45
Spletna stran:	www.mercator-ip.si
Elektronski naslov:	info@mercator-ip.si

M - Energija, d. o. o.	
Sedež:	Dunajska cesta 115, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon:	+386 1 560 62 50
Spletna stran:	www.maxen.si
Elektronski naslov:	info@maxen.si

Mercator Maxi, d. o. o.	
Sedež:	Trg republike 1, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon:	www.maxi.si
Spletna stran:	+386 1 476 68 12
Elektronski naslov:	info.maxi@mercator.si

Mercator - Emba, d. d.	
Sedež:	Tržaška cesta 2c, 1370 Logatec, Slovenija
Telefon:	+386 1 759 84 00
Spletna stran:	www.mercator-emba.si
Elektronski naslov:	info@mercator-emba.si

Srbija

Mercator - S, d. o. o.	
Sedež:	Temerinski put 50, 21000 Novi Sad, Srbija
Telefon:	+381 214 888 400
Elektronski naslov:	office@mercator.rs

Črna gora

Mercator - CG, d. o. o.	
Sedež:	Put Radomira Ivanovića 2, 81000 Podgorica, Črna gora
Telefon:	+382 20 449 006
Elektronski naslov:	info@mercator.me

Bosna in Hercegovina

Mercator - BH, d. o. o.	
Sedež:	Blažuj bb, 71000 Sarajevo, Bosna in Hercegovina
Telefon:	+387 33 286 130
Spletna stran:	www.mercator.ba
Elektronski naslov:	info@mercator.ba

M – BL, d. o. o.	
Sedež:	Aleja Svetog Save 69, 78 000 Banja Luka, Bosna in Hercegovina

NEPREMIČNINSKE DRUŽBE

Hrvaška

Mercator – H, d. o. o.	
Sedež:	Ljudevita Posavskog 5, 10360 Sesvete, Republika Hrvaška
Telefon:	+385 (1) 6572 201
Elektronski naslov:	info@mercator.hr

Slovenija

Platinum – A, d. o. o.	
Sedež:	Dunajska cesta 107, 1000 Ljubljana, Slovenija

Platinum – B, d. o. o.	
Sedež:	Dunajska cesta 107, 1000 Ljubljana, Slovenija

Platinum – C, d. o. o.	
Sedež:	Dunajska cesta 107, 1000 Ljubljana, Slovenija

Platinum – D, d. o. o.	
Sedež:	Dunajska cesta 107, 1000 Ljubljana, Slovenija

Makedonija

Mercator – Makedonija, d. o. o.	
Sedež:	Ulica 50. divizije 24A, 1000 Skopje, Makedonija

Mercator